

ET INDBLIK I BØRNS NATUROPLEVELSER

- ET KOMPARATIVT MULTI-CASESTUDIE OM HVORDAN BØRN OPLEVER NATUREN UNDER FRITIDSAKTIVITETER OG HVORVIDT DER SES EN SAMMENHÆNG MELLEM DETTE OG DERES HVERDAGSFRILUFTSLIV.

SPECIALESTUDERENDE: THORE DAUGAARD LUNDSTEEN OG NIKLAS DAHL-NIELSEN

VEJLEDER: SØREN ANDKJÆR

MEDVEJLEDER: JAN ARVIDSEN

AFLEVERINGSDATO: 03-06-16

ANSLAG: 215.971

ENGELSK TITEL: AN INSIGHT INTO CHILDREN'S EXPERIENCES OF NATURE

SPECIALEAFHANDLING, IDRÆT OG SUNDHED, INSTITUT FOR IDRÆT OG BIOMEKANIK, SYDDANSK UNIVERSITET

Et indblik i børns naturoplevelser. Et komparativt multi-casestudie om hvordan børn oplever naturen under fritidsaktiviteter og hvorvidt der ses en sammenhæng mellem dette og deres hverdagsfriluftsliv.

Thore Daugaard Lundsteen og Niklas Dahl-Nielsen.
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
Specialeafhandling

Undersøgelsen er støttet af projektet NatureMoves.

Udgivelse: 2016

Forsidefoto: Ditte Degn Rasmussen
Opsætning: Thore Daugaard Lundsteen

Indholdsfortegnelse

Resumé (Thore)	6
Abstract (Niklas).....	7
Indledning (Niklas og Thore)	8
Problemformulering.....	9
Begrebsafklaring (Thore).....	10
Naturoplevelse	10
Børn	10
Hverdagsfriluftsliv.....	10
Litteratursøgning (Niklas)	10
Kædesøgning.....	11
Systematisk litteratursøgning.....	11
Metode (Niklas og Thore)	13
Videnskabsteoretiske overvejelser	13
Hermeneutisk fortolkning	14
Forskningstype og kvalitetskriterier.....	15
Den forstående forskningstype.....	15
Kvalitetskriterier.....	15
Forskningsstrategi.....	16
Casestudiet som forskningsstrategi.....	17
Caseudvælgelse.....	17
Casebeskrivelser.....	18
Kidz-MTB Odense	18
Juniorgrenen, Stjernegruppen	19
Adgang og gatekeeping	19
Kidz-MTB Odense	20
Juniorgrenen – Stjernegruppen.....	20
Etiske overvejelser	20
Empiriindsamlingsmetoder	22
Interview.....	22
Design.....	23
Planlægningen af interviews	24
Udførelse af interviews	24
Transskription.....	25
Deltagerobservation.....	25
Uformelle samtaler.....	27
Behandling af empiri	27
Teori (Niklas og Thore).....	28
Annette Bischoffs fire tilgange til naturen (Niklas).....	29
Kropslig tilgang.....	29
Æstetisk tilgang.....	29
Kundskabsmæssig tilgang	29
Følelsesbaseret tilgang.....	30
Diskussion af Bischoffs tilgange (Niklas).....	30
Udvidelse af Bischoffs tilgange (Niklas og Thore).....	30
Fantaserende tilgang.....	31
Skabende tilgang	31
Stephen R. Kellerts tre naturoplevelsesformer (Thore)	31
Direkte naturoplevelser.....	32
Indirekte naturoplevelser	32
Vikarierende eller symbolske naturoplevelser	32
Diskussion af Kellert (Thore).....	33
Bischoff og Kellert i et samarbejde (Niklas).....	34
Analyse.....	34
Kidz-MTB – Under aktiviteten (Niklas)	35
Indirekte naturoplevelse	35
Direkte naturoplevelse	38
Tilgange til naturen.....	39
Kropslig tilgang.....	39
Kropslig slidende	40
Kropslig teknisk.....	41
Naturens rummelighed	43
Æstetisk tilgang.....	45
Følelsesbaseret tilgang.....	47

Opsummering	49
Kidz-MTB – Hverdagsfriluftsliv (Niklas).....	49
Skabende tilgang	49
Kropslig tilgang	51
Opsummering og sammenhæng med aktiviteten	53
Juniorgrenen – Under aktiviteten (Thore).....	53
Indirekte naturoplevelse	53
Direkte naturoplevelse	56
Vikarierende naturoplevelse.....	58
Tilgange	58
Æstetisk tilgang.....	58
Kundskabsmæssig tilgang	61
Følelsesbaseret tilgang.....	65
Fantaserende tilgang.....	69
Skabende tilgang	71
Opsummering	74
Juniorgrenen – Hverdagsfriluftsliv (Thore)	75
Følelsesbaseret tilgang.....	75
Skabende tilgang	77
Opsummering og sammenhæng med aktiviteten	77
Forskelle og ligheder imellem de to cases (Niklas)	78
Forskelle og ligheder i forhold til Kellerts former for naturoplevelser	78
Forskelle og ligheder ved de seks tilgange	79
Diskussion.....	81
Hvornår er naturoplevelser direkte eller indirekte? (Thore)	81
Opleves naturen helt eller i brudstykker? (Thore).....	82
Hvad er styrende for børnenes tilgang til naturen? (Niklas)	84
Til aktiviteten	85
Hverdagsfriluftslivet.....	86
Er voksenstyringen positiv for naturoplevelsen i forhold til læring og udvikling? (Niklas)	86
Det sociale og indflydelsen på naturoplevelsen (Thore)	88
Metodediskussion (Niklas og Thore).....	88
Hverdagsfriluftslivet.....	88
Mere fænomenologisk?	89
Udvælgelse af informanter	89
Observation.....	90
Konklusion (Thore og Niklas)	91
Perspektivering (Niklas og Thore)	92
Litteraturliste	94
Internetsider.....	95
Bilag	96
Bilag 1: Transskription af interview, Kidz-MTB, 02-04-2016	96
Bilag 2: Transskription af interview, Kidz-MTB, 09-04-2016	139
Bilag 3: Transskription af interview, Stjernegruppen, 31-03-2016	176
Bilag 4: Transskription af interview, Stjernegruppen, 07-04-2016:.....	222
Bilag 5: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 24-02-2016:.....	271
Bilag 6: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 24-02-2016	276
Bilag 7: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 09-03-2016	281
Bilag 8: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 09-03-2016.....	285
Bilag 9: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 02-04-2016	291
Bilag 10: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 02-04-2016	294
Bilag 11: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 09-04-2016.....	298
Bilag 12: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 09-04-2016.....	301
Bilag 13: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 25-02-2016.....	304
Bilag 14: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 25-02-2016	309
Bilag 15: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 10-03-2016.....	313
Bilag 16: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 10-03-2016	318
Bilag 17: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 31-03-2016.....	324
Bilag 18: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 31-03-2016	327
Bilag 19: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 07-04-2016	331
Bilag 20: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 07-04-2016.....	335
Bilag 21: Interviewguide	338
Bilag 22: Informationsbrev til Odense Cykling – Kidz-MTB.....	339
Bilag 23: Informationsbrev til Stjernegruppen	340
Bilag 24: Informeret samtykkebrev til forældre og børn – Kidz-MTB Odense	341

Bilag 25: Informeret samtykkebrev til forældre og børn – Juniorgrenen	342
Bilag 26: Retningslinjer for transskribering af interview:	343

Resumé (Thore)

FORMÅL: Formålet med undersøgelsen er at forstå, hvordan børn oplever naturen, når de er til deres udendørs fritidsaktiviteter. Tilmed undersøges det, om der ses en sammenhæng mellem hvordan de oplever naturen til disse fritidsaktiviteter og hvordan de oplever naturen i deres øvrige hverdagsfriluftsliv. **METODE:** Undersøgelsen arbejder inden for det fortolkningsvidenskabelige paradigme, med en hermeneutisk tilgang. Der anvendes et komparativt multi-casestudie af to udendørs fritidsaktiviteter, Kidz-MTB Odense og Juniorgrenen, Stjernegruppen, for at skabe en dybdegående forståelse af, hvordan børn oplever naturen. Til at belyse genstandsfeltet anvendes deltagerobservation med uformelle samtaler og fokusgruppeinterviews. **TEORI:** Annette Bischoffs fire tilgange (kropslig-, æstetisk-, kundskabsmæssig- og følelsesmæssig) til, hvad der har betydning for naturoplevelsen samt Stephen R. Kellerts naturoplevelsesformer (direkte, indirekte og vikarierende), som baserer sig på, hvordan barnet oplever naturen, danner det teoretiske grundlag for undersøgelsen. Bischoffs tilgange udvides på baggrund af empirimaterialet til også at inkludere en fantaserende og en skabende tilgang. **ANALYSE:** Det empiriske materiale blev analyseret på baggrund af en blanding af deduktiv og induktiv kodning. Dette åbnede op for nye perspektiver på, hvordan man som barn igennem bestemte tilgange kan opleve naturen. **DISKUSSION:** På baggrund af analysens resultater og den teoretiske ramme diskuterer vi, hvornår et område indbyder til bestemte oplevelsesformer, ligesom det også diskuteres hvilke faktorer, der har indflydelse på de tilgange, børnene oplever naturen igennem. Empirimaterialet viser en stor grad af styring i aktiviteterne, hvilket leder til en diskussion af, om denne styring er positiv for børnenes naturoplevelser ift. læring og udvikling. Det sociale ses også at være vigtigt under deres aktiviteter, hvorfor en diskussion af det sociale element også inddrages. **KONKLUSION:** Det konkluderes, at børnene oplever naturen på mange forskellige måder målt på udvalgte parametre. De oplever naturen gennem forskellige tilgange ligesom de også oplever naturen gennem forskellige naturoplevelsesformer. Der ses forskelle mellem de to cases i forhold til både tilgange og oplevelsesformer, hvilket i høj grad skyldes voksenstyringen. Børnene fra Kidz-MTB oplever primært naturen via en kropslig tilgang og næsten kun en indirekte oplevelsesform. Børnene fra Juniorgrenen oplever naturen via alle tilgangene undtagen den kropslige og også primært den indirekte oplevelsesform, men også både den direkte og den vikarierende. Der ses desuden en sammenhæng mellem hvordan børnene oplever naturen til aktiviteten og i deres øvrige hverdagsfriluftsliv.

Abstract (Niklas)

PURPOSE: The purpose of this study is to establish an understanding of how children experience nature when they are doing their outdoor leisure activities and to see if a connection between these leisure activities and their everyday outdoor life is present. **METHOD:** Scientific theoretically this study works within the interpretive paradigm with a hermeneutic oriented approach. A comparative multi-case-study of two outdoor activities, Kidz-MTB Odense and Juniorgrenen, Stjernegruppen, is chosen for this study to create an in-depth understanding of, how children experience nature. To shed light on our topic, participant observation, informal conversations and focus group interviews are used. **THEORY:** The four approaches (*bodily-, aesthetic-, knowledge based- and emotion based* approach) described by Annette Bischoff to, what influences on the nature experience together with Stephen R. Kellerts types of nature experiences (*direct, indirect and vicarious*), which deals with, how the child experiences nature, will be the theoretical foundation of this study. The approach of Bischoff will be expanded to include an imaginary and a creating approach in the light of the empirical material. **ANALYSIS:** The empirical material was analyzed through a mix of deductive and an inductive coding. This opened up for new perspectives on how you as a child, through certain approaches, can experience nature. **DISCUSSION:** Based on the results of the analysis and the theoretical frame, discussions about *when* an area invites to certain nature experiences, what *factors* influence the children's experiences of nature and whether the adult control over the activities is positive for the nature experiences concerning learning and development. Moreover, a discussion about how the social element influences the nature experience is included. **CONCLUSION:** It can be concluded that the children experience nature in different ways. They experience nature differently through a number of approaches and through different types of nature experiences. Differences can be seen between the two cases in both approaches and in the types of nature experiences, which is mainly because of the adult control in the activities. Children from Kidz-MTB experience nature primarily through a bodily approach and almost only through *indirect experience*. The children of Juniorgrenen experience nature through all of the approaches except the bodily, and primarily through the indirect type of experience, but also through the direct and vicarious. Furthermore, a relation is seen between how the children experience nature at the activities and in their everyday outdoor life.

Indledning (Niklas og Thore)

"Vi oplever altid "noe", og dette noe er i relasjonen mellem mennesket og naturen (verden). Oplevelsen skapes gjennom den måten gjenstandene i verden fremtrer på i samspill med den måten vi sanser og oppfatter det rundt oss." (Bischoff, 2012, p. 175).

Vi oplever altid noget når vi er i naturlige omgivelser, men hvad? Oplevelsen af natur eller en naturoplevelse er et begreb, som er svært definerbart. Hvordan vi oplever naturen er forskelligt fra person til person, og hvad der lægges i begrebet naturoplevelse er lige så forskelligt. Hvordan man oplever naturen den ene dag, kan være radikalt anderledes i forhold til hvordan den opleves den næste. De forskellige naturoplevelser forårsages af det enkelte menneskes levede liv i et spind, som er følelsesmæssigt, kulturelt og videnskabeligt betinget (Bentsen, Andkjær, & Ejbye-Ernst, 2009, pp. 122-123; Bischoff, 2012, pp. 169-170).

Ikke kun i Danmark, men generelt i den vestlige verden, ses der en udvikling mod, at børn opholder sig mindre i naturlige omgivelser, end tidligere generationer har gjort det (Paltved-Kaznelson, 2009, p. 7 + 9; Thompson, Aspinall, & Montarzano, 2008, p. 112). Medvirkende årsager til denne tendens angives at være børnenes engagement i organiserede rammer inden for institutions- og fritidslivet, ligesom børns øgede tidsforbrug på elektroniske medier er af betydning. Desuden ser det ud til, at børn ikke har så mange selvstyrede og spontane naturoplevelser i naturlige omgivelser som før i tiden. I dag oplever børnene i højere grad naturen under planlagte, styrede aktiviteter i mere manipulerede omgivelser eller gennem forskellige fysiske medier såsom bøger og elektronik (Kellert, 2002, pp. 117-120; Skår, Gundersen, & O'Brien, 2016, p. 2; Skår & Krogh, 2009).

Flere studier påviser, at barndommens oplevelser i og tilknytning til naturen for mange menneskers vedkommende har en særlig betydning senere i livet. Oplevelserne knyttes bl.a. til særlige steder og tillægges en identitetsskabende kraft. De særlige steder som giver anledning til barndommens erindringer, befinder sig nærmest udelukkende i naturlige omgivelser og vidner således om en stærk tilknytningskraft til naturen i den første del af livet (Agger, 2003, p. 232; Kellert, 2002, pp. 126-127; Sebba, 1991; Thompson et al., 2008). Størstedelen af de oplevelser, som huskes fra barndommen, har desuden været uden ledsagelse af voksne (Sebba, 1991). I forlængelse af dette har Thompson et al. fundet, at manglende oplevelser i barndommen ser ud til at påvirke ønsket om at opsøge naturen som voksen (2008, p. 132). Miljøministeriet har også sat naturoplevelser og friluftslivet på deres dagsorden og pointerer, at man ved at opholde sig mere i naturen kan øge sundhed og livskvalitet for både børn og voksne (Miljøministeriet, 2015, pp. 17-19). Friluftslivet spiller altså en vigtig rolle for vores sundhed, og for at få flere ud og dyrke det er det vigtigt, at vi får nogle gode naturoplevelser - specielt i vores barndom.

Andre studier pointerer, at naturoplevelser spiller en vigtig rolle i forhold til børns udvikling. Således ses naturoplevelser at være positive for børns kognitive, affektive og evaluative udvikling (Kellert, 2002, pp. 117-148; Mygind, 2005, pp. 122-158). Desuden menes friluftslivet og naturoplevelser også at have positive effekter på børns motoriske, kreative og sociale udvikling og det kan fremme sundheden og reducere stress (Skår et al., 2016, p. 3), ligesom naturoplevelser stimulerer børns kreativitet (Kellert, 2002, pp. 127-128 + 141). Naturen og forskellige oplevelser i den har således et stort potentiale for børns udvikling.

Der er spændende muligheder i børns naturoplevelser, da de kan kobles til øget sundhed i befolkningen og et potentiale for børns udvikling. Sammenholdt med at børns friluftsliv i dag i stigende grad foregår under mere planlagte og styrede aktiviteter i foreningslivet finder vi det relevant at undersøge, hvordan børn og unge oplever naturen, når de er i deres respektive foreninger. Således kommer vi frem til nedenstående problemformulering.

Problemformulering

Hvordan oplever børn i alderen 10-15 år naturen når de er til deres fritidsaktiviteter, henholdsvis spejderklubben Stjernegruppen Juniorspejderne og mountainbikeklubben Odense Cykling Kidz-MTB og ses der en sammenhæng imellem hvordan de oplever naturen i deres hverdagsfriluftsliv og til disse aktiviteter?

- Herunder ønskes også svar på, hvilke forskelle og ligheder er der mellem de to gruppers naturoplevelser?

Det primære fokus for undersøgelsen vil ligge på den første del af problemformuleringen angående børnenes oplevelse af naturen ved de angivne aktiviteter. Vores metodiske fremgangsmåde vil derfor hovedsageligt centreres om dette, og vores analyse og diskussion vil primært have fokus på deres aktivitet. Sekundært vil underspørgsmålet vedrørende forskelle og ligheder blive analyseret og diskuteret.

Formålet med nærværende undersøgelse er således at skabe en forståelse for, hvordan børn oplever naturen. Sigtepunktet er, at fremtidige studier og tiltag kan øge børn og unges daglige brug af naturen og udnytte naturoplevelsernes potentiale for udvikling på mange forskellige parametre. Som det endvidere fremgår af undersøgelsens litteratursøgning, er der heller ikke meget forskning, der har arbejdet med børns naturoplevelser, når de er i naturen via deres fritidsaktiviteter. Sammenholdt med forskningen der viser at børn i højere grad møder naturen via foreningslivet, er det relevant at undersøge deres oplevelser under disse forhold. Derfor er en del af formålet også at skabe en styrket forståelse af, hvordan børnene oplever naturen, når de netop er til disse aktiviteter, og om der kan iagttages sammenhænge i forhold til deres hverdagsfriluftsliv.

Begrebsafklaring (Thore)

For at sikre entydigheden af undersøgelsens vigtigste begreber, følger her en kort gennemgang.

Naturoplevelse

Naturoplevelse defineres som den oplevelse, der fremtræder for subjektet i mødet med naturen. Det er således en reflekteret oplevelse som børnene kan sætte ord på og beskrive. Endvidere indskærpes begrebet ved hjælp af Kellerts teori om naturoplevelser, hvor tre grundlæggende forskellige former for naturoplevelser er gældende – direkte, indirekte og vikarierende (2002). Dette er beskrevet yderligere i teoriafsnittet.

Naturoplevelse er i denne undersøgelse synonymt med *en oplevelse af naturen*. Når begge udtryk bruges er det for at skabe et mere letlæseligt og flydende sprog.

Børn

Begrebet *børn* dækker over målgruppen 10-15-årige. Alle respondenterne vil muligvis ikke opfatte sig selv som børn, men derimod som unge. For at skabe en samlet betegnelse for denne gruppe er *børn* valgt.

Hverdagsfriluftsliv

For at definere dette begreb deles dette op, så det først beskrives, hvad *hverdag* dækker over, og dernæst hvad *friluftsliv* dækker over.

Hverdag dækker i denne undersøgelse over det man laver i sin hverdag, hvor man ikke er i skole, på arbejde eller lignende. Endvidere etableres også et skel mellem hverdag og når børnene er til deres respektive aktiviteter. Dette skel laves for at have en klar skillelinje mellem børnenes naturoplevelser når de er til aktiviteten og når de i deres øvrige hverdag er i naturen.

Friluftsliv dækker i denne undersøgelse over en bred forståelse af begrebet og ligger sig tæt op af miljøministeriets forståelse (2015, p. 0). Friluftsliv forstås således som ophold og aktiviteter udendørs, der kan udfolde sig i byen, på landet, i luften eller i vandet, hvor end naturen er til stede.

Litteratursøgning (Niklas)

I dette afsnit præsenteres den anvendte søgestrategi, som udgør grundlaget for den emnespecifikke litteratur, der er anvendt i undersøgelsen. Litteraturen er fundet via to metoder; kædesøgning og systematisk søgning (Rienecker & Stray Jørgensen, 2005, pp. 208-220). Formålet med søgestrategien var at finde relevant litteratur for vores specifikke problemstilling, hvorfor visse kriterier skulle være

opfyldt fra litteraturen. Ønsket har været både at finde litteratur, der kunne udforme vores teoretiske perspektiv, og at finde lignende undersøgelser til inspiration og sammenligning. Ud over litteratur fra de to beskrevne søgemetoder suppleres også med relevant litteratur anvist af vejleder.

Kædesøgning

Med en kædesøgning finder man relevant litteratur ved at litteraturhenvisningerne i én relevant tekst fører til nye relevante tekster, som igen fører videre til andre relevante tekster (Rienecker & Stray Jørgensen, 2005, p. 209). Vi anvendte metoden med udgangspunkt i NatureMoves' Vidensblade 1, 2 og 3 (Andkjær, Arvidsen, & Høyer-Kruse, 2014; Arvidsen, Høyer-Kruse, & Andkjær, 2015; Høyer-Kruse, Arvidsen, & Andkjær, 2015). Heri udvalgte vi relevant litteratur for vores undersøgelse og gik i gang med kædesøgningen. Søgningen gav både et første overblik over tilgængelig litteratur om emnet, og desuden relevant litteratur for vores specifikke problemstilling. Tillige gav den os en indføring i, hvilke synonymmer der kunne anvendes til den efterfølgende systematiske litteratursøgning.

Systematisk litteratursøgning

Denne metode er specielt anvendelig, hvis man søger litteratur om et specifikt emne (Rienecker & Stray Jørgensen, 2005, p. 210). Vi valgte derfor denne til systematisk at afdække litteratur inden for emnet *"hvordan børn oplever naturen"*. For at systematisere søgningen anvendte vi en dansk og en engelsk søgematrix (Tabel 1 og Tabel 2). Disse blev lavet ud fra vores problemformulering, egne synonymmer, samt de synonymmer der fremkom via litteraturen fra kædesøgningen. Hver kolonne i en søgematrix kombineres indbyrdes med et "OR", hvilket udvider søgningen og sørger for at ramme bredt. Herefter kombineres kolonnerne på tværs med et "AND" hvilket indskærper søgningen (Rienecker & Stray Jørgensen, 2005, pp. 215-216). Søgningen er lavet i de fem databaser Scopus, Academic Search Premier, ERIC, SPORTDiscus og bibliotek.dk. Kriteriet for udvælgelsen af endelig relevant litteratur var, at litteraturen skulle kunne tilføje til en forståelse af, hvordan børn oplever naturen på et teoretisk plan, som var anvendelig i analysedelen. Derudover er litteraturen blevet anvendt til baggrundsviden i indledningen og nogle steder som supplement til analysedelen.

Dansk søgematrix	Kolonne 1	Kolonne 2
Nøgleord	Børn	Naturoplevelse
Synonymmer	Børn Ung* Teenager Barn	Naturoplevelse Naturopfattelse Naturforståelse Naturperception

Tabel 1: Dansk søgematrix

De fire søgeord i kolonne 2 i den danske søgematrix gav alle nul hits i de fire engelske databaser. For også at afdække dansk litteratur på emnet medtog vi derfor en søgning på bibliotek.dk med den danske søgematrix alene.

Engelsk søgematrix	Kolonne 1	Kolonne 2
Nøgleord	Child	Nature <u>experience</u>
Synonymer	Child* Kid Teen* Adolescence Young* <u>Youth</u>	"Nature Experience" "Nature perception" "Experience of nature" "Perception of nature"

Tabel 2: Engelsk søgematrix

I Tabel 3 ses antallet af hits for de indbyrdes kolonnesøgninger og de kombinerede søgninger på tværs af kolonnerne for alle databaserne. Den strukturerede litteratursøgning gav således 189 relevante hits. Disse hits blev gennemgået ved gennemlæsning af overskrifter, nøgleord og reviews og blev yderligere sorteret ned til 21 relevante tekster. Disse tekster blev igen sorteret yderligere ved gennemlæsning af resumé og hurtig skimning af umiddelbare relevante overskrifter. Enkelte artikler blev læst mere grundigt igennem, hvis de virkede relevante, men slutresultatet var nul relevante tekster i forhold til at give undersøgelsen en bredere teoriramme, der kunne spille sammen med den allerede udvalgte teori, som beskrives i teori afsnittet.

Database	<u>Kolonne 1</u> hits (OR)	<u>Kolonne 2</u> hits (OR)	<u>Kombineret</u> hits (AND)
Scopus	4646610	499	90
Academic Search Premier	2192060	280	35
ERIC	403490	92	39
<u>SPORTDiscus</u>	196419	22	5
Bibliotek.dk (kun dansk søgematrix)	417184	719	20
<u>Samlet</u>			189

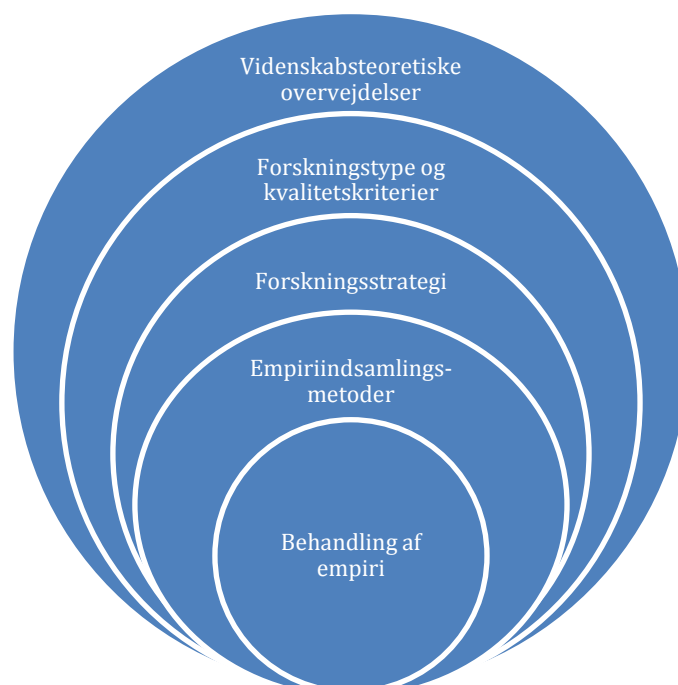
Tabel 3: Antal hits for indbyrdes kolonnesøgninger og kombinerede søgninger i udvalgte databaser

At der ikke blev fundet relevante tekster til udvidelse af det teoretiske udgangspunkt eller sammenligning af analyse/resultater via den strukturerede litteratursøgning tyder på, at det er et relativt uudforsket område. Det tyder således på, at der ikke er mange, som tidligere har arbejdet med,

hvordan børn oplever naturen inden for de samme rammer som denne undersøgelse. Undersøgelsen bygger således primært på litteratur anvist af vejleder og litteratur fundet ved kædesøgningen. Enkelte tekster fra kædesøgning og vejleder gik igen under den systematiske søgning.

Metode (Niklas og Thore)

I dette kapitel vil de centrale metodiske overvejelser, der ligger til grund for undersøgelsen gennemgås. De anvendte metodiske greb vil blive beskrevet og begrundet i henhold til undersøgelsens formål og problemformulering. Kapitlet er opdelt i de fem niveauer som vises i Figur 1.

Figur 1: Metodeafsnittets niveauopdeling

Disse niveauer udgør kapitlets overordnede afsnit og de videnskabsteoretiske overvejelser vil således blive gennemgået først efterfulgt af forskningstype og kvalitetskriterier. Derefter vil vores forskningsstrategi blive beskrevet og herunder vil casebeskrivelser, hvordan vi fik adgang til felten samt etiske overvejelser i forbindelse med undersøgelsen fremstilles. Herefter følger afsnittet om vores empiriindsamlingsmetoder og til sidst vil vi gennemgå, hvordan vi har behandlet empirien.

Videnskabsteoretiske overvejelser

I videnskabelige undersøgelser er det et helt grundlæggende formål at finde sande antagelser, overbevisninger og teorier om og begrundelser for hvordan verden ser ud (Nedenskov Petersen & Schaffalitzky de Muckadell, 2014, p. 32). Videnskaben er opdelt i forskellige paradigmer, der hver især har forskellige syn på verden, og hvordan den anskues og erkendes. Et videnskabeligt paradigme er et

sæt af grundlæggende antagelser, der er styrende for forskningen, både i forhold til relevant teori og hvilke metodiske valg man gør. Det paradigme man som forsker vælger at arbejde ud fra, er således styrende for, hvordan man kan eller ønsker at opfatte og forstå verden – hvad er det muligt at erkende og hvordan kan det erkendes? Et paradigme har således dermed et ontologisk og epistemologisk standpunkt i forhold til videnskabelig erkendelse. Ontologi omhandler *hvad* der er muligt at skabe viden om inden for et givent forskningsfelt. Epistemologi vedrører *hvordan* det er muligt at skabe denne viden (Launsø, Rieper, & Olsen, 2011, pp. 44-45). I forlængelse af undersøgelsens problemformulering og erkendelsesinteresse befinder denne undersøgelse sig under det fortolkningsvidenskabelige paradigme med et kvalitativt afsæt. I undersøgelsen ønskes således en dybdegående forståelse af børns naturoplevelse med afsæt i en fortolkningsproces. I en fortolkningsproces må forskeren forstå feltet indefra for at få en forståelse og derigennem viden om det (Launsø et al., 2011, p. 61). Viden forstås som kulturelt og historisk afhængig, hvorfor konteksten for dannelsen af de udforskede handlinger og beskrivelser indgår som aktiv del af fortolkningen og vidensdannelsen (Launsø et al., 2011, p. 57). Der er fokus på intentionelle forklaringer, som omhandler menneskers egen forståelse af deres intentioner og formål med at handle som de gør (Launsø et al., 2011, p. 61). Fokus i undersøgelsen er således at forstå, hvordan børnene oplever naturen med udgangspunkt i deres egne ord og med forbehold for det kulturelle og historiske fundament de taler ud fra. Tanken er, at vi via deltagerobservationer, uformelle samtaler og interviews vil forsøge at opnå viden, der specifikt omhandler naturoplevelser hos de to grupper.

Hermeneutisk fortolkning

I forlængelse af det fortolkningsvidenskabelige paradigme indskriver denne undersøgelse sig i en hermeneutisk orienteret tilgang. Idet det anerkendes at forskeres såvel som informanters forståelse, fordomme og historiske baggrund har indflydelse på undersøgelsen, vælger vi i denne undersøgelse at basere os på Hans-Georg Gadamers filosofiske hermeneutik, som den beskrives af Hanne Fredslund (2003). Hermeneutik er en processuel og dialektisk tilgang, ofte betegnet som en cirkel, hvor udgangspunktet for fortolkning er, at man kun kan forstå enkelte dele ud fra helheden og omvendt kun kan forstå helheden ud fra de enkelte dele. I Gadamers filosofiske hermeneutik ses det udforskende subjekts forforståelse som altid tilstedeværende, men også som en nødvendig betingelse for forståelse. Derfor træder subjektet ind i den hermeneutiske cirkulære proces, da en vigtig pointe er, at forforståelse og forståelse hos subjektet gensidigt betinger hinanden (Fredslund, 2003, pp. 93-94). Der lægges vægt på begreber som forforståelse, situation, horisont og horisontsammensmeltning som vigtige elementer i den hermeneutiske processuelle søgen efter ny viden. Forforståelsen er det man allerede ved (eller tror at man ved). Forforståelse dannes ud fra vores situation, som er det ståsted vi har i verden, skabt af vores historicitet, som er udgangspunktet for, hvad det er muligt for os at tænke og forstå. Hvor situationen er det udgangspunkt, vi har i en forståelseshandling, er horisonten den

rækkevidde eller bredde vores udsyn har. Vores forforståelse og situation er det, der tilsammen skaber vores horisont, vores evne til at skabe en ny (for-)forståelse. Det er så i mødet med andre horisonter, at en horisontsammensmeltning sker, og man derved kan skabe en fælles ny horisont, inden for hvilken forståelse er mulig (Fredslund, 2003, pp. 94-97). Tanken er altså, at vi som forskere via observationer, uformelle samtaler og interviews kan åbne for børnenes forforståelse, situation og horisont for at kunne skabe denne horisontsammensmeltning, og dermed ny (for-)forståelse af hvordan børnene oplever naturen. Her er det vigtigt at pointere, at vores egen horisont også er et vigtigt element at gøre sig klart i forhold til at vide, hvad vi som forskere bringer med i denne sammensmeltning. Vores egne horisonter – dvs. egne tanker, følelser, mm. knyttet til praksis blev derfor under observationerne, løbende nedskrevet, og inddrages i analysen.

Forskningstype og kvalitetskriterier

I forlængelse af de videnskabsteoretiske overvejelser vil vi nu beskrive forskningstype og kvalitetskriterier for undersøgelsen.

Den forstående forskningstype

Launsø et al. beskriver fire idealtypiske forskningstyper, som en given undersøgelse kan gøre brug af – den beskrivende, den forklarende, den forstående og den handlingsrettede (2011, pp. 12-39). Hvilken forskningstype der vælges, afhænger af undersøgelsens kernespørgsmål og ens ståsted på det videnskabsteoretiske niveau. Den forskningstype der vælges, er således et resultat af, hvilket videnskabsteoretisk ståsted man har, og hvad man søger at finde svar på. Vores formål er at undersøge, hvordan børn oplever naturen til deres udendørs fritidsaktivitet og derfor benytter vi *den forstående forskningstype*. Den forstående forskningstype har til formål at fortolke og forstå fænomener, som allerede er fortolket af sociale aktører. Man søger altså viden om menneskers perspektiv på verden gennem meninger, beskrivelser, motiver mm., hvor konteksten for denne forskningstype er vigtig at være sig bevidst, da det er i denne bestemte sociale sammenhæng, at deres perspektiver dannes (Launsø et al., 2011, pp. 23-32).

Kvalitetskriterier

Ideen om, at man inden for kvalitativ forskning skaber viden via indlevelse i og forståelse af det fænomen man undersøger, gør det svært at opstille generelle og præcise kvalitetskriterier. Der er en tendens til, at kvalitativ forskning bliver mødt med krav om kvalitetskriterier fra den kvantitative forskning såsom, reliabilitet, validitet og generaliserbarhed. Kritikere af denne tankegang mener imidlertid at man, hvis man accepterer denne tankegang, dermed har underkendt kvalitativ forskning. I stedet bør man i kvalitative undersøgelser arbejde ud fra kvalitetskriterierne transparens i stedet for reliabilitet, gyldighed i stedet for validitet og genkendelighed i stedet for generaliserbarhed (Tanggaard & Brinkmann, 2010, p. 490). Launsø et al. (2011, p. 31) omtaler generaliserbarhed som

overførbare, og denne undersøgelse vil tage sit udgangspunkt i *transparens*, *gyldighed* og *overførbare* for at sikre kvaliteten. *Transparens* handler om, at det skal være muligt for en udefrakommende at kigge forskeren over skulderen og derved forstå vejen fra undersøgelsens forskningsspørgsmål til valg af design og videre til udførelsen, analysen og resultaterne (Tanggaard & Brinkmann, 2010, p. 491). For at efterleve kriteriet om transparens beskrives undersøgelsens overvejelser og valg af forskningsdesign og dertilhørende empiriindsamlingsmetoder ligesom den lavpraktiske udførelse af disse metoder ekspliciteres. Ligeledes beskrives den analytiske fremgangsmåde, og analysen og resultaterne vil blive præsenteret, så det er muligt at forstå vores horisonter. Efterstræbelsen af transparens gennem hele undersøgelsen, fra problemformulering til resultater, vil have betydning for gyldigheden og muliggøre andres kritiske vurdering af resultaterne. Desuden kan god transparens i en undersøgelse bidrage til og inspirere udformningen af videre undersøgelser inden for feltet (Launsø et al., 2011, p. 14). *Gyldighed* handler om, at de udforskede personer skal kunne spejle deres holdninger, meninger mm. i forskerens fortolkning (spejlkriteriet), og at man som forsker inddrager de institutionelle og sociale sammenhænge, som de udforskede personers holdninger, meninger mm. er indlejret i (helhedskriteriet) (Launsø et al., 2011, p. 30). I vores undersøgelse efterleves spejlkriteriet både via opfølgende spørgsmål til vores observationer, i interviews, og ved forståelsesafklaringer af børnenes svar under interviews. Helhedskriteriet efterleves ved, at vi - via vores observationsgange - får et kendskab til de institutionelle og sociale spilleregler, der gør sig gældende for børnene. Derudover skabes et overordnet overblik af spejdergruppen og MTB-klubben via deres respektive hjemmesider. Dette overblik vil blive nærmere beskrevet under Casebeskrivelser af de respektive aktiviteter. *Overførbare* omhandler hvorvidt resultater opnået i en kontekst kan overføres til lignende kontekster (Launsø et al., 2011, p. 31).

Forskningsstrategi

Vi har nu beskrevet undersøgelsens videnskabsteoretiske position samt forskningstype og kvalitetskriterier. I det følgende vil vi fremlægge den valgte forskningsstrategi for undersøgelsen, hvorunder vi også vil give en kort beskrivelse af vores to udvalgte cases.

Undersøgelsen benytter casestudiet som strategi. Ifølge Launsø et al. knytter casestudiet som strategi sig ofte til den forstående forskningstype (2011, p. 29). Det skyldes, at casestudiet er særligt godt til gennem forskellige kilder, at udforske et nutidigt fænomen i fænomenets egen kontekst igennem en dybdegående forståelsestilgang til dette fænomen (Launsø et al., 2011, pp. 96-97; Ramian, 2012, pp. 16-19).

På baggrund af ovenstående, er casestudiet i nærværende undersøgelse udvalgt som forskningsstrategi. Hvorfor denne strategi er anvendt og hvordan det giver sig udslag i undersøgelsens, redegøres der for i det følgende afsnit. Herefter følger en redegørelse for udvælgelsen

af de to cases samt en efterfølgende beskrivelse af disse. I forlængelse af dette vil adgang til felten og etiske overvejelser i henhold til interviews og observationer blive beskrevet.

Casestudiet som forskningsstrategi

Casestudiet er i denne undersøgelse anvendt ud fra ønsket om at skabe en mere dybdegående forståelse for, hvordan børn oplever naturen, når de udøver deres fritidsaktivitet. Ramian (2012, pp. 24-26) beskriver forskellige måder, hvorpå casestudiet kan bruges til at besvare forskellige typer af forskningsspørgsmål. Disse er beskrivende, udforskende & teoridannende samt bevisførende casestudier. Nærværende undersøgelse trækker på de to førstnævnte. Den beskrivende gør sig gældende ved at en udvalgt gruppe af børn er blevet genstand for nærmere undersøgelse igennem længere tid. Dette er gjort for at opnå en forståelse af, hvordan de oplever naturen, når de udøver deres aktivitet, samt om der kan ses en sammenhæng mellem aktiviteten og deres hverdagsfriluftsliv. Ramian (2012, p. 25) beskriver, hvorledes flere forskere mener, at casestudiet er ideelt til lige netop denne måde at undersøge på; at bedrive den dybdegående udforskning for derefter at komme til nye erkendelser og forklaringer i forståelsen af et givent fænomen. Den udforskende & teorigenererende vinkel i nærværende undersøgelse bruges som sammenligningsgrundlag mellem de to udvalgte cases, ligesom casestudiet også vil generere teori på baggrund af eksisterende teori. Dette vil blive beskrevet nærmere under teori- og analyseafsnittet.

Caseudvælgelse

Knud Ramian opdeler efter Yins forudgående arbejde casestudiet i fire kategorier: Single-casestudiet, multi-casestudiet, det holistiske casestudie og det indlejrede casestudie. Hertil følger flere udvælgelsesprincipper når valg af casestudie er gjort (Ramian, 2012, pp. 83-92). I denne undersøgelse er casestudiet bygget op som et indlejret komparativt multi-casestudie. Den indlejrede del af casestudiet skal findes i det faktum, at der i de to cases er fokus på et enkelt fænomen og ikke casen i sin helhed. Af problemformuleringen fremgår undersøgelsens fokus: børns naturoplevelser i forhold til udendørs fritidsaktiviteter og hvilken betydning disse aktiviteter har for deres hverdagsfriluftsliv. Multi-casestudiet er givet, da der er mere end én undersøgt case. Det komparative element er inddraget ved, at de to cases er opstillet over for hinanden. Vi har valgt at benytte flere cases, da vi har den overbevisning, at man med flere cases som undersøger det samme fænomen, står stærkere i forhold til at kunne argumentere for fundne tendenser, samt at man ved et multi-casestudie har mulighed for at studere forskelle og ligheder mellem de to cases. Af samme årsag er de to cases også udvalgt med henblik på maksimal variation. Maksimal variation betyder, at de cases som er udvalgt, er i hver sin ende af et spektrum og er forskellige på ét område. Når der kun findes én dimension hvor de adskiller sig nævneværdigt fra hinanden, bliver det muligt at studere, hvorvidt der på baggrund af denne dimension findes forskelle eller eventuelt ligheder (Flyvbjerg, 2010, p. 475; Ramian, 2012, p. 90). Den maksimale variation er i nærværende undersøgelse udvalgt for at se, hvorledes to forskellige

grupper inden for friluftslivets brede vifte af aktiviteter oplever naturen, og for at se, om der måtte være forskelle i måden, hvorpå de oplever naturen, eller om bestemte aspekter går igen på tværs af de to cases. Udvælgelsen af de to cases er baseret på aktiviteterernes forskellighed og er funderet i kategoriseringen af friluftsstile hos Brügge et al. (1999). Her benævnes tre måder at være i naturen på: "Dominans"¹, "aktiv tilpasning"² og "passiv tilpasning"³ (Brügge et al., 1999, pp. 18-20). To af disse, "dominans" og "aktiv tilpasning" er brugt i det videre arbejde med at finde en case, som indeholder "dominans"-dimensionen, og en anden case som omfavner "aktiv tilpasning"-perspektivet. Casen Kidz-MTB Odense er på den baggrund udvalgt som repræsentant for friluftsstilen, "dominans", mens casen Juniorgrenen, Stjernegruppen i denne undersøgelse er defineret ved at repræsentere den "aktive tilpasning". I og med, at de to cases befinder sig under friluftsstile, opfylder det også kravet om, at begge aktiviteter foregår i udpræget naturlige omgivelser. De to respektive cases er desuden udvalgt ud fra geografiske forhold for at lette empiriindsamlingsfasen ligesom alderen på børnene i de to cases har været ønsket tilnærmelsesvis sammenlignelige og inden for det overordnede projekt, NatureMoves', aldersspænd på 10-15 år.

Casebeskrivelser

Som ovenfor nævnt vil vi i det følgende give en kort beskrivelse af de to udvalgte cases, og herunder også beskrive vores dialog med dem samt etiske overvejelser i forbindelse med udvælgelse af cases. Informationer og andre relevante oplysninger vedrørende de to cases er indhentet fra de respektive organisationers hjemmesider samt igennem egne oplevede erfaringer under empiriindsamlingsfasen.

Kidz-MTB Odense

Kidz-MTB Odense er en underafdeling af cykelklubben Cykling Odense, som har til huse i Bolbro, Odense. Kidz-MTB tilbyder MTB-træning for børn i alderen 8-16 år onsdage og lørdage. Tilmeldelse til træning finder sted over en dertilhørende Facebookgruppe, "Cykling Odense Kidz-MTB". Der dukker dog ofte flere op, end antallet af registrerede tilmeldelser i gruppen. Medlemmerne i gruppen er børnene selv, trænere samt forældre. Gruppen bruges udover til træningstilmeldelse også til generelle beskeder om mødested for træning, klubnyheder samt billeddeling fra forskellige løb eller træningspas. I skrivende stund er 82 medlemmer tilknyttet gruppen. En træningskalender er desuden tilgængelig på hjemmesiden www.cykling odense.dk/mtb-kalender, så det er muligt at se, hvor træningssessionerne foregår. Man mødes altid ude ved områderne lidt før dagens træning starter, så der kræves transport af cykler frem og tilbage fra disse områder. Enkelte deltagere cykler fra gang til

¹ Her er fokus på at beherske naturen, og det handler om at opnå oplevelser igennem naturen. Denne ses som en fabrik, hvori der produceres friluftaktiviteter for menneskets skyld.

² I denne tilpasser man sig i højere grad til det naturlandskab man befinder sig i. Man bruger dog også aktivt naturen ifbm. håndværk, fiskeri og jagt.

³ Tilpasningen til landskabet er udgangspunktet for denne stil. Her er man i højere grad passiv betragter af naturen.

gang ud til disse mødesteder. Der trænes i udvalgte skove rundt omkring på Fyn. De syv tilknyttede trænere er forskellige fra gang til gang, og de går op i at skabe en tryk ramme med mulighed for gode oplevelser. Derfor påskønnes det også, at forældre cykler med de første par gange, såfremt det er barnets første gang på mountainbike. Antallet af børn som dukker op til træning er meget varieret og spænder fra en håndfuld til omkring 30. Drengene er stærkt repræsenteret til aktiviteten og kun tre piger er set til træning. Variationen skyldes blandt andet cykelløb i weekender samt andre fritidsinteresser. Træningen tager lidt over en time og består af en kort introduktion til dagens træning og fokuspunkter, hvorefter børnene deles op i niveaudelte grupper. Der knyttes en eller flere trænere samt eventuelle forældre på disse grupper.

Juniorgrenen, Stjernegruppen

Juniorgrenen er en de mange grene, som er tilknyttet den overordnede paraply, Stjernegruppen. Stjernegruppen er en del af Det Danske Spejderkorps, og befinder sig i flotte omgivelser i Odense. Gruppens værdier er forankret omkring ansvar og learning by doing, således at man som spejder i Stjernegruppen påtager sig et ansvar både over for sig selv og egen udvikling, sine medspejdere og i samfundet generelt, ligesom man tilstræber et princip om, at spejderne gør deres egne erfaringer, at de hjælper hinanden i patruljerne, og at de arbejder med gruppedynamik. Spejdermøderne foregår på Stjernegruppens område Hindemosen, som med sine 16.000 kvadratmeter giver rig mulighed for et væld af aktiviteter. Her findes lejrpladser, bålpladser, grejlager samt et stort spejderhus. Den ene ende af spejderhusets konstruktion peger ud mod flere store grønne græsplæner, som er afgrænset af forskellige buske og træer. Her foregår størstedelen af spejdernes aktiviteter. Juniorgrenen består af børn fra 4.-5. klasse i alderen 10-12 år. Spejdermøderne for juniorspejderne finder sted på torsdage, er af to timers varighed og foregår året rundt. Til møderne dukker omkring 30 børn op hver gang. Fordelingen mellem køn er nogenlunde den samme. Det forventes, at man møder op til spejdermøderne. Såfremt dette ikke er tilfældet, gives der elektronisk besked til lederen af Juniorgrenen. På hjemmesiden, <http://www.stjernespejder.dk/for-spejdere/junior>, findes desuden en kalender med tidligere og kommende aktiviteter. Som juniorspejder begynder man for alvor at arbejde med patruljer, og der er i hver patrulje udpeget en patruljeleder samt patruljeassistent, hvilket også betyder mere ansvarstagen i hver patrulje.

Adgang og gatekeeping

Efter gennemgang af flere mulige cases, som levede op til de på forhånd opstillede kriterier for målgruppe, alder og placering, blev der taget kontakt til to organisationer, Cykling Odense og Stjernegruppen – Blå Spejder. Kontakten bestod i et informationsbrev med oplysninger vedrørende undersøgelsens formål, samt hvordan informanterne var tænkt ind i undersøgelsen.

Kidz-MTB Odense

Efter videre telefonisk kontakt med relevant instans i Cykling Odense blev kontakten skabt, og en kontaktperson blev tilknyttet undersøgelsen. I denne case er både kontaktperson og personen som tildelte os kontaktpersonen blevet brugt undervejs, da vi igennem empiriindsamlingsfasen har oplevet et ligeværdigt samspil mellem disse to og os. Et brev til forældre og børn omhandlende undersøgelsens formål, informeret samtykke fra forældre i forbindelse med interviews samt generelle oplysninger om forskerne blev lagt op i gruppen på Facebook, så forældre og børn også blev informeret tilstrækkeligt om undersøgelsens udformning.

Juniorgrenen – Stjernegruppen

Efter godkendelse fra Stjernegruppen blev vi tildelt en kontaktperson i den aldersrelevante Juniorgrenen. Kontaktpersonen havde vi kort efter godkendelse telefonisk kontakt med for at forklare nærmere omkring undersøgelsen. Kontaktpersonen har gennem hele forløbet formidlet den videre kontakt fra os til forældre, herunder samme informationsbrev, som blev sendt til Kidz-MTB Odenses forældre og børn, og derudover indsamling af godkendelser og samtykke fra forældre i forbindelse med fokusgruppeinterviews. Dette har sparet os for administrativt arbejde og tid.

Etiske overvejelser

Denne undersøgelse opererer ikke med et direkte følsomt emne, men griber dog alligevel ind i børnenes verden, da de har givet oplysninger om dem selv og deres tanker vedrørende et bestemt fænomen. Da casestudier ofte kan komme meget tæt på de implicerede i casen, er der derfor bestemte etiske overvejelser man må gøre sig, når man anvender denne strategi (Ramian, 2012, pp. 107-108). Brinkmann (2010) opstiller en forkortet udgave af en tilgængelig vejledende 5-punktsliste, udarbejdet af SFF⁴ i 2002, som beskæftiger sig med de etiske retningslinjer i det samfundsvidenskabelige forskningsarbejde. Punkterne oplistedes i Figur 2 og kræver:

⁴ Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd

- I. *At forskeren skal overveje, om forskningsprojektet lever op til god videnskabelig standard.*
 - II. *At forskeren skal tage hensyn til de personer og grupper, som berøres af forskningsarbejdet (både de, som er genstand for forskningen, og andre, som kan blive påvirket).*
 - III. *At forskeren har ansvar for at behandle personidentificerende oplysninger fortroligt.*
 - IV. *At forskeren skal indhente samtykke fra dem, der inddrages i forskningen, og skal oplyse de pågældende om, at deltagelse er frivillig.*
 - V. *At forskeren skal gøre sine forskningsresultater tilgængelige for offentligheden i overensstemmelse med almindelige videnskabelige principper.*
- (Brinkmann, 2010, p. 432)

Figur 2: Vejledende fempunktliste omhandlende etiske retningslinjer.

Disse fem punkter vil blive flettet ind i tre af fire opstillede spørgsmål, som Ramian (2012, pp. 108-116) opererer med. De tre udvalgte spørgsmål er i det følgende præsenteret og vil blive behandlet i henhold til denne undersøgelse.

1. Hvilke særlige etiske temaer findes der i dette casestudie?

Under denne rubrik knyttedes overvejelser til planlægning, gennemførelse samt anvendelsen af resultaterne. Under planlægningen af empiriindsamlingsfasen, havde vi stort fokus på at skabe en tryk relation mellem børnene og os, når vi efterfølgende skulle ud på deres territorier. Ligeledes blev Kidz-MTBs trænere og Juniorgrenens ledere samt børn og forældre gjort opmærksomme på undersøgelsens gennemførelse, motiver og formål. Det har desuden fra undersøgelsens start stået klart, at anonymisering af børnene var en nødvendighed for at de kunne snakke frit under interviews og observationer.

Under gennemførelsen af et interview blev vi opmærksomme på, at et af børnene følte sig ked af det, da et bestemt spørgsmål blev frembragt. Overvejelser om hvorvidt dette var af så alvorlig karakter, at hun måtte ekskluderes fra empiriindsamlingsmaterialet, var reelle, men efter samtale med en voksen tilknyttet klubben, blev det fra vores side besluttet ikke at gå videre med det, da de i klubben samt forældre var bekendt med barnets situation.

Det er desuden efterstræbt under undersøgelsens udarbejdelse, at udvise hensyn til undersøgelsens berørte personer, og vi har prøvet at lette arbejdet for ledere, trænere, forældre og børn ved at være fleksible i forhold til for eksempel fastsættelsesdato af interview samt at foretage interview på stedet, hvor de udøver deres aktivitet.

Ved anvendelse af indsamlet data, er navne på børn gjort anonyme. Empiriens råmateriale vil kun være tilgængeligt for os. Den færdige opgave vil være offentligt tilgængelig, og vil desuden blive sendt til udvalgte ledere eller trænere i de to undersøgte klubber.

2. Lever undersøgelsen op til etiske retningslinjer for forskning?

Af Justitsministeriets "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig" fra 2012 ([Retsinformation.dk](http://retsinformation.dk)) samt Datatilsynets egen hjemmeside ([Datatilsynet.dk](http://datatilsynet.dk)), fremgår det, at specialeopgaver som indeholder behandling af personfølsomme oplysninger, er fritaget for anmeldelsespligt til Datatilsynet, så længe der er opnået samtykke fra de registrerede informanter. Dette emne behandler Brinkmann (2010, p. 443) også, og der beskrives her, hvorledes man bør indhente samtykke og med hvilke forbehold dette gøres.

Samtykke til interviews i denne undersøgelse er opnået skriftligt fra forældre til de medvirkende børn, da børnene under interviewene alle har været under 18 år. Desuden er flere omstændigheder blevet gjort børnene klart inden interviewenes påbegyndelse, herunder vores navne, formålet med undersøgelsen, at de stiller op frivilligt og at de er fri til at stoppe samarbejdet undervejs.

3. Lever undersøgelsen op til principper for god videnskabelig praksis?

Undersøgelsens data er opbevaret i en offentligt utilgængelig elektronisk mappe for at sikre, at data ikke forsvinder. Desuden er analysemetode præsenteret i overskuelig form ligesom fortolkninger af empiri er forsøgt udarbejdet så konsekvent som muligt, ved at begge forskere til undersøgelsen har været med inde over undersøgelsens endelige fortolkninger. Den gode forskningsetik er desuden varetaget ved argumentation for, hvorfor udvalgte cases er medtaget, hvordan de forskellige metoder og deres triangulering indvirker på de brugte empirikilder samt at kunne se en rød tråd gennem undersøgelsen fra indledning til bevisførelse og konklusioner.

Empiriindsamlingsmetoder

I de følgende afsnit redegør og argumenterer vi for valget af empiriindsamlingsmetoder, der er gjort brug af under indsamlingen af empiri. Først redegøres samt argumenteres for brugen af interview. Herefter følger ligeledes en redegørelse og argumentation for deltagerobservation og uformelle samtaler.

Interview

Ifølge Kvale og Brinkmann skal man vælge interview som metode når ens emne omhandler menneskets oplevelsesverden (2015, p. 153). Valget af interview er derfor oplagt til vores opgave. Kvale og Brinkmann beskriver syv faser en interviewundersøgelse bør indeholde (tematisering,

design, interview, transskription, analyse, verifikation og rapportering) (2015, pp. 154-155). Tematisering er fasen hvor man finder ud af hvad man vil undersøge og hvorfor. Denne fase er beskrevet i opgavens indledning. Faserne analyse, verifikation og rapportering vil blive berørt i de senere kapitler; analyse, diskussion og konklusion. Dette afsnit vil således kun beskrive vores metodiske tilgang til vores interviews ud fra faserne design, interview og transskription.

Design

I denne fase planlægges interviewet i forhold til, hvordan man bedst muligt får svar på det man ønsker (Kvale & Brinkmann, 2015, pp. 162-163). Vi valgte at gøre brug af to semistrukturerede fokusgruppinterviews hos henholdsvis spejderne og mountainbikerne. Der måtte ikke være gengangere i første og andet interview.

Der er to grunde til at vi valgte at lave fokusgruppinterview: tryghed for målgruppen og empirien det kan skabe. Da målgruppen er 10-15-årige giver valget af fokusgruppinterview mulighed for at skabe en afslappet atmosfære og øget tryghed for børnene. Yderligere kan børnenes svar i en gruppesamtale give anledning til uddybende spørgsmål som alle børnene ikke ville have fået ved enkeltinterview. Dermed vil børnene kunne spejle sig i andres svar, hvilket kan øge deres refleksivitet i forhold til det stillede spørgsmål (Doverborg-Österberg & Pramling, 1988, p. 32).

En semistruktureret interviewguide giver mulighed for at følge op på de interviewedes svar og følge eventuelt spændende retninger interviewet måtte tage (Kvale & Brinkmann, 2015, p. 185). Vores interviewguide var inspireret af Tanggård og Brinkmann (2010, pp. 38-39) og kan ses i Bilag 21. Den skal ses som styrende for, hvilke emner vi gerne ville berøre, og vejledende for, hvilke spørgsmål vi kunne bruge til at berøre disse emner. Spørgsmålene anvendtes således som en støtte for os som interviewere. I selve interviewet var vores intuition gældende i forhold til at stille opfølgende og uddybende spørgsmål vi fandt relevante. Det ønskedes således at børnenes svar i høj grad var styrende for samtalen, da det jo netop er deres livsverden vi ønsker at undersøge. I formuleringen af interviewspørgsmål lagde vi vægt på simple, korte og åbne spørgsmål. Interviewguiden var gradvist bygget op, så spørgsmålene krævede mere og mere tanke og refleksion at svare på for at give en let start på interviewet. Dette gjorde vi, for at øge dynamikken og fremme et godt interviewsamspil, som Kvale og Brinkmann beskriver det (2015, pp. 185-186).

Under interviewet gjorde vi brug af billeder af steder, hvor de laver deres aktivitet. Det gjorde vi for, at børnene lettere kunne relatere spørgsmålene til de steder, hvor de fysisk oplever naturen ved deres aktivitet. Billederne skulle give børnene inspiration at tale ud fra og gøre det lettere at genkalde forskellige naturoplevelser. Inden de endelige interviews udførte vi en pilottest af interviewguiden med børn i samme alder. Det gjorde vi for at gøre det muligt at rette til, hvor der kunne opstå

misforståelser, og for at skærpe spørgsmålene hvis der var behov for dette. Desuden gav det mulighed for at øve interviewet igennem og en forestilling om interviewenes varighed.

Planlægningen af interviews

I planlægningen af interviews med spejderne havde vi en kontaktperson i form af en spejderleder, der stod for kommunikationen mellem os og børnene og deres forældre. Denne fremgangsmåde var de hos spejderne mest trygge ved. Der blev udsendt en kort beskrivelse af projektet (Bilag 25) til forældre og børn over mail og opfordret til, at forældrene kunne vende tilbage til spejderlederen, hvis deres barn gerne ville deltage. Således blev informeret samtykke også indhentet. Tilmed gav vi under første observationsgang en introduktion af os og projektet til børnene, hvor vi også opfordrede dem til at deltage i interviews. Til første interviewrunde var der fire, der ønskede at deltage og i anden tre.

I planlægningen af interviews med mountainbikerne stod vi selv for kontakten til både børn og forældre via klubbens Facebookside. Dette blev foreslået af den ledende træner. Vi lagde samme projektbeskrivelse som blev udsendt til spejderne, op på deres side, og opfordrede ligeledes til at deltage i interviews. Det viste sig at være sværere at finde deltagere blandt mountainbikerne, da deres planlægning af fremmøde til træning ikke var ligeså fast som hos spejderne. Derfor måtte vi have en noget mere proaktiv rolle her for at få nok børn til at deltage, og ved begge interviews blev de fleste tilmeldinger til interview først lavet på selve dagen. Informeret samtykke blev ligeledes ordnet med forældrene på dagen da de afleverede deres børn til træningen. I et enkelt tilfælde blev det indhentet via deres side på Facebook. Til første interview var der fire børn og i andet lykkedes det kun at få to børn.

Udførelse af interviews

De fire interviews blev udført der, hvor børnene laver deres aktivitet. Vi lavede to interviews med spejderne i deres indendørs faciliteter og to interviews med mountainbikerne i en lavvu slået op i nærheden af det spor de skulle køre på, på dagene for interviews. Vi valgte at udføre interviews i deres vante rammer for praktisk at gøre det lettere for børnene at deltage og for at øge deres tryghed ved interviewsituationen, hvilket Hammersley og Atkinson pointerer, kan være en styrke ved gruppeinterviews (2007, p. 111). Interviewene varede ca. 45 minutter og blev optaget på diktafon for senere transskribering. Interviewene blev startet med en kort intro, dernæst fortalte vi at det ville blive optaget og transskriberet, og til sidst sørgede vi for at de stadig gerne ville deltage under disse omstændigheder. Interviewene bar præg af at være eksplorative, da vi søgte at give plads til børnenes frie tale og spørge videre ind til deres svar hvor vi fandt det relevant for undersøgelsen. I få tilfælde hvor vi ønskede at be- eller afkræfte vores tolkning af børnenes svar og vores observationer anvendtes ledende spørgsmål for, at leve op til det Launsø og Rieper kalder spejlkriteriet (2000, p. 26) og dermed øge tolkningernes gyldighed. Hvert interview blev afsluttet med en kort afrunding, hvor børnene

havde mulighed for, at tilføje kommentarer og spørge os om hvad som helst, hvis de havde noget på sinde.

Transskription

Som en begyndende del af den analytiske proces transskriberede vi som udgangspunkt vores interviews i deres fulde længde og så ordret som muligt. I visse tilfælde er dele udeladt, hvis de vurderes ikke at være relevante for undersøgelsen. I mangel på standardiserede retningslinjer for transskribering udarbejdede vi vores egne retningslinjer for transskriptionen (Bilag 26). Disse retningslinjer blev lavet med inspiration fra Brinkmann og Tanggaard (2010, p. 44).

Deltagerobservation

Deltagerobservation er overordnet et redskab, hvormed man kan følge det sociale liv som udspiller sig i en konkret kontekst. Dette indebærer i ordets betydning, *deltagerobservation*, både at være deltagende i det felt man undersøger og at man via sin krop og sine sanser samtidig er opmærksom på, hvad der er på spil. (Hastrup, Rubow, & Tjørnhøj-Thomsen, 2011, pp. 61-63).

Deltagerobservation blev i nærværende undersøgelse brugt som empiriindsamlingsmetode i begge cases for at få et indgående kendskab til børnenes forhold til de fysiske omgivelser på de steder, hvor de udøvede deres aktiviteter, hvordan de interagerede med hinanden i disse aktiviteter, samt hvordan de fysiske rammer fremstod for os som forskere, for bedre at forstå svar og samtalen under interviewene. Observationerne var med til at være kontekstualiserende for vores interviews, gav mulighed for uformelle samtaler og gav desuden mulighed for, at børnene lærte os at kende og omvendt for på den måde at skabe mere trygge interviewsituationer.

Kristiansen & Krogstrup (2015, p. 90) gengiver Raymond Golds fire roller hvormed man kan entrere et felt. Disse spænder fra den totale deltager over til den totale observatør med de to resterende kategorier mellem disse værende observerende deltager og deltagende observatør. Ens fokus som observatør ændres afhængigt af graden af aktiv deltagelse. En overvejende observatørrolle vil understøtte en prioritering af overblik og notatskrivning, hvor en overvejende deltagende rolle mere vil prioritere selv at opleve aktiviteten og dermed øge forståelsen for hvad og hvordan deltagerne oplever. Denne undersøgelse benyttede sig af flere forskellige roller, da fritidsaktiviteternes struktur påvirkede i hvilken grad det var muligt at være overvejende observatør eller deltager. I forbindelse med Kidz-MTBs træning var det af praktiske årsager næsten kun muligt at være deltagende observatør. Aktiviteten fandt oftest sted i store skovområder, hvor man hurtigt ville miste synlig kontakt med børnene, hvis man ikke kører med dem i mountainbikesporet. I få tilfælde var det muligt at være mere observerende deltager, hvis børnene i et tidsrum skulle træne meget i samme område. Vi var således primært deltagende observatører hos Kidz-MTB og i visse tilfælde hvor det var muligt og vi mente det gav mening, prioriterede vi at være observerende deltagere for at ændre fokus og få et

bedre overblik og mere udførlige noter. Som deltagende observatører var det muligt for os rent kropsligt og sanseligt at føle på egen krop, hvad aktiviteten gik ud på, og hvordan den og naturen oplevedes.

Til spejdermøderne hos Stjernegruppen Juniorspejderne anvendtes i overvejende grad en observerende deltagerrolle, og i få tilfælde en deltagende observatørrolle. Vi valgte her at prioritere overblik og notatskrivning. Både fordi aktiviteten rent praktisk muliggjorde dette og fordi prioriteten var at observere børnene, at kunne gå rundt og høre små samtaler samt selv snakke med dem om aktiviteten og naturen. Børnene skulle også, i mange af aktiviteterne, lære at beherske en given færdighed (for eksempel bål-tænding, lavvuslagning, raftearbejde m.fl.), hvorfor det for os ikke var relevant, at gå ind og medvirke i disse, da tiden ville tages fra dem og vi selv har arbejdet med lignende aktiviteter førhen. Deltagende observatør blev anvendt i situationer, hvor det blev fundet naturligt at være med eller hvor vi blev bedt om at deltage i udvalgte aktiviteter. Igen blev dette gjort for en mere kropsnær og sanselig oplevelse af aktiviteterne for os.

Hammersley og Atkinson beskriver, hvordan observationer kan bære præg af at være meget ustrukturerede i begyndelsen af en undersøgelse og senere vil blive mere fokuserede. Den øgede fokusering sker i takt med, at en begyndende analyse og bedre forståelse af genstandsfeltet afgrænser, hvad det er relevant at observere i henhold til undersøgelsens formål. Herved pointeres vigtigheden af at renskrive sine observationer og tilhørende noter så hurtigt som muligt efter de er blevet lavet for ikke at skulle stole på hukommelsen alene (2007, pp. 143-145). Vores noter bar præg af at have et bredt fokus til at begynde med og blev senere indskærpet så fokus øgedes på observationer, der var relevante for vores undersøgelse. Vores observationsnoter lavet i felten blev renskrevet hurtigst muligt efter endt observation, og vi tilstræbte at de var skrevet færdige inden for 24 timer.

Observationerne blev udført der, hvor børnene lavede deres aktivitet. Hos spejdergruppen foregik det på torsdage aftener på spejdergruppens private grund. Der blev observeret fire gange af halvanden til to timers varighed. Hos MTB-klubben blev der de to første gange observeret på en onsdag og derefter to gange på lørdage (se Tabel 4). Grunden til at vi valgte at ændre til lørdagsobservationer var, at det for os var praktisk lettere og at trænerne mente, at der plejede at være større tilslutning til træning på lørdage.

Dato	Juniorgrenen	Kidz-MTB	
24/02/16		Observation	
25/02/16	Observation		
09/03/16		Observation	
10/03/16	Observation		
31/03/16	Observation	Interview	
02/04/16		Observation	Interview
07/04/16	Observation	Interview	
09/04/16		Observation	Interview

Tabel 4: Oversigt over empiriindsamlingsprocessen

Uformelle samtaler

Den uformelle samtale er som metodisk værktøj en mulighed, der kan integreres i deltagerobservationen, som er særdeles anvendelig, da den i sin åbne udformning kan være med til at skabe en forbindelse mellem informant og forsker. En af de klare fordele ved denne samtaleform er desuden det uvisse, og at samtalen kan tage en drejning, som åbner op for nye og interessante perspektiver på et givent emne. Brugen af uformelle samtaler under deltagerobservation kan gennem forberedelse og forbedringer fra gang til gang desuden gøres mere relevante, når den gode samtale skal afvikles (Hastrup et al., 2011, pp. 69-70 + 72-73). Denne undersøgelses uformelle samtaler blev ofte åbnet med en indgangsvinkel om selve aktiviteten eller stedet, hvor aktiviteten foregik. Herefter blev samtalen oftest over på mere tematisk relaterede emner, men dog stadig på en sådan måde, at barnet kunne relatere det til den situation de umiddelbart befandt sig i. Samtalerne blev derudover brugt til at danne en tillidsskabende relation mellem barn og forsker samt for at udvise en genuin interesse for, hvad børnene bedrev. Samtalerne blev udført under alle observationsgangene, hvor det virkede uforstyrrende for aktiviteten og samtidig relevant for undersøgelsen.

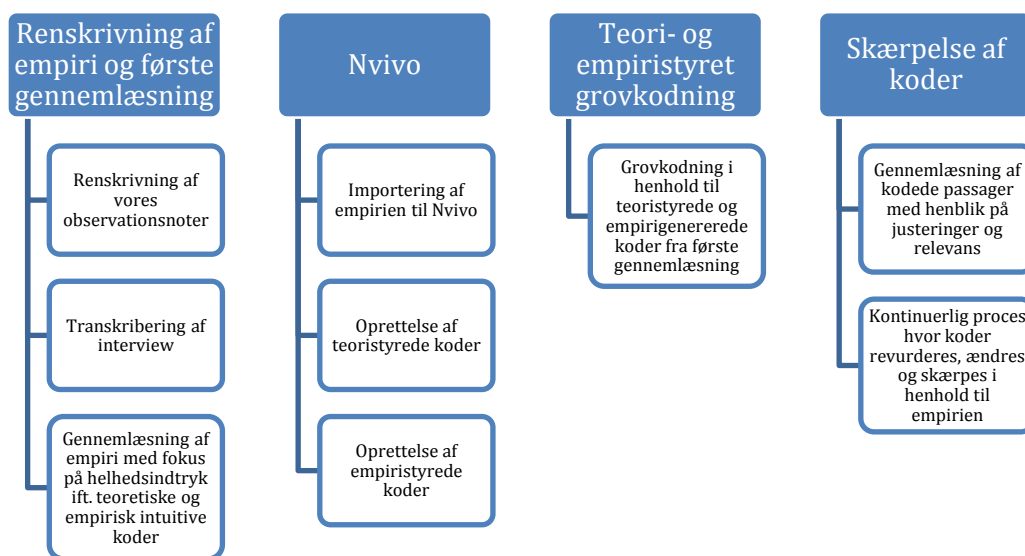
Observationer og interviews er i undersøgelsen anvendt sammen for at styrke undersøgelsens empiriske fund og konklusion via det Launsø et al., kalder metodetriangulering (2011, pp. 188-189). Vi kan således se, om der er (in-)konvergens mellem empirikilderne og dermed styrke gyldigheden af vores undersøgelses resultater.

Behandling af empiri

Kodning anvendes for at skabe overblik over den indsamlede empiri med henblik på en senere systematisering i analysen. Kodning kan ifølge Kristiansen have et dataorganiserende såvel som analytisk formål, da der både kan være tale om at gruppere empirien for overskuelighed, men også om en fortolkningsbaseret dannelse af kategorier. Der beskrives en begrebs- eller teoristyret kodning og en datastyret kodning. I den begrebs- eller teoristyrede kodning vil koderne stamme fra litteratur, forudgående undersøgelser eller bestemte teorier. I den datastyrede kodning vil koderne bygge direkte på empirimaterialet og således skabes ud fra, hvad empirien fordrer (2010, p. 491). I vores

kodningsproces blev gjort brug af begge disse tilgange. Empirien blev bearbejdet med fokus på både en teoristyret og empiristyret kodning. Vi arbejdede deduktivt inden for den teoretiske ramme, men samtidig også induktivt i forhold til hvad empirien lagde op til. Den induktive tilgang blev valgt, da den anvendte teori, er skabt på baggrund af voksne, og vores undersøgelse omhandler børn. Vi mente således, at det var vigtigt at udvide den teoretiske ramme, så den rummede koder, der var i overensstemmelse med empirien.

I selve arbejdet med empirien har vi ladet os inspirere af Emerson et al. og deres strukturerede fremgangsmåde i forhold til arbejdet med og kodning af feltnoter (1995, pp. 142-161). Dette mandede ud i kodningsprocessen som er afbilledet i Figur 3. Vi kiggede på de to cases hver for sig, men skabte fælles koder, der kunne dække over empirien i begge cases for at gøre det nemmere at holde dem overfor hinanden. Programmet Nvivo blev anvendt til strukturering og øget overskuelighed af empirien. De teoretiske overordnede koder var: Kroplig, følelse, æstetik, kundskab. Disse vil blive beskrevet og begrundet i teori afsnittet. De empirisk genererede koder var: Skabende og fantaserende. Disse vil ligeledes blive beskrevet og begrundet i teori afsnittet.

Figur 3: Illustration af kodningsprocessen

Teori (Niklas og Thore)

I det følgende kapitel vil vi redegøre for og diskutere undersøgelsens teoretiske ramme. Først gennemgås et af undersøgelsens teoretiske afsæt omhandlende, hvordan man gennem forskellige tilgange til naturen oplever denne. Dette gøres på baggrund af den norske forsker, Annette Bischoff (2012). Herefter følger en diskussion af denne teori. På baggrund af de præsenterede tilgange, præsenteres desuden en udvidelse af disse tilgange. Grunden for udvidelsen af Bischoffs tilgange vil blive beskrevet i samme afsnit. Herefter følger en præsentation af undersøgelsens andet teoretiske

afsæt, som er udviklet af Stephen R. Kellert (2002), og omhandler hvorledes man kan opleve naturen igennem tre forskellige former. En diskussion af denne teori følger umiddelbart efter præsentationen, hvorefter der til sidst i kapitlet skabes en kobling mellem disse teorier, således at de i det følgende analyseafsnit vil kunne supplere hinanden undervejs.

Annette Bischoffs fire tilgange til naturen (Niklas)

Som et af de teoretiske fundamentet i denne undersøgelse, bruges dele af Annette Bischoffs ph.d.-afhandling (2012) omhandlende stier, mennesker og naturoplevelser. Bischoff er teoretisk og forskningsmæssigt optaget af flere grene inden for friluftslivet, herunder ungdom, personlig udvikling, friluftsliv som undervisnings- og behandlingsmulighed samt forskellige erfaringer som mænd og kvinder gør med friluftslivet og dets vejledende element (HiT.no). I sin afhandling fra 2012 skriver Bischoff sig ind i et fænomenologisk-hermeneutisk grundperspektiv og bruger fænomenologien som et bud på, hvordan man kan komme frem til bevidstgørelse af grundlæggende motiver, der måtte ligge til grund for oplevelse og meningsdannelse. Bischoff mener desuden at fænomenologien er særligt brugbar til at beskrive kropslige, oplevelsesmæssige og relationelle sider af menneskets forhold til friluftslivet (2012, pp. 3, 15, 26).

I ph.d.-afhandlingen præsenteres fire tilgange, som har betydning for, hvordan mødet med naturen opleves og opfattes. Henholdsvis en kropslig, æstetisk, kundskabsmæssig og følelsesbaseret tilgang (Bischoff, 2012, p. 149). I det følgende beskrives disse fire tilgange.

Kropslig tilgang

Den første tilgang til naturen som omtales, er en fysisk kropslig tilgang. Her lægges der vægt på det fysiske aspekt i oplevelsen af naturen som kommer til udtryk ved at svede og slide under aktiviteten. Samtidig skal der være et element, som gør mødet med naturen anstrengende og opslidende og som lægger vægt på evnen til koordinere kroppens bevægelser under udmattelse (Bischoff, 2012, p. 149).

Æstetisk tilgang

Den anden tilgang er af æstetisk karakter og er karakteriseret ved fokus på farverne, som møder ens øjne, formerne som naturens materialer har, lyset man befinder sig i, strukturer, linjer og rytmer i landskabet (Bischoff, 2012, p. 149).

Kundskabsmæssig tilgang

Den tredje tilgang er en kundskabsmæssig og forståelsesbaseret tilgang. Her undres man i mødet med naturen over, hvordan dens elementer spiller sammen og hvordan den er blevet brugt af mennesker gennem tiden. Med denne tilgang kredser interessen altså om at opdage og forstå, hvad man ser og om at øge sin viden om planter, dyr, landskabstyper, bjergarter mm. (Bischoff, 2012, p. 149).

Følelsesbaseret tilgang

Den sidste tilgang er af følelsesmæssig karakter og dækker over flere aspekter af det, at føle naturen. En følelsesbaseret tilgang til naturen lægger vægt på, at man er del af en helhed og erkendelsen af, at der er noget, der er større end en selv – noget vi ikke kan styre og forklare. Også en meditativ tilstand med flowlignende oplevelser kan knyttes til denne tilgang. Her fokuseres på personens egen tilstand og relation til sine omgivelser, og på hvordan naturen igennem oplevelser tages ind og bliver en del af personen. Den følelsesbaserede tilgang lægger i høj grad vægt på stemninger samt at blive bevæget og berørt af naturens udformning, lys, lyd mm. (Bischoff, 2012, p. 149).

Diskussion af Bischoffs tilgange (Niklas)

I præsentationen af de fire tilgange er det først og fremmest værd at bemærke, at Bischoff i sin afhandling gør brug af voksnes fortællinger og beskrivelser af mødet med naturen. Disse voksne er velargumenterende og refleksive i deres beskrivelser og tankegange. Bischoff har samtidig selektivt udvalgt personer, som var gode til at berette igennem følelser og stemninger. På baggrund af de forskellige deltageres professioner har det desuden været muligt at komme med forskellige perspektiver med hensyn til sti og oplevelse (Bischoff, 2012, p. 40). Nærværende undersøgelse gør brug af børn som informanter, hvilket er en anden aldersmæssig baggrund for refleksioner end hos Bischoffs respondenter. Børnenes svar kan i den sammenhæng vise sig at være mere umiddelbare. Desuden har settings været forskellige, hvorfor nogle perspektiver måske kan være mindre fremtrædende i vores undersøgelse til forskel fra perspektiverne i Bischoffs afhandling. For det andet fremgår det, at Bischoff ikke bruger disse tilgange videre i afhandlingen udover at beskrive, hvorledes de tilgange gør sig gældende, når hendes informanter omtaler minder, oplevelser, relationer og syn på naturen (Bischoff, 2012, pp. 40, 144-153). Tilgangene bruges altså ikke som redskab til at finde en nærmere betydning af naturoplevelserne hos hendes informanter, men i højere grad som en kategorisering af forskellige måder, hvorpå man tilgår naturen på. I denne undersøgelse vil disse tilgange i højere grad blive brugt som redskaber til at komme tættere på betydningen for børnenes naturoplevelser.

Udvidelse af Bischoffs tilgange (Niklas og Thore)

I det følgende præsenteres to nye tilgange, som er fremkommet på baggrund af det analytiske arbejde med empirimaterialet.

Gennem kodning af observationer og interviews viste det sig nødvendigt at udvide Bischoffs fire tilgange på trods af deres umiddelbare sigte mod at være bredt favnende. De fire tilgange har ikke været teoretisk fyldestgørende for denne undersøgelse, hvilket tænkes at skyldes forskellen på både målgruppe (voksne kontra børn) og settings for undersøgelsen. På baggrund af dette, er der derfor tilføjet to nye tilgange for at skabe det nødvendige bidrag til en fyldestgørende begrebsliggørelse. I det

følgende præsenteres de tilføjede tilgange, *fantaserende tilgang* og *skabende tilgang*. Disse to kan umiddelbart synes at være tæt beslægtede, og kan have elementer som kan synes overlappende i analysen. De tænkes dog stadig så tilpas egenartede, at en opdeling af tilgangene findes relevant.

Fantaserende tilgang

Denne tilgang er karakteriseret ved, at fokus er rettet mod det, som forestilles muligt og ikke faktisk findes. Gennem arbejdet med denne undersøgelse, har den fantaserende tilgang ofte vist sig igennem aktiviteterne og igennem de udførte interviews. Eksempelvis har naturens materialer opnået menneskelige egenskaber eller er blevet brugt til alternative formål i forhold til, hvad de kunne forventes brugt til.

Skabende tilgang

Karakteriserende for denne tilgang er det at konstruere noget på egen hånd eller i samarbejde med andre. Denne tilgang kan indeholde selvbestemmelse og opfindsomhed, men kan også have en mere styrende funktion. I den styrede funktion, hvor voksne/mesterlærere eksempelvis kan vise, hvorledes noget skal bygges, er det dog stadig de(t) enkelte individ(er), som i sidste ende er den skabende kraft. Den skabende tilgang fordrer initiativ og fokuserer på at konstruere nye materialer, elementer med mere. Dette kan både ske gennem anvendelse af naturlige elementer til at skabe noget bestemt, eller at bruge naturens muligheder og udtryk som et modellerbart emne.

Bischoffs fire tilgange til hvordan naturen kan opleves, vil sammen med vores egne to i nærværende undersøgelse være det overvejende teoretiske grundlag. Der vil i undersøgelsen i høj grad blive taget udgangspunkt i de ovenfor beskrevne tilgange og disse vil være overvejende styrende i forhold til den overordnede struktur i de analyserende afsnit. Tilgangene vil i denne undersøgelse blive brugt både til at forstå, hvordan børnene oplever naturen på baggrund af disse tilgange, men vi vil også tilsinde at gå et niveau dybere ved at kombinere de anvendte teoretiske perspektiver. Således vil vi også se på, hvordan en bestemt *tilgang* til at opleve naturen kan være styrende for *naturoplevelsen*.

Begrundelsen for måden de forskellige tilgange inddrages på er, at de findes dækkende i forhold til analysen af undersøgelsens empiri. I denne brug af tilgangene er vi samtidig bevidste om, hvordan børnene gennem konteksterne (stederne, hvor de udøver deres aktiviteter) og dele af deres levede liv (det som vi er vidende om gennem interviews, korte samtaler og observationer), er medskabende for, hvordan de oplever naturen. Dette vil blive belyst i analyseafsnittet.

Stephen R. Kellerts tre naturoplevelsesformer (Thore)

Med et ønske om at skabe en større forståelse af, hvordan børnene i denne undersøgelse oplever naturen, gøres der brug af professor, Stephen R. Kellerts (2002) teoretiske begrebsramme

omhandlende forskellige måder, hvorpå børn oplever naturen. Kellert opererer i det socialøkologiske felt, som er en kritisk stillingtagen til det nuværende samfunds måde at indrette sig på i forhold til klimaet og naturen. I dette felt arbejder han med relationen mellem natur og menneske, miljøbevarelse samt bæredygtigt design og udvikling (Yale.edu). I nærværende undersøgelse er hans arbejde med naturen og dennes betydning for børn af relevans. Han redegør for tre oplevelsesformer:

- Direkte oplevelser
- Indirekte oplevelser
- Vikarierende oplevelser

(Kellert, 2002, pp. 118-119)

Direkte naturoplevelser

De direkte naturoplevelser er defineret ved kun at kunne erfares, når barnet er i fysisk kontakt med naturlige omgivelser og ikke-menneskelige arter. For at opnå disse naturoplevelser, skal de finde sted i omgivelser som i lav grad er influeret af menneskelig indgriben og styring af naturen. Måden hvorpå barnet i den direkte form oplever, er gennem et i høj grad spontant engagement for at udforske sit nærområdes muligheder (Kellert, 2002, pp. 118-119). Denne form for naturoplevelser er dermed i meget lille grad influeret af reel voksenpåvirkning.

Indirekte naturoplevelser

Denne form for oplevelse skabes i højere grad i omgivelser planlagt og styret af mennesker. Mennesket begrænser oplevelserne til at være indirekte gennem et mere reguleret syn på naturen. Naturen er i denne form genskabt af mennesket, og under denne oplevelsesform opleves dyr og disses levesteder igennem dette synligt menneskedannede miljø. Eksempler på steder hvor indirekte naturoplevelser kan erfares er zoologiske haver, naturhistoriske museer, køkkenhaver og landbrug, samt husdyr og planter i hjemmet (Kellert, 2002, p. 119). Denne form for naturoplevelser bærer præg af en højere formaliseringsgrad og styring fra voksne og det spontane element falder her lidt i baggrunden (Kellert, 2002, p. 143).

Vikarierende eller symbolske naturoplevelser

Den vikarierende eller symbolske naturoplevelse er væsentligt anderledes fra de to foregående. Her opleves ingen fysisk kontakt med naturlige omgivelser eller dyr, men i stedet afbildninger af naturen som kan være enten realistisk funderede eller have et mere flydende symbolsk, metaforisk eller forenklet udtryk. Denne form for naturoplevelser dannes igennem elektroniske medier samt bøger og magasiner (Kellert, 2002, pp. 119-120). Oplevelsesformen er i nærværende undersøgelse medtaget, men er kun i meget ringe omfang repræsenteret i undersøgelsens empirimateriale. I den resterende del af undersøgelsen omtales denne form under betegnelsen *vikarierende*.

Teorien om hvilke måder børn kan opleve naturen på, blev allerede i 1996 beskrevet af Stephen R. Kellert og knytter i hans videre arbejde an til, hvordan disse oplevelser har indvirkning på børns læring under deres udvikling (2002). Det er ikke denne undersøgelses sigte også at inddrage læring og udvikling af børn under indflydelse af forskellige former for naturoplevelser. I stedet inddrages de to væsentligste typer af naturoplevelser, direkte og indirekte, således, at disse i højere grad bliver anvendt som et kategoriserende instrument for at kunne redegøre for og diskutere, hvorledes børnenes måde at opleve naturen på, er overvejende direkte eller indirekte. Den vikarierende findes i denne sammenhæng ikke relevant at inddrage på grund af manglende empirisk materiale. Hvorfor det er interessant at undersøge, om børnene får direkte eller indirekte naturoplevelser, skal findes i Kellerts argumentation for, at de direkte naturoplevelser bør være flere. Dette beskrives i det følgende.

Kellert beskriver hvorledes børn i det senmoderne samfund får færre naturoplevelser pga. samfundets udvikling. Samtidig ses de naturoplevelser børnene får, i stigende grad som at være af vikarierende og indirekte karakter, mens der samtidig ses et fald i de spontane og direkte naturoplevelser. Der ses blandt andet en stor indflydelse på det vikarierende plan, hvor påvirkning fra forskellige medier er med til at skabe disse mere symbolske naturmøder. Derudover pointeres det, at det i en amerikansk kontekst ses, at flere børn end nogensinde deltager i organiserede udendørsaktiviteter på skoler, naturcentre, outdoor programs (etc.). Alle tre former for naturoplevelser er mulige for børnene, men hvilke former der benyttes, har altså ifølge Kellert ændret sig. På baggrund af denne gennemgang konkluderer han, at de indirekte og vikarierende naturoplevelser ikke findes tilstrækkelige i forhold til at kunne dække over tabet af de direkte naturoplevelser. (Kellert, 2002, pp. 120, 141-143, 146-147). I en nordisk kontekst ses desuden det samme billede angående børns ændrede deltagelsesmønster i organiserede udendørsaktiviteter (Skår & Krogh, 2009), hvorfor det her er interessant at se, hvorledes mængden af de direkte og indirekte naturoplevelser fordeler sig.

Diskussion af Kellert (Thore)

Det er her relevant at diskutere, hvorvidt ikke også indirekte eller vikarierende oplevelser kan være lige så vigtige for barnet som den direkte. I forhold til Kellerts sigte, hvor læring knyttes til hvilke former for naturoplevelse man får, har en dansk undersøgelse fundet, at især de indirekte naturoplevelser har stor indflydelse på børnenes læring (Mygind, 2005, p. 154). Selvom nærværende undersøgelse, som beskrevet, ikke undersøger, hvordan læringen under børns udvikling er influeret af naturoplevelser, er det alligevel værd at notere, at de indirekte naturoplevelser udøver en væsentlig indflydelse på barnet – og det til trods for, at Kellert mener, at de direkte naturoplevelser overvejende bidrager til bredere perspektiver i forhold til at barnet lærer om naturen og derigennem udvikles. Samtidig kan det også diskuteres i hvor høj grad disse former for naturoplevelse kan stilles så skarpt

op som Kellert gør det, eller om der måske også kan iagttages en kombination af to eller flere former, når man færdes i naturen. En aktivitet i et menneskeskabt område kan således være både planlagt og styret, men samtidig have flere elementer af direkte naturoplevelser i sig undervejs. Samtidig kan man også opholde sig i et område som indgyder til direkte naturoplevelser, for eksempel en skov, men være styret i sådan en grad, at det er svært at opnå de direkte naturoplevelser. I den henseende er det værd at bemærke, at Kellert arbejder ud fra en amerikansk kontekst, hvor det sandsynligvis vil være nemmere at finde disse fuldstændig uspolerede landskaber og opnå den "rene" direkte naturoplevelse. Denne rene naturoplevelse kan dog igen diskuteres, da hvert enkelt individ har forskellige definitioner af, hvornår noget er en naturoplevelse. Som kontrast til den amerikanske kontekst er Danmark i høj grad et kulturlandskab, hvor det er svært at finde uberørt natur. Nærværende undersøgelse lægger sig op af Kellerts opdeling af bestemte områder for bestemte naturoplevelsesformer, men vil senere i undersøgelsen diskutere opdelingen i direkte og indirekte mere indgående.

Bischoff og Kellert i et samarbejde (Niklas)

Udover at fungere som et kategoriserende værktøj til at forstå børns naturoplevelser operationaliseres Kellerts to former for naturoplevelser i denne undersøgelse ved at blive sammenholdt med Bischoffs fire tilgange og vores egne to tilføjede tilgange. Dette gøres med det sigte at kunne navigere i, hvordan en enten direkte eller indirekte naturoplevelse influerer hvilken tilgang man har til naturen, eller hvordan tilgangen dikterer, hvorvidt man oplever naturen mere direkte kontra indirekte. Det er altså her svært at sige noget om, hvorvidt det ene kommer før det andet eller omvendt, ligesom man kender fra den evige diskussion om hønen og ægget. Det vigtige er imidlertid, at de to teorier supplerer hinanden ved at tilbyde to forskellige veje til begribelse af børns oplevelse af naturen, som samlet set giver en nuanceret forståelse af vores problemstilling. Man kan sige, at den ene teori dækker en blind vinkel hos den anden og vice versa.

Der er nu blevet redegjort for undersøgelsens teoretiske fundament, **og vil i det følgende gå over til en redegørelse for undersøgelsens metodiske valg, hvorunder vi også vil komme ind på de videnskabsteoretiske overvejelser, der er gået forud for undersøgelsens tilblivelse.**

Analyse

Det følgende kapitel er delt op med udgangspunkt i undersøgelsens to cases, hvor empirien først vil blive analyseret i forhold til, når børnene er til deres aktivitet, mens anden del vil omhandle deres hverdagsfriluftsliv. Til sidst vil vi komme med en sammenligning af de to cases i forhold til den teoretiske ramme. Dette gøres også både når de er til aktiviteten samt for deres hverdagsfriluftsliv. Når der henvises til citater i analysen vil det fremgå med et I, hvis det er et interview der citeres og med et O, hvis det er en observation.

Kidz-MTB – Under aktiviteten (Niklas)

I det følgende vil der først analyseres ud fra indirekte og direkte naturoplevelsesformer, hvorefter en analyse af børnenes tilgange vil fremføres.

Indirekte naturoplevelse

Skoven er omkranset af søer og en landevej, Ibjergvej, og i denne skov ses et varieret udbud af forskellige træer, både birk, bøg, eg, gran- og fyrretræer. I den forholdsvis lille skov er terrænet meget kuperet, og det højeste punkt ligger ca. i midten af den aflange skov.

(O, Bilag 5, l. 100-102)

I citatet beskrives det kort hvilken slags skov vi er i, og hvordan den er omkranset af søer og en mindre landevej. Dette vil vi mene er et rimelig uplanlagt naturområde, hvis man ser det i forhold til danske standarder. Det burde således være muligt at få en masse direkte naturoplevelser i disse omgivelser, men det er ikke umiddelbart det børnene får, hvis man går lidt ind i empirien.

Først og fremmest kan det nævnes, hvor svært det var at finde et godt citat, der beskriver hvilken natur vi er i både i de transskriberede interviews og vores indskrevne observationsnoter. I alle observationerne er der næsten ingen fokus på skoven, fugle, dyr, planter, landskab osv. Vi har altså tydeligvis været optaget af noget andet. Selvsagt har vi været optaget af børnene og deres gøren og laden, men det er bemærkelsesværdigt, at vi har været meget optagede af sporet og dets udformning, når vi har været ude og observere. Så selvom vi er i en skov fyldt med indtryk og natur, har vores fokus altså været meget rettet mod dette menneskeskabte spor. Det samme ser ud til at gøre sig gældende for børnene.

N: Og hvad tænker i sådan øhh, altså i ser jo en hel masse natur...

B1: Ja.

N: Men hvad tænker i sådan om det, når I ser det?

T: Er det noget man sådan husker bagefter, hvilken slags natur man kørte rundt i for eksempel?

B1: Ja.

B2: Det kommer an på hvor meget man har kørt der, sådan for eksempel her fra Vissenbjerg, der kan man godt huske rimeligt meget, for der har man kørt meget, og også for eksempel Ibjerg.

T og B1: Ja.

B2: Der sådan, altså der kan man godt sådan tænke hele sporet igennem.

T: Hvad øhh, hvad for nogle ting kan i huske ved naturen eller hvad man skal sige? Er det nogle bestemte områder? () Som man husker bedre end andre?

B2: Altså jahh, altså man kan godt for eksempel hvis det er man bare sådan ikke kan tage noget og man så vil tage det igen og man bare bliver ved sådan så kan man jo huske den ting som der er, og så ting det er man lige har taget til sidst, det kan man godt huske godt tror jeg.

(I, Bilag 2, l. 585-600)

Børnene ses i citatet at være enige i at de ser en masse natur, men da vi efterfølgende spørger, om det er noget man husker, drejes fokus hen på sporet. De mener begge, at de husker, hvilken natur de kører i, specielt hvis det er et sted, de har været ofte. Efterfølgende forklarer de dog, hvordan de mener, at de godt ville kunne tænke hele sporet igennem. Fokus ligger altså på sporet. Da vi spørger videre ind til, om der er bestemte områder de husker bedre end andre, refererer de til, at de vil kunne huske specielt svære udfordringer i sporet. B2 beskriver således, hvordan han tager visse udfordringer flere gange, hvis de er svære at klare, hvilket gør disse specifikke udfordringer lettere at huske. Det ses altså, at børnenes fokus ligger meget på sporet og udfordringerne i det, og at de umiddelbart ikke ligger så meget mærke til naturen uden for sporet. Andre udtrykker deres fokus på sporet og mindskede fokus på, hvad der er uden for sporet meget tydeligt;

T: Hvad tænker I sådan med naturen, når I kører rundt?

B4: Ja, jeg synes også at, at, at det er ret dejligt, at der er ret meget frisk luft derude, men man lægger ikke særlig meget mærke til det, når man kører derinde, fordi man kører jo med fuld hørm på hele tiden...

T: Mmh.

B4: ... Så lægger man ikke mærke til det. Så det eneste man lægger mærke til, det er jo stien.

(I, Bilag 1, l. 474-479)

T: Lige der, da jeg kørte med dig (). Jeg ved ikke, om I også nåede det stykke, men der kørte man lang tid i sådan noget her (peger på billede med nåletræer), og så lige pludselig, så kom man ud i den der store åbne skov dér...

B4: Ja.

T: ... Hvor der bare var sådan () kæmpe store træer.

B4: Ja.

T: Altså, hvad tænker I om det? Også at køre i den slags skov?

B4: Det er fint nok.

B1: Jeg synes (). Man lægger ikke så meget mærke til baggrunden, altså. Jeg lægger ikke så meget mærke til det.

(I, Bilag 1, l. 514-523)

I disse citater beskrives det, hvordan B4 og B1 kun har fokus på stien, og ikke lægger mærke til den friske luft, naturen og generelt de omgivelser, de befinder sig i. Værd at bemærke er også ordvalget af B1 – baggrunden. Fokus er altså meget rettet imod sporet, og naturen er kun baggrunden, hvilket de ikke lægger mærke til. Endvidere ses det også, at trænerne har stor indflydelse i forhold til børnenes opmærksomhed på sporet.

B1: Også det træneren siger. Man skal hele tiden have fokus på, ehh () 5 meter frem, og du må ikke kigge på dit forhjul...

T: Ja.

*B1: ... Såå, det prøver vi også. Og så lægger vi **slet** ikke mærke til, hvad der er i baggrunden...*

(I, Bilag 1, l. 481-484)

B1 forklarer her, at det er vigtigt, at have fokus på sporet 4-5 meter foran sig når man kører, hvilket træneren har pointeret. Dette blev af trænerne pointeret flere gange, da vi var ude og observere. Trænerne er således med til at begrænse børnenes fokus til sporet. Selv når de holder stille for at vente på hinanden, leges der ofte jorden er giftig, hvilket træneren er igangsætter af. Her skal man holde balancen på cyklen uden at sætte fødderne ned på jorden. Så selv når de har korte pauser, skal fokus således holdes på cyklen sporet og balancen.

Det er også generelt vores oplevelse, at børnenes opmærksomhed er meget indskærpet til sporet, når de er til mountainbike. Dette skyldes i høj grad, at det er en nødvendighed, når de har fuldt fart på, og at de samtidig bliver pacet til at køre hurtigt hele tiden af trænerne samt presse sig selv fysisk og teknisk. Selv i små pauser bliver der trænet teknik og balance. Det ses altså, at børnene i høj grad kun

fokuserer på det menneskeskabte spor, og at aktiviteten i høj grad er styret af trænerne. Grundet dette meget indskærpede fokus på sporet og udfordringerne i det, mener vi, at børnenes naturoplevelser er overvejende indirekte jævnfør Kellerts inddeling.

Direkte naturoplevelse

I meget få tilfælde har børnene direkte naturoplevelser, men det er ikke noget de selv lægger stor vægt på eller prioriterer specielt højt, når de er til mountainbiketruening.

Træneren stopper op og siger "så i hjorten". Drengen havde ikke set den og virkede heller ikke specielt interesseret. Pigerne havde set den, men mente at det var en kanin der havde krydset vejen. Det kunne man ifølge dem tydeligt se på dens pjuskede lille hale. Jeg var nu også ret sikker på at det var en hjort, men til deres forsvar var det kun muligt at se overdelen af hjorten, altså ikke dens lange ben. De to piger grinte lidt af, at der var uenighed om, hvad det var for et dyr, og de var stadig meget sikre på at det var en kanin de havde set, og sagde, at det skulle vi ikke diskutere længere, fordi vi var her for at cykle, efterfulgt af endnu et grin.

(O, Bilag 9, l. 25-31)

De to piger her er et godt eksempel på, hvor uinteresserede de lader til at være i naturen. Lignende tilfælde blev observeret flere gange, og når de er til mountainbike lader det altså til, at de ikke har et særligt stort fokus på naturen, eller ønske om at se meget andet end mountainbikesporet. De eneste tilfælde, hvor de har direkte naturoplevelser, som de selv reflektivt fremstiller som noget de synes er positivt, er, når der er tale om den gode udsigt man kan få visse steder.

B1: Jeg kan rigtig godt lide Stige Ø. Men det er slet ikke i nærheden af skov.

T: Nej, nej. Det er bare sådan græs og krat og sådan.

B1: Ja, det er bare stier, der er blevet kørt til.

T: Hvorfor kan du godt lide det?

B1: Fordi, at ehm (). Man kommer rigtig højt op. Der er god udsigt. Der lægger man rigtig meget mærke til det. Der er det også rigtig sjovt, fordi så når der er rigtig mange bakker, så kan man få rigtig meget fart på. Når du kører op og ned af de der bakker.

(I, Bilag 1, l. 906-912)

B1 nævner altså her, at han, når der er mulighed for en rigtig god udsigt, ligger meget mærke til den. Dog går samtalen hurtigt videre til, hvordan de høje bakker også er fede grundet muligheden for

ekstra fart, og man er hurtigt tilbage til fokuset på sporet. Under en observationsgang er det, det samme billede, der viser sig.

Den gamle kører endnu engang i forvejen og får at vide, at han bare skal vente på toppen. Vi andre kører stille og roligt derhenad, og da vi når toppen hvilket åbenbart er det højeste punkt i skoven sidder den gamle på en bænk og kigger ud over skoven og en eng længere væk. Han siger, at der er en god udsigt og hopper op på cyklen igen og er klar til at køre videre.

(O, Bilag 11, l. 56-59)

”Den gamle” henviser i ovenstående citat til den ældste af to drenge. Det ses altså her, at der kort er en direkte oplevelse af naturen, hvor fokus ændres fra sporet til en udsigt over naturen, men at fokus hurtigt bliver rettet tilbage imod den menneskeskabte del – sporet.

Når børnene er til træning med Kidz-MTB, er deres fokus i høj grad rettet mod det menneskeskabte og planlagte spor og dets udfordringer. Vi mener derfor, at der er belæg for at sige, at deres naturoplevelser er af overvejende indirekte karakter med meget få direkte oplevelser jævnfør Kellerts opdeling.

Tilgange til naturen

Kropslig tilgang

Men generelt virker det som om de har meget fokus på sporet og hvordan det er udformet og på cyklen, gearene, kroppens position og balance, teknikken. Og det er med høj fart og ansigter, der fortæller, at det er hårdt. Det ser også hårdt ud. Hele kroppen arbejder. Opad bliver de fleste i sadlen og deres overkroppe pumper op og ned for at sende kræfter ned i pedalerne.

(O, Bilag 6, l. 97-101)

Ovenstående citat er fra første gang vi observerede på Kidz-MTB, og det belyser, hvordan vi oplevede mountainbiketræningen generelt. Det foregik som regel med høj puls og med stor fokus på sporet og de tekniske aspekter ved at køre på dette. Ud fra Bishoffs fire tilgange til naturen bærer vores observationer altså meget præg af, at børnene havde en meget kropslig tilgang til naturen, når de var til træning. Dette giver sig til udslag ved, at de både er meget fysisk aktive med fokus på høj puls, at presse sig selv fysisk og at kunne koordinere deres krop og cykel på en teknisk god og hensigtsmæssig måde i forhold til sporet. Der er således fokus på to aspekter inden for den kropslige tilgang – en kropslig slidende tilgang og en kropslig teknisk tilgang. Det samme billede kommer også til udtryk under interviewene, hvor børnene selv nævner disse to tilgange.

Kropslig slidende

Det fysisk slidende kropslige arbejde kommer til syne flere gange under interviewene. Herunder er et citat, der belyser, hvordan de har fokus på denne fysisk slidende kropslige tilgang.

T: Ja. Øhm. Ja, det var så hvorfor I startede, men hvorfor går I så stadigvæk til det? Eller hvad er det, der gør at...

B2: Jeg synes det er sjovt.

T: Mmh.

B1: Jeg synes også, at det var lige så meget med, at øhm (), når man sad på den der motocross, at ehm, du skulle bare hive i et håndtag. Så kom du fremad. Men det er også lige så meget for motion. Så øøhm, vi skulle også have noget motion ud af at bruge lårene og mavemusklerne, og (). Jeg synes det hele for kroppen.

T: Mmh, så altså. Så det var derfor du valgte mountainbike?

B1: Mmh.

T: Hvad med jer?

B4: Jeg ehm...

T: Hvorfor går I stadig til det?

B4: ... Jeg synes bare det er sjovt, fordi at øh, man får en masse energi og jeg kan godt li' sådan når det gør ondt i lårene.

T: Mmh.

B3: Jeg synes det er sjovt.

T: Hvorfor synes I to piger det er sjovt? Udover at det er sjovt. Hvad er det, der gør at I går til det?

B3: At jeg synes at svømning er mega kedeligt.

B2: Ja.

B3: Og at det er sådan det eneste jeg kan gå til, udover det.

B2: Man får også motion af det.

(I, Bilag 1, l. 104-126)

Børnene selv ligger i ovenstående citat således vægt på at noget af det positive ved at komme til træning er motionen, at det gør ondt i lår og muskler og at man får brugt sin krop. Dette er et billede, der generelt tegner sig i begge interviews, samt når vi snakkede med dem under vores observationsgange. Det er ikke det, der lægges mest vægt på, men der var enighed om, at det var en del af det, der gjorde mountainbike sjovt og dejligt at gå til.

Kropslig teknisk

Det tekniske aspekt og det at kunne navigere krop og cykel sammen gennem sporene er umiddelbart det, der lægges mest vægt på under interviewene. Dette aspekt oplevede vi også som værende en vigtig del af at gå til mountainbike under vores observationer. I en videre samtale om hvorfor børnene stadigvæk går til mountainbike svarer de således;

B4: Jeg kan bedst lide det tekniske ved det.

T: Mmh. Prøv og snak lidt mere om det.

B1: Jeg synes også det er rigtig sjovt det der tekniske. Og se hvor længe man kan stå stille på cyklen eller hoppe eller...

T: Mmh.

B1: Ja.

T: Hvad er sådan () de sværeste tekniske ting og træne eller hvad man (). Hvis I for eksempel har kørt herude i dag, hvad har I tænkt var svært eller ()...

B4: Hoppe.

T: ... Sjovt teknisk.

B1: Det er meget det der med også at hoppe, ja. Fordi, at hvis nu at du kører, øhm, og du skal dreje rundt i et sving og der står et træ, du skal meget hurtigt indenom. Altså, så du lige kan hoppe med baghjulet og få det med også. Eller, øhm, at når du kører på brædder og de deler sig, og så hvis du vil til højre...

T: Mmh.

B1: ... At så du lige kører ud til højre, og så får baghjulet med og kører videre.

(I, Bilag 1, l. 141-156)

Det ses her hvor meget børnene har fokus på teknikken når de er til mountainbike. B4 Nævner eksempelvis, at han bedst kan lide det tekniske ved det. De andre lægger ligeledes vægt på det tekniske element af at køre på mountainbike. Det var også generelt dette vi oplevede som den primære drivkraft for at gå til mountainbike, og det de syntes var det sjoveste ved aktiviteten: At blive udfordret på det kropsligt tekniske plan med fokus på koordination af krop og cykel i forhold til sporet og udfordringerne.

Der ses altså en generel enighed om, at der helst skal være et fysisk slidende element, men vigtigst er det, at det har et kropsligt teknisk element i form af at kunne klare spor og udfordringer på en hensigtsmæssig måde. I tråd med Bishoffs tilgange til naturen mener vi således, at der er belæg for, at Kidz-MTB oplever naturen på en meget kropsligt betonet måde, når de er til aktiviteten. Denne kropslige måde kommer til udtryk via en kropslig slidende henholdsvis teknisk tilgang.

Hvis man prøver at gå lidt dybere i forhold til oplevelsen, så ses det, at de har meget stort fokus på sporet, når de er til aktiviteten og har en kropslig tilgang. De oplever naturen meget via de udfordringer, sporet giver dem.

B4: Ja, jeg synes også at, at, at det er ret dejligt, at der er ret meget frisk luft derude, men man lægger ikke særlig meget mærke til det, når man kører derinde, fordi man kører jo med fuld hørm på hele tiden...

T: Mmh.

B4: ... Så lægger man ikke mærke til det. Så det eneste man lægger mærke til, det er jo stien.

(I, Bilag 1, l. 475-479)

I citatet beskriver B4 hvordan han kun har fokus på stien, når han har den kropslige tilgang. Han siger, at man slet ikke lægger mærke til det (naturen), når man har meget fart på, og at det eneste man er opmærksom på er stien lige foran en. Set i sammenhold med Kellerts direkte og indirekte naturoplevelser bærer børnenes naturoplevelser således præg af at være meget indirekte, når de har denne kropslige tilgang til naturen. De oplever altså primært det menneskeskabte spor og de planlagte udfordringer, der er placeret i sporet, hvilket gør oplevelsen indirekte. Børnene har den fysiske tilgang til naturen som den primære tilgang, og som vi ser det, er det i høj grad denne fysiske tilgang, der er styrende for, at de oplever naturen på den indirekte måde. Den fysiske tilgang indsnævrer således deres fokus til sporet, og er i høj grad med til at gøre oplevelsen af naturen mere indirekte. Man kan altså sige at aktiviteten er meget styrende for deres oplevelse af naturen. Og videre, at det er de voksne, der styrer aktiviteten, hvorfor de voksne har stor indflydelse på naturoplevelsen. Børnene

oplever naturen som et spor med udfordringer, der skal gennemføres. De oplever de gode udfordringer som sjove, og det er i høj grad de voksne, der er styrende for, hvor børnene kører, og dermed hvilke udfordringer de oplever.

Naturens rummelighed

Når børnene har den kropslige tilgang lægger de også vægt på den friske luft og den frihed de har qua, at deres aktivitet foregår i naturens rum. Den friske luft og friheden er positivt for aktiviteten, hvilket kommer til syne i en samtale om, hvorvidt de helst vil køre på et indendørs eller udendørs spor.

N: Hvad ville i helst køre på?

T: Ja, hvis I havde muligheden?

B2: Udenfor.

B1: Ja.

N: Hvorfor udenfor?

B2: Altså.

B1: Man føler sig fri.

B2: Ja og der er også mere natur og så bliver det ikke så, altså det er også meget godt at man ikke har det for varmt, altså sådan for eksempel inde i et rum, hvor der er 100 mennesker og der er bare, det sådan, så bliver der sådan varmt i længden, hvor det er at 100 mennesker udenfor, det er bare som at være ét menneske udenfor.

(I, Bilag 2, l. 675-685)

Naturen ses som meget stor og rummelig i dette citat. Når de har den kropslige tilgang, synes de dette er positivt, da de således ikke bliver begrænset af fysiske afgrænsninger. De syntes også, at det er rart med den friske luft, og at naturen aldrig kan blive indelukket, selvom der er mange mennesker i den. Den friske luft og naturens udstrakthed nævnes ofte under interviewene.

I forlængelse af børnenes fokus på rummeligheden i naturen ses mange lighedstræk med Stigsdotters et al. oplevelsesværdi - rummeligt. Denne beskriver, hvilke kvaliteter der ses ved naturen, når der lægges vægt på en rummelig oplevelsesværdi (Stigsdotter, Refshauge, Sidenius, & Grahn, 2014, p. 24). Børnene lægger således i interviewene vægt på rummeligheden. I interviewene ligger de også vægt på, at; der skal være træer, der skal være beskyttelse for vinden, og der skal være steder med sol henholdsvis skygge for at skabe gode naturkvaliteter, når de er til mountainbike. Disse kvaliteter udgør i høj grad den rummelige oplevelsesværdi.

Det viser sig også positivt, hvis man kender sporet man kører i, da man så kan køre hurtigere og presse sig selv mere – både teknisk og fysisk.

B1: Jeg synes det er fedt at, så kunne køre ud, og så ligesom kende sporet, så man bare kan give det der ekstra gas i stedet for at man skal være opmærksom på den der (). Måde der. Ved at man ligesom ved, hvad der kommer forud. Man kender sporet.

B4: Ja, det er dejligt.

B1: Også i Ibjerg. Der kender du sporet rigtigt godt.

(I, Bilag 1, l. 385-389)

Når man kender sporet, er det lettere at være opmærksom længere fremme i sporet. Gearskiftene passer bedre, og det er lettere at styre farten på en hensigtsmæssig måde så man kommer igennem forhindringerne så hurtigt som muligt, men samtidig med kontrol i forhold til egen teknik. Dette beskriver flere af børnene som positivt. Hvis man kender sporet, oplever de altså naturen på en yderligere kropslig måde, da det så er muligt at presse sig selv på både det fysisk slidende niveau og det kropsligt tekniske niveau. Specielt på det tekniske plan er det sjovt at kende sporet, da man kan presse grænsen mere i forhold til, hvad man teknisk kan styre.

B1: Jeg synes det var rigtigt sjovt at, ehm. Altså, man får det der lidt kilden i maven, når man kører rundt og man kommer lidt højt op eller har lidt for meget fart på rundt i et sving.

T: Mmh.

B1: At man sådan liiige lægger sig lidt mere ned og sådan får sådan (UF) rundt. Altså, man gør den lille ting der, så man får hele cyklen med.

T: Ja.

B1: Det synes jeg at, øøh. Man bliver en lille bitte smule bange, og det synes jeg, det er sjovt.

(I, Bilag 1, l. 293-299)

Flere af børnene lægger, ligesom B1 gør i dette citat, vægt på et vist spændingsmoment ved at køre på grænsen af teknisk formåen. Det giver en "kilden i maven" og er ofte lidt skræmmende, men giver efterfølgende en følelse af glæde over at have klareret en udfordring hurtigt og godt. Vi tolker endvidere dette som udtryk for den glæde, man får ved at opnå et adrenalinrush gennem følelsen af at være på grænsen af kontrol i situationen. Et spor man kender øger muligheden for denne grænsesøgende

balance, og er en stor del af det positive ved aktiviteten. Der kan her ses ligheder med det Czikszenmihalyi kalder flowoplevelse, hvilket vi kommer nærmere ind senere i dette kapitel i afsnittet om den følelsesbaserede tilgang. Som vi tolker det, synes børnene, at et kendt spor skaber en form for tryghed, der gør det muligt at presse sine grænser og dermed opnå en følelse af glæde, når det går godt. Modsat dette giver B4 udtryk for, at man er lidt mere forbeholden, hvis man kører et nyt sted og det ikke er så godt at have for meget fart på, hvis man ikke har kørt sporet før.

B4: I stedet for hvis det er første gang, for så kommer man bare med mega meget fart på, og ved ikke, at der måske er et hul. Og så vælter man og slår sig.

(I, Bilag 1, l. 431-432)

Et ukendt spor gør, at man ikke kan køre med ligeså meget fart og man kan ikke udfordre sig selv fysisk og teknisk i samme grad. Kendskab til sporet er altså vigtigt for oplevelsen.

Æstetisk tilgang

I enkelte tilfælde har børnene en mere æstetisk orienteret tilgang til naturen. Det er sjældent, at de giver udtryk for at have denne tilgang og det er ikke med lange beskrivelser af lyset og strukturer, linjer og rytmer i landskabet, hvilket er omdrejningspunktet i Bishoffs beskrivelse. Alligevel giver de udtryk for nogle gange at ligge mærke til udsigten, de steder de er.

B1: Jeg kan rigtig godt lide Stige Ø. Men det er slet ikke i nærheden af skov.

T: Nej, nej. Det er bare sådan græs og krat og sådan.

B1: Ja, det er bare stier, der er blevet kørt til.

T: Hvorfor kan du godt lide det?

B1: Fordi, at ehm (). Man kommer rigtig højt op. Der er god udsigt. Der lægger man rigtig meget mærke til det...

(I, Bilag 1, l. 906-911)

Udsigten er altså noget, de lægger mærke til, men som vi oplever det, er det meget afhængig af, hvor meget fokus der er på aktiviteten. En anden giver udtryk for, at det mest er i starten når man lige er begyndt til mountainbike, at man ligger mærke til udsigten.

B1: Altså. Til at starte med der tænker man sådan meget over altså, der er sådan et hav og så, hvis man så kører, så der er sådan en havudsigt der, men nu hvis man kører hurtigt, så tænker du kun på sporet. Så tænker du overhovedet ikke på naturen.

(I, Bilag 2, l. 558-560)

Tilsyneladende er den æstetiske tilgang meget afhængig af, hvor højt tempo man kører med. Og man lægger måske mere mærke til naturens æstetik, når man er nybegynder og ikke kører ligeså hurtigt, og derfor kan have fokus på andre ting end sporet. Alligevel virker det som om, der er noget uforklarligt over naturens, eller i hvert fald skovens rum, der er positivt men svært at forklare.

T: I stedet for altså øhh, ja man kunne jo, man kunne bare sætte en masse forhindringer op et andet sted. Nede på en eller anden havn med nogle betonpiller eller hvad ved jeg.

B2: Jhhh, det kunne så også være sjovt, men altså der er jo bare ikke, det er bare fordi at med naturen der er bakker, og øhh, der er jo lidt forskellige ting eller. Jeg ved næsten ikke hvordan jeg skal forklare det, men altså ().

(I, Bilag 2, l. 567-571)

B2 beskriver således i dette citat, at det kunne være sjovt nok at køre på en havn med nogle tilpassede udfordringer, men at der på en eller anden uforklarlig måde ville mangle noget af naturens forskelligartethed. Tidligere i interviewet beskrives det også, hvordan det ville være kedeligt at køre i et mere åbent terræn:

B1: Der er også et spor som er ude på en mark næsten og det er bare kedeligt, fordi det er.

B2: Der sker ikke noget.

B1: Ja der er ikke, der sker ikke noget. Der er ikke nogen rødder, der er ikke altså.

B2: Ingen ting.

B1: Der er ingen ting. Det er sådan kedeligt, altså.

(I, Bilag 2, l. 372-376)

I citatet forklarer børnene, hvordan det ville være kedeligt ikke at køre i en skov, fordi der ikke er nogen ting. Der ville mangle noget. Umiddelbart har børnene altså i nogen grad en æstetisk tilgang til naturen, der er med til at gøre aktiviteten bedre. Hvorfor og hvordan har de svært ved at forklare, men de kan bedst lide at køre i skove, da der på en eller anden måde sker mere i dem. Både på aktivitetsniveau, men også rent æstetisk. I citatet nævner de også rødderne som en mangel ved de åbne spor. Som vi tolker det, er det altså også fordi, der ville mangle nogle af de udfordringer, der findes i en skov. Det er derfor ikke kun det æstetiske element, men også et ønske om at køre i skoven grundet de naturlige udfordringer den kan byde på.

Denne æstetiske tilgang er ikke meget fremtrædende, men enkelte giver dog udtryk for, at de i visse tilfælde har den. Når de har den æstetiske tilgang bærer det mere præg af at være direkte naturoplevelser jævnfør Kellert. Fokus er på noget andet end det menneskeskabte spor, og oplevelsen bliver gjort på et mere selvstyret og spontant grundlag, hvor trænerne ikke begrænser deres fokus til sporet.

Følelsesbaseret tilgang

Denne tilgang er ikke meget fremtrædende, men alligevel er der noget ved naturen, som skaber en følelse af at være en del af noget større hos et af børnene.

B1: Det er rigtig flot at køre derude. Altså at se hvordan () ehm, naturen () er. Og, ehm. Ja, hvordan det hænger sammen det hele. Med at, ehm. Hvis du smider sådan en spire, så gror der et nyt træ...

T: Mmh.

B1: ... At det er sådan det hænger sammen.

T: Mmh.

B1: Det synes jeg sådan, er meget dejligt, at man kan vide, at, ehm, her der har det været måske 50 år om at vokse op, det der træ. Ehm. Og at vide, at der er rigtig mange historier i ehm. Altså, det er jo ikke alle skove, der er det. Men at ehm, der er nogle der har, ehm, plantet alle de der træer, der. Eller, ehm. Ja, eller at der bare er faldet grene af. Og så er der vokset et nyt træ dér.

(I, Bilag 1, l. 592-602)

B1 giver her udtryk for en fascination af naturen og denne følelse af at være en del af noget større, som Bishoff beskriver som en af delene af at have den følelsesbaserede tilgang. Når B1 beskriver denne følelse af at være en del af noget større, kobler vi det til at være præget af direkte naturoplevelser, da fokus rettes på andre ting end sporet. B1 beskriver også tidligere i interviewet, hvordan han har det Bishoff kalder en mere meditativ følelsesmæssig tilgang, der ofte har elementer af flowoplevelser.

T: Okay. Hvad sådan med () naturen, når man kører rundt ude i den? Ude i de her skove, her.

B1: Det er rigtig dejligt at få frisk luft...

B2: Mmh.

B1: ... Og kunne se mange (). Altså udsigten også. Altså nogen steder...

T: Ja.

B1: ... At du hele tiden er i naturen. Den er bare kørt til, så du kan bevæge dig rundt inden i den. Ehm. Altså ligesom være en del af den.

(I, Bilag 1, l. 463-469)

B1 beskriver altså, hvordan han føler, at han bliver en del af naturen via sporet, der er kørt til. Han har altså en oplevelse af mere meditativ art, der kan minde om det Czikszenmihalyi beskriver som flow (2005, p. 85). Som vi forstår B1, forsvinder hans tanker altså fra tid og sted, og han har en fuldstændig opslugthed af sporet, og af hvordan han glider af sted på cyklen inde i skoven. Flow-oplevelsen opstår ofte til det Czikszenmihalyi kalder flow-aktiviteter (2005, pp. 86-92). Mountainbike i Kidz-MTB klubben er et godt eksempel på en sådan aktivitet, da den har mange af de kerneelementer, der gør en aktivitet til en flow-aktivitet. Træningen foregår på et afgrænset område og de er klædt i bestemt cykeltøj hvilket som Czikszenmihalyi selv beskriver det "adskiller dem fra de almindelige dødelige" (2005, p. 86). Træningen bærer også præg af at have udfordringer, der er passende i forhold til børnenes færdigheder, hvilket blev beskrevet tidligere under den kropslige tilgang. Desuden kan det også nævnes, at hver træning blev startet med at niveauopdele børnene, så niveauet passede til den specifikke børnegruppe. Der er ikke mange af børnene, der beskriver denne forsvinden i tid og sted og en fuldstændig opslugthed af aktiviteten. Dette til trods mener vi, at **der er belæg for at sige, at børnene ofte har flow-oplevelser, når de er til træning.** Både fordi aktiviteten i sig selv er en typisk flow-aktivitet, men også fordi børnene beskriver det som noget af det bedste og sjoveste, når udfordringerne passer til deres færdigheder og de presses til et punkt, hvor alt fokus må rettes mod sporet og udfordringen. Når de opnår disse flowoplevelser, hvilket giver dem den mere meditative tilstand inden for den følelsesbaserede tilgang mener vi, at deres oplevelser bliver mere indirekte, da fokus i højere grad er på aktiviteten, sporet og udfordringerne. Denne meditative tilstand under den følelsesbaserede tilgang er kun en brøkdel af den samlede tilgang. Dog er det meditative via flowoplevelsen det, der fylder mest hos børnene og således det, der i høj grad udgør den følelsesbaserede tilgang for dem. Sjovt er det altså at bemærke, at denne tilgang har tendens til at være skabt af meget indirekte naturoplevelser, selvom den i sin grundtanke nok oftest vil udgøres af direkte naturoplevelser, som vi ser det. En stor del af grunden til, at de mange forekomster af indirekte naturoplevelser under denne tilgang må formodentlig også tilskrives, at denne følelsesbaserede tilgang i høj grad er et resultat af aktiviteten og måske ikke i så høj grad af naturen i sig selv. Denne flowoplevelse kunne man også argumentere for burde ligge under den kropslige tilgang, da den jo netop skabes

af den gode kropslige udfordring. Som vi også har beskrevet ovenfor, er den følelsesbaserede tilgang ofte svær fuldstændigt at adskille fra de andre. Dette er et godt eksempel på denne svære adskillelse.

Opsummering

Børnene i Kidz-MTB oplever primært naturen via en kropslig tilgang. Enkelte giver udtryk for i nogle tilfælde også at have en følelsesmæssig og en æstetisk tilgang. Disse kommer dog kun sjældent til udtryk, og fylder kun en brøkdel ved aktiviteterne. Den kropslige tilgang ses at have stor indflydelse på, om oplevelsen af naturen er af mere indirekte karakter, ligesom den følelsesbaserede tilgang også kommer til udtryk som indirekte oplevelser. Den æstetiske tilgang ses derimod at skabe mere direkte naturoplevelser. Om naturen opleves på en direkte henholdsvis indirekte måde ses altså at være meget afhængig af, hvilken tilgang til naturen børnene har. Børnenes tilgang til naturen er meget kropslig som resultat af aktiviteten og den udprægede voksenstyring. Et skovområde der umiddelbart kunne indbyde til direkte naturoplevelser ses altså at give meget indirekte naturoplevelser på grund af aktiviteten, og herunder den udprægede voksenstyring og fokus på det meget planlagte og kontrollerede spor. Styringen og planlægningen gør, at børnenes tilgang til naturen bliver meget kropslig. Sporet kobles til indirekte naturoplevelser, da det er skabt med et bestemt formål og fokus på en bestemt aktivitet. Hvordan børnene oplever naturen ses altså at være meget afhængigt af, hvordan de tilgår den. Hvilket område man er i, er altså ikke nødvendigvis det eneste, der er styrende for, hvordan naturen opleves. Tilgangen til naturen og dermed hvad børnenes fokus rettes mod ses således i høj grad at have indflydelse på naturoplevelsen for børnene. Børnene kommer i skoven for at køre mountainbike. Mountainbikeaktiviteten indsnævrer fokus til primært at være på sporet, hvorfor børnenes oplevelse af naturen bliver meget reduceret til kun at være en oplevelse af sporet. Deres naturoplevelse kan altså sat lidt på spidsen siges næsten kun at være en oplevelse af sporet og udfordringerne i det.

Kidz-MTB – Hverdagsfriluftsliv (Niklas)

Børnene fra Kidz-MTBs hverdagsfriluftsliv bærer også meget præg af mountainbike. Om de dyrker mountainbike meget i fritiden fordi de går til det eller omvendt kan denne undersøgelse ikke sige noget om, men en sammenhæng mellem at de går til mountainbike og også dyrker mountainbike meget i hverdagsfriluftslivet viser sig under vores interviews. Oplevelsen af naturen ændres dog på flere parametre, selvom mountainbike stadig er omdrejningspunktet for aktivitet.

Skabende tilgang

Ud fra interviewene med børnene er mountainbike omdrejningspunktet for, hvad de laver i deres hverdagsfriluftsliv, men aktiviteten ændrer karakter så tilgangen til naturen ændres. I

hverdagsfriluftslivet køres der stadig på mountainbike, men de snakker også meget om, hvordan de selv bygger mountainbikespor både i egen have og i nærliggende skove.

N: Jeg kan måske lige spørge bare så jeg er helt sikker på at jeg har den. Så i kan godt lide at være i en skov?

B1 og B2: Ja.

N: Men det, så vidt jeg forstår det så er det vel også fordi det er i en skov at man kører på mountainbike?

B2: Ja.

B1: Mhmm.

N: Det er derfor i godt kan lide at være i en skov, det er fordi i godt kan lide at køre på mountainbike?

B1 og B2: Ja.

N: Ja.

*B2: Altså jeg er **aldrig** i en skov uden min cykel.*

N: Nej.

B1: Nej det er jeg heller ikke.

B2: Eller jo, der hjemme når vi sådan skal bygge.

B1: Ja, kun hvis det har noget med mountainbike at gøre, men ellers så er jeg aldrig i en skov.

B2: Ja.

T: Okay. Er der noget natur i er i når i ikke har en cykel med? Altså eller ja.

*B1: Det kommer an på om man **skal** noget, men ellers ikke.*

N: Ikke af egen fri vilje?

B1 og B2: Nej. (griner)

(I, Bilag 1, l. 807-827)

I det første citat forklarer to af børnene, hvordan de kun er i en skov, når det har noget med mountainbike at gøre. Helt så kategoriske er alle børnene ikke, men mountainbike lader til at være den primære aktivitet, de dyrker, når de er i naturen i hverdagen. Andre nævner også forskellige aktiviteter, de laver i haven såsom at være sammen med sine kaniner, hoppe på trampolin og lave bål i naboens have. Det virker dog som om, at det også overvejende er mountainbike, der fylder i deres hverdagsfriluftsliv. I citatet nævnes også, at de selv har bygget et spor i en skov tæt på, hvor de bor. Dette er faktisk noget alle børnene snakker om, at de gør i hverdagsfriluftslivet. Nogle bygger dem i nærliggende skove andre i deres haver.

B1: Men, øh, ja. Mig og (B5) har lavet sådan et hop. Vi har lavet to. Og så har vi sådan, at i vores have, der er sådan nogle sten man kan gå på. Og så lige bagefter...

T: Mmh.

B1: ... Der går det nedad i vores have. Og så plejer vi altid at sætte hoppet lige oppe på toppen af bakken, så vi kommer oppe fra enden af vores hus og så kører vi ned, og så flyver vi rigtig langt.

T: Er det en stor have I har? ...

B1: Ja.

T: ... Siden I kan det. Og dig B2?

B2: Om sommeren, så plejer mig og min storebror og min far også nogle gange at lave en cykelbane i haven.

(I, Bilag 1, l. 833-843)

Når de bygger disse spor ser de mere naturen som et ressourcefyldt område med muligheder for at skabe gode udfordringer. De prøver at udnytte naturens beskaffenhed med bakker, sten og lignende og placere udfordringer i passende områder. Det handler her mest om at skabe et fedt spor, ud fra hvad der er muligt, så det også er passende i forhold til eget niveau.

Kropslig tilgang

I forlængelse af, at de har en mere skabende tilgang daler den kropslige også. De har ikke fokus på hverken teknik eller kropsligt slid i den skabende tilgang, men derimod på naturens muligheder for de gode udfordringer. Desuden ses det også, at den kropslige tilgang ændres en smule. I hverdagsfriluftslivet er fokus ikke så meget på det hårde og fysisk slidende element, men stadigvæk meget på det tekniske.

T: Nå okay. Men altså der i hverdagen laver I så også, altså de samme ting som når I går til mountainbike?

B2: Nej.

B1: Nej vi træner ikke ligeså hårdt, altså.

B2: Ligesom mig og B1. Vi cykler sådan sammen sådan.

T: Ja.

B2: Altså fordi vi bor så tæt på hinanden, så er det bare sådan øøh ja så er det bare lidt lettere.

T: Men I kører ikke i den skov der.

B1: Jaah det lidt, ellers så kører vi til Ibjerg.

T: Okay.

B2 Der er 10 kilometer.

T: Okay.

B2: Og så kører vi en tur rundt der, og har det sjovt og sådan noget.

T: Ja.

B2: Snakker og kører på flyvehop og sådan. Det vi gerne lige vil køre.

T: Ja.

B1: Ja og så kører vi hjem igen.

(I, Bilag 1, l. 727-743)

De ligger i citatet vægt på, at de ikke træner ligeså hårdt, som når de er til træning, og det virker i det hele taget som om den stemning, der beskrives, er mere afslappet. De beskriver eksempelvis, hvordan de kører rundt og har det sjovt, mens de snakker og kører flyvehop, og hvad de lige har lyst til. Fokus er altså stadigvæk på hop og udfordringer, hvor det er den kropslige teknik der skal bemestres, men det fysisk hårde element falder en del i baggrunden. Mountainbike er altså stadigvæk omdrejningspunktet, når de er i naturen i hverdagen, men det fysisk hårde element mindskes, og tiden på cyklen, hvor fokus er på teknikken, mindskes også til fordel for den mere skabende tilgang.

Opsummering og sammenhæng med aktiviteten

Børnene fra Kidz-MTBs hverdagsfriluftsliv bærer ligesom ved den organiserede fritidsaktivitet meget præg af mountainbike. Om de dyrker mountainbike meget i fritiden, fordi de går til det eller omvendt, kan denne undersøgelse ikke sige noget om, men en sammenhæng mellem at de går til mountainbike og også dyrker mountainbike meget i hverdagsfriluftslivet, viser sig under interviewene. Oplevelsen af naturen ændres dog, selvom mountainbike stadig er omdrejningspunktet for aktiviteten. Børnene har i hverdagsfriluftslivet en mere skabende tilgang til naturen, hvorfor den kropslige del ikke er ligeså dominerende, som når de er til aktiviteten. Den skabende tilgang gør, at de breder fokus mere ud i skoven og naturoplevelsen er ikke ligeså begrænset til sporet, som det var tilfældet, når de var til aktiviteten. Den skabende tilgang gør, at de ser naturen mere som et ressourcefyldt område, hvor det er muligt at skabe den gode udfordring eller udnytte landskabets udformning i forhold til at udfordre sig selv. Den kropslige tilgang er stadig den, der er mest fremtrædende, men også den ændrer lidt karakter. Aktiviteten bliver mindre slidende, men stadigvæk med fokus på teknikken og at kunne klare de gode udfordringer, der allerede er i skoven, eller som de selv har skabt i skov eller have.

Juniorgrenen – Under aktiviteten (Thore)

Vi har nu set på Kidz-MTB og vil fortsætte med Juniorgrenen ud fra samme struktur.

Indirekte naturoplevelse

De indirekte naturoplevelser er, ligesom hos Kidz-MTB, også væsentligt fremtrædende i empirimaterialet hos Juniorgrenen, da spejderaktiviteterne er voksenstyrede og har et bestemt sigte. Området som aktiviteterne finder sted på, er planlagt, bearbejdet og reguleret af mennesker, men har dog som sådan ikke et bestemt sigte om, at børnene skal have nogle bestemte naturoplevelser, hvorfor området er defineret som et sted, hvor de direkte naturoplevelser er mulige. I det følgende præsenteres og argumenteres for et antal eksempler på børnenes indirekte naturoplevelser. Først følger her eksempler fra observationer og interview, hvor den indirekte naturoplevelse kan findes i aktiviteten.

*Bålpladsen de skal lave består af et hul i jorden, der er ca. 10-15 cm dybt og måler 1*1 meter. I kanterne af bålpladsen skal der lægges tilsavede rafter på en speciel måde, så de låser i hinanden. Hvis det er svært at få dem til at låse fuldstændig, må de være kreative, og en god ide er at bruge små grene, der snittes til, og kan bruges som pløkker til at holde rafterne på plads. Sidst, men ikke mindst, skal de klargøre brænde til næste gang, så de hurtigt og lettest muligt kan tænde et bål.*

(O, Bilag 15, l. 14-19).

Nogle andre drenge fra en af patruljerne, som også skal pakke bålstedet sammen, er i gang med at samle jord ind, som skal ligge i bunden af den udgravede bålplads. De tager det fra muldvarpeskud og fra siden af en jordvold som ligger tæt på disse bålsteder.

(O, Bilag 18, l. 47-49).

De forklarede, at de skulle træne i at lave et bord af rafter. Dette skulle de gøre ved at lave to trefødder med tværbjælker til at lægge brædder på, så man får et bord til madlavning og andet.

(O, Bilag 20, l. 8-10).

Ud fra eksemplerne ses det, hvorledes de naturoplevelser, de får i disse styrede aktiviteter, er forholdsvis dikterede og med et klart mål fra spejderledernes side af. I alle tre eksempler går verberne *skulle* og *skal* igen. Af Den Danske Ordbog fremgår det, at disse ord angiver, at man af ydre omstændigheder tvinges til at gøre noget bestemt (ordnet.dk). Måden hvorpå de interagerer med naturen under deres spejdermøder er altså igennem aktiviteter, som på forhånd er bestemt, har bestemte formål og en tilrettelagt køreplan, hvormed naturmødet er begrænset til udvalgte arenaer og aktiviteter.

I det følgende præsenteres flere udvalgte eksempler på, hvordan de indirekte oplever naturen, når de er til spejdermøder.

Hun er hurtig til at svare, og forklarer, at hun rigtig godt kan lide natløb, som de holder her på klubbens område. Det foregår både i skoven lige op af deres areal eller rundt omkring på deres areal, hvor der, som tidligere beskrevet både er græs, vildtvoksende krat/hegn, hytter, skure, træer og volde. Hun kan godt lide det, fordi det foregår om natten og man hele tiden er på, bortset fra de få timer, hvor man får lov lige at sove, og så skal i gang igen.

(O, Bilag 16, l. 88-92)

Det ses, at denne aktivitet foregår i deres nærområde. Området, hvor disse natløb foregår, er et område, som lægger op til direkte naturoplevelser, men som gennem det styrede natløb lægger vægt på, at de skal opleve naturen gennem forskellige prøver. Gennem natløbene får de mulighed for at opleve naturen på en anderledes og måske mere skræmmende måde. De planlagte løb kræver en anden opmærksomhed, når de bevæger sig rundt i mørket i forhold til spejdermøderne i dagslys. Andre eksempler, hvor de får indirekte naturoplevelser er de fire følgende:

B2: Ja, altså nogle gange så klatrer vi i træerne, og nårh ja, kan du huske på rystesammentur sidste år?

B3: Ja der skulle vi sove i hængekøjer oppe i træerne.

B2: Det var faktisk rigtig hyggeligt, ja. ()

(I, Bilag 3, l. 321-324)

En siger at noget af det sjoveste er trækltring med reb og sele fordi han syntes det er ret spændende og lidt farligt. Der er stor enighed om at det er noget af det sjove og nogle indskyder at det også er sjovt fordi man tør at klatre længere op når man har sikring på.

(O, Bilag 17, l. 36-38)

Juniorlederen, en ung gut på måske 16-18 år, fortæller i den henseende, at de er blevet trænet i hvordan de skal gøre. Jeg synes det ser lidt vildt ud med de 10-årige og en økse, men må dog sige at de er meget velovervejede, og tager sig tid til at lave nogle gode sving.

(O, Bilag 14, l. 46-49)

Jeg spørger en af pigerne i en gruppe, om hun ikke fryser, når hun kun har shorts på. Hun forklarer, at det ikke er slemt overhovedet, og at hun går i det for at få et shortymærke, et mærke man får, hvis man har været til spejder et helt år i træk, hvor man har haft bare knæ. Hun mangler kun 3 måneder og så er hun igennem.

(O, Bilag 13, l. 88-91)

Naturoplevelserne kan ses som værende indirekte og planlagte af voksne, men giver mange redskaber til et møde med naturen på egen hånd eller i mindre grupper. Gennem disse indirekte naturoplevelser, hvor spejderlederne muligvis prøver at fremme nogle bestemte naturoplevelser, for eksempel via trækltring, kan der som i ovenstående eksempel (Bilag 17, l. 36-38), også ses tegn på, at barnet derudover også oplever naturen mere direkte. Gennem de indirekte naturoplevelser opnår børnene forskellige kompetencer inden for et væld af forskellige aktiviteter, således at man kan tage af sted i naturen i grupper eller på egen hånd. Igennem de forskellige mærker, i dette tilfælde shortymærket, har de også et eget mål at gå efter, og gennem mærkerne, kan de få helt anderledes indirekte naturoplevelser, end man kunne forestille sig. For eksempel at have shorts på uanset vejret, som unægteligt vil lede til oplevelser af vejret som noget man bør være opmærksom på.

Direkte naturoplevelse

På baggrund af analysearbejdet ses der flere eksempler på, at børnene ved Juniorgrenen får direkte naturoplevelser gennem deres spejdermøder. Disse direkte naturoplevelser findes, når der er i løbet af mødet kan findes tiden til det. Aktiviteterne er forholdsvis styrede og planlagte med et læringsmæssigt sigte, men i selve aktiviteterne kan der skabes en åbning for en direkte naturoplevelse. Dette giver sig for eksempel til udtryk under en observation, hvor to drenge sidder og snitter træspåner, som på et senere tidspunkt skal bruges til optænding af bål:

Den anden havde bare snittet lidt tilfældigt for at lave træspåner og havde pludselig set at hans træstykke lignede lidt en fugl, så nu lavede han en fugl mens han snittede til optænding også. Han prikker små øjne på hver side af fuglens hoved og skal til at lave vinger. Dem vil han lave, ved at snitte et hul i hver side af pinden, som han kan putte vingerne ind i. Hurtigt går det dog op for ham, at han har snittet hullerne så vingerne ville komme til at sidde helt skævt. Han giver op med fuglen og begynder nu også bare at snitte et spids som den anden.

(O, Bilag 15, l. 53-58)

Eksemplet viser, hvordan barnet under spejdermødet har mulighed for at opleve naturen gennem et mere individuelt perspektiv, og det ses desuden, hvordan der er rum til at være kreativ i sin tilgang til naturen. Selvom han giver op undervejs, har han haft en mulighed for at fordybe sig. Han har ikke været hurtig i forbindelse med at lave optændingsbrænde, men har fået en unik oplevelse, som der har været tid til. Møderne giver altså børnene flere muligheder for at kunne lave andre ikke-planlagte aktiviteter. I et interview ses de samme tendenser, når der snittes, da et af børnene udtaler:

B2: Ja. Og så nogle gange, så tager man de der, øhh. Bare sådan nogle træstykker. Og så kan jeg godt finde på bare at sidde og snitte i dem og så kan man lave alle mulige fede ting ud af det.

(I, Bilag 3, l. 282-283)

Denne form for spontanitet der er en del af den direkte naturoplevelse, viser, hvordan børnene har mulighederne til at kunne være kreative og fordybe sig med et bestemt selvvalgt emne. Det står klart, at der er et overordnet mål fra spejderlederne om, at der skal produceres optændingsbrænde til bålet. Dette er hovedårsagen til, at de sidder ved bålpladsen og snitter. Børnene ser dog samtidig muligheder for at bruge denne tid anderledes. Om ikke andet finder børnene nye aktiviteter i den på forhånd uddelegerede opgave.

Andre eksempler af anden karakter af direkte naturoplevelser ses også:

Mens de graver, finder de op til flere regnorme, som de tager op af jordbunken og kaster ned i hullet. Jeg spørger hvorfor de gør det? Det er for at de ikke skal dø og så de har det godt, forklarer to drenge.

(O, Bilag 17, l. 44-46)

Denne lille, men dog alligevel betydningsfulde direkte naturoplevelse, viser, hvordan de to drenge knytter en relation mellem dem og organismen gennem et spontant møde i en ellers på forhånd indirekte naturoplevelse. Udover den umiddelbare omtanke for naturen som børnene udviser i eksemplet, kan der altså også argumenteres for, at børnene udviser et dybereliggende socialt samspil mellem dem selv og naturen, som det beskrives af Tine Christiansen (2006, pp. 141-142).

Et andet eksempel på de direkte naturoplevelser under spejdermøderne fremføres her:

Tre andre piger går rundt i et buskads i nærheden og peger på noget, jeg ikke kan se. Dette vil de gerne have fat i. Det ser ud til at det er svært at komme ordentligt ind i buskadset for at få fat i tingen. En pige tager mod til sig og løber lidt voldsomt ind i en busk, kommer igennem og løfter stolt et boldtræ op.

(O, Bilag 17, l. 15-18)

Her ses endnu engang, hvordan nogle af spejderne, selvom spejdermødet er gået i gang, bliver grebet af en umiddelbar indskydelse af opdagelsesiver. Disse små afstikkere fra spejdermødets reelle aktiviteter finder sted i forbindelse med mange af observationerne. Her er det ikke fantasi og fordybelse, som vi i de første eksempler redegjorde for. Dette er i højere grad en rettet selvbestemmelse som ligger ud over de planlagte forløb. Tre børn omtaler desuden en episode ved en sø, som ligger ved spejderklubben:

B1: Hernede ved søen der-. Når det er frostvejr dér, så er der nogen, der går ud på isen. Det er meget hyggeligt.

B2: Ja, og...

B3: Bortset fra når den går i stykker og man ryger ned.

B2: ... Ja, og det min storebror gjort sådan ca. tre gange.

T: Okay.

B2: Den er ikke så dyb, som man tror. Den går op til knæene på mig.

(I, Bilag 4, l. 365-371)

Som citatet viser, så er det til spejdermøderne øjensynligt muligt også at begive sig ud på lidt mere udfordrende oplevelser på området. Disse episoder lagres i hovederne på børnene med en vis del fascination og aversion, når de fortæller.

Vikarierende naturoplevelse

Denne form for naturoplevelse er kun i ringe grad til stede under spejdermøderne. Under observationerne bliver det klart for os, at de både har en bog, hvori der kan findes hjælp til mange spejder- og naturrelaterede spørgsmål, samt aktiviteter, hvor de skal svare på spørgsmål angående blandt andet naturen. Bogen, de bruger som opslagsværk, hedder Ild og er en fast bestanddel af de fleste børns udstyr. I det følgende ses, hvordan de bruger dette opslagsværk:

Til at svare på spørgsmålene, bruger de igen en lille bog der hedder "Ild". Heri kan de finde svar på nogle af spørgsmålene, eller i hvert fald hjælp. De virker meget optagede af at finde svarene, og det ser enormt hyggeligt ud i deres små grupper udendørs.

(O, Bilag 13, l. 84-86)

Børnene oplever her, at de kan lære om naturen og andre spejderrelaterede emner gennem denne bog, og det virker til, at de er meget opslugte af og engagerede i at lære om naturen via denne vikarierende oplevelse.

Tilgange

Æstetisk tilgang

Under de to interviews kommer børnene ind på, hvorledes naturens udtryk har betydning for dem. De lægger mærke til naturen, tager den ind og udtrykker en tanke om, at den kan være skrøbelig.

I det følgende eksempel er B4 en anelse stille, når der stilles spørgsmål, hvilket parenteserne illustrerer. B4 referer dog til skoven i eksemplet, da interviewer nævner, at det er flot, når skoven springer ud. Herefter overtager to andre børn.

T: Mhhm, hvad for et sted synes du der er smukkeste B4? () Af de her naturbilleder? () Skal jeg lige fjerne den der. () Den der med totempælen? Er det et sted du, ehm, hvorfor syntes du det er smukt? () Ja, men det kan da sikkert også være meget pænt når det springer ud alt det her sådan øhh.

B2: Ja, det er også rigtig pænt lige når det springer ud og så er der alt det grønne det, selvom man går inde i den store skov så kan man bare næsten ikke komme forbi bare fordi der er så meget.

B3: Om sommeren er det rigtig smukt inde i skoven fordi så kommer alle bladene frem og især om sommeren med alle mulige buske og det ser bare så flot ud.

B2: og så når man kigger op så kan man bare se de der få steder, hvor der er blade eller nej de der få steder der kommer sollys igennem og det er bare så pænt.

B3: Ja, det gør det pænest.

(I, Bilag 3, l. 658-669)

Flere af Bischoffs emneord i den æstetiske tilgang er en del af citatet. Bl.a. nævnes farver, former og lysindfald. I tillæg til dette, arbejder Bischoff under den følelsesbaserede tilgang blandt andet med, hvordan man bliver berørt af naturens lys, lyd, former mm.. I ovenstående citat kan man nærmest fornemme, hvor betaget barnet bliver, når det kigger op i trækronerne og ser lyset stråle ned igennem disse. Herudover nævnes det også, hvor betagende det er, når det hele springer ud, og der igen springer liv ud af træer og buskes grene. Oplevelserne de får, når de bevæger sig i disse skove beskrives med tillægsord som smuk, pæn og flot. Igennem denne æstetiske tilgang oplever de altså skoven som et positivt rum at opholde sig i, når denne tager sig ud som i eksemplet. Mange af de samme formuleringer går igen i et citat fra nogle børn i et andet interview:

T: ... Hvornår er det hyggeligt inde i skoven?

B3: Når det er lyst.

B2: Ja, sådan...

B3: Halvmørkt, lyst.

B2: ... Sådan, når jeg sådan-. I starten af sådan-. Sommermånederne. Så er der rigtig meget, sådan-. Der er der meget mere grønt. Så også mere lyst og man kan se ting og sådan.

(I, Bilag 4, l. 560-566)

Også her lægges der vægt på lyset som en vigtig bestanddel, når skoven omtales som hyggelig. Der kan argumenteres for, at lyset ses som modstykke til mørket. Lyset ses som noget positivt og er også medvirkende til, at man bliver glad af at gå derinde. Også skovens udtryk, herunder farven grøn, bemærkes. Ikke kun B2 i ovennævnte eksempel fra Bilag 4 omtaler sommermånederne, når snakken falder på skoven. Dette nævnes et antal gange i løbet af interviewene og virker til at være tidspunktet, hvor skoven er bedst at besøge.

Yderligere perspektiver ses også i hvordan deres æstetiske tilgang til naturen er. Nedenstående eksempel viser, hvordan et barn tillægger spejldernes græsareal en æstetisk betydning.

T: Hvad, hvordan kan det være græsmarken?

B1: Der er pænt.

T: Det er en pæn græsmark?

B1: Ja.

T: Det vil jeg give dig ret i. Den er slået meget pænt.

B1: Og den er stor.

T: Ja, hvad øhh altså hvorfor er det godt at den er stor?

B1: Der er meget plads.

T: Ja, hvad øhh plads til hvad?

B1: Mange mennesker.

(I, Bilag 3, l. 693-702)

Her nævnes græsmarken som pæn og som samlingspunkt for mennesker. Denne æstetiske tilgang til en plæne har lighedspunkter med oplevelsesværdierne *fælled* og *rumligt*, som beskrevet af Stigsdotter et al. (2014, p. 24 + 28). Her fremgår det, at *fælled* især omhandler klippede plæner og udsyn over området mens den anden oplevelsesværdi, *rumligt*, lægger vægt på at være udstrakt og sammenhængende. Disse overlapper altså til dels hinanden, og afspejler passende spejdnernes græsareal. Plænen er ofte stedet, hvor mange af deres aktiviteter foregår, hvad enten dette måtte være lege, konkurrencer eller de almindelige aktiviteter såsom teltslagning, skabelse af bålplads, raftebyggeri mm., og derfor virker plænen altså som en vigtig og central del af deres spejdermøder.

Et af børnene lægger desuden vægt på naturen, som noget man bør beskytte og være opmærksom på:

B3: Der må ikke komme alt for mange blomster, for så træder man dem i stykker.

(I, Bilag 4, l. 567)

Vi tolker dette udsagn som et udtryk for, hvordan blomsterne opleves som flotte og sårbare på grund af deres former og placering i landskabet. Udover disse æstetiske træk, kan det også spores, hvorledes der udvises en omtanke for at beskytte naturen og derigennem skabe en relation til disse blomster, hvorfor der også kan ses karaktertræk fra den følelsesbaserede tilgang i dette eksempel. Denne omtanke for naturen fortælles der om af flere omgange under de to interviews. Det er umiddelbart svært at vurdere, hvorvidt disse eksempler på æstetiske tilgange til naturen er af direkte eller indirekte karakter, jævnfør Kellerts inddeling, da det ikke kan konkluderes, hvorvidt disse beskrivelser stammer fra spontane oplevelser eller mere styrede aktiviteter, men umiddelbart kan der

argumenteres for en mere direkte naturoplevelse, da disse citater vurderes at være udtryk for deres egne erfaringer. Oplevelserne finder sted på både et meget menneskereguleret område, græsarealet, men også i mindre regulerede områder såsom skoven. Det vurderes, at begge områder overvejende indgyder til de direkte naturoplevelser, også på trods af, at græsarealet er forholdsvis reguleret af menneskelig aktivitet, og at de på dette område ofte er meget styret. Denne sondring ses som sammenlignelig med Kellerts opdeling i områder, der indbyder til direkte eller indirekte naturoplevelser.

Kundskabsmæssig tilgang

Den kundskabsmæssige tilgang har ikke været så fremtrædende igennem interviews og observationer, men nogle episoder kan dog alligevel fremhæves som værende repræsentanter for denne kundskabsmæssige tilgang. Af de områder som Bischoff mener indeholdes i, hvad en kundskabsmæssig tilgang er, er det hos spejderne især interessen for dyr og planter, men også viden omhandlende hvordan naturen hænger sammen, som er i centrum. I det følgende præsenteres et uddrag fra et af interviewene med Juniorgrenen. Her omtaler et par børn, hvorledes de så flere egern, da de var opmærksomme under et naturmøde:

B3: Til spejdermøder har jeg nok set to sorte og to brune. Altså på én dag. Det er sådan-

T: Hvad tænker du, når du sådan ser dyr?

B3: Man får jo at vide, at det er meget svært at se, men på det øjeblik, så tænkte man bare:

"Nej, det er jo ikke svært. Man skal bare tie stille og gå lige så stille."

T: Mmh.

B2: Ja, sådan. Så er det også sådan at-. For eksempel at hvis man nu var i Mikro, hvor dengang, der larmede man jo mere, sådan at-. Der var man lidt mere urolig. Så der så man ikke rigtig så mange dyr. Måske en fugl eller sådan noget. Men når man kommer op i de større, så har man lidt mere kontrol over sig selv, så man kan bedre finde dyr og sådan noget

(I, Bilag 4, l. 575-583)

Eksemplet kan ses som udtryk for en direkte naturoplevelse, da det i sin enkelthed har været tilfældigt, om de under selve spejdermødet ville opleve disse egern. De to børn, B2 og B3, lægger især vægt på det at være blevet større (B2 nævner Mikro, hvilket er en gruppe bestående af yngre spejderbørn og som dette barn tidligere har været en del af), og hvad der medfølger af selvkontrol, når man udvikler sig. Den direkte naturoplevelse vurderes at have været mindre sandsynlig, hvis de havde været mindre, hvorfor det at opleve dyr i høj grad kræver, at børnene er modnet og har tillært sig det

at kunne være stille over længere tid. Gennem denne enighed mellem de to børn, erfares det, at man er nødt til at være stille og opmærksom for at kunne opleve dyrene på tæt hold. Måden hvorpå det fortælles, vidner desuden om en vis fascination og stolthed over at have overværet disse dyr, hvilket placerer sig passende inden for Bischoffs kundskabsmæssige tilgang med hensyn til interessen for naturen og det at opdage dyrene. I de følgende to eksempler fra samme interview ses en nogenlunde identisk attraktion. Eksemplerne omhandler, hvordan de under en aktivitet skulle finde insekter ved en nærliggende sø:

B2: Jo, jeg har en gang. Og der skulle vi-. Og der skulle vi finde insekter (UF). Der var mange guldsmede dernede så vidt jeg kan huske.

T: Okay.

B2: Der var en, der lige fløj forbi min næse.

(I, Bilag 4, l. 311-314).

T: Hvad for nogle insekter kan man finde dernede?

B2: Sådan, for eksempel en guldsmed.

T: Mmh.

B2: Og så-.

B3: Haletudser.

B1: Edderkopper.

B3: Brrrr.

B2: Ja, og myg pga. de lægger deres æg i søen jo.

(I, Bilag 4, l. 455-462).

Det nævnes blandt andet under dette interview, at de som en del af nogle spejdermøder går ned til søen for at se efter dyr, herunder insekter. Disse oplevelser vurderes overordnet som værende af indirekte karakter, da de er styrede under voksens indflydelse, men i selve disse små udflugter kan de direkte oplevelser også sagtens forefindes, for eksempel da B2 i ovenstående eksempel (Bilag 4, l. 314), nævner, hvorledes guldsmeden flyver tæt på ham. Engen og søen, hvor disse dyr forefindes, vurderes som forholdsvis direkte styret, og selvom græsningen omkring søen udføres af menneskeejede kreaturer, ses disse områder, som overvejende kan lede til de direkte naturoplevelser.

Udover at udvise interesse for og viden om dyrene, benævnes det også, hvorfor det er vigtigt at passe på naturen, hvilket igen kan henholdes til Bischoffs kundskabsmæssige tilgang om forståelse for, hvordan naturen hænger sammen. Samtidig kan der argumenteres for, at det følgende eksempel, ifølge Bischoff, også indeholder et følelsesmæssigt aspekt, da børnene udviser en relation til naturen og beskriver naturen som en større kraft.

T: Mhmm (). Hvad synes I sådan øhh, generelt om naturen når I er til aktiviteten her?

B3: Godt.

B2: Det er det bedste i verden.

B3: Mhmm.

T: Hvorfor?

B2: Altså. Man skal passe på den.

T: Man skal hvad?

B2: Man skal passe på den, fordi hvis man passer på den, så kan den passe på en, fordi det er jo naturen der laver ilt.

T: Mhmm.

B2: Altså og hvis vi ikke havde ilt så ville vi jo dø, altså.

T: Er det, er det øhh er det noget man får at vide når man er her, at man skal passe på naturen?

B2: Mhmm.

B3: Jeg fik det allerførst at vide af min far.

T: Ja.

B2: Altså, jeg har fået at vide at man skal passe på naturen hele mit liv...

B3: Ja.

B2: ... Men jeg har fået det ekstra meget at vide her til spejder, at () ikke slå på træerne og sådan noget. Med kæppe og sådan noget.

(I, Bilag 3, 624-642)

Denne forståelse og interesse for, hvordan naturen hænger sammen og at den er vigtig at passe på, ses i nærværende undersøgelse som en indirekte naturoplevelse, da den er præget af en påvirkning fra

andre mennesker, herunder voksne. En indirekte naturoplevelse som denne vurderes som værende af stor relevans i forhold til at brede barnets horisont ud angående viden om, hvordan naturens forskellige elementer spiller sammen. De voksnes påvirkning af barnet ser altså, ud fra eksemplet, ud til at påvirke barnet i en meget bestemt retning, og der kan derfor argumenteres for, at denne indflydelse af at stor vigtighed i forhold til, hvordan børnene ser på og omtaler naturen. Samtidig kan denne oplevelse også relateres til en følelsesmæssig tilgang til naturen forstået som en kraft, der er større end én selv og en måde at udvise omtanke for naturen på. Også i det næste eksempel ser vi et element, som er startet op af voksne. Uddraget er fra første observationsgang, hvor børnene sidder i små grupper og diskuterer spørgsmål:

En af grupperne sidder også og laver paratvidensprøve, og her diskuterer de meget, hvilket svar der er det rigtige i forhold til en voksen i spejdergruppen. I samme gruppe sidder de også og diskuterer et andet spørgsmål, som omhandler nåletræer. Dette er også et spørgsmål, som er en del af paratvidenstesten. Her skal de svare på, hvad træerne, som har "blade" på hele året, hedder.

(O, Bilag 14, l. 77-80)

Denne aktivitet bærer præg af at være af vikarierende karakter, da den viden de skal prøve at opnå, skal diskuteres ud fra et nedskrevet spørgsmål på papir. Denne måde at opleve naturen på, er ikke udpræget blandt spejderne, men afspejler endnu en måde at opleve naturen på, som kan være af lige så stor vigtighed som de to andre, *direkte* og *indirekte naturoplevelse*, da de konfronteres på en anderledes måde, hvor de skal stille sig kritiske og reflektere over og vurdere et givent emne relateret til naturen.

Sidste eksempel som kan drages ind under den kundskabsmæssige tilgang, viser en interesse for, hvordan naturen hænger sammen, og i dette tilfælde, hvordan viden om naturen kan omsættes til at udnytte den bedst.

En pige fortæller, hvordan man skal flække træet med knivene. Her siger hun, at man skal kigge hvor årene går, da det er her, at træet er svage. Her skal man slå ned.

(O, Bilag 16, l. 159-160)

Her går interessen på, hvordan årene i træet er en vigtig indikator for, hvordan træet skal flækkes. I dette eksempel ses det altså, hvorledes viden om, hvordan træet er bygget op og hvor det er svagest, kan omsættes nyttigt i forhold til at flække brænde. Det vurderes, at denne viden er skabt gennem en indirekte naturoplevelse på baggrund af voksnes styring, og at det er igennem aktiviteterne til spejder, at de lærer hvordan brænde er lettest at forarbejde til deres specifikke formål.

Følelsesbaseret tilgang

Eksemplerne som fremføres i dette afsnit er klare eksempler på det, Bischoff omtaler som den følelsesbaserede tilgang, men som Bischoff også pointerer i sin afhandling, så er den følelsesbaserede tilgang meget bredt favnende, hvorfor der i de andre tilgange (for eksempel æstetisk tilgang) også kan argumenteres for, at der i visse eksempler ville kunne findes følelsesmæssigt indhold, ligesom de andre tilgange i visse tilfælde ville kunne placeres inden for nogle af de udvalgte citater i gennemgangen af den følelsesbaserede tilgang.

Generelt ses der ikke mange klare eksempler, som stærkt kan relateres til Bischoffs måde at forstå den følelsesbaserede tilgang på, men enkelte kan dog drages frem. Disse omhandler især, hvordan børnene omtaler, at de knytter en relation til naturen, og er en del af denne større helhed.

Visse områder af naturen ses som værende steder, hvor man kan finde ro. Dette giver sig til udtryk, da forskellige naturtyper bliver diskuteret under et interview:

T: ... Der er jo nogle (), altså nogen, de kan jo godt lide strand og andre de kan godt lide skov og nogle kan godt lide mark og sådan noget.

B3: Skov er også godt fordi der er (). Det er en skov.

T: Fordi det er skov?

B4: Så er man fri.

T: Så er man fri?

B2: Ja, så er der ikke noget elektronik der kan forstyrre.

B3: Ja.

(I, Bilag 3, l. 325-332)

Det bliver her påpeget, at skoven er et sted, hvor man kan finde frihed og ro ved ikke hele tiden at være tilgængelig for omverdenen. Det kunne i den henseende tolkes som værende et udsagn for, at man i højere grad bliver en del af naturen, når man ikke er til stede i den elektroniske virtuelle verden, som ellers præger vores samfund. I skoven kan de føle, at de er i et med naturen og være afkoblet samfundets kald.

Igennem deres aktivitet oplever de desuden, at naturen også kan rumme en anden form for frihed, eksempelvis når det har regnet. Dette giver tre børn udtryk for under et interview.

B2: Pga., at sådan-. Det føles anderledes. Så kan man sådan også sådan lande-. Man føler sådan på en måde at-. Når man er spejder-. Det at-. Så skal man også gøre sådan at, at-.

Sådan-. Når man bliver beskidt, så er det bare sådan at, så har man jo den frihed til at gøre sig beskidt, sådan-.

T: Mmh.

B2: Det er også bare det at-.

B3: Det værste jeg ved, det er at få jord under neglene.

T: Hvad mente du der, hvis du lige kan fortsætte?

B2: Ehm, man har den der frihed, så man har den der frihed til at gøre os beskidte, jo. Så det er også sådan-. Det at, sådan-. Så er der også sådan lidt mere sjov i det.

T: Fordi man ikke sådan skal tænke på at man skal-?

B2: Ja.

B3: Være ren. Og hvis man skal-. Man skal nok i bad, hvis man skal noget fint næste dag, så. Der kan man ikke sådan være ligeglad.

B2: Ja. Så skal man også ordne sine ting og huske det hele og rede sit hår, finde de rigtige ting-.

B3: I skal vel ikke rede hår, skal I?

B1, B2: Jo.

B3: Okay.

B2: Men sådan-, hvis det er sådan noget man-. Når vi skal sådan noget spejder, så kan vi godt krølle håret. Uden...

B3: Krølle håret?

B2: ... Det gør så meget. Ja, sådan her.

B3: Det ser da dumt ud.

B2: Ja, men vi har den frihed til at vi sådan-.

B1: Kan være os selv på en ny måde.

B2: Ja, sådan-. Vi har frihed til at være os selv.

(I, Bilag 4, l. 914-939)

Selvom der til tider under interviewene gives udtryk for, at regnvejret kan ses som et irriterende element under spejderaktiviteterne, så gør det, at være til spejder også, at man, som B2 i citatet siger, kan være sig selv og om ikke andet have frihed til at gøre andre ting, end de ellers må. På den måde kan aktiviteten være med til at åbne for nogle andre naturoplevelser, end man måske ville blive introduceret for, eller selv ville opsøge i sin dagligdag. Naturen vurderes i eksemplet til at være en form for frirum for børnene. Et frirum, hvor flere oplevelser er tilladte eller mulige end når de er i naturen i dagligdagen udover spejdermøderne. Disse udtryk for, at naturen opleves som et sted, hvor frihed er en mulighed, kan kobles til Bischoffs omtale af de følelsesmæssige begivenheder omhandlende en relation til naturen og at en bestemt stemning kan skabes i kraft af naturens egenskaber. At knytte dem til Kellerts former for naturoplevelser er vanskeligt i den følelsesbaserede tilgang, da Kellert i ringe omfang arbejder med følelsesmæssige temaer under de to former for naturoplevelser. Måden de oplever naturen som et frirum på, kunne dog godt bære præg af en vis spontan og direkte måde at opleve naturen på. I det første eksempel ovenfor om, hvordan man er fri i naturen, tages der udgangspunkt i den i mindre grad regulerede naturtype, skoven, hvorfor dette eksempel kunne ses som værende af direkte karakter. I det andet eksempel, som handler om, hvordan mange ting tillades til spejder, er det tydeligt, at de spontant finder mulighed for at interagere med naturen, hvorfor relationen til naturen, herunder regnen, også karakteriseres som værende en direkte naturoplevelse, da de oplever denne spontant. Denne foregår samtidig under et styret spejdermøde.

I forlængelse af disse to eksempler på måder at opleve frihed og relation til naturen på, ses også et andet eksempel på, hvordan naturen opleves som et bedre rum at være i. Dette fremkommer under en snak om, hvorfor børnene godt kan lide at være udendørs i forhold til at være indendørs:

B1: Frisk luft udenfor.

T: Frisk luft udenfor? Det er også vigtigt?

B1: Ja.

B2: Ja.

B1: Det giver sådan-. Det giver også en bedre stemning udenfor. Jeg ved ikke hvorfor, men det gør det bare.

T: Mmh. Synes I også det?

B3: Ja.

B2: Ja.

T: Kan I tænke, hvorfor det giver en bedre stemning?

B3: Fordi at udenfor, der kan man lave meget mere. Hygge sig meget mere, og der har man mere plads til at være på.

(I, Bilag 4, l. 823-834)

Dette udsagn følges op af et lignende eksempel fra en observation:

De siger også selv, at de synes det er meget lettere at hygge sig udenfor, fordi naturen bare er hyggelig at være i.

(O, Bilag 17, l. 40-41)

Disse to eksempler knytter an til Bischoffs omtale af den følelsesbaserede tilgang, hvori der udvises en relation til naturen. Nogle af børnene har svært ved at angive, hvorfor naturen er så god at være i. Det er den bare. Det er en svært definerbar størrelse at forklare, hvad det giver børnene at være ude i naturen, men der er ingen tvivl om, at de befinder sig godt i den. Spejdernes område lægger op til de direkte naturoplevelser gennem både skoven, søerne og græsarealet, og ud fra empirimaterialet ses der en udpræget begejstring for at være udendørs i forhold til at være indendørs. Ud fra svarene er det en mulighed, at de oplever naturen som et hyggeligt sted at være, både gennem styrede aktiviteter eller gennem aktiviteter af mere spontan karakter, jævnfør Kellert, men dette kan ikke konkluderes endeligt.

En mere filosofisk og eksistentiel tilgang til naturen ses også. Dette fremkommer under et interview, da der snakkes om, hvad naturen betyder for dem.

B3: Mange ting, for det er jo naturens skyld, at vi kan være der. Det hele det er jo naturen.

For ellers kunne vi jo ikke være der.

(I, Bilag 4, l. 723-724)

I relation til Bischoff, ses dette eksempel som værende udtryk for, at naturen er en kraft man ikke kan begribe og som er større end en selv. At den er så afgørende for, at man kan leve, hvilket samtidig giver en vis respekt og taknemmelighed.

Ovenstående udsagn følges i samme interview op af, at et barn fortæller, at det ville stoppe til spejder, hvis ikke man var udenfor. Dette viser tydeligt, hvor meget det at være ude i naturen betyder for disse spejdere. Dette er et klart udtryk for en direkte naturoplevelse, da den beskrives igennem barnets egne ord.

Igennem den følelsesbaserede tilgang oplever børnene altså naturen som både rolig, anderledes og vigtig ligesom den opleves som et sted, hvor de kan opnå en frihed, hvor det er lettere at hygge sig og den generelt skaber en bedre stemning end når man er indendørs.

Fantaserende tilgang

Både under interview og observationer kan det konstateres, at det fantaserende element er nærværende i spejdernes bevidsthed. De fantasier, der udspiller sig, er vidt forskellige af art, og er placeret rundt omkring på Stjernegruppens område. Skoven, bålpladsen og en jordvold er bare nogle af stederne, hvor der optræder udtalte legende og fantaserende oplevelser i naturen.

Følgende eksempel er et uddrag fra det første interview foretaget med børn fra Juniorgrenen. Under interviewet bliver et billede af en skov bag deres spejderhus vist.

B3: Jeg kan bedst lide det der sted dér.

B2: Det kan jeg også bedst lide.

T: Ude i skoven?

B2 og B3: Mhmm

B3: Der hvor søen er.

T: Hvorfor det?

B2: Fordi der kan man rende rundt på de der (). Der ligger nogle gange noget træ ude i vandet og så hopper vi ud på træet.

B3: Ja, og så nogle gange så leger vi, at vi er gud der kan gå på vandet.

T: Hva, hvem gud?

B3: Ja, fordi der ligger ofte sådan nogle planker i vandet, så det ligner at man kan gå på det.

B2: Og det er rigtig sjovt.

(I, Bilag 3, l. 284-295)

Det fremgår altså tydeligt, at der forekommer en fantaserende tilgang til naturen, hvor de i dette tilfælde leger uvirkelige skabninger, som kan gå på vandet. Denne "animisme" beskrives også af Ingunn Fjørtoft og Tone Reiten (2003), og uddyber hvordan barnet ikke oplever verden som objekter, men som skabninger og væsener. Naturen opleves i ovenstående tilfælde som sjov igennem denne tilgang. Her får de især mulighed for selv at bestemme, hvordan de vil opleve naturen. Dette ligger i tråd med Kellerts tanker omkring de direkte naturoplevelser, hvor den spontane lyst til at udforske et bestemt område er nærværende. Skoven er dannet af mennesket, ligesom søen sandsynligvis er fremkommet som konsekvens af dette arbejde. Den lille sø fremstår dog som forholdsvis uberørt og

uindbydende, hvorfor den i fint stemmer overens med Kellerts tanker om, hvilke områder de direkte naturoplevelser oftest forekommer i. Børnene finder søen spændende og dragende. Årsagen til dette er muligvis, at området ligger hen og giver anderledes muligheder end de kontrollerede og stabile miljøer, som mennesker skaber. I samme interview fremgår det, at de to samme børn samt nogle andre børn også bruger skoven på en anden fantaserende måde:

B3: Jeg tænker bare fantasi. Vi har sådan en fantasileg derude mig og B2 og nogle andre.

B2: Ja, det er rigtig sjovt.

T: Ude i skoven eller hvad?

B2: Lige her faktisk.

T: Hvad går den der fantasileg ud på?

B2 og B3: (griner)

B3: Det er når vi har sådan nogle andre venner, hvor vi leger vi er en slags elvere, fordi vi har fundet sådan et sted, hvor der er en træstamme, der danner sådan en agtig ring og det minder os om sådan et slags hus. Og så er der sådan et lille hul i træstammerne hvor det så er at man kan gå ud og det leger vi så var vores have ().

(I, Bilag 3, l. 396-405)

Eksemplet illustrerer rammende, hvorledes børnene opfinder noget, som ikke findes i den virkelige verden, men skabes i deres bevidsthed og i fællesskab med hinanden. Denne fantaserende tilgang til naturen, får dem til at opleve naturen som sjov og mulighedsskabende.

Et andet eksempel ses under en observation, hvor spejdermødet endnu ikke er startet. Nogle af børnene fordriver ventetiden med leg rundt på området omkring spejderhuset.

7-8 børn leger rundt ovre ved nogle små jordskrænter med græs på, og en af dem siger til de andre, at jordvolden er et fort – fantasien fejler i hvert fald ikke noget, og selvom der ikke er fire mure, men tre, så kan man da godt få den tanke, at det er et sted, som kan indtages eller beskyttes alt efter om man er den angribende eller forsvarende part.

(O, Bilag 16, l. 6-9)

Børnene er på eget initiativ begyndt at lege rundt, da igangsættelsen af dagens spejdermøde trækker ud. De bruger området til at lege og lade fantasien få frit løb. Jordvoldene, som ligger tæt op ad deres store græsplæne, bliver brugt flittigt til at løbe rundt på, og de andre børn er med på legen om, at voldene danner et fort. Denne forestilling om volden som noget andet, fortet, er i den grad af

fantaserende karakter og samtidig meget direkte i sin form, da den skabes i et spontant øjeblik blandt børnene.

Også andre eksempler beskriver hvordan børnene under spejdermøderne bruger deres fantasi:

B2: Ja, og sådan nogen gange må vi gerne sådan, snitte et eller andet frit, sådan-...

B3: Det er kedeligt.

B2: ... Sådan-. Jeg synes det er sjovt. Nogen gange, at så kan man bare lade sin kreativitet bare sådan flyde ud.

(I, Bilag 4, l. 842-845)

Selvom B3 benævner det som værende kedeligt at snitte, er der flere børn, både under interviews og observationer, som omtaler det at snitte som noget positivt. Det generelle billede ud fra børnenes beskrivelser, er at de godt kan lide denne stillesiddende aktivitet og det at skabe noget ud af træ. Flere bruger det som en kreativ adspredelse i selve aktiviteten. Det kan måske endda ses som en fordybende og meditatív måde at opleve naturen på, hvilket er nært beslægtet med Csikszentmihalyis omtale af den tabte tidsfornemmelse under en flow-oplevelse (2005, pp. 79-80). Også et andet eksempel på brug af den fantaserende tilgang ses i nedenstående eksempel. Her omformes redskaber til andre brugsgenstande.

En pige, som går 5-10 meter væk i mørket med en anden pige siger: "Se, jeg står på ski", mens hun bruger to skovle som skistave.

(O, Bilag 16, l. 157-158)

Dette eksempel var et blandt flere, hvor genstande fik et "andet" liv. Børnene har under og inden spejdermøderne denne fantaserende tilgang og oplever naturen som noget man kan besjæle eller give en anden egenskab end som den fremstår. Mulighederne for at have denne fantaserende tilgang er ikke til stede så ofte grundet de styrede aktiviteter, men kan opstå såfremt børnene selv griber muligheden, når den byder sig. Når de oplever naturen på denne fantaserende måde, er det med en spontanitet og opfindsomhed, som det er udtrykt i den direkte form for naturoplevelse, beskrevet af Kellert. Igennem denne tilgang til naturen opleves den som både sjov, spændende, anderledes og en mulighedernes plads, hvor man kan forestille sig hvad som helst.

Skabende tilgang

Af eksemplerne i dette afsnit fremgår det, at en stor del af tiden som de bruger i forbindelse med spejdermøderne, i høj grad præges af en skabende tilgang til naturen.

De følgende to uddrag fra observationer på spejdernes område beskriver, hvorledes denne skabende tilgang til naturen er udpræget styret.

Jeg går lidt videre og ser nogle, der er i gang med at hugge en rafte lidt til med en økse. De forklarer, at det er for at gøre det lettere at binde trefoden sammen, så der ikke er små knaster, der sidder i vejen, når man skal have snoren mellem rafterne. Generelt, når jeg går rundt, virker det som om, at børnene er rigtig gode til at hjælpe hinanden, og vise hinanden hvor og hvordan de forskellige knob skal bindes.

(O, Bilag 20, l. 29-33)

De forklarede, at de skulle træne i at lave et bord af rafter. Dette skulle de gøre ved at lave to trefødder, med tværbjælker til at ligge brædder på, så man får et bord til madlavning og andet.

(O, Bilag 20, l. 8-10).

Disse to eksempler er beskrivende for en stor del af møderne, og et væld af flere eksempler ville kunne drages frem. Mange af børnenes aktiviteter til spejdermøderne har et skabende fokus, og der er ofte klare instrukser om, hvordan de forskellige emner skal udformes. Dette gøres bl.a. for, at de skal være parate til at kunne præstere til forskellige konkurrencer rundt omkring i Danmark mod andre spejdergrupper. Selvom græsarealet, hvor disse aktiviteter udøves, ifølge Kellert ville indbyde til direkte naturoplevelser, er det i høj grad de indirekte naturoplevelser de har i forbindelse med disse meget fokuserede opgaver, eftersom de er meget styrede i forhold til, hvordan de skal skabe noget. Dette gælder uanset hvad de skal lave (bålplads, spisebord, teltslagning).

I det følgende præsenteres yderligere to eksempler på, hvordan den skabende tilgang er gennemgående i store dele af spejdermøderne:

En der sidder alene og prøver at få det hele til at gå op, går over til en anden bålplads og spørger, hvordan de har fået rafterne til at ligge godt og stabilt. De forklarer at de bare har brugt masser af pløkker som de har snittet godt til. Det syntes han lyder som en god ide og han løber straks hen imod noget buskads for at finde pinde til pløkker.

(O, Bilag 15, l. 100-103).

Drengen i eksemplet lytter til de andre. Det er tidligere på spejdermødet blevet forklaret, hvordan man kunne stabilisere disse rafter, men da han arbejder ene mand på gruppens bålplads og ikke har lyttet godt nok efter, går han derfor over og spørger en af de andre grupper om hjælp. De vejleder ham i, hvordan han skal komme videre, og da de har fået denne information at vide fra voksne spejderledere,

ses dette eksempel også som værende en indirekte naturoplevelse. Såfremt de selv var kommet på idéen, havde den ændret karakter til at være mere direkte.

På trods af, at mange af aktiviteterne har en overvejende karakter af indirekte naturoplevelser grundet den voksenstyrede aktivitet, ses der også få eksempler på, at de under møderne, når de har den skabende tilgang, kan have en direkte oplevelse af naturen. Dette viser sig under en observation bl.a. at gøre sig gældende i forbindelse med en snak om det at bygge shelters:

Begge er enige om at det bedste er at bygge et godt shelter at sove i. De synes det er sjovt at bygge det, fordi man selv kan bestemme størrelsen og hvordan det skal se ud. Og fordi det er spændende at se om det er godt hvis det begynder at regne, for hvis det ikke er godt så bliver man helt gennemblødt og får ikke noget søvn. Så det er vigtigt at bruge god tid på at bygge et godt shelter. De syntes også at det er sjovt at finde gode materiale til at bygge dem med og så er det hyggeligt at bygge noget sammen man kan bo i.

(O, Bilag 17, l. 47-52)

Selvom aktiviteten med at bygge shelters er udstukket fra voksen side af, er det alligevel den direkte naturoplevelse som er fremtrædende i dette eksempel. Børnene er deres egne herrer hvad angår udseendet for deres overnatningsmuligheder. De får ejerskabsfølelse over byggeprojektet, og samtidig har de også et stort ansvar over for sig selv og ikke mindst deres gruppe, da der skal bygges noget som er behageligt og sikkert at overnatte i.

Barnet i dette eksempel opnår også en direkte naturoplevelse gennem den skabende tilgang, da det sammen med nogle andre børn opholder sig i skoven ved siden af spejderhuset.

B1: Ehm. Vi prøvede på et tidspunkt (). Nu kan jeg ikke lige huske det. Der går sådan en lille bitte flod hernede. Der prøvede vi at lave en dæmning og det var mega hyggeligt synes jeg. Også bare at gå der.

T: Hvem var det du lavede den med?

B1: Det var...

T: Var det nogen fra spejder også?

B1: Ja, det var sidste år sammen med nogen.

T: Nå, hvorfor tænkte I, at I lige skulle have en dæmning der?

B1: Det ved jeg ikke. Det tænkte vi bare. Det lykkedes ikke, men ().

T: Hvorfor ikke det?

B3: Faldt I i vandet?

B1: Altså. Til sidst såå. Vi tænkte vi skulle bruge nogen store nogen. Nogen store (). Nogen fra sådan en træsta-

T: Nogle stykker træ?

B1: Ja, nogle stykker træ. Og så kunne vi ikke løfte det til sidst. Og så tænkte vi – ej, vi dropper det.

T: Men det var meget sjovt eller hvad?

B1: Ja, det var mega hyggeligt.

(I, Bilag 4, l. 593-610)

Dette ses som en af de mere rene direkte naturoplevelser, da de selv finder på aktiviteten, og fordi den foregår i et område, hvor der lægges op til disse direkte naturoplevelser.

Der bliver i løbet af de to interviews desuden lagt vægt på ansvarsdelen ved at blive ældre, og at det opleves som et privilegium at blive ældre og "få lov" til at skabe mere selv. De er ofte flere sammen, når disse aktiviteter skal udføres, og der er således også et stort socialt aspekt over det at lave aktiviteterne. Det at opnå kompetencer inden for turlivets rammer såsom teltslagning, forberedelse af bålplads, optænding af bål med mere ses som en vigtig del af det at være spejder. Derfor fylder den skabende tilgang af åbenlyse årsager meget hos Juniorgrenens spejdere og gennem de styrede aktiviteter er meget indirekte i deres karakter. Igennem interviews og observationerne ses det, at de oplever det at være medskabere af materialer, redskaber og elementer som sjovt, hyggeligt, opslugende, udfordrende, krævende og kompetencegivende.

Opsummering

Børnene i Juniorgrenen oplever naturen til spejdermøderne via flere tilgange, og det er kun den kropslige ud af de seks tilgange, som der ikke findes belæg for at medtage i analysen af denne case. De tilgange, som er mest udtalte i casen med Juniorgrenen er den skabende og fantaserende. Den æstetiske tilgang vurderes ikke at være en fremtrædende tilgang under spejdermøderne, men er dog alligevel synlig. Det samme gør sig gældende for den kundskabsmæssige og den følelsesbaserede tilgang. De vurderes at være tilgange som, dog i et mindre omfang, benyttes under spejdermøderne. Det viser sig hurtigt, at der i Juniorgrenen ses en væsentlig andel af direkte naturoplevelser. Selvom spejdermøderne er meget styrede og planlagte af spejderlederne, er der hos Juniorgrenen gode muligheder for at opnå direkte naturoplevelser, da der findes flere muligheder for at interagere med naturen på egen hånd eller sammen med andre børn. Mulighederne skal her forstås som de chancer, der under aktiviteten opstår for at være spontan. Der er hos Juniorgrenen altså mere tid til at udnytte

disse små huller til spontane indskydelser i et ellers skemalagt forløb. Selvom disse direkte naturoplevelser ses forholdsvis ofte til spejdermøderne, er det dog stadigvæk de indirekte naturoplevelser, som overvejende er dominerende i denne case. Igennem analysen af denne case, ses der tydelige eksempler på, at visse tilgange hænger bedre sammen med bestemte oplevelsesformer end andre. Der ses en stærk sammenhæng mellem den skabende tilgang og den indirekte naturoplevelse, hvilket skyldes den meget styrende form fra spejderlederne. Den fantaserende tilgang passer med den direkte naturoplevelse igennem individets egen spontane dannelse af fantasier. I den æstetiske tilgang kan knyttes de direkte naturoplevelser. For den kundskabsmæssige tilgang ses der en blanding af både direkte, indirekte og vikarierende naturoplevelser, hvor den indirekte dog er en anelse mere fremtrædende end de to andre. Ved den følelsesbaserede tilgang ses både en tilknytning til de direkte og de indirekte naturoplevelser.

Den skabende tilgang er den mest dominerende for denne case, da de gennem de indirekte naturoplevelser er med til at bygge mange forskellige elementer op, og størstedelen af tiden til spejdermøderne går med dette. Det er her interessant at bemærke, at de oplever naturen meget indirekte gennem de styrede aktiviteter på trods af, at de er i et område, som ifølge Kellert i høj grad indbyder til direkte naturoplevelser. Selvom de også har en vis andel af direkte naturoplevelser under deres spejdermøder, kan det dog konkluderes, at det i højere grad er styringen end selve området, som har indflydelse på, hvordan naturen opleves af børnene. Spejderområdet skal i højere grad ses som et landskab, som er skabt til styrende aktiviteter og derudover kan åbne for mere direkte naturoplevelser.

Juniorgrenen – Hverdagsfriluftsliv (Thore)

Følelsesbaseret tilgang

Den følelsesbaserede tilgang er forholdsvis fremtrædende under hverdagsfriluftslivet. Dette viser sig på flere forskellige måder, hvoraf vi det følgende behandler eksempler på relationen til naturen og herunder bevidstheden om, hvordan naturen behandles.

Nogle af børnene sover i telt i deres hverdag. Dette foregår med enten familie eller venner.

B2: Meget sjældent så laver vi bål. Men hver anden (UF), så er mig og min far ude i haven og sover i telt.

T: Nå, ja.

B2: Sådan-. Og der var et tidspunkt hvor vi fandt et lille pindsvin uden for teltet...

T: Nå.

B2: Da det var nat.

B1: Altså, mig og min storebror og min kusine, vi sover også tit i telt.

(I, Bilag 4, l. 1086-1092).

I forlængelse af Bischoffs definition af den følelsesbaserede tilgang, kan disse overnatninger udendørs ses som skabelsen af en tættere relation til naturen ved at være helt tæt på den og indfange de stemninger, den afgiver. Lyde og indtryk, som man ikke får af at overnatte indendørs. Overnatningen foregår for det ene barns vedkommende i deres have og sammen med faren, hvorfor det anses som en indirekte naturoplevelse. For det andet barn, B1, kan der ses en mere direkte form for naturoplevelse, såfremt de spontant har fundet på idéen om at skulle sove udendørs. Dette er dog ikke til at sige med sikkerhed. Området kan der i dette tilfælde heller ikke konkluderes på.

Udover denne aktivitet, ses også andre udsagn, som i højere grad omhandler, hvordan de tager vare på vores natur, og hvordan vi har en relation til denne. I dette eksempel blev der spurgt til, hvad naturen betød for dem, når de var til spejder. Dette tog dog en drejning til også at omhandle, hvordan de i deres hverdag var opmærksomme på naturen:

B3: Altså. Vi gør også når vi ikke er til spejder. Der finder jeg tit snor der er bundet rigtig stramt om træerne så de får et mærke når jeg piller det af og øhmm alt muligt affald.

B2: Ja, øhmm jeg kan ikke lide affald ude i naturen.

B3: Nej, det skal være i en skraldespand.

T: Hvad gør i så med det. Tager i det med eller?

B3: Altså. Tager det op og smider det i skraldespanden.

B2: Altså ude hvor jeg bor, ude i sådan en strandby, der har vi sådan noget, der hedder strandrens, hvor hele byen går rundt sådan og øhh samler skrald i hele sådan strandbyen altså. Hvor vi går rundt, der er sådan lang vej ud og der er der tit nogle som kører rundt med sådan noget McDonalds noget og så bare smider det ud af vinduet, og så går vi sådan og rydder det op. Det syntes jeg sådan er godt, fordi det er jo ondt. Ondt at man nærmest smider det ud. Altså naturen, det er jo også levende.

(I, Bilag 3, l. 477-488)

I eksemplet udviser de to børn omtanke for naturen og sidst i citatet, siger det ene barn, at naturen *også* er levende. Dette "også" tolker vi som en udlægning af, at vi alle er levende, og at vi på den måde har et ansvar over for naturen gennem vores fælles udgangspunkt: At vi alle er en del af denne jord som levende organismer. Alt i eksemplet er som sådan ikke noget, som de laver hele tiden i deres

hverdag – øjensynligt ikke deres byvandring om ikke andet. Dette arrangement kan derfor ses som en indirekte naturoplevelse, selvom den foregår på et område, stranden, der ville kunne betegnes som et sted med muligheder for overvejende direkte naturoplevelser. Aktiviteten, hvor barnet tager snore af træer ses som en direkte naturoplevelse, da hun igennem eget valg vælger at tage dette af.

Skabende tilgang

Den skabende tilgang er en af de tilgange, som er mest fremtrædende blandt børnene i deres hverdagsfriluftsliv. Nogle af dem omtaler, hvordan de har lavet eller laver bålpladser, og hvor ofte de bruger disse bålpladser til at lave mad på. Andre laver ikke så ofte bål, men det er dog noget, som af og til praktiseres. Enkelte mødes sammen og laver mad på bålstederne i de private hjem. Værd at bemærke er også den sociale dimension i det at lave maden. Igennem interviews og observationer, fremgår det, at disse tidspunkter, hvor de laver mad sammen, er meget givende for gruppen på et socialiserende niveau. I det følgende ses et af flere eksempler på, at de bruger deres bålpladser ofte, og at de er sammen i de aktiviteter, som foregår omkring bålet.

B2: Og jeg, hvad hedder det. Sidste år fik vi lavet sådan en bålplads og den bruger vi rigtig meget, vi lavede også bål den anden dag.

(I, Bilag 3, l. 719-720)

Enkelte af de interviewede giver desuden udtryk for, at de i deres hverdag også snitter, men dette er dog heller ikke en gennemgående aktivitet blandt børnene. Af aktiviteterne snitte og bålpladsbygning/madlavning over bål, kan det ikke entydigt konkluderes, at det er direkte naturoplevelser med det spontane engagement i centrum. Det fremstår dog i visse tilfælde ud fra empirimaterialet i højere grad som nogle direkte naturoplevelser uden voksenindblanding. Det må dog også medtages, at denne madlavning over bål sandsynligvis ofte også er i forbindelse med aftensmad og derfor vil inkludere voksne. Børnene kommenterer desuden, at disse bålpladser findes i deres haver, hvorfor området vil være af mere indirekte karakter. Det at snitte i hverdagen vurderes at være en direkte naturoplevelse igennem aktiviteten selv, men om det foregår i et område som indbyder til direkte eller indirekte naturoplevelser gives der ikke noget svar på, hvorfor dette ikke kan afklares.

Opsummering og sammenhæng med aktiviteten

Flere af tilgangene har i empirimaterialet ikke været fremtrædende, når børnene har snakket om deres hverdagsfriluftsliv. Af børnenes svar under de to interviews fremgår det, at de især oplever naturen gennem de forskellige længerevarende friluftsture, som de er på med deres familier. Bl.a. af denne grund, har der ikke været et stort udvalg af eksempler at fremvise i dette afsnit for de forskellige tilgange. Enkelte aktiviteter gør sig dog gældende under deres hverdagsfriluftsliv, herunder madlavning, bålpladsbygning, teltning og snitning under den skabende tilgang. Derudover forefindes også enkelte eksempler på, hvordan de er følelsesmæssigt tilknyttet naturen. Umiddelbart virker det

desuden til, at nogle af dem ikke er så meget ude i hverdagen, men de aktiviteter, som de dog laver udendørs i høj grad også er de aktiviteter, som de stifter bekendtskab med til deres spejdermøder. Det gør sig sandsynligvis også gældende, at de under deres friluftsture, gør brug af, hvad de lærer til spejdermøderne. Det kan herudover konkluderes, at oplevelserne både har karakter af direkte og indirekte naturoplevelser gennem de to beskrevne tilgange. Overordnet ses der altså en stor sammenhæng mellem de aktiviteter de laver til spejdermøderne og det de laver i deres hverdagsfriluftsliv, men på baggrund af empirien ser det altså ud til, at de oplever naturen igennem færre tilgange end, når de er til spejder.

Forskelle og ligheder imellem de to cases (Niklas)

I det følgende afsnit vil blikket rettes mod de forskelle og ligheder som ses imellem de to cases, når de udøver deres aktivitet.

Forskelle og ligheder i forhold til Kellerts former for naturoplevelser

Der ses tydelige forskelle imellem mountainbikerne fra Kidz-MTB og spejderne fra Juniorgrenen, når det kommer til, hvilke former for naturoplevelser de har. For Kidz-MTB er de indirekte naturoplevelser altoverskyggende gennem undersøgelsens analyseafsnit grundet den styrede aktivitet og fokus på det meget regulerede og menneskeskabte spor. Kun få gange ses eksempler på de direkte naturoplevelser. Ved Juniorgrenen ses der et mere nuanceret billede i forhold til mængden af direkte kontra indirekte naturoplevelser, mens også de vikarierende naturoplevelser er til stede, om end kun i lav grad. De aktiviteter de laver til spejdermøderne er planlagte og styrede af voksne spejderledere, hvorfor en overvejende mængde af naturoplevelserne er af indirekte karakter. Områderne, hvor aktiviteterne foregår, er i lav grad reguleret af mennesker, hvorfor disse ses som værende mere indbydende i forhold til de direkte naturoplevelser. I spejderområdet ses der altså også en væsentlig forskel i forhold til Kellerts opdeling i naturoplevelser, da børnene i Kidz-MTB er fokuserede på det menneskeskabte og regulerede spor, mens børnene fra Juniorgrenen breder deres fokus ud til at omhandle mindre regulerede områder.

De direkte naturoplevelser er hos børnene fra Juniorgrenen væsentligt til stede og bliver muliggjort gennem små "åndehuller" i selve aktiviteten eller umiddelbart før aktiviteten starter. Her bruger børnene tiden til især at fordybe sig, ved at snitte eller bruge deres fantasi i forhold til de omkringliggende grønne områder. Forskellen i de to aktiviteters mulighed for de direkte oplevelser ligger i, hvor gode mulighederne er for at kunne lave andet end aktivitetens planlagte skema instruerer til, og hvad børnene derudover har lyst til. Kidz-MTB er hele tiden på farten, og man er nødt til at følge med. Samtidig er børnene også meget optagede af selve aktiviteten og vil have det maksimale ud af deres styrede træning. De direkte naturoplevelser træder derfor i baggrunden. Hos Juniorgrenen er der til trods for et dagsprogram, stadig mange muligheder for at lave adspredende

aktiviteter, og det virker heller ikke til, at lederne i høj grad forhindrer dem i at lave ting, som ellers ikke er planlagte, hvorfor muligheden for mere direkte naturoplevelser opstår.

Lighederne mellem de to cases i forhold til Kellerts naturoplevelsesformer er, at der gennem aktiviteten bliver skabt indirekte naturoplevelser begge steder. Disse sker gennem det voksenstyrede udgangspunkt, hvor mountainbiketrænere og spejderledere bestemmer dagens program i deres respektive klubber. De indirekte naturoplevelser faciliteres dermed igennem de voksnes engagement for at få disse børn med ud i naturen.

Forskelle og ligheder ved de seks tilgange

Der ses klare forskelle i hvilke tilgange, der er de fremtrædende i de to cases. Denne forskel i tilgange ses at have stor betydning for, hvordan de oplever naturen. Desuden ses det også, at Kidz-MTB kredser omkring kun tre tilgange, mens der for spejderne fremkommer fem tilgange, som har betydning for deres naturoplevelse. De seks tilgange vil i det følgende blive opstillet og uddybet enkeltvis i forhold til de forskelle og ligheder, som måtte være mellem de to cases.

Kropslig tilgang

Den første store forskel på de to cases er, at den kropslige tilgang, hvor der er kraftigt fokus på bl.a. det strabadserende, udmattende og balancekrævende, er meget udtalt hos Kidz-MTB, mens dette ikke er et tema hos Juniorgrenen. Måden hvorpå Kidz-MTB oplever naturen, går altså i høj grad gennem den kropslige tilgang, mens det for Juniorgrenen ikke er et område der lægges særlig vægt på, når naturen skal opleves. Børn fra Juniorgrenen bruger gennem aktiviteterne deres krop (for eksempel i forbindelse med at lege, konkurrere og bygge), men det er ikke med det udtalte sigte at have en kropslig tilgang til naturen. Naturen opleves blandt Kidz-MTB-børnene altså i høj grad som noget, der skal overkommes igennem det kropslige engagement.

Æstetisk tilgang

Begge cases har den æstetiske tilgang inkluderet, men her ophører ligheden dog også, da der er stor forskel på, hvad der lægges vægt på, når der opleves gennem en æstetisk tilgang. For Kidz-MTB er det æstetiske element især centreret omkring landskabets former, herunder forstået som udsigten, men også et æstetisk syn på de elementer som udgør skoven. De har svært ved at beskrive det, men ud fra måden hvorpå de omtaler det, ses det som værende noget de i høj grad (måske underbevidst) bemærker. Dette ligger langt fra måden, hvormed Juniorgrenen forholder sig til det æstetiske aspekt, og det ses da også tydeligt, at de lægger vægt på andre elementer af naturen. Disse omhandler områdets udformning generelt, og ikke som hos Kidz-MTB, hvor formerne i højere grad blev set som essentielle for deres oplevelse af træningerne. Måden hvorpå børnene fra Juniorgrenen generelt omtaler naturen er samtidig også mere detaljerig, og i forhold til de ord Bischoff bruger til at beskrive den æstetiske tilgang, ses en større lighed mellem spejdernes beskrivelser end Kidz-MTBs.

Følelsesbaseret tilgang

Den følelsesbaserede tilgang er også én, som går igen i begge cases. Den er en smule mere fremtrædende hos Juniorgrenen end hos Kidz-MTB, men det er generelt ikke en tilgang, som fylder meget blandt børnene. Et område, som i begge cases beskrives under denne tilgang, er, hvorledes børnene ser naturen som fascinerende, og at de er en del af en større helhed. Udover dette, ses der også her forskelle på, hvor fokus ligger for de to cases i forhold til denne tilgang. Børnene i Juniorgrenen omtaler især relationen til naturen, og at den giver mulighed for ting, man ellers ikke må – man er sig selv på en anden måde end i det daglige liv. Hos Kidz-MTB er det i højere grad en mere meditativ flowoplevelse, der kan sidestilles med denne tilgang.

Kundskabsmæssig tilgang

Ud fra analysens resultater, har det ikke været muligt at finde nogen kundskabsmæssig tilgang blandt børnene fra Kidz-MTB, hvorfor der også her ses en stor forskel i, hvordan de to cases adskiller sig fra hinanden. Kidz-MTB har altså ikke fokus på dette oplevelseselement når de kører rundt i skovene. Hos Juniorgrenens børn er det i højere grad en tilgang, som trækkes frem og kan bruges nyttigt, når de skal beskrive naturen og erhverve sig viden om den. På baggrund af disse forhold er det ikke muligt at lave en nærmere sammenligning de to cases imellem.

Fantaserende tilgang

Børnene fra Kidz-MTB har i empirimaterialet ikke givet udtryk for, at have denne tilgang, når de er til deres aktivitet. Børnene har stor fokus på, hvordan naturen kan bruges i forhold til deres aktivitet og dette i et tempo og under en stram styring, som måske kan få den fantaserende til ikke at være nærværende. Børnene fra Juniorgrenen nævner af flere omgange, hvordan de har flere fantasiprægede oplevelser, som finder sted rundt omkring på deres område. Hvorfor Kidz-MTB ikke har denne tilgang mens Juniorgrenen har, kan være at der under mountainbike-aktiviteten ikke fokuseres på eller gives tid til, at børnene kan udvise denne tilgang. For Juniorgrenen ses, at de eksempler, som der har været på den fantaserende tilgang, er opstået, når der har været god tid til selv at "finde på".

Skabende tilgang

Den skabende tilgang er meget udpræget hos Juniorgrenen under aktiviteten, mens det samme ikke er gældende for Kidz-MTB. På grund af spejdernes fokus på ofte at skulle bygge/skabe nye elementer, har denne en central rolle under størstedelen af deres spejdermøder. Den skabende tilgang er en stor del af det, at gå til spejder hos Juniorgrenen, hvorfor der afsættes meget tid til det. At der afsættes meget tid til at skabe gør det derfor umiddelbart også til den mest fremtrædende af tilgangene for Juniorgrenen. For Kidz-MTB har fokus under aktiviteten ikke på samme måde afsæt i en skabende tilgang, da det, som under den *fantaserende* og *kundskabsmæssige tilgang*, ikke tildeles et reelt fokus under selve aktiviteten.

Diskussion

I det følgende præsenteres diskussioner, som er fremkommet på baggrund af en kritisk stillingtagen i forhold til det teoretiske begrebsapparat samt analysen. Først følger et afsnit om, hvornår natur opleves som direkte eller indirekte, hvorefter filosofen, Maurice Merleau-Ponty, inddrages i en diskussion om hvordan man oplever. Hvad der er styrende for en bestemt tilgang vil diskuteres med et kraftigt udgangspunkt i analysen i det efterfølgende afsnit, og vil blive fulgt op af en diskussion om voksenstyring og dennes forbindelse med naturoplevelsers indflydelse på læring ud udvikling finde sted. Her inddrages professor Karen Wistoft samt lektor, Bjørn Tordsson, for at nuancere diskussionen. Til sidst vil en diskussion af det sociale betydning for naturoplevelsen være nærværende.

Hvornår er naturoplevelser direkte eller indirekte? (Thore)

Et tilbagevendende tema gennem denne undersøgelses tilblivelse har været, hvorvidt og hvornår en naturoplevelse er direkte eller indirekte, da det er disse to oplevelsesformer, som undersøgelsen primært har kredset om. I dette afsnit vil to af Kellerts naturoplevelsesformer (*direkte* og *indirekte*) blive diskuteret i henhold til, hvorvidt og hvordan de kan deles således op, når det kommer til omgivelsernes udformning. Udover at definere omgivelser som noget, der giver enten direkte eller indirekte naturoplevelser, arbejder Kellert som beskrevet i teoriafsnittet, også med i hvilken kontekst barnet oplever naturen. Om det oplever naturen spontant og oftest på egen hånd (*direkte*) eller igennem styrede aktiviteter (*indirekte*). Denne sondring har i undersøgelsen ikke været svær at arbejde med, hvorfor denne ikke diskuteres i det følgende.

Opdelingen i forhold til områdernes udformning findes sværere at arbejde med end først antaget, for hvornår og hvorfor kan et område kategoriseres som noget, der giver anledning til direkte naturoplevelser, når de foregår i et menneskeskabt landskab, for eksempel en have? Det kan diskuteres, om man i en dansk kontekst kan snakke om direkte naturoplevelser på et i mindre grad reguleret område. For at konkretisere dette, tages der udgangspunkt i et citat fra Kellert:

"Direct contact, thus, involves a young person's spontaneous play or activity in a backyard, in a nearby forest, meadow, creek, or neighborhood park, or even in an abandoned lot. In each case, the natural setting, though influenced by human manipulation and activity, includes creatures and habitats that function largely independent of human intervention and control." (Kellert, 2002, p. 119).

Kellert omtaler for eksempel områder som haven, parken, den nærliggende skov eller bæk som værende steder, der kan give de direkte naturoplevelser. Haven og parken er i høj grad styret af mennesket. Samtidig er skoven eller bækken i vores danske kontekst oftest reguleret og styret af

mennesker i en sådan grad, at det tenderer til, at de naturoplevelser man kan få, er begrænsede på grund af menneskets indgriben. Dette kan for eksempel ses i forhold til antallet af træer, hvordan de står placeret i skoven, variationen af træsorter, reguleringen af dyrelivet igennem jagt, ligesom der igennem mange år er blevet udrettet åer og bække samt grødebeskåret, så de passer ind i forhold til menneskets behov. At stederne kan ses som begrænsende for, hvilke naturoplevelser man kan få, argumenterer vi for ud fra det synspunkt, at der eksplicit, og måske utilsigtet, skabes en naturoplevelse, der er præget af et område, som har et bestemt sigte, og som derigennem viser naturen fra en bestemt side. Den viser noget, men udelader andre ting, som ellers ville dukke op gennem et minimum af regulering, hvilket i så fald ville give en mere "ren", direkte naturoplevelse. Dette kan eksempelvis sammenholdes med områder, hvor de indirekte naturoplevelser kan erfares, for eksempel den zoologiske have, som Kellert omtaler. Her er den zoologiske have også dannet med et bestemt sigte for, hvordan naturen og dyrene skal opleves. Som eksempel på et område Kellert ville definere som et sted for direkte naturoplevelser, kan nævnes Marselisborg Dyrehave i Aarhus, da parker indgår under kategorien *direkte naturoplevelser*. Området ville dog i lige så høj grad kunne defineres som et område, der indbyder til mere indirekte naturoplevelser, da dyrene i parken er indhegnede, og det derfor med overvejende sandsynlighed vil være muligt at se disse dyr.

Opsummerende kan flere områder i en dansk kontekst, altså ses som værende i en gråzone, når man, som med Kellert, anvender en kategoriserende tilgang til, hvornår man oplever naturen enten direkte eller indirekte i forhold til områdets udformning. Samtidig kan der argumenteres for, at den danske natur er så tilpas reguleret, at den i høj grad ville kunne høre under de indirekte naturoplevelser, hvis man skulle følge Kellerts definitioner for, hvornår en naturoplevelse er indirekte. Det skal samtidig bemærkes, at Kellert for eksempel beskriver de direkte områder som "*largely independent*" i forhold til menneskelig indgriben, og det er nok i virkeligheden her, at diskussionen kan fortsætte i lang tid, for hvor sættes grænsen for, om for eksempelvis en have er tilpas reguleret af mennesket eller ej og dermed ville kunne gå under områder som indbyder til indirekte naturoplevelser?

Opleves naturen helt eller i brudstykker? (Thore)

På baggrund af udsagn givet af nogle børn fra Kidz-MTB, beskrives det, hvordan de ikke oplever naturen omkring dem, men i høj grad har fokus rettet på selve sporet, når de cykler. Aktiviteten er ud fra et af denne undersøgelses teoretiske afsæt, Kellerts oplevelsesformer, blevet vurderet til at give hovedsageligt indirekte naturoplevelser. Dette vurderes på baggrund af at aktiviteten er organiseret og voksenstyret samtidig med, at det foregår på et menneskeskabt spor. Vi har vurderet, at de havde denne form for naturoplevelse, selvom deres aktivitet foregår i et område, som Kellert ville betegne som et rum for direkte naturoplevelser. Væsentligt er det dog at bemærke, at de ikke nævner at lægge mærke til naturen, selvom de opholder sig i naturprægede omgivelser. Det er her relevant at diskutere, om de ikke oplever naturen, når de kører rundt i denne skov, eller om den bare står meget kraftigt i

baggrunden. Kan man virkelig afskærme sig så meget fra naturen gennem en aktivitet, som foregår i en skov, at man ikke oplever naturen?

Filosoffen, Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), mener, at man oplever med hele kroppen. Merleau-Ponty arbejdede fænomenologisk med kroppen, hjernen og omverdenen for at komme frem til en forståelse af disses indbyrdes forhold. Menneskets sanselige og kropslige relation til verden er hele tiden til stede, og mennesket er ikke kun sin egen krop, men indfanger også det omkring sig. Det er altså gennem kroppen, at verden tages ind og sanses, forstås og bevidstgøres, hvorfor mennesket ikke bare kan være et subjekt uden tilknytning til omgivelserne, men i høj grad har en relation til disse. Igennem denne væren-i-verden omsættes og lagres de kontinuerlige bombardementer af indtryk i os (Bischoff, 2012, pp. 22 + 26 + 58-59). Sammenholdt med at Merleau-Ponty i et af sine egne værker omtaler kroppen som en beboer af rummet og ikke bare værende til stede i rummet (Merleau-Ponty, 2009, pp. 93-94), kan børnenes udsagn om, at de ikke lægger mærke til naturen diskuteres. I forhold til børnenes udsagn kan Merleau-Pontys perceptionsbegreb her med fordel inddrages. Perceptionen omhandler, hvordan kroppen forstår på en umiddelbar måde, før vi tænker, at vi har forstået noget (Løkken, 2013, pp. 45-46). Børnenes udsagn kan altså ses som en sproglig problematik stillet over for perceptionen, da de igennem ordet måske ikke har taget alle deres sansninger med ind i deres udsagn. Det forstås således, at de, selvom de måtte have oplevet naturen med hele deres krop, som Merleau-Ponty forklarer det, måske ikke har kunnet sætte ord på, hvad de ellers har følt.

Som skrevet er Kidz-MTB overvejende præget af den indirekte naturoplevelse grundet den meget styrede aktivitet. Umiddelbart bruger de under aktiviteten især synssansen, den vestibulære sans⁵ samt den proprioceptive sans⁶ og har igennem disse, fokus på det menneskeskabte spor. Også spejderne har haft primært indirekte naturoplevelser, men dog væsentligt flere direkte naturoplevelser sammenlignet med Kidz-MTB. Ved at bruge Kellerts kategorier, har man mulighed for, på baggrund af disse, at beskrive hvilken form for naturoplevelse man får gennem en bestemt aktivitet og i et bestemt miljø. Selvom vi i undersøgelsen har delt børnenes oplevelser op ud fra bl.a. Kellerts oplevelsesformer, kan det diskuteres, hvorvidt denne opdeling kan rumme alle de oplevelser, som børnene får under deres aktivitet. I forlængelse af Merleau-Pontys tanker beskrevet ovenfor, kan undersøgelsens opdeling i forskellige naturoplevelsesformer (direkte, indirekte, vikarierende) ses som en forenklet udgave af, hvordan mennesket er til i verden. Merleau-Ponty ville, som vi forstår ham, i højere grad mene, at der ikke ville være noget argument for at opdele en oplevelse i flere kategorier, da kroppen, som beskrevet ovenfor, er en "væren-i-verden"-organisme og sanser alt omkring sig dag og nat.

⁵ Vestibulærsansen står for at registrere kroppens bevægelser, omdrejninger og påvirkning fra tyngdekraft. Dette sker igennem receptorer i det indre øre.

⁶ Den proprioceptive sans registrerer kroppens og lemmernes indbyrdes position i forhold til hinanden og tyngdekraften igennem receptorer i muskler, sener og led.

Hvad er styrende for børnenes tilgang til naturen? (Niklas)

Analysen viser, at børnene i de to cases både har forskellige tilgange til naturen og forskellige naturoplevelser. Om naturoplevelsen kommer før tilgangen eller omvendt er forskelligt afhængig af situationen. Dette afsnit vil forholde sig til, at tilgangen har stor betydning for naturoplevelsen, og vi vil derfor se på, hvad der er styrende for, hvilken tilgang børnene har til naturen. Kidz-MTB havde en meget kropslig tilgang, hvilket havde stor betydning for deres fokus, og for hvad de oplevede, når de var i naturen til aktiviteten. Spejderne var lidt mere spredte i deres tilgange. Spejderne havde således alle tilgangene undtagen den kropslige, og fokus og oplevelsen af naturen ændrede sig også her afhængigt af tilgangene.

I begge grupper sås der også ændringer i tilgangen til naturen i hverdagsfriluftslivet i forhold til når de var til aktiviteten, hvilket igen ændrede deres fokus og hvad de oplevede. Specielt Kidz-MTB havde en ændret tilgang og naturoplevelsen blev en anden. Hvordan de oplevede naturen er altså meget afhængig af, hvilken tilgang til naturen de havde, men hvad bestemmer så hvilke tilgang(e) de har? Vi kom i analysen frem til, at den udprægede voksenstyring var af stor betydning for, hvilken tilgang de havde. Ligeledes havde naturens udformning betydning, men er det alt? Bischoff kommer i sin ph.d.-afhandling ind på, hvordan ens livshistorie også har stor betydning for, hvordan man tilgår og oplever naturen på en vandretur og beskriver det således:

Vi møter ikke stien med blanke ark og uten forutsetninger. Vi møter stien med alle våre tidligere erfaringer og opplevelser lagret i kroppen som utgjør det vi kan kalde en klangbunn, en forståelseshorizont, tidligere erfaring eller, for å bruke Merleau-Ponty, den levde kroppen (Bischoff, 2012, p. 146).

Vores empiri har ikke kunnet sige noget om, hvorvidt denne livshistorie har betydning for, hvordan de oplever naturen grundet manglende dybdegående kendskab til netop hvert enkelt barns livshistorie. Hvordan børns livshistorie har betydning for, hvordan de tilgår naturen har vi heller ikke fundet nogen undersøgelser på. Derfor trækker vi på Bischoffs beskrivelse af, hvordan livshistorien har betydning for, hvordan voksne tilgår og oplever naturen. Bischoff beskriver således skabelsen af en livshistorie som en vedvarende proces influeret af landskabets kontekst, kultur og sociale relationer samt personlige erfaringer (2012, p. 58). Som vi ser det, må børnenes livshistorie nødvendigvis også have betydning for, hvordan de tilgår og oplever naturen. Børnenes livshistorie er måske ikke lige så klart afgrænset og defineret endnu grundet deres alder, men betydningen for tilgangen mener vi ikke nødvendigvis bliver mindre af den grund. Hvor stor betydning henholdsvis voksenstyring, naturens udformning og børnenes livshistorie har for deres tilgang og dermed også naturoplevelse, vil blive diskuteret i det følgende. Vi vil primært se på, hvilken betydning tilgangene

har, når børnene er til deres respektive aktiviteter, men også give et bud på, hvordan det forholder sig i deres hverdagsfriluftsliv.

Til aktiviteten

Naturens udformning ser vi ikke som meget styrende for deres tilgang, men nogen betydning har den dog. For Kidz-MTB-børnene er naturens udformning selvfølgelig af stor vigtighed for, at det er muligt at køre på mountainbike, men alligevel mener vi ikke, at naturens udformning var altafgørende for deres tilgang. For at understrege denne pointe er vi nødt til at henvise til deres hverdagsfriluftsliv. Her beskrev de, hvordan de brugte deres haver til at køre i, og hvordan de selv byggede spor i nærliggende skove, som de så efterfølgende kunne køre på. Tilsyneladende er det altså ikke meget vigtigt for dem, hvordan naturen ser ud, når bare der kan køres på mountainbike i den. Dog beskriver de også, at det er sjovere at køre i de større spor i skovene da disse er bedre. Tilsyneladende er det altså aktiviteten, der er vigtigst for Kidz-MTB. Hvordan naturen fremstår for dem er ikke lige så vigtigt. Man kan også påpege deres store fokus på sporet, og at de tilsyneladende var ligeglade med, eller i hvert fald ikke lagde meget mærke til, naturen uden for sporet. Deres kropslige tilgang til naturen mener vi altså ikke primært er et resultat af naturens udformning. Det samme ses også ved spejderne. Her var deres tilgang til naturen præget af dens udformning, men ikke det der havde mest betydning. Faktisk var det kun når de havde den fantaserende tilgang, at naturens udformning havde stor betydning, da de her brugte naturen og dens udformning til at forestille sig forskellige fantaserende scenarier.

Voksenstyringen ser vi derimod i høj grad som styrende for, hvilken tilgang til naturen børnene har. Ligeledes mener vi, at børnenes livshistorier har betydning for, hvilken tilgang de har til naturen. Vi mener dog, at voksenstyring og livshistorie har betydning på to forskellige niveauer. Styringen fra de voksne viser sig at have stor betydning for, hvilke aktiviteter børnene laver, og hvordan de foregår. Det er altså de voksne, der i høj grad er styrende for, hvad børnene skal lave, hvilket fokus børnene har, og derigennem hvilken tilgang, de har til naturen. Dette har i sidste ende betydning for naturoplevelsen. Børnenes livshistorie ser vi mere som styrende for, om de overhovedet synes det er sjovt at gå til aktiviteten og således styrende for, om de overhovedet vil begynde og vedvarende blive ved med at dukke op til aktiviteten. Her spiller de voksne og deres styring selvfølgelig en betydelig rolle for deres aktivitetsmæssige livshistorie. Desuden ser vi også børnenes livshistorie som et vigtigt element, i forhold til hvordan de oplever naturen, når de har de forskellige tilgange. Børnene fra Kidz-MTB oplever eksempelvis naturen som positive udfordringer, der gør deres aktivitet sjov og spændende, når de har den kropslige tilgang, hvilket vi ser som et resultat af deres tidligere erfaring i lignende situationer - livshistorien. Det samme gør sig gældende for spejderne og deres tilgange. At de for eksempel synes naturen er hyggelig og sjov, når de har den skabende tilgang, ser vi ligeledes som et resultat af tidligere tiders erfaring.

Hverdagsfriluftslivet

I hverdagsfriluftslivet ses en noget anden fordeling. Da det voksenstyrede element i høj grad falder ud, må det således være noget andet, der er styrende for, hvilken tilgang til naturen de har. Eksemplet i ovenstående om hvorvidt naturens udformning var af stor betydning belyste, at naturens udformning ikke var meget styrende, i forhold til hvilken tilgang til naturen de havde. I analysen fremkom det, at begge grupper havde ligheder, eftersom de lavede nogenlunde de samme aktiviteter i deres hverdagsfriluftsliv som til aktiviteten. Selvsagt afhæng dette af mulighederne i hverdagsfriluftslivet, men selvom omgivelserne ikke var skabt bestemt til at lave de samme aktiviteter som når de var til deres aktivitet, er det stadigvæk i høj grad de samme ting de laver. Voksenstyringen og naturens udformning mener vi ikke er meget styrende for, hvordan deres tilgang til naturen er i deres hverdagsfriluftsliv. Vi mener derimod, at børnenes livshistorie er af stor betydning for tilgangen i deres hverdagsfriluftsliv. Det er børnenes tidligere erfaring med naturen gjort på specifikke måder der gør, at de, når de opsøger naturen, gør det på samme måde og med samme tilgang, som de kender og ved de synes er sjovt, hyggeligt, spændende, udfordrende mm.. Voksenstyringen, naturens udformning og livshistorie skal ikke forstås som de eneste aktuelle kategorier, men som et udtryk for dem vi mener, der primært ligger til grund for deres tilgang. Man kunne således godt forestille sig, at en anden undersøgelse vil finde, at andre ting har betydning for deres tilgang.

Er voksenstyringen positiv for naturoplevelsen i forhold til læring og udvikling? (Niklas)

Selvom det ikke er denne opgaves formål at finde ud af, om styringen fra voksne er positiv for børnenes udvikling, mener vi, det giver mening at diskutere dette, da det er en vigtig pointe for Kellert, at børn har brug for flere direkte naturoplevelser. Kellert pointerer, at børn får færre direkte naturoplevelser end førhen (se Diskussion af Kellert). De direkte naturoplevelser er blevet erstattet af naturoplevelser af mere indirekte og vikarierende art. Det mindskede antal direkte oplevelser ser han som et problem i forhold til børns udvikling, og han mener ikke, at de indirekte og vikarierende kan erstatte de direkte i et udviklingsperspektiv. I denne sammenhæng mener vi det giver mening at diskutere, om disse direkte naturmøder for børn er så vigtige, og om specielt indirekte oplevelser ikke i rimelig grad kan erstatte de direkte i forhold til at skabe en god udviklingsbase for børn.

Som vi forstår Kellert, er de direkte naturoplevelser præget af børns spontane og uplanlagte møde med den i høj grad uregulerede og uplanlagte natur. Vi mener, at Kellert bliver relativt normativ, når han siger, at børn har brug for flere direkte naturoplevelser for at skabe grobund for en god udvikling. Som vi ser det, kan de voksenstyrede aktiviteter i mere planlagte naturmøder i høj grad skabe udvikling hos børn og måske erstatte de direkte oplevelser – i hvert fald i en dansk kontekst, hvor den uspolerede rene naturoplevelse er svær at opnå sammenlignet med en amerikansk kontekst. Dette er

ikke noget vi ud fra vores undersøgelse kan konkludere, men hvis man kigger på, hvad andre der arbejder inden for dette felt i en dansk kontekst mener, ser det altså ud til, at de mere indirekte naturoplevelser faktisk er dem, der er vigtigst for børns udvikling.

Eksempelvis fandt Mygind i en undersøgelse af en udeskole med udgangspunkt i Kellerts teori, at det var de indirekte naturoplevelser, der havde størst effekt på børns affektive og kognitive udvikling. Videre foreslår Mygind, at man bør anvende mere velovervejede didaktiske refleksioner, når man har børn med i skoven for at skabe udvikling og læring hos dem. Man skal overveje, hvilket formål man har med at give børn specifikke naturoplevelser for at udnytte potentialet for læring i, om og af naturen (2005, pp. 154-156). Dette ser vi som forholdsvis modstridende med Kellerts tanker om, at børn har brug for flere direkte naturoplevelser for at skabe et godt fundament for udvikling. Karen Wistoft, professor i sundhedspædagogik ved DPU, Aarhus Universitet, pointerer, at naturen ikke lærer fra sig af sig selv. Endvidere mener Wistoft, ligesom Mygind, at det er vigtigt at have et klart formål med at tage børn med ud i naturen for at skabe den læring, der er tilsigtet (Rosado, 2016).

For at samle de to, i vores øjne, modpoler, vil vi anvende Tordssons tanker om læring og udvikling i forbindelse med friluftsliv. Ifølge Tordsson er det frie møde med naturen essentielt for at skabe læring og udvikling. Han mener ikke, at læring i og om livet kan koges ned til kun at foregå på et teoretisk niveau. Vi er nødt til at møde verden, som den faktisk er for at forstå den og udvikle os. Læring sker altså ikke kun på et abstrakt og teoretisk bevidst niveau, men også via det kropslige møde med naturen. Han introducerer det, han kalder induktiv læring. Den induktive læring består i, at man ud fra iagttagelser og erfaringer kan drage sammenfattende og teoretisk relevante konklusioner om hvordan noget forholder sig (Tordsson, 2006, pp. 77-83).

Den induktive læring mener vi kan få ovennævnte modpoler til at nærme sig hinanden. Man kan måske sige, at voksne skal have et klart sigte og mål og i visse situationer tilsigte, at børnene får oplevelser af mere direkte karakter. Oplevelserne vil vi stadigvæk kategorisere som indirekte qua de voksnes styring, men det er her bestemt på grænsen mellem direkte og indirekte. Man vil således med indirekte naturoplevelser måske kunne give børnene den udvikling, Kellert mener går tabt grundet den mindskede mængde af direkte naturoplevelser.

Sat i sammenhold med vores undersøgelse kan man altså argumentere for, at den høje grad af voksenstyring og at naturoplevelserne overvejende er indirekte, har et stort potentiale i forhold til at skabe vigtige og betydningsfulde naturoplevelser og udvikling for børnene i begge cases. Det er her vigtigt, at de voksne i de to cases har et klart formål og sigte for, hvad naturen skal bruges til, og hvilke oplevelser der kan skabes i forhold til at skabe den ønskede udvikling hos børnene.

Det sociale og indflydelsen på naturoplevelsen (Thore)

Selvom denne opgave igennem teoriapparat og analyse ikke har arbejdet specifikt med det sociale aspekt, når man oplever naturen, er det dog alligevel et element, som ofte går igen under interviews og observationer. Det sociale har ikke været medtaget, da vi ikke ser det som en tilgang til naturen på den måde vi i empiriindsamlingen har oplevet den, og fordi det heller ikke er videre defineret under Kellerts naturoplevelsesformer. Det sociale ses i højere grad som noget, der går forud for en naturoplevelse, og ikke på samme måde er en bestemt måde at opleve naturen på, men måske i højere grad kan være en forudsætning for, at naturen opleves på en bestemt måde. Med det sagt, er vi bevidste om det sociale elements vigtighed, i forhold til hvordan man kan opleve naturen. I begge cases ses, hvordan det sociale har en stor betydning før og især under aktiviteten. Hos Kidz-MTB skabes der især et socialt sammenhold gennem det at "klare naturen" sammen, ligesom de ofte motiverer hinanden under træningen igennem positive tilråb og kommentarer. Ved Juniorgrenen ses det sociale som endnu vigtigere og centralt for oplevelsen af aktiviteten og naturen. Alle deres aktiviteter foregår med en høj grad af social interaktion, og det er tydeligt igennem især deltagerobservationer, men også interviews, at det betyder meget for dem at være sammen i naturen.

Det at være sammen i naturen kan ud fra det empiriske materiale ses som værende meget vigtig for, hvordan de også kan opleve naturen og hvilken betydning de tillægger den. På baggrund af en større dansk spørgeskemaundersøgelse ses det sociale aspekt i mødet med naturen som det mest centrale (Andkjær, Høyer-Kruse, & Arvidsen, 2016, pp. 69-70). Det at være social i naturen ses, som det også især fremkommer under empiriindsamlingen ved Juniorgrenen, altså at være meget vigtig for, hvordan naturen opleves.

Metodediskussion (Niklas og Thore)

Hverdagsfriluftslivet

Vi valgte at medtage, hvorvidt der kunne ses en sammenhæng mellem, hvordan naturen opleves til aktiviteten, og hvordan den opleves i deres hverdagsfriluftsliv som en del af vores problemformulering. Tanken har hele tiden været, at dette ikke skulle fylde ligeså meget som den overordnede del om, hvordan børn oplever naturen, når de er til deres aktivitet. Alligevel mener vi det er vigtigt at knytte en kommentar til vores metodiske fremgangsmåde i forhold til at svare på hverdagsdelen af vores problemformulering.

Vores empiri om børnenes hverdagsfriluftsliv inkluderer kun interviews. Vi har derfor ikke kunnet triangulere empirien, hvilket ville have øget gyldigheden af vores resultater omhandlende hverdagsfriluftslivet. Man kan argumentere for, at børnene har været meget prægede af deres aktivitet

i deres svar på, hvad de laver i deres friluftsliv. Dels at interviewet startede med at handle om, hvad de lavede til deres aktivitet, efterfulgt af hvad de laver i deres hverdagsfriluftsliv. Dels at interviewene blev lavet i de fysiske områder, hvor de lavede deres aktivitet. Derudover blev interviewene lavet lige inden eller efter deres aktivitet. Metodetriangulering kunne i denne sammenhæng have været givende for at holde empirikilderne op over for hinanden. Det tidsmæssige perspektiv spiller en stor rolle i denne sammenhæng, da deltagerobservationer på deres hverdagsfriluftsliv ville have taget meget af undersøgelsens tid, og fokus ville have ændret sig. Vi forsøgte derfor under interviewene at lægge vægt på, at det var de ting de lavede, når de ikke var til aktiviteten og også spørge ind til, om de lavede andre ting. En skærpelse af deres fokus på hverdagsfriluftslivet kunne dog måske være brugt. En simpel øvelse hvor de fik tre minutter til at skrive hvad de havde lavet i naturen de sidste to uger ned, og hvad de generelt godt kan lide at lave, når de er i naturen, kunne have brudt interviewet mere op i to dele og måske fjernet deres fokus på aktiviteten. Med dette sagt mener vi bestemt, at børnenes svar gav mening, qua at vi forholdt os kritisk til, hvad de sagde netop med forbehold for, at de måske var meget fokuserede på aktiviteten.

Mere fænomenologisk?

I begyndelsen af projektet diskuterede vi meget både indbyrdes og med vejleder, om det overhovedet var muligt at svare på, hvordan børn oplever naturen uden at vide hvad en naturoplevelse for dem er. Vi kom frem til, at det var muligt, hvorfor vi har lavet undersøgelsen på den baggrund. Man kunne dog have valgt en mere fænomenologisk tilgang, der også afdækkede, hvad børnene mente en naturoplevelse er. Dette kunne have givet nogle andre og spændene resultater og perspektiver at diskutere ud fra, og forstå hvordan de oplever naturen. Man ville med denne fremgangsmåde opnå viden om, hvordan børnene oplever naturen ift. hvad de mener en naturoplevelse er for dem, og man kunne diskutere, hvordan dette hænger sammen. Det ville have ændret arbejdsgangen og perspektivet, men kunne måske have kvalificeret vores resultater at vide, hvad en naturoplevelse i børnenes forstand er. Det ville give et fundament at diskutere ud fra i ønsket om at undersøge, hvordan de oplever naturen.

Udvælgelse af informanter

Udvælgelsen af vores informanter til interview foregik på forskellige måder i de to cases. Hos Kidz-MTB aftalte vi med både trænere og børn, at vi selv ville stå for kontakten via deres Facebookside, hvor al den øvrige kontakt mellem parterne hos Kids-MTB også foregår. Her lavede vi selv mange opslag og vi fortalte også børnene under udførelsen af observationerne, at de rigtig gerne måtte melde ud, hvis de havde mulighed for, og lyst til at deltage i interviewet. Det viste sig at være svært, at få børnene fra Kidz-MTB til at melde ud lang tid i forvejen, da de som regel afgjorde på dagen, om de ville/kunne komme til træning eller ej. Udvælgelsen blev derfor præget meget af, at vi på dagen for

interview fik de informanter, der havde mulighed for at deltage med ret kort varsel. Umiddelbart var det ret svært at planlægge dette bedre, til trods for at vi forsøgte. At diskutere om vi kunne have fået bedre respondenter hos Kidz-MTB, giver således ikke rigtig mening.

Hos Stjernegruppen var forløbet med udvælgelsen noget anderledes, og her kunne vi godt have været mere proaktive for at få nogle gode informanter til interviewene. Det stod ret tidligt klart, at spejderlederen, der var vores kontaktperson, gerne selv ville stå for kommunikationen til forældre og børn. Således kunne vi ikke have gjort meget på dette punkt, andet end hvad vi gjorde. Vi kunne dog i højere grad have fokuseret på, hvem vi kunne forestille os ville være gode at interviewe under observationerne, der gik forud for interviewene. Vi kunne under observationerne derefter have rettet henvendelse til disse specifikke børn og opfordret dem til at deltage. To af de fire børn i det første interview var ret stille, og vi skulle rette henvendelse meget direkte til dem for at få dem i tale. Derfor var det ikke muligt at udnytte samspillet mellem informanterne i så høj grad, som vi havde håbet på. Desuden blev stemningen ikke nødvendigvis mere afslappet, da specielt en af informanterne til tider udviste et vist ubehag ved interviewsituationen. Hun havde tilsyneladende ikke et godt socialt sammenhold med resten af børnene i spejdergruppen. Hun gav således udtryk for, at hun nogle gange følte sig ensom til spejder, fordi hun ikke havde nogen at snakke med. Gruppedynamikken kan i den sammenhæng tænkes at have haft en negativ påvirkning på hende. De svar, hun gav, var for så vidt gode og brugbare i forhold til vores undersøgelse, men dynamikken i gruppen under interviewene kunne måske have været forbedret, hvis vi var kommet dette i forkøbet ved selv at have haft større indflydelse på udvælgelsen af informanterne. Om svarene var blevet bedre kan vi ikke konkludere, men kun formode. Den til tider lidt ubehagelige situation for hende som informant og for os som interviewere kunne vi have haft større indflydelse på, ved at udvælge børn vi mente var mere udadvendte, snaksaglige og trygge i den givne situation. I den sammenhæng kunne spejderlederne også have været brugt mere i forhold til at udpege børn, de mente ville være gode informanter. Dette ville selvsagt have haft betydning for vores undersøgelse, og svarene ville have været nogle andre, men svarene ville stadigvæk have haft ligeså meget gyldighed i forhold til undersøgelsen. Dynamikken i gruppen kunne altså måske have været forbedret, ligesom de ubehagelige episoder kunne have været undgået.

Observation

Vi havde forskellige observationsroller, da vi observerede de to cases. Til Kidz-MTB havde vi en mere deltagende rolle, end tilfældet var ved stjernegruppen. Grunden til dette var, at aktiviteterne var væsentligt anderledes, og vi mente, at de to roller vi brugte passede bedst i forhold til den specifikke case. Vi forsøgte at have så ens roller i begge cases som muligt i forhold til den aktivitet, der skulle laves, men man kan alligevel diskutere, om de forskellige roller ikke kan have haft betydning for den indsamlede empiri. Man kunne således forestille sig, at vores overblik over aktiviteten hos spejderne

har været bedre end ved Kidz-MTB. Omvendt har vi fået en mere kropsnær oplevelse og forståelse af aktiviteten hos Kidz-MTB end hos Stjernegruppen. Det er ikke noget, vi har oplevet som et problem i forhold til den indsamlede empiri, eller noget vi mener, empirien bærer specielt præg af, men en reel risiko for forskel på, hvad vi har observeret og hvad vi ikke har observeret i de to cases, er dog til stede. Desuden kan det nævnes, at børnene måske havde ændret mere adfærd hos Kidz-MTB end ved stjernegruppen qua vores øgede tilstedeværelse i selve aktiviteten. Det var igen ikke noget vi oplevede som et problem, men det må alligevel også nævnes her som en reel risiko, i forhold til hvad vi observerede.

Konklusion (Thore og Niklas)

Der ses væsentlige forskelle mellem de to cases, hvad angår hvordan de igennem bestemte tilgange oplever naturen, og i mindre grad hvordan de gennem bestemte naturoplevelsesformer oplever naturen.

I analysen ses det, at **KIDZ-MTB** oplever naturen gennem tre tilgange: Kropslig, æstetisk og følelsesmæssig. Her er den kropslige tilgang den klart mest fremtrædende. Gennem denne tilgang opleves naturen som en udfordring, der skal overkommes gennem det hårde arbejde og bemestringen af cyklen i naturens varierede udtryk. Naturens former og forhindringer ses altså i høj grad som noget, der skal overvindes, men bruges samtidig også som et element, der kan hjælpe dem til at blive bedre. En indirekte naturoplevelsesform er fremtrædende pga. den høje grad af voksenstyring og sporet. Der ses en sammenhæng mellem, hvordan de oplever naturen i deres hverdagsfriluftsliv og at de går til mountainbike. Den kropslige tilgang er igen fremtrædende og hverdagsfriluftslivet bruges af mange til at selvtræne i skove eller haver. Herudover fylder den skabende tilgang også meget hos disse børn, da de bygger egne spor i deres fritid. I deres hverdagsfriluftsliv ses en mere direkte og spontan naturoplevelsesform.

Det ses af analysen, at **JUNIORGRENENS** spejdere udviser flere tilgange end Kidz-MTB i forhold til at opleve naturen. Her er den skabende tilgang den mest fremtrædende. De oplever naturen som et sted, der giver mange muligheder for at konstruere, både på egen hånd, men især også igennem et rettet fokus fra spejderledere. Ved at de i samarbejde skaber elementer i naturen, opleves naturen overordnet som et hyggeligt sted for socialt samvær. Børnene oplever desuden naturen igennem en fantaserende tilgang, hvor spejderområdets muligheder giver dem gode vilkår for dette. Både de direkte, indirekte og vikarierende naturoplevelsesformer er til stede. Her ses en overvægt af indirekte efterfulgt af relativt mange indirekte naturoplevelser. Sammenhæng ses der også hos Juniorgrenens børn i forhold til, hvordan de oplever naturen. De laver mange af de samme aktiviteter i hverdagsfriluftslivet som til spejder og har derigennem en skabende tilgang. Der ses væsentligt færre

tilgange til naturen i hverdagsfriluftslivet end til deres spejdermøder. Både direkte og indirekte naturoplevelsesformer findes under hverdagsfriluftslivet.

FORSKELLE OG LIGHEDER ses mellem de to cases til aktiviteten. Kidz-MTB har mange indirekte naturoplevelser, mens billedet er nuanceret med flere former ved Juniorgrenen. Spejderne er mere direkte på grund af muligheder for små "pauser" i selve aktiviteten. Ligheder ses ved, at begge har indirekte naturoplevelser, hvilket skyldes voksenstyringen. Af tilgange har Kidz-MTB meget kropslig, mens Juniorgrenen ikke har denne. Æstetisk har begge, men lægger fokus forskelligt. Det følelsesbaserede fylder ikke meget, men begge beskriver at være en del af noget større. Kundskabsmæssigt har Kidz-MTB ikke nogen, mens en lille grad ses hos Juniorgrenen. Den fantaserende tilgang er væsentlig ved Juniorgrenen, mens den ikke er ved Kidz-MTB. Den skabende er fremtrædende hos Juniorgrenen, mens den ikke er til stede ved Kidz-MTB.

Både de teoretiske begreber og de valgte metodiske værktøjer vurderes at have været brugbare i forhold til besvarelsen af undersøgelsens overordnede spørgsmål. På baggrund af de brugte teorier, har det været muligt at indskærpe, hvordan naturen kan opleves, ligesom de har været gode at anvende til at operationalisere undersøgelsens resultater, og forholde dem til hinanden. De metodiske empiriindsamlingsmetoder har været passende til at afdække undersøgelsens spørgsmål, og de har været ideelle til at supplere hinanden i forhold til at indfange både det sagte og det usagte. På baggrund af undersøgelsens gennemsigtighed, skal resultaternes troværdighed findes heri. Dette gør det for læsere af undersøgelsen muligt at vurdere, hvorvidt det skrevne kan yde nye indsigter inden for området børn, unge, naturoplevelser og friluftsliv.

Perspektivering (Niklas og Thore)

I forlængelse af diskussionen om, hvorvidt voksenstyringen er positiv for naturoplevelsen i forhold til læring og udvikling mener vi, at der mangler mere konkret og faktuel viden. Det problematiseres af Kellert, at børn ikke får nok direkte naturmøder i forhold til at skabe udvikling. Herunder synes vi det kunne være spændene at undersøge, om det er nødvendigt, at børnene møder naturen på den rene direkte måde, hvor det er naturens uforudsigelige element og barnets spontane oplevelseslyst, der er udgangspunktet for naturmødet for at skabe udvikling? Kan man ikke via voksenstyring, pædagogiske valg og mål, og mere planlagt natur måske opnå samme udvikling? Vi mener altså, at det er relevant at undersøge, hvilke udviklingspotentialer naturen rummer, og om udviklingen stimuleres bedst ved direkte eller indirekte naturoplevelser. Undersøgelsen kunne tage udgangspunkt i, hvordan udvikling foregår, afhængigt af hvilken tilgang til naturen man har, da netop tilgangen i høj grad sås at være mulig at styre fra voksen side.

Friluftsrådet anbefaler, at der laves undersøgelser, som studerer de langsigtede effekter af naturoplevelser (Friluftsrådet, 2013, p. 69). I forlængelse af denne undersøgelses resultater kunne det overvejes at undersøge, hvorledes de naturoplevelser, man har som barn har effekt over en længere årrække og således lave et longitudinelt studie af, hvilke effekter naturoplevelser har på den lange bane. Flere undersøgelser beskriver vigtigheden af, at børn får og har en tilknytning til naturlige omgivelser, da det kan give dem oplevelser for livet (Chawla, 1998; Sebba, 1991). Det ses samtidig, at hvis man har haft mange besøg i naturlige omgivelser som barn, så er sandsynligheden for at besøge naturlige omgivelser som voksen større (Thompson et al., 2008, pp. 137-138). Undersøgelserne, herunder også en dansk (Paltved-Kaznelson, 2009), undersøger dog kun dette gennem udsagn fra voksne, hvilket der kan ses svagheder ved. Derfor mangler der undersøgelser, som afdækker dette område på baggrund af udsagn fra børn, som efter en vis årrække igen spørges, for at se, hvorledes dette eventuelt stemmer overens med ovenstående undersøgelser, eller om der ses andre konklusioner.

Litteraturliste

- Agger, P. (2003). *Naturens værdi : vinkler på danskernes forhold til naturen*. Kbh.: Gad i samarbejde med Danmarks Miljøundersøgelser.
- Andkjær, S., Arvidsen, J., & Høyer-Kruse, J. (2014). Vidensblad 1.
- Andkjær, S., Høyer-Kruse, J., & Arvidsen, J. (2016). *Børn og unges hverdagsfriluftsliv : NatureMoves spørgeskemaundersøgelse om børn og unges aktiviteter og oplevelser i naturen*. Odense: Syddansk Universitet, Institut for Idræt og Biomekanik.
- Arvidsen, J., Høyer-Kruse, J., & Andkjær, S. (2015). Vidensblad 3.
- Bentsen, P., Andkjær, S., & Ejbye-Ernst, N. (2009). *Friluftsliv : natur, samfund og pædagogik*. Kbh.: Munksgaard Danmark.
- Bischoff, A. (2012). *Mellom meg og det andre er der stier.. : between me and the other, there are paths.. : a PhD thesis on paths, people and the experience of nature*. Ås: Norwegian University of Life Sciences, Department of Mathematical Sciences and Technology.
- Brinkmann, S. (2010). Etik i en kvalitativ verden. In S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder : en grundbog* (pp. 429-445). Kbh.: Hans Reitzel.
- Brügge, B., Glantz, M., & Sandell, K. (1999). *Friluftslivets pedagogik : för kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber.
- Chawla, L. (1998). Significant Life Experiences Revisited: a review of research on sources of environmental sensitivity. *Environmental Education Research*, 4(4), 369-382. doi:10.1080/1350462980040402
- Christiansen, T. (2006). Børn som aktører i byplanlægningen - eksempler på, hvordan børn kan inddrages i en kommunes planlægning. In K. f. Rasmussen (Ed.), *Børns steder : om børns egne steder og voksnes steder til børn* (pp. 121-138). Værløse: Billesø & Baltzer.
- Csikszentmihalyi, M. (2005). *Flow : optimaloplevelsens psykologi* (B. Bjerre, Trans.). Virum: Dansk psykologisk Forlag.
- Doverborg-Österberg, E., & Pramling, I. (1988). *Om at forstå børns tanker og om at tale med børn*. Horsens: Åløkke.
- Emerson, R. M., Fretz, R. I., & Shaw, L. L. (1995). *Writing ethnographic fieldnotes*. Chicago: University of Chicago Press.
- Fjørtoft, I., Reiten, T., & Høgskolen i, T. (2003). *Barn og unges relasjoner til natur og friluftsliv : en kunnskapsoversikt*. Porsgrunn: Høgskolen i Telemark.
- Flyvbjerg, B. (2010). Fem misforståelser om casestudiet. In S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder : en grundbog* (pp. 463-488). Kbh.: Hans Reitzel.
- Fredslund, H. (2003). Hermeneutisk analyse - forforståelsens betydning. In L. Koch & S. Vallgård (Eds.), *Forskningsmetoder i folkesundhedsvidenskab* (2 ed., pp. 91-111, illustreret). Kbh.: Munksgaard Danmark.
- Friluftsrådet. (2013). Fakta om friluftslivet i Danmark (pp. 74 sider, illustreret i farver). Kbh.: Friluftsrådet.
- Hammersley, M., & Atkinson, P. (2007). *Ethnography : principles in practice* (3 ed.). London: Routledge.
- Hastrup, K., Rubow, C., & Tjørnhøj-Thomsen, T. (2011). *Kulturanalyse : kort fortalt*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Høyer-Kruse, J., Arvidsen, J., & Andkjær, S. (2015). Vidensblad 2.
- Kellert, S. R. (2002). Experiencing Nature: Affective, Cognitive and Evaluative Development in Children. In P. H. Kahn & S. R. Kellert (Eds.), *Children and nature : psychological, sociocultural, and evolutionary investigations* (pp. 117-152). Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Kristiansen, S. (2010). Kvalitative analyseredskaber. In S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder : en grundbog* (pp. 447-462). Kbh.: Hans Reitzel.
- Krogstrup, H. K., & Kristiansen, S. f. (2015). *Deltagende observation* (2 ed.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview : det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3 ed.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Launsø, L., & Rieper, O. (2000). *Forskning om og med mennesker : forskningstyper og forskningsmetoder i samfundsforskningen* (4 ed.). Kbh.: Nyt Nordisk Forlag.

- Launsø, L., Rieper, O., & Olsen, L. f. (2011). *Forskning om og med mennesker : forskningstyper og forskningsmetoder i samfundsforskning* (6 ed.). Kbh.: Nyt Nordisk Forlag.
- Løkken, G. (2013). Bevægelse er meningen. In T. Moser, T. L. Hagen, & E. B. H. Sandseter (Eds.), *Kropplighed i barnehagen : pedagogisk arbeid med kropp, bevægelse og helse* (2. udgave ed., pp. 43-90).
- Merleau-Ponty, M. (2009). *Kroppens fænomenologi* (2 ed.). Helsingør: Det lille Forlag.
- Miljøministeriet. (2015). Alle tiders friluftsliv - Redegørelse om Danmarks friluftspolitik.
- Mygind, E. (2005). *Udeundervisning i folkeskolen : et casestudie om en naturklasse på Rødkilde Skole og virkningerne af en ugentlig obligatorisk naturdag på yngste klassetrin i perioden 2000-2003*. Kbh.: Institut for Idræt, Museum Tusulanum.
- Nedenskov Petersen, E., & Schaffalitzky de Muckadell, C. (2014). *Videnskabsteori : lærebog for sundhedsprofessionelle*. Kbh.: Gad.
- Paltved-Kaznelson, C. (2009). *Natur i generationer*. København: TNS Gallup for Danmarks Naturfredningsforening.
- Ramian, K. (2012). *Casestudiet i praksis* (2 ed.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Rienecker, L., & Stray Jørgensen, P. (2005). *Den gode opgave : håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser* (3 ed.). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Rosado, I. F. (2016). Børn savner naturen. *FOA (upubliceret artikel), vol. 4*.
- Sebba, R. (1991). The Landscapes of Childhood: The Reflection of Childhood's Environment in Adult Memories and in Children's Attitudes. *Environment and Behavior, 23*(4), 395-422.
- Skår, M., Gundersen, V., & O'Brien, L. (2016). How to engage children with nature: why not just let them play? *Children's Geographies, 1-14*. doi:10.1080/14733285.2015.1136734
- Skår, M., & Krogh, E. (2009). Changes in children's nature-based experiences near home: from spontaneous play to adult-controlled, planned and organised activities. *Children's Geographies, 7*(3), 339-354. doi:10.1080/14733280903024506
- Stigsdotter, U. K., Refshauge, A. D., Sidenius, U., & Grahn, P. (2014). Konceptmodel Helseskoven Octavia - En model for design af grønne områder med oplevelsesværdier, der fremmer et godt mentalt helbred: Hillerød Grafisk ApS.
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2010). Kvalitet i kvalitative studier. In S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder : en grundbog* (pp. 489-499). Kbh.: Hans Reitzel.
- Thompson, C. W., Aspinall, P., & Montarzino, A. (2008). The Childhood Factor: Adult Visits to Green Places and the Significance of Childhood Experience. *Environment and Behavior, 40*(1), 111-143.
- Tordsson, B. (2006). *Perspektiv på friluftslivets pædagogik* (T. Ydegaard, Trans.). Haderslev: CVU Sønderjylland.

Internetsider

<http://environment.yale.edu/profile/kellert/>, besøgt 13-05-2016

<http://ordnet.dk/ddo/ordbog?select=skulle&query=skal>, 17-05-2016

www.cyklingsodense.dk, besøgt 10-05-2016

www.datatilsynet.dk/erhverv/studerendes-specialeopgaver-mv/, besøgt 11-05-2016

www.hit.no/Forskning/Forskningscentre/Senter-for-kultur-og-idrettsstudiar/Forskarar/Annette-Bischoff, besøgt 14-05-2016

www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=141758, besøgt 11-05-2016

www.stjernespejder.dk, besøgt 10-05-2016

Bilag

1 **Bilag 1: Transskription af interview, Kidz-MTB, 02-04-2016**

2 *T = Thore, N = Niklas, B1 = barn 1, B2 = barn 2, B3 = barn 3, B4 = barn 4, B5 = vilkårligt barn,*
3 *som går til MTB.*

4

5 T: Nå, nu sætter jeg den til. Så kører den. Bagefter interviewet kan vi også godt høre noget af
6 det. Høre hvad I har sagt og sådan...

7 B1: Ja.

8 T: ... Hvis det er sjovt. Øhm, men altså. Det kommer til at handle om naturen, når I kører på
9 mountainbike, og naturen når I bare er derhjemme, hvordan I oplever naturen.

10 B2: Mmm.

11 T: Øhm (). Og så det her med, at selvom I får et navn nu, dit eget navn selvfølgelig-. Hvad var
12 det du hed?

13 B1: B1.

14 T: Kender I godt hinanden alle sammen?

15 B1, B2, B3, B4: Neej.

16 T: Går I, i skole sammen?

17 B1, B2, B3, B4: Neej.

18 T: Nej. Ingen af jer?

19 B2, B4: Nej.

20 T: Okay. Hvad hedder du?

21 B2: B2.

22 T: B2.

23 T: Super. Fordi så kan jeg også sådan huske (). Nogen gange, hvis jeg også lige skal spørge om
24 jeres navne. Hvad var det du hed?

25 B3: B3.

26 N: Hvad var det? Du havde tandpine?

27 B3: Ja.

28 T: Har du stadigvæk det lige nu?

29 B3: Nej.

30 T: Nåå, det er ikke så slemt? B4?

31 B4: Ja.

32 T: B4. Okay. Så selvom I får de her navne nu, så øhh () (River papir af). Så vil det være
33 fuldstændig anonymt, så selvom, øøhm, I (). Ja, når vi skriver det ind på computer, så skriver
34 vi ikke B4 sagde et eller andet. Så siger vi bare barn nummer 4 måske. 1, 2, 3, 4. Det kan være,
35 det er den stil. Fordi så øøh (). Ja, eh, det plejer man at skulle gøre. Skrive anonyme navne.
36 Øhm (). Så skal vi sige, at vi optager det. På bånd. Det har jeg sagt...

37 B1: Ja.

38 T: ... Og at, øh, det vil tage omkring 45 minutter, så nu er den kvart over 11, så den bliver
39 omkring 12 (). Måske lidt i 12. Så er vi færdige.

40 B1: Ja.

41 T: Øhm, Det første vi skal høre, det er sådan de her lidt almindelige ting med ...

42 N: Må jeg sige kort? Jeg kommer ikke til at stille så mange spørgsmål. Det er Thore der har
43 spørgsmålene. Jeg kommer til at sidde og lytte lidt efter og måske stille nogle spørgsmål
44 engang imellem. Men ellers sidder jeg bare stille og roligt herovre () på sidekanten og spiser
45 lidt peanuts.

46 T: Øhm, ja. Først skal vi spørge om hvor gamle I er. Så hvis du vil starte, B1.

47 B1: Jeg bliver 11 til maj, men jeg er 10 nu.

48 T: Okay.

49 B2: Jeg er 9.

50 T: Og du er 9, men du bliver 10 snart...

51 B2: Ja.

52 T: ... eller hvad?

53 B3: Ja, jeg er 12, men bliver snart 13.

54 T: Ja.

55 B4: Jeg er 10, og om et halvt år bliver jeg 11.

56 T: Okay. Det er meget fint. Så skal jeg bare høre, øøh, hvor I kommer fra. Kommer I fra Odense
57 alle sammen? Eller?

58 B1: Jaeh, øøh, jeg er født inde på OUH.

59 T: Bor I i Odense? Bor du i Odense?

60 B1: Ja.

61 B4: Jeg bor i nærheden af Odense.

62 T: Okay.

63 B3: Jeg er født i Odense og bor i (BYNAVN).

64 B2: Jeg bor i (UF).

65 T: I (BYNAVN)?

66 B2: Nej, (BYNAVN).

67 T: (BYNAVN)?

68 B4: Det er lige herude. Det er lige øøhm ().

69 B2: Det er lige derude. (BYNAVN).

70 T: Det har jeg aldrig hørt om. Nå. Det må være en lille by så. Eller hvad?

71 B2: Ja.

72 T: Ja. Nå, men så skal vi høre lidt om, med mountainbike. Og øøh, jeg tænker, at det her
73 interview det kan være sådan lidt (). Så jeg ikke bare spørger dig og dig og dig (peger rundt på
74 de forskellige), men I sådan (), ja...

75 B4: Hvis vi (UF).

76 T: ... Kan snakke lidt i munden på hinanden, næsten. Øhm. Så jeg skal høre, hvor mange år I
77 har gået til mountainbike? Hver især?

78 B1: Tjaa, et, to et halvt. Jaa, et (), et og et halvt. Deromkring.

79 B3: Ca. et halvt år.

80 B4: Ja, også ca. et halvt år har jeg gået til det.

81 T: Og du havde også gået et halvt år, B2?

82 B2: (Nikker).

83 T: Okay. Hvorfor startede I med at gå til mountainbike?

84 B1: Øøhm, det var fordi at, jeg startede med gå i en motocross-klub...

85 T: Ja.

86 B1: ... Og så skulle man betale penge hver gang til benzin...

87 T: Ja.

88 B1: ... Og så blev det alt for dyrt. Men øhm, så i stedet for, at der var motor på, så valgte vi så at
89 købe en mountainbike. Og så ville jeg så begynde at finde en klub, og (), og starte det op lige så
90 stille.

91 T: Okay.

92 B2: Øhm, min mor cykler også og min far cykler og min storebror cykler også, og så cykler jeg.
93 Det er sådan lidt derfor.

94 T: Er der nogen ()? Cykler din storebror også her i klubben?

95 B2: Mm. Undtagen min mor. Hun cykler ikke (UF) i klubben.

96 T: Nej. Nå så han øhh (). Cyklede han med i dag også, din storebror?

97 B2: (UF).

98 T: Hvad med jer?

99 B3: Jeg startede fordi det eneste jeg kan, det er at cykle og svømme. Jeg har noget med min
100 fod.

101 T: Nå! (Overrasket).

102 B4: Jeg startede fordi at jeg altid har cyklet, **og** fordi at min far og min farfar, de har også altid
103 cyklet, såå. Derfor start-. Fordi at så cyklede vi også bare normalt. Og derfor startede jeg.

104 T: Ja. Øhm. Ja, det var så hvorfor I startede, men hvorfor går I så stadigvæk til det? Eller hvad
105 er det, der gør at...

106 B2: Jeg synes det er sjovt.

107 T: Mmh.

108 B1: Jeg synes også, at det var lige så meget med, at øhm (), når man sad på den der motocross,
109 at ehm, du skulle bare hive i et håndtag. Så kom du fremad. Men det er også lige så meget for
110 motion. Så øøhm, vi skulle også have noget motion ud af at bruge lårene og mavemusklerne,
111 og (). Jeg synes det hele for kroppen.

112 T: Mmh, så altså. Så det var derfor du valgte mountainbike?

113 B1: Mmh.

114 T: Hvad med jer?

115 B4: Jeg ehm...

116 T: Hvorfor går I stadig til det?

117 B4: ... Jeg synes bare det er sjovt, fordi at øh, man får en masse energi og jeg kan godt li' sådan
118 når det gør ondt i lårene.

119 T: Mmh.

120 B3: Jeg synes det er sjovt.

121 T: Hvorfor synes I to piger det er sjovt? Udover at det er sjovt. Hvad er det, der gør at I går til
122 det?

123 B3: At jeg synes at svømning er mega kedeligt.

124 B2: Ja.

125 B3: Og at det er sådan det eneste jeg kan gå til, udover det.

126 B2: Man får også motion af det.

127 T: Ja. Men nu når I sagde det var sjovt, altså, hvad er det ved det at cykle, som gør det sjovt?
128 Altså. Ville det være lige så sjovt at køre landevejscykling?

129 B2: Ej, det tror jeg ikke.

130 B3: Mega kedeligt.

131 B1: Jeg tror det havde været hårdere. Jeg synes det er meget dejligt, fordi at med
132 mountainbike, der er det sådan. Der går det op hele tiden. Altså op og ned hele tiden...

133 B2: (Mumler, prøver at få et ord indført).

134 B1: ... Og så er det med landevej. Altså, også i Tour de France, så ville det gå 25 km op ad
135 bakke og så 30 km ned ad bakke. Og så, øhm (). Så synes jeg også det er meget dejligt, at det
136 sådan skifter hele tiden.

137 T: Altså sådan hurtigt skifter...

138 B1: Ja.

139 T: Mellem høj eller () op og ned.

140 B1: Ja.

141 B4: Jeg kan bedst lide det tekniske ved det.

142 T: Mmh. Prøv og snak lidt mere om det.

143 B1: Jeg synes også det er rigtig sjovt det der tekniske. Og se hvor længe man kan stå stille på
144 cyklen eller hoppe eller...

145 T: Mmh.

146 B1: Ja.

147 T: Hvad er sådan () de sværeste tekniske ting og træne eller hvad man (). Hvis I f.eks. har kørt
148 herude i dag, hvad har I tænkt var svært eller ()...

149 B4: Hoppe.

150 T: ... Sjovt teknisk.

151 B1: Det er meget det der med også at hoppe, ja. Fordi, at hvis nu at du kører, øhm, og du skal
152 dreje rundt i et sving og der står et træ, du skal meget hurtigt indenom. Altså, så du lige kan
153 hoppe med baghjulet og få det med også. Eller, øhm, at når du kører på brædder og de deler
154 sig, og så hvis du vil til højre...

155 T: Mmh.

156 B1: ... At så du lige kører ud til højre, og så får baghjulet med og kører videre.

157 T: Du sagde også teknik, B2?

158 B2: Mmh, ja, mmh, det er sådan lidt svært og sv-. Lidt forskelligt ().

159 T: Altså, teknikken er svært? Eller?

160 B2: Nogen gange er det svært og nogen gange er det ikke så svært.

161 T: Øhm (), hvad er sådan øhh, det **bedste** og det **værste**, når I er til mountainbike?

162 B3: Det bedste er at køre op ad bakke og det værste er at køre ned ad bakke.

163 T: Hvorfor er det bedste så at køre op ad bakke?

164 B3: Det ved jeg ikke. Fordi det går for hurtigt ned ad bakke.

165 T: Okay.

166 B2: Jeg synes det værste er at køre op ad bakke, og det sjoveste er ned at køre bakke.

167 T: Hvorfor det?

168 B2: Fordi jeg synes det er sjovere at køre ned ad bakke.

169 T: Ja.

170 B1: Jeg synes det er rigtig dejligt, altså at der er nogen der gider bruge deres tid på at lave
171 sådan nogle spor...

172 T: Mmh.

173 B1: ... Som vi kan komme ud og køre på.

174 B4: Ja.

175 T: Men sådan. Når I selv er til mountainbike. Den bedste oplevelse I har haft på mountainbike.
176 Hvad er de? Eller. Når man (). Ja.

177 B1: Vi tager også rigtig vores cykler med i sommerhus. Så cykler vi meget, meget langt væk. Vi
178 har været i Blåvand. Så cyklede vi 30. Så var vi lige, øhm. Så var vi i sommer- (UF)...

179 T: Nu letter det (det blæser en del, og lavvuens indgangsdør blaftrer).

180 B1: Så startede vi med at cykle 24. Så gik der nogen dage, og så cyklede vi 32.

181 T: Mmh.

182 B1: Altså kilometer.

183 T: Ja. Så det var en god oplevelse?

184 B1: Mmh.

185 T: Er det i orden, at jeg lukker lidt af det der? (Peger på lynlåsen til lavvuens indgang).

186 B4: Ja, ja.

187 B2: Ja.

188 T: I hvert fald lige den ene af dem. Nå, det kan man ikke. Det er bare. Det blæser helt vildt.

189 N: Kan du ikke lukke den yderste? Bare lidt ned.

190 T: Den her?

191 N: Ja.

192 T: (Lynlås lynes ned). Sådan der. Måske lidt bedre. Men altså her i Odense Mountainbikeklub,
193 hvad er det sådan (). Har I haft nogle dårlige oplevelser...

194 B4: Mh, nej.

195 T: ... Når I har kørt rundt?

196 B1: Øøøhm, det øøhm, nej. Faktisk ikke.

197 T: Hvor I har tænkt. Det var dårlig træning eller det var sgu ikke så sjovt at lave lige det der.

198 B1: Nej, men altså lige meget om det er regnvejr eller det tordner, så har vi det bare sjovt, når
199 du kører på cyklen...

200 B2: Ja.

201 B1: ... Og er sammen med de andre.

202 T: Er I enige i det?

203 B4: Ja.

204 B2: Mmh.

205 B4: Jeg har kun haft dårlige oplevelser uden for klubben, hvor jeg selv cykler, fordi der var
206 nogle gamle mennesker der råbte ad mig, fordi jeg kørte forbi dem.

207 T: Ja. Var det -. Nå, altså hvad er det for nogle eksempler eller. I kom til og køre for tæt på
208 hinanden eller hvad?

209 B4: Ja, men det var fordi at på et tidspunkt, der gik de inde på et teknikspor, og så kørte jeg
210 derinde og så ringer jeg med min ringeklokke, og så rykkede de sig ikke, og jeg kørte så forbi
211 dem helt ude ved træerne. Og så blev de sådan sure fordi (). Og så sagde de: "Ku' du ikke ha'
212 sagt, du kom", eller et eller andet. Men jeg havde jo ringet med min ringeklokke.

213 T: Ja.

214 B1: Jeg kan også huske, øhm, at når mig og min bror vi kører i skole, så har vi også det der lidt
215 fra mountainbike med, at vi kører rigtig tæt.

216 T: Mmh.

217 B1: Men vi kan godt ligge og lege og køre ved siden af hinanden, altså når man kører i skole
218 også...

219 T: Ja.

220 B1: ... Og så nogen gange, så vores styr de rammer hinanden, og så øhm, så lander vi nede i
221 grøften (griner).

222 T: Nå, okay (smiler). Det er en dårlig oplevelse?

223 B1: Ja, det er ikke så sjovt (smiler).

224 T: Nej, okay, men det er ikke sådan, så I har haft nogen deciderede dårlige oplevelser her i
225 klubben eller hvad?

226 B4: Nej, ikke i klubben.

227 B2: Mn, mn (nej).

228 B1: Nej.

229 T: Hvad med dig, B3? Heller ikke?

230 B3: Nej.

231 B1: Men der er sket nogle sjove ting i klubben. Der er mange sjove ting.

232 B4: Ja.

233 T: Hvad er det for nogen sjove ting?

234 B1: Øøhm, vores, øhh, træner, Palle. Ikke, øhh. Der er to. Ehm.

235 B4: Olsen eller Enøe?

236 B1: Ikke (UF). Olsen. På et tidspunkt, dengang vi skulle til Slette Strand, der øøh, Palle han
237 kører forrest, nej han kører i nogle af de midterste...

238 T: Ja.

239 B1: ... Og så. Ham den forreste, han begynder at dreje ind. Vi kører på motorvejen. Og han skal
240 dreje af. Og så, Palle, han kører helt ude i det yderste. Og så når han lige at se, at de er ved at
241 køre af, og han når at køre lige ind over det hvide der...

242 T: Nå, okay.

243 B1: ... Og så når han så lige at komme med op...

244 T: Okay.

245 B1: ... Og han havde hele familien med. Og en kæmpe hund og cyklen bagpå.

246 T: Nå. Men, altså. Jeg tænker bare på, om I efter en eller anden træning har tænkt: "Orh, det
247 her, det var noget af det fedeste vi har oplevet længe", eller. Altså en eller anden ().

248 B4: Nej, jeg synes det er meget ens.

249 B1: Ja.

250 B2: Ja.

251 T: Træningerne er ens? Eller hvad?

252 B4: Nej, nej. Jeg synes ikke der er nogen steder, som er federe end andre steder. Jeg synes alle
253 steder er gode.

254 N: Det vigtige er bare at køre på mountainbiken sådan set?

255 B4: Ja. Det er lidt lige meget hvor det er henne.

256 B1: Ja, det synes jeg også. Bare man kommer ud og har det sjovt.

257 T: Hvad med dig, B2...

258 B2: Mmh, jaa.

259 T: ... Er du enig i det? Så har vi øhh, ja. Her forleden, der var vi ude og tage nogle billeder af det
260 her sted her. Wops. Langesø her. Øhh, jeg kan lige lægge dem her foran. Kan I se, hvor det her
261 er? (Viser billede)

262 B1: Ja, det er fra teknikbanen.

263 B4: Ja.

264 T: Det er teknikbanen. Hvor er det her?

265 B4: Øhm.

266 B1: Også teknikbanen.

267 T: Det er også rigtigt. Og den der?

268 B1, B3, B4: Teknikbanen.

269 T: Og den der?

270 B1, B2, B3, B4: Teknikbanen.

271 T: Og den der er også derfra. Og det er også derfra, ja. Dem kan I også godt se.

272 B3: Er de der billeder ikke de samme?

273 T: Årh, det er godt set. Jeg skulle lige se, om I var opmærksomme på det. Niklas han (). Han
274 lagde også mærke til det. Jeg har printet to af de samme ud. Og den der?

275 B4: Et sted inde i skoven.

276 B1: Det er ikke (). Ja, det er er ().

277 T: I behøver ikke være helt specifikke. Det ligner meget hinanden...

278 B4: Ja.

279 T: ... Nogen af de der steder i (). I nåleskoven.

280 B1: Ja, tror det er ved nedkørsel.

281 T: Ja. Det er taget lige der i starten, når man kører ind ved sporet. Øøh...

282 B1: Nårh ja.

283 T: ... Der hvor vi kørte ind. Fra start af i hvert fald.

284 B1: Ja.

285 B4: Nårh, dét!

286 B1: Det der hvor du drejer ind til højre, og så er der et stykke, hvor du bare kan få rigtig meget
287 fart på.

288 B4: Nårh, dét!

289 T: Er I, øøhm (). Jeg tænker, vi kan lige snakke lidt om teknikbanen først...

290 B1: Ja.

291 T: Så hvis I sådan kan forklare lidt om det, hvad der er på stedet og hvilke steder der er fede
292 og sådan noget.

293 B1: Jeg synes det var rigtig sjovt at, ehm. Altså, man får det der lidt kilden i maven, når man
294 kører rundt og man kommer lidt højt op eller har lidt for meget fart på rundt i et sving.

295 T: Mmh.

296 B1: At man sådan liiige lægger sig lidt mere ned og sådan får sådan (UF) rundt. Altså, man gør
297 den lille ting der, så man får hele cyklen med.

298 T: Ja.

299 B1: Det synes jeg at, øøh. Man bliver en lille bitte smule bange, og det synes jeg, det er sjovt.

300 T: Mmh.

301 B4: Jeg kan godt lidt Rockgarden deroppe. Den lille Rockgarden.

302 T: Den der? (Peger på en Rockgarden på et af billederne).

303 B4: Neej, den er sådan, øhm...

304 T: Der er måske en anden én?

305 B4: ... Ja, det er mere sådan efter man kører op på den der høj dér, så kører man ned, og så er
306 der sådan en Rockgarden.

307 T: Okay.

308 B1: Nårh, den der vi tog lige til at starte med?

309 B4: Ja, den er ret sjov.

310 B1: Den tog jeg også.

311 T: Hvorfor eller, hvad er det der gør den sjov?

312 B4: Det er det, at det ryster, synes jeg.

313 T: Ja.

314 B1: Men også nogen gange, så kommer man ned og ligge...

315 B4: Men det gør ondt.

316 B1: ... Så kommer det så an på, om man har slået sig eller om man bare kan hoppe op på
317 cyklen igen.

318 T: Mmh.

319 B1: F.eks. her i dag, da jeg skulle tage teknikbanen, der øøøh (). Der skulle jeg køre på de der
320 brædder der. Så skulle jeg dreje og så glemte jeg lige at få baghjulet med, og så skvattede jeg
321 ned.

322 T: Ja. Hvor slog du dig henne? På?

323 B1: Ehm, det var fordi jeg, ehm, røg ned. Og så den kant der, den slog jeg lige siden ind i.

324 T: Nå.

325 B1: Men, øøh, jeg er okay.

326 T: Gjorde det ondt?

327 B1: Øhh, lidt.

328 T: Ja.

329 B1: Men, ehm, jeg synes det er sjovt, og så er det jo bare op på cyklen igen.

330 T: Hvad med jer, B2 og B3?

331 B3: Jeg tror ikke, jeg ved hvor det ligger.

332 T: Det der?

333 B4: Teknikbanen, det er lige deroppe.

334 B1: Ja, ja!

335 B3: Jeg tror ikke, jeg har været deroppe.

336 B2: Teknikbanen, der kan jeg godt li', hvor der er sådan nogle hump man kører over. Det er
337 det bedste jeg kan lide.

338 B1: Nårh, de der minidrop. Altså...

339 B4: Nårh ja, droppene!

340 B1: ... Når de kommer hurtigt efter hinanden.

341 B2: Ja.

342 B1: I stedet for at træde i pedalerne...

343 N: Altså de der små bakker der.

344 B2, B4: Ja (samstemmende)

345 B1: ... Så kan du hive i styret og komme fremad på den måde.

346 B4: Jeg kan også lide de minidrop der og især fordi, når man kommer op og ligger i svinget.

347 B1: Burn og sådan noget.

348 B4: Ja.

349 N: Burn? Burn?

350 B4: Ja, burn. Det er sådan noget, hvor man kommer op og ligger i svinget.

351 B1: Når du kører rundt i et sving, så ehm...

352 N: Nåårh.

353 B1: ... Så, er du nogen gange meget bange for at skride ud, hvis det er glat...

354 T: Ja.

355 B1: ... Og så kan du lave sådan en lille bakke der går op sådan, og så kan du køre rundt i

356 svinget oppe på sådan en bakke...

357 T: Okay.

358 B4: Kan man ikke se dem på dem her?

359 B1: ... Så du ikke glider.

360 B4: Man kan sådan lidt se dem lige heromme...

361 T: Mmh.

362 B4: ... Lige dér. (Peger på et af billederne).

363 T: Okay, så går man lidt op ad siden der.

364 B4: Ja! Det er faktisk sådan en dér (Peger på billedet igen).

365 T: Okay! Ja.

366 B4: De er ret sjove.

367 T: Ja. Ehm, er der flere ting på det her tekniksted som er fede eller?

368 B1: Det var faktisk lige dér jeg røg ned (Peger på billede med brædder).

369 T: Nå! Har I kørt på den her, B2 og B3?

370 B2: Jeg har.

371 B3: Nej, for jeg tror aldrig nogensinde jeg har været deroppe.

372 T: Nårh nej, du havde ikke været deroppe.

373 B3: Eller jeg ved ikke, om jeg har været deroppe.

374 B2: Jeg kørte faktisk på den i dag.

375 B4: Det gjorde vi også.

376 T: Kørte du på den der? (Henvendt til B2).

377 B2: (UF) (mumler)

378 T: Okay! Gik det godt nok?

379 B2: Ja.

380 T: Har du prøvet at køre på den før?

381 B2: Nej.

382 T: Hvordan var det så at prøve og køre på den første gang?

383 B2: Det var sjovt.

384 B4: Jeg har prøvet at køre på den mange gange.

385 B1: Jeg synes det er fedt at, så kunne køre ud, og så ligesom kende sporet, så man bare kan
386 give det der ekstra gas i stedet for at man skal være opmærksom på den der (). Måde der. Ved
387 at man ligesom ved, hvad der kommer forud. Man kender sporet.

388 B4: Ja, det er dejligt.

389 B1: Også i Ibjerg. Der kender du sporet rigtigt godt.

390 B4: Og der kan man ikke blive væk, for så kan alle høre alle, hvis man råber.

391 B1: Ja. Du ved altid, at hvis du er oppe på en bakke, så lige meget, hvor du kører ned henne, så
392 ved du hvor du er.

393 T: Ja. Hvad tænker I sådan (). Nå, undskyld jeg kommer til at afbryde dig. Men hvad tænker I
394 sådan, når I har gennemført et eller andet svært, f.eks. (). Nu ved jeg ikke om den her er så
395 svær, men altså.

396 B2: Den synes jeg er svær.

397 T: Hvad tænker du sådan, når du har gennemført den?

398 B2: Det er sådan sjovt...

399 T: Mmh.

400 B2: ... Så vil jeg gerne prøve den igen.

401 B1: Jeg haaar, ikke sådan rigtig nogen fornemmelse.

402 B4: Jeg tænker bare: "Yes! Jeg overlevede!"

403 T: Yes, jeg overlevede! (Griner). Og så prøve den igen, eller?

404 B4: Ja! Så prøver jeg den igen.

405 B1: Jeg har det også med at, det kan godt være, at det ser svært ud, og de andre de vælter, men
406 jeg kan prøve, og så kan jeg se, hvad jeg kan gøre godt næste gang hvis nu jeg vælter. Hvad der
407 gør, at jeg vælter. Og så kan jeg så prøve at gøre det godt næste gang jeg prøver den.

408 T: Så har vi den her. Det var lidt det der andet dér. Har du kørt på det sted før? (Viser et
409 billede og kigger på B3). Du har kørt herude før, har du ikke B3?

410 B3: Jo.

411 T: Ehm ().

412 B3: Jeg ved ikke hvor det er henne.

413 T: Nej, det er heller ikke så vigtigt. Det er mere bare sådan (). Det her med at køre ude i skoven
414 i de her små spor og sådan.

415 B1: Mmh.

416 B3: Det er meget sjovt.

417 B2: Mmh.

418 B1: Jeg synes det er meget sjovt. Altså slingre og så lige står et træ. Den der reaktion.

419 T: Mmh.

420 B1: Det er sjovt. Altså sådan. At kende sporet.

421 B4: Ja.

422 B1: (UF).

423 T: Det er sjovt at kende sporet?

424 B4: Ja...

425 B1: Ja, det er rigtig sjovt.

426 B4: ... Fordi så ved man, herhenne kommer der sådan lige...

427 B1: Ja...

428 B4: ... En lille forhindring.

429 B1: ... Og så skal man lige bremse lidt ned eller have lidt mere fart på.

430 T: Mmh.

431 B4: I stedet for hvis det er første gang, for så kommer man bare med mega meget fart på, og
432 ved ikke, at der måske er et hul. Og så vælter man og slår sig.

433 B2: Mmh.

434 T: Hvad med jer to derovre? (Kigger på B2 og B3).

435 B2: Jaa. Det er sådan (). Jeg kan godt li' det der. Det er sådan lidt det samme, som de har sagt.

436 T: Det samme som de har sagt?

437 B2: (UF).

438 T: Ehm (). Det kan være det virker lidt svært at spørge om, eller, svært at forstå, men hvordan
439 oplever I sådan stemningen, når I er til-.

440 B4: Den er god...

441 B1: Den er god.

442 B2: Mmh.

443 B4: Ingen taler grimt eller noget som helst.

444 B1: Eehm ().

445 B2: Ingen s- ...

446 B1: Det er rigtig dejligt at være sammen med alle andre, og...

447 B2: ... Ingen siger sådan: "Det er dårligt gjort", eller sådan noget.

448 T: Hvad siger de så? Trænerne.

449 B4: De siger: "Godt kørt" og alt sådan noget...

450 B2: Mmh.

451 B4: ... Og trænerne presser også en.

452 B1: Ja. Og øøøh ().

453 B4: Søren pressede i hvert fald os i dag.

454 T: Hvad gør det sådan? Altså ().

455 B1: Altså, det gør at man ligesom skifter op i et højere gear. Eller lavere gear. Og så giver den
456 alt hvad man har.

457 B4: Ja.

458 T: Jamen. Jeg tænker også det her med, at trænerne, de sådan hele tiden siger: "Godt gået!" og
459 (). Hvad gør det?

460 B4: Så føler man at man gør det ordentligt.

461 B1: Nogen gange, når jeg har hørt på dem længe nok, og jeg godt ved, at de synes jeg er god, så
462 kan jeg godt blive lidt træt.

463 T: Okay. Hvad sådan med () naturen, når man kører rundt ude i den? Ude i de her skove, her.

464 B1: Det er rigtig dejligt at få frisk luft...

465 B2: Mmh.

466 B1: ... Og kunne se mange (). Altså udsigten også. Altså nogen steder...

467 T: Ja.

468 B1: ... At du hele tiden er i naturen. Den er bare kørt til, så du kan bevæge dig rundt inden i
469 den. Ehm. Altså ligesom være en del af den.

470 T: Være en del af naturen?

471 B1: Jaa. Det synes jeg er rigtig dejligt at køre rundt og få frisk luft, og () få nogle oplevelser.

472 T: Mmh.

473 B2: Mmh.

474 T: Hvad tænker I sådan med naturen, når I kører rundt?

475 B4: Ja, jeg synes også at, at, at det er ret dejligt, at der er ret meget frisk luft derude, men man
476 lægger ikke særlig meget mærke til det, når man kører derinde, fordi man kører jo med fuld
477 hørm på hele tiden...

478 T: Mmh.

479 B4: ... Så lægger man ikke mærke til det. Så det eneste man lægger mærke til, det er jo stien.

480 T: Mmh.

481 B1: Også det træneren siger. Man skal hele tiden have fokus på, ehh () 5 meter frem, og du må
482 ikke kigge på dit forhjul...

483 T: Ja.

484 B1: ... Såå, det prøver vi også. Og så lægger vi **slet** ikke mærke til, hvad der er i baggrunden...

485 B3: Jeg synes det er meget sjovt-.

486 B1: ... Vi holder kun øje med, hvad der. Om der er huller eller om der kommer stubbe. Eller om
487 der kommer en nedkørsel. Eller ().

488 T: Mmh.

489 B1: Så kan vi jo så styre cyklen (UF).

490 B3: Jeg synes det er meget sjovt, at man kan bruge den på den måde. Altså naturen.

491 T: Bruge naturen?

492 B3: Ja.

493 N: På hvilken måde?

494 B3: Altså det der med, at så bruger du rødderne til at køre over og sådan noget.

495 N: Så bruge den, som nogle gode udfordringer?

496 B3: Ja.

497 T: Hvaa (). Nu tænker jeg det her, inde ved nåletræerne (Peger på billede). Der er rigtig mange
498 af de der rødder der.

499 B4: Ja...

500 B1: Mmh.

501 B4: ... Rødderne de er svære synes jeg på opkørsler.

502 T: Ja, det vil jeg give dig ret i. Men jeg tænker, ehm (), så er der også, når man kommer ud i de
503 her bøgeskove eller kører på. På bare flad sti og sådan.

504 B4: Ja.

505 T: Altså, hvad vil I helst? Hvad er den-?

506 B4: Ej, jeg vil nu helst det (køre i nåleskov)...

507 B3: Jeg vil helst det (køre i nåleskov).

508 B2: Ja. (Enig med B3).

509 B4: ... Men jeg kan nu også godt lide at tonse lidt.

510 T: Okay.

511 B1: Jeg kan også godt li' at komme ind (), altså og komme ind og køre i skoven og så til sidst, så
512 (UF) komme ud på landevejen.

513 B4: Og så giver man alt, hvad man har ude på landevejen (forstås som de brede grusveje).

514 T: Lige der, da jeg kørte med dig (). Jeg ved ikke, om I også nåede det stykke, men der kørte
515 man lang tid i sådan noget her (peger på billede med nåletræer), og så lige pludselig, så kom
516 man ud i den der store åbne skov dér...

517 B4: Ja.

518 T: ... Hvor der bare var sådan () kæmpe store træer.

519 B4: Ja.

520 T: Altså, hvad tænker I om det? Også at køre i den slags skov?

521 B4: Det er fint nok.

522 B1: Jeg synes man lægger ikke så meget mærke til baggrunden, altså. Jeg lægger ikke så meget
523 mærke til det.

524 T: Nej. Du snakkede om det her med udsigten?

525 B1: Mmh.

526 T: Hvad mente du med det?

527 B1: Altså noget. At, eehm. Altså ikke sådan fordi, at der bare er helt åbent. At du kan se. Men
528 også det at du kan se langt frem. Og, eehm. Ja, jeg synes bare det er dejligt, at vi kan være på
529 den måde i skoven.

530 T: Ja. Altså, som B4 sagde, er I enige i, B2 og B3, at man ikke lægger så meget mærke til
531 naturen...

532 B3: Ja.

533 B2: Mmh.

534 T: ... Eller? Hørte I de fugle som pippede undervejs.

535 B1: Nej. Nej.

536 B4: Jeg hørte ikke noget.

537 B3: Nej.

538 T: Okay.

539 N: Vi, vi så et dådyr...

540 B2: Mmh...

541 N: Kan du huske det?

542 B2: ... Nej, det var en hare.

543 N: En hare?

544 B2: Mmh.

545 N: Der var nogen der mente, at det var et dådyr.

546 B2: Det var en hare.

547 N: Der var nogen der mente, at det var en hare.

548 B2: Det var mig og B5. Vi mente det var en hare.

549 T: Det var en meget stor hare eller et meget lille dådyr.

550 N: Hvad tænker I om det? Altså.

551 B1: Jamen altså. Vi har også mange gange set () sådan nogle fodspor på stien...

552 B4: Ja.

553 B1: ... Øhh, af alle mulige dyr.

554 B2: Af heste eller.

555 B1: Ja...

556 T: Også vilde dyr eller hvad?

557 B1: ... Det synes jeg er- ...

558 B4: Ja, ja!

559 B1: ... Altså ikke fordi der er noget galt med heste. Og de () ehm () ikke nogen (). Altså, ikke er
560 nogen søde dyr. Men det er bare, at de heste dér. Når jeg kører derhjemme sammen med min
561 familie, så er der bare de der huller der i stien, fordi de der heste der **skal** løbe ind på stien.

562 B3: Jeg synes nogen gange, at det er irriterende, at folk tur går med hund på stien...

563 B4: Ja...

564 B3: ... Når man cykler der.

565 B4: ... Og især når de ikke går i snor.

566 T: Jamen, gør de det inde på mountainbikesporet?

567 B4: Ja!

568 B3: Ja.

569 B4: Det, det gør de i den skov, jeg kører i normalt.

570 T: Okay. Gør de også det herude i Langesøskoven?

571 B1, B3, B4: Nej.

572 B4: Nej, for har vi jo (). Der betaler vi jo for, at vi har nogle spor.

573 B1: Ja.

574 T: Som kun mountainbike-.

575 B1: Der skal man betale for at komme ud og køre.

576 B4: Ja, som kun mountainbikere må køre på.

577 B1: Og der skal man jo så (), ehm, betale for ()...

578 T: Ja.

579 B1: ... Hvis man vil gå en tur med sin hund.

580 T: Ja. Nå, men det er lidt irriterende med, at der (), der er andre, der bruger sporet også, eller

581 hvad?

582 B2: Mmh.

583 B4: Ja.

584 B3: Ej, det er irriterende der er andre der bruger det til at gå tur med.

585 B2: Ja.

586 T: Okay.

587 B1: Men deet, de tænker jo sikkert også sådan om os jo. At det er os, der bruger det forkert.

588 T: Ja, nå men det er en helt anden diskussion end det det skal handle om. Ehm, men kan I

589 fortælle om en god øhh (). Ja, nu sagde I godt nok det her med, at naturen, den øøhh (). I kører

590 bare i sporet, men om I kan fortælle om en god naturoplevelse eller en god oplevelse I har haft

591 herude i naturen? Mens I har kørt på mountainbike i jeres klub.

592 B1: Det er rigtig flot at køre derude. Altså at se hvordan () ehm, naturen () er. Og, ehm. Ja,

593 hvordan det hænger sammen det hele. Med at, ehm. Hvis du smider sådan en spire, så gror der

594 et nyt træ...

595 T: Mmh.

596 B1: ... At det er sådan det hænger sammen.

597 T: Mmh.

598 B1: Det synes jeg sådan, er meget dejligt, at man kan vide, at, ehm, her der har det været
599 måske 50 år om at vokse op, det der træ. Ehm. Og at vide, at der er rigtig mange historier i
600 ehm. Altså, det er jo ikke alle skove, der er det. Men at ehm, der er nogle der har, ehm, plantet
601 alle de der træer, der. Eller, ehm. Ja, eller at der bare er faldet grene af. Og så er der vokset et
602 nyt træ dér.

603 T: Ja. Hvad med jer andre? Har I haft nogle gode-? Altså mens I har kørt på mountainbike i
604 Odense Cykelklub...

605 B4: Jeg har engang set...

606 T: ... Herude ved Langesø.

607 B4: ... En ræv.

608 T: En ræv?

609 B4: Ja.

610 B1: Jeg har også engang set en ræv. Den var blevet ramt af en bil. Så lå den i grøften.

611 T: Hvad tænkte du, da du så den ræv der?

612 B4: Jeg tænkte: "Hvorfor løber den ikke væk?" Den stod bare og kiggede på en helt normalt.

613 T: Mens I cyklede forbi den, eller?

614 B4: Ja! Ja, vi kørte hen imod den. Den blev bare stående. Men, men så da vi var to meter væk
615 fra den, begyndte den at løbe.

616 T: Okay. Ja. Hvad med jer andre?

617 B3: Jeg har ikke rigtig kigget på naturen.

618 B2: Nej.

619 T: Du kigger ikke rigtig på naturen?

620 B3: Nej.

621 T: Okay. Jamen det er også et svar. Det er meget fint. Hvad vil det sådan gøre for. Altså. Hvad
622 tænker I, hvis I skulle køre mountainbike indenfor. I en eller anden kæmpe hal eller sådan
623 noget?

624 B1: Det synes jeg kunne være sjovt, altså-.

625 B4: Ja, det **ku** altså være fedt.

626 B3: Det ku' være rart til vinter og så der var opvarmet derinde.

627 B2: Jaha.

628 B1: Det synes (). Det tænkte jeg også på. Altså da jeg kørte første gang, der var jeg ikke så
629 gammel. Med cykelbanen og det. Der, ehm (). Der tænkte jeg også, "Orh, skulle de lave en
630 mountainbikebane indenfor". Men, ehm. Så da jeg skulle ud og se den, så fandt jeg ud af, at det
631 var banecykling.

632 T: Ja.

633 B4: Det ville altså have været federe, hvis det havde været mountainbike.

634 B2: Mmh.

635 B1: Ja, altså hvis det havde været sådan en bane, ligesom den her oppe, der slingrer inde i ()
636 ehm. Ja, ind og på tværs af hinanden. Af stierne. Og ().

637 T: Men hvad ville I helst? Altså. Ville I helst være udenfor?

638 B3: Til sommer vil jeg helst være udenfor. Og til vinter vil jeg helst være indenfor.

639 B1: Det kommer sådan, ja-.

640 B4: Ej, jeg vil helst være udenfor hele tiden.

641 B3: Ej, ikke når der ligger sne.

642 B4: Jo, det er sjovt at køre i sne.

643 B1: Ja!

644 B3: Ej, det vil jeg ikke.

645 B4: Jo, så kan man ligge og køre speedway.

646 B1: Ja. Jeg kan også huske, da vi kørte i motocross-klub. Så plejede vi altid, mig og min bror. Vi
647 tog de mindste crossere. Og så stillede vi os oppe på dem. Og så lavede vi speedway rundt der.
648 Ude på pladsen. Altså hvor vi bare kørte rundt og driftede på de der små der.

649 T: Ja. Hvad med dig, B2? Ville du helst køre mountainbike indendørs eller udendørs?

650 B2: Udendørs.

651 T: Udendørs?

652 B2: Mmh.

653 T: Hvorfor det?

654 B2: Fordi så får man også lidt frisk luft. Og så er det lidt sjovere at køre udenfor synes jeg.
655 (UF).

656 N: Hvis man skulle lave en bane indendørs, hvad er så det vigtigste? De tre vigtigste ting, der
657 skulle være med?

658 B4: Træer.

659 N: Træer?

660 B2: Sådan nogle falske træer.

661 B3: Ej, da ikke indenfor.

662 B4: Jo!

663 B2: (UF) falske træer.

664 B1: Der skal være natur, og der skal være træer og der skal være grene. Ligesom vi er vant
665 til...

666 B2: Ja, og rødder...

667 B1: ... Altså ikke sådan...

668 B2: ... Og sådan nogle slingrede spor.

669 B1: ... Ja.

670 T: Ikke sådan noget med metal og cement eller hvad?

671 B1: Nej!

672 B4: Nej.

673 B3: Nej, det gør for ondt at vælte på.

674 N: Hvorfor er det vigtigt, at det er træer og jord og-

675 B1: Fordi vi er vant til, at der ligesom engang imellem kommer et hul eller...

676 B2: Mmh.

677 B3: Ja.

678 B1: ... Det er meget sjældent (). Altså i den her skov, der ser vi engang imellem hvor der ligger
679 sådan nogen mursten, der bare er blevet smadret ned i jorden. Så ligger de helt tilfældigt.

680 B4: Ja, det er fordi, at jorden er fugtig dér.

681 B1: Mmh.

682 T: Så det er fedt nok med de her naturlige ting eller hvad?

683 B4: Ja.

684 B1: Mmh...

685 B2: Mmh.

686 B1: ... I stedet for at-.

687 B4: **Og** træerne gør jo også, at det er sværere at komme rundt i svinget fordi at-.

688 B1: Altså, jeg kan meget godt lide at det sådan er tilfældigt. I stedet for (). Ligesom, ehm, ved
689 banecykling. Der skal de jo hen og måle banen og alt muligt. Der er det meget nemmere at lave

690 sådan en mountainbikebane. Der skal du bare hen og køre den til. Køre den nogle gange. Og så
691 har du lavet din egen sti. Altså.

692 N: Det er sjovt, at naturen har sådan. At man har naturens tilfældighed, men sådan stadig er
693 styret-.

694 B3: Det er meget svært at lave en mountainbikebane. Det tager ca. et helt forår + en sommer.
695 Og resten af efteråret. Jeg har lavet en bane sammen med min far og en masse nede fra
696 (BYNAVN). Den bane vi var nede og køre på. Det har taget næsten et år. Minus vinter. At lave
697 det.

698 T: Hvordan, når man laver sådan et spor, kører-. Altså. Man går ud og kigger på, hvor det kan
699 være henne?

700 B3: Ja, altså først, så får man tilladelse til og lave den...

701 B1: Det er ligesom-.

702 B3: ... Og så finder man en sav og en grensaks og en rive og en spade. Og så går man i gang.

703 T: Okay.

704 B4: Ja.

705 T: Og så når man har gjort det, så kører man bare banen nogle gange eller hvad? På cykel.

706 B1: Ja, altså den skal køres til rigtig mange gange.

707 B3: Ja.

708 B1: Altså, man skal køre den til. Sådan at den kan køres.

709 B3: Og så er der meget vedligeholdelse ved det. Der er rigtig meget.

710 B1: For hvis der bare er et træ der vælter, så skal man jo hen og save det over, og flytte de ting
711 der. Så, hvis der er rigtig mange træer der vælter, så er det jo et kæmpe arbejde. Men vi har
712 tænkt meget i min familie på, at lave sådan en kæmpe bane ned i vores have. Men ehm (). Min
713 bror, han går også meget op i det der. Noget andet. Så, ehm (). Han synes ikke det kunne være
714 så spændende, at jeg bruger hele haven til at lave en bane.

715 T: Nåårh. Nej okay (griner). Hvad betyder vejret så'n, når I er ude og cykle?

716 B3: Meget.

717 B4: Det er lidt lige meget...

718 B1: Ja...

719 B4: ... Synes jeg.

720 B1: ... Lige meget. Det kommer bare an på, hvor meget tøj du skal have på.

721 B4: Ja...

722 B2: Mmh.

723 B4: ... Kommer bare an på, hvilket tøj man har på.

724 B3: Ja. Det er federe at cykle i shorts og t-shirt end det er at vinterbukser og tre tykke trøjer.

725 B4: Ej, det er lige meget.

726 B1: Jeg synes det er sjovt begge dele. Altså, og () ehm. Kun og skulle tage t-shirten på eller den
727 der kortærmede...

728 T: Mmh.

729 B1: ... Og så, ehm, cykle i stedet for at vi skal (). Jeg synes det er lige så sjovt med sommer og
730 vinter, fordi at: Vinter, der er det sne og glat. Der er det sjovt. Og om sommeren, der er det
731 tørt, og der er der rigtig meget sol, og så er der varmt og () det er også dejligt.

732 T: Ja.

733 B1: Så om sommeren, der er varmt og dejligt. Og så om vinteren, der er det rigtig sjovt.

734 T: Hvad siger du til det, B2? Med vejret.

735 B2: Det er sådan lidt lige meget.

736 T: Om det er sol eller regn eller sne eller torden? Ej ikke torden. Det ved jeg ikke, det kører
737 man vel ikke i?

738 B4 Haglvejr, det er ikke særligt sjovt. Det gør ondt.

739 B2: Ej, det er ikke særligt sjovt.

740 T: Men ellers gør det ikke så meget med regnvejr?

741 B2: Nmmh.

742 B4: Næ, så bliver det bare lidt mudret.

743 B2: Ja.

744 B1: Ja.

745 B3: Så bliver man beskidt.

746 B4: Det er fuldstændig lige meget.

747 T: Men hvad, når I melder jer til træning? Kigger I på, om vejret bliver godt inden i går til
748 træning eller...

749 B4: Neej.

750 T: ... Er det lige meget?

751 B4: Det er lige meget.

752 B1: Nogen gange, så kan jeg godt. Hvis nu at, ehm () jeg skal til et eller andet bagefter. Om jeg
753 skal hen og have alt det der skidt af mit hoved og tage et bad...

754 T: Mmh.

755 B1: ... Eller om jeg godt kan nøjes med bare lige at skylde mig.

756 T: Ja, okay.

757 B1: Eller om jeg skal hen og have sæbe i håret og ().

758 T: Men det er ikke sådan, så du kigger på vejret og siger: "Det bliver regnvejr, og så kommer
759 jeg ikke til træning"?

760 B1: Nej.

761 B4: Nej.

762 B1: Det er mere afhængig af om jeg er frisk eller...

763 T: Mmh.

764 B1: ... Om jeg er syg.

765 T: Ja. Hvad sådan, ehm (). Er I også i naturen til hverdag?

766 B4: Ja.

767 T: Og kører på mountainbike i hverdagen?

768 B1: Vi kører (). Når mig og min bror, vi kører i skole, så kører vi i natur næsten hele vejen. Og
769 så (). Vi kører på cykelsti. Og så kører vi på en cykelsti inde i skoven. Ehm, hele vejen. Og så (),
770 når vi når til skolen, så kommer der så et lyskryds og så skal vi så bare dreje mod skolen.

771 T: Hvad med jer?

772 B3: Jeg har ikke rigtig tid. Jeg har fri 15.30 tre gange om ugen og 14.30 to gange om ugen.

773 B4: Jeg gør det på vej hjem. Jeg cykler i skole, så cykler jeg på cykelsti og så på vejen hjem, der
774 tager jeg en omvej for at køre igennem skoven.

775 T: Ja. Hvad med dig, B2? Er du ()?

776 B2: Jeg kan ikke rigtig cykle i skole.

777 T: Nej.

778 B2: Der er rimeligt langt.

779 T: Okay. Hvad laver I (). Hvad laver I ellers? Bare almindelige ting ude i naturen. Er det noget I
780 sådan laver ofte?

781 B4: Laver bål.

782 B1: Mmh.

783 B2: Ja.

784 T: I haver eller?

785 B1: Min nabo, han øhh (). De er rigtig meget i haven og de kan også godt lide at slå telt op og
786 så'n.

787 B2: Vi er meget i haven, for vi har også kaniner. Så, ehm...

788 T: Okay.

789 B2: ... Der er vi rigtig tit ude ved dem.

790 T: Ja. Hvad med jer? Eller dig, B3?

791 B3: Ehm, jeg er mest udenfor til sommer...

792 T: Okay.

793 B3: ... Om aftenen.

794 T: Du når det ikke sådan i...

795 B3: Nej.

796 T: ... Efter skole og sådan noget?

797 B1: Jeg **elsker** om vinteren når det er mørkt.

798 B3: Nej, jeg kan bedre li' det om sommeren, når det er lyst...

799 B2: Ja.

800 B3: ... Til langt ud på natten.

801 B4: Jeg kan ikke falde i søvn, når det er lyst.

802 B1: Ehm, så mig og min bror, vi plejer altid at lege i haven eller på vores trampolin.

803 T: Mmh.

804 B3: Ej, da ikke når det er mørkt.

805 B4: Jo, det er sjovt.

806 B2: Jo.

807 B1: Jo, det er sjovt. At lege med lommelygter. I sne.

808 B2: Det er sjovt. Sidste år, der lavede vi en iglo.

809 T: Nå.

810 N: Hvad med uden for jeres haver? Er I nogens-? Er I sådan i naturen uden for haven?

811 B2: Mmh.

812 B3: Yes.

813 B4: Ja.

814 B1: Ja.

815 B3: Det er vi til sommer. Så er vi nede på boldpladsen og spille fodbold.

816 B1: Altså, jeg bor i (BYNAVN). Der er der en sti, der fører helt over til (BYNAVN). Og ehm, der
817 bor min papmors forældre ovre. Og der cykler vi tit derover. Og der er en sti, der ligesom fører
818 bagved helt ude ved vejen. Og der er marker hele vejen. Der er rigtig flot. Det er rigtig dejligt.

819 B4: Der er halvtr-. Der er **ca.** 50 meter fra der hvor jeg bor, og over til nærmeste skov. Så jeg
820 skal bare over en vej. Så er jeg derovre.

821 T: Hvad laver du ovre i skoven så?

822 B4: Cykler.

823 T: Cykler?

824 B4: Ja.

825 T: Og det er mountainbike selvfølgelig?

826 B4: Ja.

827 T: Så er det sådan med jer andre også, at udover, at I går til mountainbike i klubben, så kører I
828 også mountainbike i jeres fritid?

829 B3: Kun når det er godt vejr.

830 T: Når det er godt vejr?

831 B3: Ja.

832 B4: Jeg kører med min lillebror.

833 B1: Men, øh, ja. Mig og (B5) har lavet sådan et hop. Vi har lavet to. Og så har vi sådan, at i vores
834 have, der er sådan nogle sten man kan gå på. Og så lige bagefter...

835 T: Mmh.

836 B1: ... Der går det nedad i vores have. Og så plejer vi altid at sætte hoppet lige oppe på toppen
837 af bakken, så vi kommer oppe fra enden af vores hus og så kører vi ned, og så flyver vi rigtig
838 langt.

839 T: Er det en stor have I har? ...

840 B1: Ja.

841 T: ... Siden I kan det. Og dig B2?

842 B2: Om sommeren, så plejer mig og min storebror og min far også nogle gange at lave en
843 cykelbane i haven.

844 T: Ja. Kører du, ehm (). Nej, undskyld N, jeg skal bare lige (). Kører du ellers, andre, resten af
845 året (). Kører du ud...

846 B2: Ja.

847 T: ... I skove og kører mountainbike i hverdagen?

848 B2: Nogen gange.

849 T: Alene eller med ()?

850 B2: Mest med min far.

851 T: Med din far? Okay.

852 N: Jeg ville bare lige (): Jeg undrede mig over, at ehm (). Altså, det gør ikke noget med vejret,
853 når I skal herud og cykle? ...

854 B3: Nej.

855 B4: Nej.

856 N: ... Eller hvad?

857 B1: Nej, det er mest om det er modvind og det bare er sådan er sådan helt åbent eller om det
858 er skov og tæt. Ehm ().

859 N: Men vejret betyder ikke så meget, når I skal herud?

860 B1, B4: Nej.

861 B2: Nej.

862 B1: Det er mere om, ehm (), hvordan det er herude...

863 B4: Hvis vi skal ud til klubhuset.

864 B1: ... Om det er helt åbent, eller ().

865 B4: Ja, hvis vi skal ud til klubhuset, så skal vi jo cykle ud til de andre steder og, øhh, og så hvis
866 vi har modvind, så er det lidt træls.

867 T: Mmh.

868 B1: Men så kan m-. ...

869 N: Men så tænker j-.

870 B1: Sådan har jeg det også, når jeg cykler i skole. Det er meget dumt, fordi at, øhh, jeg har tre
871 kilometer til skole, og, ehm, vi har modvind på vej derud og så har vinden vendt sig, mens vi er
872 i skole. Så vi har også modvind hjem.

873 T: Ja, sådan er det altid.

874 B3: Jeg har 500 meter til skole, så jeg går.

875 N: Jeg tænkte nemlig bare på (). Så vidt jeg kunne forstå, så, øhh, hvis I skal køre på
876 mountainbike i jeres fritid, så vi I helst køre i godt vejr,

877 B2: Ja.

878 B3: Ja.

879 B4: Arh, det er lidt lige meget.

880 B1: Det er s-.

881 B2: Jeg vil helst køre i godt vejr.

882 N: Helst køre i godt vejr, lidt lige meget, helst køre i godt vejr. Hvordan ...

883 B4: Ja.

884 N: kan det være ()? Det gør ikke noget, hvordan vejret er, når I er her, men når I kører i jeres
885 fritid, så skal det være godt vejr?

886 B4: Ja.

887 B3: Det er fordi i vores fritid, der er det nemmere at sørge for, at det bliver godt vejr, når vi
888 kører.

889 B1: Ja, fordi at (). Altså ligesom med, at når du skal køre i din fritid, så er det ikke sådan at:
890 "Uhh, vi er ved at komme for sent og vi skal nå det" men ehm.

891 B3: Så hvis det er godt vejr om tirsdagen, så vil du cykle om tirsdagen, og hvis det regner om
892 torsdagen, så kan du bare cykle om søndagen i stedet for.

893 B4: Ja, det **skal** helst være godt vejr, når jeg cykler hjem efter skole, fordi hvis det regner, så
894 kører jeg ikke igennem skoven, fordi så bliver min taske mega våd.

895 T: Mmh...

896 N: Mmh.

897 T: ... Ja, okay. Ehm, hvilken form for natur kan I bedst lide at være i? Sådan generelt.

898 B1: Jeg synes sådan...

899 B3: Skov.

900 B1: ... Tæt krat.

901 T: Ja, der er krat og der er skov og der er åben skov og der er sådan lukkede skove og der er
902 strand.

903 B3: Vi har sådan noget vi kalder for Bøgegrotten. Det er sådan. Der er helt vildt mange
904 bøgetræer. Så er der sådan en åben plads midt i. Og så er der skov.

905 T: Ja. Så sådan rimelig åben skov. Eller sådan. Lyst.

906 B1: Jeg kan rigtig godt lide Stige Ø. Men det er slet ikke i nærheden af skov.

907 T: Nej, nej. Det er bare sådan græs og krat og sådan.

908 B1: Ja, det er bare stier, der er blevet kørt til.

909 T: Hvorfor kan du godt lide det?

910 B1: Fordi, at ehm (). Man kommer rigtig højt op. Der er god udsigt. Der lægger man rigtig
911 meget mærke til det. Der er det også rigtig sjovt, fordi så når der er rigtig mange bakker, så
912 kan man få rigtig meget fart på. Når du kører op og ned af de der bakker.

913 T: Mmh. Hvad for en slags natur kan du bedst lide, B2?

914 B2: Lidt tæt skov, men også lidt åben, så det er lidt forskelligt.

915 T: Okay. Hvad med dig, B4?

916 B4: Også tæt skov.

917 T: Tæt skov. Er det i forbindelse med mountainbike eller er det bare sådan generelt at I godt
918 kan li-.

919 B1: Generelt.

920 B2: Generelt.

921 B4: Generelt. Tæt skov og krat...

922 B2: Mmh.

923 T: Okay.

924 B1: Det kan jeg også godt li'.

925 T: Ja.

926 B4: Jeg kan også godt lide, hvor skal kravle op i et træ for at komme henover et eller andet.

927 T: Mmh.

928 N: Hvad er det der gør det bedre eller sjovere?

929 B1: Jeg synes det er sjovt, med ehm, at man ligesom skal prøve at bruge sin krop. Ikke nok
930 med at man skal bruge sine lår til og () og sin arme til at styre cyklen. Men også, at man kan
931 bruge hele kroppen til at styre cyklen.

932 T: Ja.

933 B4: Jeg kan bedst lide det, fordi så leger jeg, at det er en forhindringsbane i skoven.

934 N: Okay.

935 T: Hvad med dig, B2? Hvorfor kunne du bedst lide sådan lidt åben skov, men også lidt tæt
936 skov?

937 B2: Det ved jeg ikke rigtig.

938 T: Nej.

939 B1: Jeg synes (UF). Bare det er et godt spor.

940 B3: Jeg kan bedst lide åben skov, fordi der er mere lyst.

941 T: Mmh.

942 B1: Åben skov.

943 T: Hvorfor er det godt, at det er lyst?

944 B4: Det er lidt lige meget, synes jeg.

945 T: Hvorfor tænkte du det, B3?

946 B3: Det ved jeg ikke. Jeg kan bare bedre lide, når det er lyst.

947 T: Ja.

948 B1: Men det er rigtig godt, når det sådan er tæt skov, fordi så er der skygge...

949 T: Mmh.

950 B1: ... Og så er det ligesom (). Jeg kan rigtig godt lide, når man sveder, og man så får den sorte

951 (). Det der skygge på sig. Så man ligesom bliver gennemkølet. Og så (). Det er rigtig dejligt.

952 T: Det, øh (). Har () ? Vi er nået til afrundingen, og klokken den er faktisk også ved at være 12.

953 Så vi er gået lidt over tid. Der er allerede gået 42 minutter. Ehm, vi har bare lige et spørgsmål

954 som lyder, om I har nogle spørgsmål eller om der...

955 B1: Nej.

956 T: ... Lige er noget I vil have svaret på.

957 B4: Nej tak.

958 T: Nej tak. Ingen af jer?

959 B2: Nej.

960 B4: Skal jeg bare smide (UF) ud?

961 T: Nej, bare giv mig navnene. Tak, tak, tak. Og tak for hjælpen.

962 N: Vi er kede af, at vi ikke havde nok snacks.

963 T: Tak for hjælpen B3. Fordi at du gad komme herud. Tak for hjælpen B4.

964 B4: Det var så lidt.

965 N: Ja, det var fedt, at du gad komme, selvom du ikke kunne (UF).

966 B2: Farvel.

967 N: Farvel.

968 T: Jeg har helt ondt i benene nu (). Farvel.

1 **Bilag 2: Transskription af interview, Kidz-MTB, 09-04-2016**

2

3 *T=Thore, N=Niklas, B1=Barn nr. 1, B2=Barn nr. 2, B3=vilkaarligt navn på andet barn der går til*
4 *spejder, B4=øgenavn*

5

6 T: vi kører så håber jeg der er plads nok på telefonen, den sagde her forleden dag at der ikke
7 var så meget plads på telefonen. Nå men øhh velkommen til.

8 B1 og B2: Tak.

9 T: Og øhh vi kan ligeså godt få jeres navne med det samme så vi sådan kan, så jeg kan huske
10 det undervejs, men er det øhh B1?

11 B1: B1.

12 T: Og B2?

13 B2: B2 Ja.

14 T: Skal jeg kalde dig B4 eller bare B2.

15 B2: Bare B2.

16 T: Det er i orden, Jeg hørte bare de andre kaldte dig B4, men øhh, det er også fint. Men øhh det
17 kommer til at handle om øhh ja hvordan naturen opleves når i er ude og køre mountainbike
18 og øhh ja hvad i ellers sådan laver i jeres fritid når i er udendørs.

19 B1: Ja.

20 T: Øhmm, () så bliver det anonymt, så selvom vi optager det nu, så øhh så når vi skriver det ind
21 så bliver det ikke med jeres navne på, så i kan sige hvad som helst og øhh uden at stå til ansvar
22 for det.

23 B1: Ja.

24 T: Det skal vi nok sørge for. Og så skal vi bare lige have, sådan rent formelt en samtykke på at
25 det er okay at vi stadigvæk går i gang med interview?

26 B1 og B2: Ja.

27 T: Det er sådan meget kedeligt, men det skal man spørge om. Så bliver det optaget som sagt
28 så vi kan skrive det ind på computer og så vil det tage omkring ja 45, ej 40 minutter lad os
29 prøve at holde det på det.

30 N: Lad os prøve at gøre det på en halv time.

31 T: Ja en halv time kunne også og hvis i lige pludselig syntes, at det gider i ikke være med til
32 det her interview så er i selvfølgelig også bare øhh, så er det fint så må i også gerne smutte.

33 B1: Ja.

34 T: Hvis i syntes det er nogle dumme spørgsmål eller et eller andet. Øhh ja, jeg har fået jeres
35 navne og så skal vi spørge hvor gamle i er?

36 B1: Jeg er 13.

37 B2: 12.

38 T: Og det er i fyldt de år i år?

39 B2: Nej jeg blev 12 sidste år.

40 B1: Jeg bliver 14 i år.

41 T: Så du bliver 14 i det år her?

42 B1: Ja.

43 B2: Jeg bliver 13.

44 T: Og du bliver 13 i det år her, ja. Kommer i fra (BYNAVN) af.

45 B1: Øhh nej vi kommer fra en by der hedder (BYNAVN).

46 T: (BYNAVN) nårh.

47 B2: 10 kilometer fra (BYNAVN)

48 T: Okay, er det også hen imod (BYNAVN) og sådan noget er det ikke?

49 B1: Hen imod (BYNAVN), ved langeskoven.

50 T: Når ja derop af ja, () hvor mange år har i gået til øhh mountainbike?

51 B1: 1år.

52 B2: 4.

53 T: Fire år?

54 B2: Mhmm.

55 T: Og kun et år?

56 B1: Ja.

57 T: Du har aldrig gået til det førhen?

58 B1: Nej. ()

59 T: Øhmm, hvorfor startede i med at gå til mountainbike? ()

60 B1: Øhmm.

61 B2: Du starter.

62 B1: Jeg havde spillet fodbold i mange år og håndbold og så lige pludselig så gad jeg ikke det
63 mere og så har jeg altid godt kunne lide at cykle og så kendte jeg jo så B2 og så tænkte jeg
64 hvorfor ikke, han syntes det er sjovt og så kunne det også være at jeg gjorde det og så
65 begyndte jeg til det.

66 T: Ja.

67 B2: Samme grund. Altså ikke fordi jeg kendte B1, og han øhh begyndte til det, men altså ja
68 bare prøve noget nyt og så cykler min far også.

69 T: Okay.

70 B2: Så var det også sådan lidt, så kunne han også cykle med mig.

71 T: Cykler din far, øhh er han med i klubben her også din far?

72 B2: Nej.

73 T: Det er bare privat?

74 B2: Han er træner og han øhh altså han cykler også ved de store, altså med voksne.

75 T: Nårh.

76 B2: Men han cykler ikke lige nu.

77 T: Nå, men er det din far der cykler med er det ikke?

78 B1: Jo.

79 T: Okay, men er det sådan, det er ikke ham der har fået dig til at køre det?

80 B1: Nej han har cyklet landevej, men øhh førhen, men ikke mountainbike.

81 T: Okay.

82 N: Så det var faktisk dig der startede og så fulgte han med?

83 B1: Ja, så kom han sådan 2 uger senere, så ville han også prøve.

84 T: (griner) så er han blevet bidt af det så han er blevet træner nu eller hvad?

85 B1: Ja.

86 T: Okay. Hvorfor går i øhh hvorfor går i stadigvæk til aktiviteten? Eller til det her

87 mountainbike?

88 B1: Fordi det er sjovt.

89 B2: Man lærer noget nyt hver gang () man kan altid blive bedre.

90 B1: Ja.

91 T: Hvad øhh, hvad ligger der i at du syntes det er sjovt at gå til det, hvilke ting er det der gør at
92 øhh.

93 B1: Altså man sidder ikke inde i sådan en hal der stinker og øhh er indelukket, man er ligesom
94 ude i den friske natur.

95 T: Ja.

96 B2: Og så for eksempel fodbold der løber man jo bare rundt i en firkant, cykling der cykler
97 man rundt over det hele, man kan faktisk godt cykle over det hele.

98 T: Ja. () Man øhhm () Det, er det syntes jeg er lidt interessant, hvad er det der gør at man
99 sådan bare kan cykle rundt over det hele? Eller hvad, ja hvad tænker i om det?

100 B1: Altså det er jo blevet sådan en stor sport der kommer spor, altså sådan mountainbikespor
101 over det hele der kommer jo flere og flere og så kommer det noget nyt hver gang.

102 T: Mhmm, Hvad mener du med nyt? At der kommer noget nyt hver gang?

103 B1: Altså så laver de jo øhh, noget der hedder en rock garden, det er jo sådan nogle sten man
104 kan køre ned af og så er der altid nogen der laver dem længere.

105 T: Mhmm.

106 B1: Og så er der måske nogle større flyvehop forskellige steder og øhh.

107 T: Ja, er det øhh () ej det kommer vi til senere, det var næsten bare fordi det var så godt at
108 spørge om lige nu, men altså hvad øhh hvorfor er det fedt at det er i en skov eller ude i
109 naturen man kører på mountainbike?

110 B2: Man får frisk luft og så også at øhhm, ej det kan du svare på (griner).

111 B1: Altså ja, man får bare frisk luft og ja så er det bare sjovt.

112 B2: **Mega** sjovt.

113 T: Mhmm.

114 B1: Prøve noget nyt hele tiden.

115 N: Jeg skal lige være sikker, så vidt jeg forstår så er det også lidt friheden i det?

116 B1 og B2: Ja.

117 N: Kan det passe? Altså i snakkede om, at det var ikke inde i en hal og ikke inde i en firkant,
118 men at man ligesom.

119 B1 og B2: Ja.

120 B2: Ja man kan jo næsten sige at det er træneren der bestemmer over en, men man må selv
121 bestemme hvor hurtigt man kører.

122 T: Mhmm.

123 B2: Der er det ikke, altså selvfølgelig, det er bedre at man presser sig selv sådan, altså man kan
124 godt bare lige have nogle dage hvor det ikke lige er så fedt og så kører man ikke så hurtigt.

125 T: Jeg så også øhh du fik også lov at vise vej på et tidspunkt eller sådan, vi kunne køre den ene
126 eller den anden vej.

127 B1: Ja.

128 T: Og så sagde du at øhh, hvad tænker i om at, eller hvad syntes i om det? At man sådan har.

129 B2: Det er meget fedt for så er det ikke kun træneren der bestemmer det og så hvis man ikke
130 lige gider køre det så er det bare, () og at man ikke skal, så er det også fedt at man selv må sige
131 hvad man gerne vil køre.

132 T: Mhmm. Kan i øhh navne sådan, hvad er det bedste og hvad er det værste når i er til
133 mountainbike?

134 B2: Det værste er at styrte.

135 T: Det er at styrte?

136 B2: Ja.

137 T: Kan du øhh, kan i give et eksempel på det? Et eller andet, et slemt styrt du har været udsat
138 for i en eller anden skov?

139 B2: Faktisk herude.

140 T: Herude?

141 B2: Ja.

142 T: I dag, nej ikke i dag vel?

143 B2: Nej, øhh det sådan, det var i vinters tror jeg nok, der øhh der havde jeg ikke nogen
144 bagbremse den var gået i stykker.

145 T: Okay.

146 B2: og så skulle vi ned af en nedkørsel og så røg jeg ind i træ.

147 T: Nå for helvede, med øhh hovedet eller med øhh ja?

148 B2: Sådan med skulderen og så landede jeg også lidt på hoften da jeg landede.

149 T: Okay, var der, der var ikke noget brækket?

150 B2: Nej, det var, jeg har aldrig prøvet sådan noget, altså hvor mna har styrtet, der har jeg
151 aldrig prøvet at forstuve eller brække noget.

152 T: Nå okay.

153 B2: Det er kun slag.

154 T: Ja.

155 N: Det er da meget godt klaret når du har gået til det i 4 år, jeg tror jeg havde brækket ben og
156 arme mindst 5 gange hvis jeg havde kørt så længe.

157 T: Hvad med dig B1, hvad sådan, et eksempel på en dårlig oplevelse.

158 B1: At cykle i regnvejr.

159 T: At cykle i regnvejr.

160 B1: Hvis det pisseøsregner, der er ikke noget værre. Jeg hader det, fordi at så man bliver så
161 våd og øhh det er bare ikke sjovt.

162 B2: Og så hvis man er i bil så er det heller ikke særligt fedt for ens far (griner).

163 T: Nej.

164 B1: (griner) Nej så er man møg beskidt.

165 T: Ja, nå hvad øhh hvad er det der ikke gør det sjovt, øhh når det er regnvejr?

166 B2: Altså det er regnen.

167 B1: Ja der er mange ting som du ikke kan køre, så bliver de glatte og farlige og øhh.

168 T: Sporene?

169 B1: Ja.

170 B2: Altså jeg kan godt lide hvis det sådan har regnet og at det er begyndt at tørre lidt op.

171 T: Okay.

172 B2: Det syntes jeg er meget sjovt, men så er det så ikke så fedt bagefter for så skal man vaske
173 cykel.

174 T: Ja.

175 N: Har du det også sådan?

176 B1: Ja, det sådan, det sølvfølgelig, jeg syntes det er fedest når det er helt solskin men det er
177 heller ikke sjovt hvis det er sådan som det er nu, jeg kan godt lide at der er lidt mudder så det
178 er lidt glattere, man kan glide lettere.

179 T: Ja.

180 B2: Man styrte uden det gør ondt i mudder.

181 B1: Ja (griner)

182 T: Nårh ja.

183 N: Jeg skulle lige til at sige, hvad er det der gør mudderet godt?

184 B2: Altså, det går det godt fordi man får, altså sådan, man kan få tekniktræning af det fordi
185 man kører jo bare sådan slalom og alt muligt fordi man glider rundt, og så skal man sådan
186 holde cyklen sådan fast.

187 T: Hvad giver sådan øhh, altså hvad giver den bedste træning for jer, er det når det er solskin
188 eller er det når det regner eller er det når det er lidt mudret, eller lidt sne for de sags skyld?

189 B1: Jeg syntes det hele giver god træning.

190 B2: Nok mest mudder.

191 B1: Ja, fordi det er lidt sværere at køre op af bakkerne og når man skal ned så skal man også
192 sådan lidt mere holde styr på cyklen.

193 T: Ja.

194 B1: Der kan man jo ikke bare give fuld gas nedad.

195 T: Nårh, i forhold til hvis det var tørt eller?

196 B1: Ja.

197 T: Hvad med, hvad med sne har i kørt i det også?

198 B1: Ja, jeg har brækket lillefingeren i sne.

199 T: Nå, også på et styrt eller hvad?

200 B1: Ja.

201 B2: Det kan jeg godt huske (griner), det altså det var derhjemme hvor vi bare kørte rundt, det
202 var faktisk inden du begyndte til mountainbike.

203 B1: Ja, så øhh var der lige lidt is og så øhh faldt jeg ned på min lillefinger.

204 T: Okay, når det var øhh i kørte bare selv rundt derhjemme eller hvad?

205 B1: Ja, bare rundt og snakkede og så pludselig så.

206 B2: Jeg var næsten lige heldig at undvige det der is der, fordi jeg så det lige og så nåede jeg lige
207 at dreje lidt skarpere.

208 T: Ja. () hvad, hvis i kan give øhh en eller flere gode oplevelser som i har haft på
209 mountainbike?

210 B2: Det var da vi var på træningslejr, i Slette strand, hvor vi var deroppe fra sådan fredag til
211 søndag, så fik man sådan et godt sammenhold og øhh trænet hele dagen og øhh.

212 T: Nå, ja, det var med klubben her?

213 B1 og B2: Ja.

214 T: Altså bare Kidz-MTB...

215 B1: Ja.

216 T: ...eller også nogle andre.

217 B1: Og så trænerne.

218 T: Ja, () gør man det en gang om året eller?

219 B1 og B2: Ja.

220 T: Mhmm.

221 B2: Og så kan man også godt tage sådan nogle steder bare sådan endags, bare sådan for
222 eksempel Svanninge bakker eller sådan noget.

223 T: Okay.

224 B2: Der træner vi eller det er ikke en fast.

225 T: Nej okay.

226 B2: det er ikke sådan noget det gør man hver lørdag eller det gør man om onsdagen eller
227 noget, det er kun fordi at øhh, altså man sådan har tid til det om lørdagen og sådan noget.

228 T: Okay, ja. Hvad med øhh, så det er fedt de her ture. Hvis man sådan skal altså nogle
229 oplevelser sådan, eller ja nogle ting som i bare har lavet derude som i syntes er fede? Om det
230 kunne være, ja det ved jeg ikke, teknik eller øhh, hvad kunne det ellers være.

231 N: Jeg ved det ikke, det er jo lidt op til jer, hvis altså ja, om i har sådan en eller anden rigtig god
232 oplevelse i, altså sådan når i er til mountainbike og ligesom sidder på cyklen og kører?

233 B1: Jahh, altså ().

234 T: Hvad giver sådan den fede følelse eller hvad man nu skal sige?

235 B1: **Det** er hvis man klarer noget nyt.

236 B2: Ja.

237 T: Okay.

238 B2: Eller kører hurtigt ned af en ting som ikke har sådan turde køre så hurtigt ned af.

239 T: Ja.

240 B1: Eller bare når man kører hurtigt.

241 B2: Ja.

242 B1: Når det er en god dag (griner)

243 T: Okay, men er det både op og ned af bakke, hvis nu man kører hurtigt op ad bakke tænker
244 jeg for eksempel, altså der her med at man bare skal () eller er det federe at køre ned af
245 bakke?

246 B2: Det er federe at køre ned af bakke, **helt** sikkert.

247 B1: Ja.

248 T: Mhmm.

249 N: Hvad er det der gør det federe?

250 B2: Øhmm det er ikke hårdt.

251 N: Det er ikke hårdt.

252 B1: (griner) og der er flere udfordringer, altså der er tit flyvehop ned ad bakke.

253 T: Ja.

254 B1: Så kan man flyve længere.

255 T: Ja, () øhhm, jamen det var meget fint, øhh vi har taget nogle billeder, de er godt nok ikke
256 herude fra Vissenbjerg, men de er fra langesøskoven sidste gang.

257 B1: Ja. ()

258 T: Hvis i sådan kan, hov, sig hvor i tror det er henne så kan vi jo snakke lidt om det.

259 B2: Det er teknik banen.

260 B1: Ja det er teknikbanen helt sikkert, fordi der kører man op ad, og så øhh derhenne der er
261 der sådan en sten lige omme bag ved det der træ som man kan flyve ud over, og så kommer
262 der et flyvehop lige der og så kommer man op i en kæmpe burn der.

263 B2: Ja.

264 T: En kæmpe burn?

265 B1: Ja, det er sådan hvor man kører op på siden sådan der sådan.

266 B2: Altså man kan sige det sådan, der er et sving her og så er der noget der er bygget op sådan
267 som en mur om agtigt, men heller ikke sådan så den bare går lige, men sådan lidt skråt sådan
268 der og så kan man køre op på den sådan.

269 T: Kan, kører man så imellem muren og svinget? Eller sådan.

270 B1: Nej, men man kører oppe på.

271 B2: Det er sådan, altså hvis man siger sporet er her, så øhh er der sådan agtig sådan lille
272 skråning op i svinget, og så kan man få mere fart på hvis man kører den, det er også lidt
273 sjovere.

274 T: Okay. () forstår du det N?

275 N: Ja ja.

276 T: Okay.

277 N: Du har her og så kører du op og sådan rundt.

278 B2: Ja sådan en kurve.

279 T: Nårh, okay, okay, ej jeg troede der var bygget sådan en lille mur så man blev inde i svinget,
280 altså sådan at der var en kant rundt.

281 B1: Nej.

282 T: Okay, det her?

283 B1: Det er også teknikbanen, det er hvor vi starter, eller det er lige ved siden af det her.

284 B2: Ja.

285 T: Okay.

286 B1: Så kan man køre opad her og lige derhenne der ligger sådan en rockgarden.

287 B2: Ja.

288 T: Hvad med det der?

289 B2: Det er også, ja det er også teknikbanen.

290 B1: Ja den er gået i stykker, den der vippe der var.

291 B2: Ja.

292 T: Okay, den kan man ikke køre på eller hvad?

293 B1: Nej den er væk, eller gået i stykker.

294 B2: Ja der har været sådan en pæl op af.

295 B1: Sådan en pæl op af og så kan man sådan køre videre og så vipper den sådan ned over.

296 T: Okay, hvad med den der?

297 B2: Det er også teknikbanen.

298 T: Jeg skulle lige til at sige om det var det samme billede, det er også teknikbanen ja.

299 B1: Ja.

300 B2: Det er den der som også er der.

301 T: Ja, så er der den der.

302 B2: Det er også teknikbanen.

303 B1: Ja der er det der gap.

304 T: Hvad for noget?

305 B1: det er sådan et gap hvor man flyver over og så er der hul.

306 T: Flyver man over det der?

307 B1 og B2: Ja.

308 T: Fordi det snakkede vi om, om man egentlig bare kørte op på siden der og så kunne sætte
309 hjulet op på og så vendte rundt igen.

310 B2: Men man kan se at der ikke er så mange der har gjort det, fordi det er jo bare fyldt med
311 græs...

312 T: Ja, det snakkede vi også om at det er fandme et langt et.

313 B2: ...så man kan se at der ikke er nogen der har kørt rundt deroppe.

314 T: Man skal også have virkelig meget fart på hvis man skal nå det skal man ikke?

315 B1 og B2: Jo.

316 T: Så har vi det her. () Hvor kunne det være fra?

317 B2: Nårh det er nede ved, øhh der er den der å der hvor det er at flyver ud over det der gap
318 der.

319 B1: Nårh ja.

320 B2: Det er lige derhenne et eller andet sted.

321 T: Okay.

322 B2: Og så øh hm, man kan køre udenom og over sådan en bro, så kører man bare ligeud, og så
323 er der sådan et par balanceting over åen og op og så er der sådan et flyvehop over.

324 T: Mh hm.

325 N: Hvis jeg må spørge sådan lidt generelt, hvad øhh hvad på de her billeder, hvad ligger i
326 mærke til på dem? ()

327 B2: Hmm, ja ().

328 T: Hvad er det første der falder jer i øjnene? () Hvis i skal sætte nogle.

329 B2: Træer.

330 B1: Ja (griner)

331 T: Træer.

332 B1: Ja og sten.

333 B2: Og så også, altså sådan rødder, hvis det er at man kigger på det der, der kan man også godt
334 sådan se nogle.

335 T: Ja, har i tænkt over det nogle gange, hvad øhh sådan hvad gør det at der er træer og sten og
336 rødder når i er ude og cykle?

337 B2: Altså sten og rødder det øhh, det kan godt være fordi det er blevet kørt meget på og så alt
338 det der rødder der kommet.

339 T: Mh hm.

340 B2: Fordi at øhh, jorden er blevet kørt af.

341 T: Ja.

342 B2: Og så kommer der bare sådan flere og flere rødder når man kommer, altså man kan se
343 sådan længere og længere ned i jorden.

344 T: Ja, er det en god eller en dårlig ting?

345 B2: Det er en god ting.

346 T: Det er en god ting.

347 B2: Det syntes jeg.

348 B1: Ja det syntes jeg også.

349 B2: Nogle steder er det en god ting.

350 N: Hvad gør det til en god ting?

351 B1: Det gør at der, altså at det ikke bare går lige, altså at det er fladt, der er lidt mere humpel
352 og altså man skal bruge hjernen til at tænke. Altså hvis man drejer man lige kører på en rod, at
353 man så, så kan man jo nemmere falde, det kan jo godt være glat.

354 B2: Ja, fordi rødder de er glatte lige meget hvad altså om de er våde eller om de er tørre så er
355 det bare glat.

356 T: Okay, så det er meget sådan med og øhh se hvad der kommer foran jer?

357 B2: Ja altså sådan se hvilket rute skal jeg køre, højre eller vestre.

358 T: Okay, Højre eller venstre rundt om nogle rødder eller hvad?

359 B1 og B2: Ja.

360 B2: Eller sådan rundt i sving og sådan noget.

361 T: Okay. () Hvad med træerne, hvad øhh tænker i om dem? Hvis man kan spørge om det? Eller
362 det kan man jo godt, men øhh, altså hvad hvis der ikke var nogen træer ville være ligeså øhh.

363 B2: Så ville det bare sådan agtig mark man bare kørte rundt på.

364 T: Ja, og hvad ville det gøre for oplevelsen?

365 B2: Altså **jeg** kan godt lide at køre i skove.

366 B1: Ja.

367 B2: Jeg hader at sådan og køre ud til skove og sådan noget, eller jeg hader det ikke, men altså
368 det er ikke ligeså sjovt som at køre i en skov fordi at der er sådan lidt mere natur i det.

369 T: Ja, hvad tænker du, hvad mener du med det?

370 B2: Altså sådan, man kan høre fuglene og sådan noget.

371 T: Ja.

372 B1: Der er også et spor som er ude på en mark næsten og det er bare kedeligt, fordi det er.

373 B2: Der sker ikke noget.

374 B1: Ja der er ikke, der sker ikke noget. Der er ikke nogen rødder, der er ikke altså.

375 B2: Ingen ting.

376 B1: Der er ingen ting. Det er sådan kedeligt, altså.

377 T: Hvorfor eller hvad er det der gør det kedeligt? Nu fisker jeg måske lidt, men sådan altså

378 ville det, hvad er det, det gør at der er træer på banen?

379 B2: Jamen altså det kan godt være udfordring, for eksempel hvis der står to træer sådan der

380 og sporet går igennem her, og man har et stort styr så kan man godt få lidt udfordring ved at

381 køre igennem.

382 T: Ja, ja okay.

383 N: Tænker i andet om de her træer her?

384 B2: Næ.

385 N: I forhold til marken.

386 B2: Jeg tænker bare det er træer.

387 B1: Ja, man tænker ikke rigtig over det.

388 B2: Jeg tænker bare på hvad jeg skal køre. Eller sådan. Sporet.

389 B1: Ja.

390 *Thore rejser sig op for at finde vores medbragte snacks frem da vi har glemt at servere dem.*

391 T: Niklas havde du dem der med?

392 N: Ja, men de ligger i min jakke.

393 T: Den her jakke?

394 N: Ja, den blå.

395 T: Det havde jeg lovet dem (griner).

396 N: Det er snacksne. () Okay, man når i siger at øh hm at det er kedeligt på en mark, men sjovere
397 i en skov.

398 B1 og N2: Ja.

399 N: Kan i sådan, eller er der en eller anden stemning som gør at skoven er bedre? ()

400 B1: Øhhh.

401 B2: (griner) ()

402 B1: Jeg ved ikke rigtig altså, () Jeg ved ikke rigtig lige hvad jeg skal svare.

403 N: Nej, det er også svært at svare på. Jeg ville selv syntes det var svært.

404 B1: Mh hm.

405 N: Men det er måske meget det her med at træerne de ligesom giver de her udfordringer og
406 det ligesom skaber...

407 B2: Ja, altså jeg syntes bare at, hvis man kan sige det sådan, det er standart. Altså sådan det er
408 standart med at det jo bare altså det er natur, så () det sådan, det er jo bare en normal ting
409 sådan her.

410 T: Mh hm.

411 B2: Sådan med træer og sådan noget.

412 T: Det er bare sådan man kører mountainbike?

413 B1 og B2: Ja.

414 T: Ja. () hvad ville i, altså sådan er det, det bedste altså sådan terræn at køre mountainbike er
415 det en skov?

416 B2: Ja.

417 T: Eller er der andre naturområder?

418 B2: Altså landeveje det kan også være meget godt fordi på landevej der fortsætter bakkerne
419 bare lige op i himmelen.

420 T: Altså i forhold til mountainbike også, eller hvad tænker du?

421 B2: Altså man kan godt køre sådan i en skov hvor det bare er sådan argh, hvornår kommer
422 toppen og sådan, men jeg syntes mest det er på landevejen sådan noget der.

423 B1: Ja.

424 T: At?

425 B2: At, øhh man ikke kan se sådan øhh hvor det er bakken ender.

426 T: Okay, ja på den måde. Hvad med øhh, har i prøvet at køre i sådan noget, jeg tænker at i har
427 set på youtube dem her som nærmest kører på sådan et lille stykke klippe.

428 B1: Mhmm.

429 B2: Ja.

430 T: Helt oppe på en bjergkant og sådan noget.

431 B1: Ja.

432 T: Hvad tænker i om øhh, om det? Altså er det for voldsomt eller, kunne i også godt selv finde
433 på den slags.

434 B1: Jeg skal nok lige træne lidt først.

435 B2: Ja, altså man skal jo være meget sikker med sin cykel.

436 T: Ja.

437 B1: Det skal vi, altså jeg vil sige man skal ikke køre ud på et spor som man ikke kender når
438 man lige har fået en cykel, altså en ny cykel som man heller ikke kender.

439 T: Nej okay.

440 B2: Og så det hele taget bare sådan lade være med at køre hurtigt på nye ting, altså bare sådan
441 se, sådan lige se det an.

442 T: Okay, så man sådan, altså man kører ud i naturen og så prøver man det lidt an inden man...

443 B1: Ja.

444 T: ...Man, ja.

445 B2: Ja og man sådan står og kigger sådan hvilken linje man skal tage og sådan noget. Det er
446 også det med løb, altså de fleste skove dem har vi jo kørt i, men altså eller det har jeg i hvert
447 fald, altså de skove man kører løb i fordi det er meget det samme.

448 T: Mhmm.

449 B2: Med man skal sådan se om der er blevet lavet noget om så man kører lige en
450 opvarmningsrunde før det er at man kører løb.

451 T: Okay.

452 B2: Og det er også sådan.

453 N: Er det sjovest at køre i et nyt spor eller i et spor man kender godt? ()

454 B2: Jeg syntes det er lige sjovt, sådan.

455 B1: Ja.

456 T: I sagde også det her med at øhh, eller du sagde med at man står af og kigger på sporet.

457 B1: Ja.

458 T: Er det sådan med at man står af på sin cykel og så lige, hvis man ikke har været et sted før.

459 B2: Det kan man godt.

460 B1: Ja ligesom.

461 B2: Ligesom B3 gjorde deroppe...

462 B1: Ja.

463 B2: ...ved den der nedkørsel der med alle de der rødder.

464 T: Nårh, ja okay. () Kan i fortælle sådan lidt om hvad man kan lave på de forskellige billeder?
465 Sådan bare kort om, om hvert billede.

466 B1: Altså det der, det er sådan en opkørsel med sten. Der kan man køre på sten sådan.

467 B2: Der, der kan man køre balance.

468 T: Ja.

469 B2: Og der, der er det sådan, man kan køre ud der og kan man flyve sådan ned, og man kan
470 køre på et burn der, der hvor det er at det sådan går op. Og det der det er egentlig bare sådan,
471 man kan, man kan flyve over, sådan flyve helt over ellers kan man køre ned og op i det igen.

472 T: Ja, og hvad med her? Er der noget på det der man kan lave?

473 B1: Jamen det er, køre teknik op af det der træstammer.

474 B2: Ja.

475 B1: Der kan man sådan køre og hoppe op.

476 T: Ja, okay.

477 N: Må jeg høre, det er måske et lidt mærkeligt spørgsmål. Alle de billeder her, hvis man ikke
478 skulle køre på cykel hvad ville i, hvad ville man så lave? ()

479 B1: Øhh.

480 B2: Altså det er jo et mountainbike, eller det er jo et spor.

481 N: Ja.

482 B2: Så jeg ville, altså man kan jo godt løbe på det. Altså sådan løbe.

483 B1: Ja det er der jo nogle der gør.

484 B2: På sådan løbeben.

485 T: Mhmm.

486 B1: Der er jo nogle der løber de der spor igennem.

487 B2: Ja.

488 T: Nårh der er altså, Der er nogen der løber dem simpelt hen?

489 B1: Jamen, ja nok ikke lige det i Langesø, men altså, kender i Ibjerg?

490 T: Ja.

491 B1: Der er jo tit nogle der løber der.

492 T: Ja. () øhmm, () de her steder, hvilken stemning sådan skaber det for jer? Eller ja, hvad øhmm

493 hvilken stemning giver det jer at være i de her forskellige områder? ()

494 B1: Hmm, man bliver altså sådan glad, hvis man nu prøver noget øhh, altså man kan jo altid

495 prøve noget nyt ligesom på den der, hvis man nu bare prøver at køre op ad den, så kan man

496 måske prøve at køre på baghjul over den eller sådan et eller andet. Det at man ligesom altså

497 prøver noget nyt og så bliver man ligesom glad på en måde fordi sådan, jahh jeg klarede lige

498 noget nyt, så bliver man ligesom sådan ja glad.

499 T: Der er ikke noget, der er ikke nogen ting i sådan frygter eller er bange for eller ja...

500 B2: Det kan der godt være

501 T: Sådan giver ro eller de der slags ord der?

502 B2: Altså der kan godt være noget som der at man godt kan være sådan lidt, arh tør jeg tør jeg

503 ikke.

504 B1: Ja.

505 T: Hvad kunne det være for eksempel?

506 B2: For eksempel noget nyt man ikke har prøvet, en ny nedkørsel for eksempel.

507 T: Ja.

508 B2: Også med flyvehop og sådan noget.

509 T: Er, er der i nogle af skovene, hvis i kan give eksempler, altså er der i nogle af de skove i
510 kører normalt i nogle områder, hvor i tænker den her den er altid svær, eller.

511 B1: I langesø der er der sådan en roadgap, hvor du flyver over sådan en vej. ()

512 T: Altså, nå, altså hvad for en slags, altså en asfalteret vej eller hvad.

513 B1: Hmm...

514 B2: En grusvej.

515 B1: Nej bare sådan en grusvej, man sådan kan.

516 T: Okay.

517 B2: Sådan bred som, man kan øhh, som den derude.

518 T: Okay, så man øhh, man flyver i luften i en 3-4 meter eller sådan noget.

519 B1 og B2: Ja.

520 T: Ja okay, har i prøvet den.

521 B2: **Nej.**

522 B1: Nej, der er vist kun to fra cykelholdet der har taget den.

523 T: Nå, Hvor langt er der ned da?

524 B2: Altså det er et flyve hop så det skal være rimeligt højt, eller kan man ikke sådan, komme
525 over.

526 B1: Ja.

527 T: Okay.

528 B1: Man skal ligge med sådan 34 kilometer i timen mindst.

529 B2: Ja minimum.

530 B1: Ja.

531 B2: Ellers flyver du ikke over.

532 T: Okay. () Hvad øhh, hvad syntes i om det sted her?

533 B2: Meget fedt.

534 B1: Ja, Der er sådan mange tekniske ting.

535 T: Mhmm, Altså ud over teknikbanen eller hvad?

536 B2: Ja.

537 T: Også inde i skoven?

538 B1: Ja.

539 T: Hvad for nogle steder hvis i kan nævne tre?

540 B2: Downhill banen.

541 B1: Mhmm, den er fed.

542 T: Okay.

543 B1: Der er mange flyvehop.

544 T: Okay, er det også på sydsporet eller hvad?

545 B1: Øhh, nej nordsporet.

546 B2: Nej det er på nordsporet.

547 T: Okay, nå der har jeg ikke kørt så, hvad er det der gør det fedt, downhill sporet.

548 B2: Hmm, altså man får meget fart på.

549 B1: Mhmm, man behøver ikke at træde i pedalerne, men man skal virkelig, man skal tænke sig

550 om.

551 B2: Altså sydsporet, hvis man kan sige det sådan, det er sådan noget for nybegyndere, hvor
552 nordsporet det er noget sådan for hardcore, hvis man øhh, eller sådan har kørt længe.

553 T: Okay. Ja. Kan I, øhh (), kan I fortælle om sådan en god naturoplevelse I har haft til
554 mountainbike, altså hvor det sådan har været naturen der har været i centrum eller i, ja? ()

555 B1: Øhh (griner) ().

556 T: Eller tænker man ikke så meget over det eller hvad?

557 B1 og B2: Nej ().

558 B1: Altså. Til at starte med der tænker man sådan meget over altså, der er sådan et hav og så
559 hvis man så kører, så der er sådan havudsigt der, men nu hvis man kører hurtigt så tænker du
560 kun på sporet. Så tænker du overhovedet ikke på naturen.

561 T: Okay.

562 B1: Altså, der er det sådan lidt mere (). Der koncentrerer man sig bare mere om at køre
563 mountainbike, end selve det at kigge på naturen.

564 T: Okay, men hvad gør, altså, men hvad gør det så at være ude i naturen, hvis man ikke kigger
565 på den? Eller hvad man skal sige. () Hvorfor vil i gerne være ude i naturen?

566 B2: Altså.

567 T: I stedet for altså øhh, ja man kunne jo, man kunne bare sætte en masse forhindringer op et
568 andet sted. Nede på en eller anden havn med nogle betonpiller eller hvad ved jeg.

569 B2: Jhhh, det kunne så også være sjovt, men altså der er jo bare ikke, det er bare fordi at med
570 naturen der er bakker og øhh, der er jo lidt forskellige ting eller. Jeg ved næsten ikke hvordan
571 jeg skal forklare det, men altså. ()

572 N: Hvordan oplever i sådan naturen når i er ude i mountainbikeområder?

573 T: Oplever i den som medspiller eller en man er imod eller er, eller hvordan oplever i den?

574 B1: (griner)

575 T: Vi kan godt lige give jer 10sekunder til at tænke over det hvis det er. Oooooog jah, ej
576 (griner) (). Bare skyd løs.

577 N: Hvad tænker i om naturen når i er ude at cykle?

578 B1: Jeg tænker ikke rigtig.

579 B2: lidt ligesom når man er ude og gå i naturen (griner)

580 B1: Ja.

581 N: Okay.

582 B2: Men det sådan, man kigger selvfølgelig på den.

583 N: Ja, når i sidder der på cyklen så plejer i at kigge 4-5 meter frem ikke?

584 B1 og B2: Jo.

585 N: Og hvad tænker i sådan øhh, altså i ser jo en hel masse natur...

586 B1: Ja.

587 N: Men hvad tænker i sådan om det når i ser det?

588 T: Er det noget man sådan husker bagefter, hvilken slags natur man kørte rundt i for
589 eksempel?

590 B1: Ja.

591 B2: Det kommer an på hvor meget man har kørt der, sådan for eksempel her fra Vissenbjerg,
592 der kan man godt huske rimeligt meget, for der har man kørt meget, og også for eksempel
593 Ibjerg.

594 T og B1: Ja.

595 B2: Der sådan, altså der kan man godt sådan tænke hele sporet igennem.

596 T: Hvad øhh, hvad for nogle ting kan i huske ved naturen eller hvad man skal sige? Er det
597 nogle bestemte områder? () Som man husker bedre end andre?

598 B2: Altså jahh, altså man kan godt for eksempel hvis det er man bare sådan ikke kan tage
599 noget og man så vil tage det igen og man bare bliver ved sådan så kan man jo huske den ting
600 som der er, og så ting det er man lige har taget til sidst, det kan man godt huske godt tror jeg.

601 T: Mhmm.

602 N: Hvis du øhh lige på 15 sekunder hurtigt skulle, eller en af jer, lige skulle på 15 sekunder
603 skulle beskrive skoven ude ved Ibjerg, hvordan ville i så beskrive den skov?

604 B2: Teknik.

605 B1: Lille.

606 B2: Ja.

607 B1: Øhhm, singletrack.

608 B2: Tæt.

609 B1: Ja.

610 B2: Øhh umulig at køre løb i.

611 B1: Ja, svær at køre løb i fordi det er så tæt.

612 B2: Ja, Det bare sådan, altså det er jo bare sådan spor der er sådan her tykke, hvis ikke de er
613 mindre.

614 T: Mhmm.

615 B2: Der er jo øhh, altså der er kun det der stykke rundt om søen hvor man kan overhale rigtig
616 Ellers så skal man sådan ud i blade og tjørne og sådan noget, og det er ikke lige så fedt at
617 punktere i et løb.

618 B1: Nej. ()

619 T: Hvad betyder vejret? Nu snakkede vi godt nok lidt om regn i starten, men hvad betyder
620 vejret når man kører mountainbike?

621 B1: Det betyder meget.

622 B2: Nogle gange så gider man ikke komme til træning fordi det er så dårligt vejr.

623 B1: Så det kan altså godt sådan, ligesom Stige Ø, det er jo sådan kunst, eller selve bakkerne de
624 er jo kunst med skrænt, og der kan det jo ikke sive igennem. Der tit så gider man jo ikke at
625 komme, for der ved man bare at det er vådt.

626 T: Ja.

627 B2: Også i onsdags, der blev det lavet om til Ibjerg i stedet for.

628 T: Ja:

629 B1: Ja i stedet for at være på Stige Ø.

630 T: Så regnen det har noget at sige?

631 B1: Ja.

632 T: I forhold til, () i forhold til om man vil dukke op eller hvad.

633 B1 og B2: Ja.

634 T: Er det, er det generelt i jeres klub, eller er det bare jer, eller noget i siger, eller ved i at andre
635 har det sådan?

636 B2: Man kan gøre det, altså trænerne kan også godt aflyse træningen, eller de kan rykke det.
637 Det kommer an på eller altså hvor meget regn der er kommet, men man kan selvfølgelig også
638 godt selv sige det.

639 T: Ja.

640 B2: Også til træning.

641 T: Ja. Hvad med sådan en dag som i dag når i ved at i skal ud og træne og i ser når i kommer
642 herud at solen skinner og sådan.

643 B2: Så er det bare fedt.

644 B1: Ja.

645 T: Ja, hvorfor eller hvad er det der gør det fedt at solen skinner?

646 N: Jeg tror vi skal til at videre.

647 T: Skal i videre?

648 *En far der skal have sin bilnøgle og evt. køre drengene hjem kommer ind i teltet for at høre hvor*
649 *lang tid der er igen. Vi aftaler med drengene og faderen at runde af på ca. 5 minutter og*
650 *fortsætter interviewet.*

651 T: Hvad øhh, i sagde det var fedt med solskin.

652 B1 og B2: Ja.

653 T: Hvad er det der gør det?

654 B2: Sådan at man ikke øhh, altså det er jo sådan det er varmt om sommeren og sådan noget.

655 B1: Så skal man ikke have så meget tøj på.

656 B2: Så tager det også ikke, så tager det heller ikke så lang tid at gøre sig klar om morgenen,
657 altså sådan tage tøj på for eksempel. Altså jeg har 3 bukser på lige nu.

658 T: Okay.

659 B2: Sådan korte og sådan skibukser og så dem her udenpå.

660 T: Ja.

661 B2: Og så har jeg også 3 trøjer på, og tykke sokker på.

662 T: Ja. Hvad øhhm hvad gør det for jer at i laver natur, eller det her mountainbike udenfor og
663 ikke indenfor i en stor hal?

664 B2: Jeg syntes det er fedt, men man kan faktisk også godt lave mountainbike i en hal. Der er
665 faktisk sådan, hvis man kan sige sådan der mountainbikespor der bare er ud af træ, hvor det
666 er at man med øhh teknik og sådan noget og kan øve sig på ting.

667 T: På øhh, på træstykker eller hvad?

668 B1 og B2: Ja.

669 T: Indendørs.

670 B1 og B2: Ja.

671 B2: Der er blevet lavet nogle mountainbikebaner indendørs, men jeg mener faktisk ikke at der
672 er nogen her i Danmark.

673 B1: Nej, mest i USA.

674 T: Nå okay. Hvad øhh.

675 N: Hvad ville i helst køre på?

676 T: Ja, hvis havde muligheden?

677 B2: Udenfor.

678 B1: Ja.

679 N: Hvorfor udenfor?

680 B2: Altså.

681 B1: Man føler sig fri.

682 B2: Ja og der er også mere natur og så bliver det ikke så, altså det er også meget godt at man
683 ikke har det for varmt, altså sådan for eksempel inde i et rum, hvor der er 100 mennesker og
684 der er bare, det sådan, så bliver der sådan varmt i længden, hvor det er at 100 mennesker
685 udenfor, det er bare som at være 1 menneske udenfor.

686 T: Mhmm, () så skal vi til øhh, vi skal jo til at runde af fordi træneren står derovre og tripper,
687 øhh, men er i også ude i naturen til hverdag? Når I har fri fra skole og ikke skal til træning eller
688 et eller andet?

689 B2: Ja nogle gange.

690 B1: Nogle gange.

691 B2: Nogle gange.

692 B1: Nogle gange ja (griner)

693 T: Hvad laver i så?

694 B2: Altså øhh, man kan selvtræne, og man kan også stå på løbehjul og man kan spille fodbold,
695 som vi ikke gør.

696 T: Men øhh, hvad gør i?

697 B2: Kører løbehjul.

698 B1: Ja.

699 T: Kører løbehjul?

700 B1: Ja, og spiller.

701 B2: Og spiller playstation.

702 T: Okay, udendørs? (griner)

703 B1 og B2: (griner).

704 B1: Nej.

705 T: I trækker lige fjernsynet udenfor. Men øhh.

706 N: Så hvis i er i naturen i jeres sådan hverdag hvad ville i så lave der?

707 B2: Cykle.

708 B1: Ja.

709 N: Cykle mountainbike?

710 B1 og B2: Ja.

711 T: Det er ikke sådan så i øhh, har noget skov rundt omkring hvor i går ud eller?

712 B1: Jo.

713 B2: Jo, altså vi har en skov, men det er uden bakker.

714 B1: Ja, der har vi også bygget vores egen mountainbikespor.

715 T: Okay. I laver ikke andet i den skov eller hvad?

716 B1 og B2: Nej.

717 B2: Der er nogen der bor der, man, der er hjemløse der bor der.

718 T: Mhmm, så det er ikke sådan så man.

719 B2: Det er faktisk pænt creepy derinde, fordi der ligger bare telte og alt muligt.

720 T: Nå okay.

721 B2: Dåser og sådan.

722 B1: Ja det er ikke lige det lækreste sted at være.

723 B2: Så ikke lige der man ville gå over og gå en tur eller øhh sådan.

724 T: Nej.

725 B2: Det vil man nu, altså med sin hund, der er det måske meget hyggeligt fordi der er kommer
726 spor.

727 T: Nå okay. Men altså der i hverdagen laver i så også, altså de samme ting som når i går til
728 mountainbike?

729 B2: Nej.

730 B1: Nej vi træner ikke ligeså hårdt, altså.

731 B2: Ligesom mig og B1 vi cykler sådan sammen sådan.

732 T: Ja.

733 B2: Altså fordi vi bor så tæt på hinanden, så er det bare sådan øøh ja så er det bare lidt lettere.

734 T: Men i kører ikke i den skov der.

735 B1: Jaah det lidt, ellers så kører vi til Ibjerg.

736 T: Okay.

737 B2 Der er 10 kilometer.

738 T: Okay.

739 B2: Og så kører vi en tur rundt der, og har det sjovt og sådan noget.

740 T: Ja.

741 B2: Snakker og kører på flyvehop og sådan, det vi gerne lige vil køre.

742 T: Ja.

743 B1: Ja og så kører vi hjem igen.

744 T: Så, så altså det at i går til mountainbike, har det betydning for hvad i også laver i
745 hverdagen?

746 B1 og B2: Ja.

747 B1: Hvis ikke jeg havde gået til mountainbike så tror jeg bare at jeg havde siddet og spillet
748 playstation.

749 T: Okay. Er det øhh, er det kun jer to der lige kører til Ibjrg en gang imellem, eller er der også
750 andre i jeres vennekreds der øhh.

751 B1: Nej der er faktisk ikke så mange.

752 B2: Jeg har faktisk været med en fra min klasse, han går ikke til cykling, men han var faktisk
753 med til træning herude ved klubben. Det var i Hole og så da vi kom hjem der kørte vi til Ibjerg.

754 T: Okay, mhhm, øhhm hvilken form for natur kan i bedst lide at være i? () Ja det var lidt et
755 andet spørgsmål.

756 B1: (griner).

757 T: Kan i bedst lide at være i en skov, eller ude på en mark eller sådan noget eng noget, eller
758 stranden.

759 B1: Skov.

760 B2: Skov ja.

761 T: Hvorfor skov? Og hvilken slags skov øhh kan jeg spørge om bagefter, men hvorfor skoven?
762 ()

763 B1: Fordi at øhh.

764 B2: Det er sjovest i en skov fordi at øhh så () ja det øhh, det er svært.

765 T: Ej det øhh. Vi har to minutter tilbage, så vi kan godt få et par gode svar på denne her tænker
766 jeg. Hvad øhh, altså hvorfor øhh, hvad er det der gør at skoven den er sjovere end at være ved
767 stranden?

768 B1: Fordi altså.

769 B2: Jamen det er også sjovt nok at være på stranden men.

770 B1: Ja altså hvis man skal bade eller et eller andet.

771 T: Ja, men i nævnte bare skoven før.

772 B1 og B2: Ja.

773 B2: Altså det øhh, fordi man kan høre fuglene og sådan, det kan man selvfølgelig også nede
774 ved havet, der kan man høre måger og sådan. Det er bare øhh, jeg syntes der er lidt mere
775 natur over skov.

776 B1: Ja.

777 B2: Det andet der er bare sådan kedeligt.

778 B1: Også hvis man skal tisse, så er det ikke ligeså fedt bare sådan at stå nede på stranden og
779 sådan skal tisse.

780 T: Nej, så øhh, det er fordi at det sådan, man kan skjule sig lidt eller hvad?

781 B1 og B2: Ja.

782 B2: Man er sådan lidt mere alene.

783 T: Alene ja.

784 B2: Det kommer an på hvem man cykler med, men.

785 T: Mhmm. () Har vi øhh, ja, kunne i godt tænke jer at komme mere ud i naturen end i er i
786 forvejen eller er det så fint som det er?

787 B2: Altså, hvis man gerne vil være bedre så ja.

788 T: Bedre til mountainbike?

789 B1 og B2: Ja.

790 T: Mhmm.

791 B2: Så jeg vil faktisk gerne være mere ude i naturen (griner).

792 T: Har i øhh, hvor mange gange træner i om ugen?

793 B2: To gange.

794 B1: To.

795 B2: Altså det er sådan lige nu, men altså til sommer der skal vi øhh træne næsten hver dag har
796 vi da tænkt os i hvert fald.

797 T: Og så træner i privat eller hvad?

798 B1 og B2: Ja.

799 T: Bare sammen.

800 B2: Og så spiller vi også.

801 B1: Ja.

802 B2: Og så spiller vi og, og så cykler vi og så står vi på løbehjul og så spiller vi og så cykler vi.

803 B1: Ja. (griner)

804 T: Så det er de tre ting?

805 B1 og B2: Ja.

806 T: Okay, hvad øhmm ().

807 N: Jeg kan måske lige spørge bare så jeg er helt sikker på at jeg har den. Så i kan godt lide at
808 være i en skov?

809 B1 og B2: Ja.

810 N: Men det, så vidt jeg forstår det så er det vel også fordi det er i en skov at man kører på
811 mountainbike?

812 B2: Ja.

813 B1: Mhmm.

814 N: Det er derfor i godt kan lide at være i en skov, det er fordi i godt kan lide at køre på
815 mountainbike?

816 B1 og B2: Ja.

817 N: Ja.

818 B2: Altså jeg er **aldrig** i en skov uden min cykel.

819 N: Nej.

820 B1: Nej det er jeg heller ikke.

821 B2: Eller jo, der hjemme når vi sådan skal bygge.

822 B1: Ja, kun hvis det har noget med mountainbike at gøre, men ellers så er jeg aldrig i en skov.

823 B2: Ja.

824 T: Okay. Er der noget natur i er i når i ikke har en cykel med? Altså eller ja.

825 B1: Det kommer an på om man **skal** noget, men ellers ikke.

826 N: Ikke af egen fri vilje?

827 B1 og B2: Nej. (griner)

828 T: Nej, jamen øhh det er vist meget fint. Har i selv noget i sådan tænker øhh, det har vi ikke
829 lige svaret på eller ().

830 B1 og B2: Nej.

831 T: Nej.

832 N: I har heller ikke nogen spørgsmål til os til sidst?

833 B1: Nej ikke rigtig.

834 N: Det behøver i bestemt heller ikke at have, men det kunne godt være at der var noget der
835 undrede jer.

836 T: Jeg har et spørgsmål, men det kan jeg bare spørge om bagefter, men jeg slukker bare nu.

1 **Bilag 3: Transskription af interview, Stjernegruppen, 31-03-2016**

2

3 *T=Thore, N=Niklas, B1=Barn nr. 1, B2=Barn nr. 2, B3=Barn nr.3, B4=Barn nr. 4. B5=vilkårligt*
4 *navn på andet barn der går til spejder.*

5

6 T: Det har jeg hørt at det skulle være sjovt, hmhmhm. Okay men øhh ja, det her interview her,
7 det kommer til at omhandle, hvordan i oplever naturen når i er til spejder og det er sådan det
8 mest centrale af det. Så er der også ud over det, hvordan øhh spejder, hvordan de ting i laver
9 til spejder om det også er nogle af de ting i laver i jeres hverdage, altså om i laver bål i
10 hverdagen eller om i laver et eller andet derhjemme som minder om når i ikke er til spejder.
11 Giver det mening?

12 B1, B2 og B3: Ja.

13 T: Godt, så alt det her, øhh når vi skal hjem og skrive ind på computer, så bliver jeres navne
14 ikke skrevet nogen steder så det her det er helt anonymt, så i kan sige nærmest lige hvad i vil,
15 øhh så det bliver ikke sådan så når man læser et eller andet dokument, så bliver det ikke
16 sådan så man kan se okay det er B1 der har sagt det der. Den eneste der ved det, det er B1 selv
17 fordi han måske kan huske det. Okay, så alt det er anonymt, så selvom i sidder med et navn
18 foran jer så er det bare så jeg kan huske at sige B3 hvad mener du der, men når vi skriver det
19 ind i et dokument så kommer det ikke til at stå nogen steder. Og så bliver det så selvfølgelig
20 optaget på bånd.

21 B2: mhhm

22 T: Og det her interview her det kommer til at tage øhh, ja nu kommer det til at tage max 45
23 minutter, fordi at øhh, vi stopper kvart over 6. Så kan i lige få lidt tid inden i skal i gang med
24 rigtig spejder. Ja øhhm, først så skal vi bare lige kort vide ...

25 N: Må jeg lige tilføje hurtigt? En anden vigtig ting er også at de spørgsmål vi kommer til at
26 stille, der må i øhh, altså i må rigtig gerne bare svare direkte til os, men i må også rigtig gerne
27 diskutere indbyrdes om det er det rigtige svar eller om i er enige og så videre. Og vi vil også
28 komme til at spørge ind til det, om i er enige, men i må rigtig gerne, øhh altså hvis B3 du siger

29 noget og du er uenig B4 så må du gerne sige ej jeg syntes faktisk måske mere det er sådan her,
30 eller sådan noget. Så i må også rigtig gerne diskutere lidt indbyrdes også, så det ikke kun
31 bliver os der snakker. Giver det mening?

32 B1 og B2: Ja.

33 T: ... Så udover at vi nu ved hvad i hedder så skal vi også bare lige have en lille runde på hvor
34 gamle i er. Så hvis vi starter med dig B1.

35 B1: Ja, jeg er 12.

36 T: Du er tolv. Og hvad med dig B2.

37 B2: Jeg er 11 og fylder 12 om 2 uger cirka.

38 T: Ja. Og dig B3.

39 B3: 11 og fylder 12 på mandag.

40 T: og hvad med dig B4.

41 B4: 11.

42 T: 11. Og er du blevet 11 i det år her eller bliver du også tolv ligesom de andre?

43 B4: jeg blev 11 i januar.

44 T: Og N hvor gammel er du?

45 N: 28.

46 T: arhh

47 N: Jeg er lige blevet 28.

48 T: Han er næsten ligeså gammel som jeg er. Nå, så skal vi høre lidt om øhh, her når nu i går til
49 spejder, hvornår i startede med at gøre det?

50 B1: øhhhh

51 B3: Lige siden jeg var lille.

52 T: Så lige siden du øhh, kan du huske hvor gammel du var da du startede. Men hvor mange,
53 øhh har du gået lige siden man kunne gå til spejder?

54 B3: hmm. Det var noget der hed familiespejder som jeg gik til som barn.

55 N: okay, så du var afsted sammen med dine forældre og sådan?

56 B3: Ja

57 N: Okay.

58 B2: Altså jeg startede. Jeg gik egentlig til familiespejder i et og så stoppede jeg med det og så
59 blev jeg spejder igen som andenårsmikro. Altså så gik jeg i første klasse da jeg startede til
60 spejder.

61 T: Hvor gammel er det man er i første klasse?

62 B2: man er 7-8 år.

63 T: 7-8 år ja.

64 B2: altså min lillesøster hun er lige fyldt 8 og hun går i første klasse.

65 T: hvad med jer andre, hvornår startede i til spejder?

66 B1: Jeg startede i mini.

67 T: Øhh da du var 9?

68 B1: Nej som mini.

69 T: Mini. Hvor gammel er man der?

70 B2: der går man i anden og tredje klasse.

71 T: Okay. Så det er sådan omkring 9 år eller sådan noget.

72 B1: Jeg startede i hvert fald ikke det her år heller ikke i sidste år.

73 T: Nej okay. Hvad med dig? () hvor mange år har du gået til det her juniorspejder?

74 B4: 1 ...

75 T: 1 år. Okay.

76 B4: ... men jeg gik også i mini. Et år i mini og så gik jeg i en anden gruppe i 3 år tror jeg.

77 T: Hvor, det var ikke spejdergruppen, det var en anden? Eller det var ikke stjernegruppen det
78 var en anden.

79 B4: Det var øh hm, 5000 Odense C

80 T: Okay.

81 B4: Den ligger på Georgs gade og der gik jeg ca. 3 år.

82 T: Og så kom du her tilbage igen?

83 B4: Nej jeg har ikke været her før.

84 T: Så, Nårh du her ikke været her i stjernegruppen før?

85 B4: Jeg forstår ikke hvad du mener?

86 T: Øhh det, altså det jeg tænker på det er hvor mange år har du været her i stjernegruppen?

87 B4: 2 tror jeg.

88 T: Og så har du været i en anden en inden, i Georgs gade?

89 B4: Ja i 2-3 år.

90 T: Okay ja, ej men det var også det jeg tænkte, men det var bare fordi jeg lige skulle forstå det.
91 () Og så øhh, hvordan øhh eller hvorfor startede i så til spejder?

92 B2: Jeg startede fordi min veninde gik til spejder.

93 B3: Jeg startede fordi min far var spejder lide siden han var lille.

94 T: Og du kan ikke huske det B4 () Okay () hvad med B1.

95 B1: Jeg startede fordi at det jeg gik til før var meget kedeligt, og så var der en plads til mig og
96 så kom jeg herover.

97 T: Hvor øhh, Hvad gik du til før?

98 B1: Øhh ovre i bullerup

99 T: Og det var kedeligt?

100 B1: Ja

101 B4: Det var det på Georgsgade også.

102 T: Hvorfor var det kedeligt?

103 B4: det var fordi vi legede kun. Vi lavede ikke noget med spejder. Så var der en gang hvor jeg

104 kom og så var det kun mig der var der og så bad hun mig om at gå hjem igen.

105 T: Nå. Hvad øhh altså hvad lavede i af kedelige ting eller ting som ikke var spejder eller hvad.

106 Hvad lavede man så?

107 B4: Vi legede. Vi legede tagfat.

108 T: Indenfor eller hvad?

109 B4: Udenfor.

110 T: Nå okay. Det har ikke, eller det ved jeg ikke om det har særligt meget med spejder at gøre,

111 men det kan man vel gøre mange steder tænker jeg. Hvorfor var det kedeligt ude i bullerup?

112 B1: Øhhh, fordi vi bare sad i sofaen og lavede ingenting. ikke ret meget i hvert fald.

113 T: Nå okay. Hvordan kan det være at i stadigvæk går til spejder her?

114 B3: Fordi jeg ikke må stoppe...

115 T: Du må ikke stoppe?

116 B3: ... Og jeg vil heller ikke.

117 T: Nå okay. Hvad med jer andre?

118 B2: Jeg går øhh stadigvæk til det fordi at jeg syntes det er rigtig sjovt og fordi at jeg er sammen

119 med mine venner. Altså jahh det er bare noget jeg godt kan lide at lave.

120 T: mhhm. Og dig B4? () Der må være en grund til at du ikke er stoppet endnu B4 () er det fordi
121 det er sjovt at være her? Eller er det fordi du får at vide du skal være her eller er det fordi øhh
122 () Det ved du ikke? () Okay. Hvad med dig B1? Hvordan kan det være at du stadigvæk går til
123 spejder?

124 B1: øhhm, det er sjovt.

125 T: Ja. Hvad er det der gør det sjovt? Nu har i begge to sagt at det var sjovt.

126 B1: De ting vi laver.

127 B2: Lederne er også rigtig søde og sådan noget.

128 T: Lederne, ja.

129 B1: Ja.

130 B3: Jeg syntes også spejder er en del af mit liv. Jeg har været det lige siden jeg var lille.

131 T: er det mange af de samme du har været spejder med i alle årene?

132 B3: Hmmm Jahh, Men selvfølgelig er der nogen der er skiftet ud.

133 T: Ja, okay.

134 B2: Det var ligesom også, da min veninde stoppede der tilknyttede jeg et rigtig tæt bånd med
135 B5. Altså hende der er lige deromme, så vi er også blevet rigtig gode venner og det er også
136 endnu en grund til at jeg ikke stopper...

137 T: Ja.

138 B2: Fordi jeg kan godt lide at være sammen med mine venner her.

139 B4: Altså jeg har øhh, da jeg var lille og ikke gik til spejder der var jeg på friluftstur en gang om
140 året med min far og mine søskende.

141 T: Ja, Og så startede du til spejder eller hvad? Fordi du godt kunne lide de der ture.

142 B4: Mhhm, men vi er stadigvæk på friluftstur en gang i året.

143 T: Det skal i ikke på eller?

144 B4: Nej det skal vi stadigvæk.

145 T: Nå det skal i stadig, okay. Øhhm, kan i give sådan et eksempel på hvad er det bedste at
146 lave når man er til spejder. Hvilken aktivitet eller hvad er det sjoveste at lave eller bedste?

147 B2: Jeg syntes det er sjovest at tænde bål når det er regnvejr og træet er vådt. Det syntes jeg er
148 det sjoveste fordi det er så svært, og det er sjovt.

149 T: Øhh, er der nogle øhh, hvad med jer andre?

150 B3: Det hele.

151 T: Det hele, der er ikke nogen ting der er sjovere end andre?

152 B3: Nej.

153 T: Hvad kan man lave af ting?

154 B3: Mange.

155 B2: Man kan også snitte.

156 T: Snitte ja.

157 B3: Ja, og bygge med rafter.

158 B2: Ja og bare være ude i naturen. Komme på o-løb.

159 T: O-løb er det også heromkring?

160 B2: Ja der er sådan en skov deromme og sådan noget.

161 T: Okay. Hvad med dig B1 er det også nogle af de samme ting...

162 B1: Ja

163 T: ... Du syntes er sjove? hvad hvis du skulle udvælge en bestemt god ting, eller en sjov ting
164 at lave til spejder?

165 B1: Øhh alle ting.

166 T: Øl ting?

167 B1: Alle.

168 T: Ja. () Hvad med dig B4?

169 B4: Det hele.

170 T: Også det hele. Er det alle aktiviteter? og alle aktiviteter hvad er det? Er det øhh, det er bål og
171 det er snitte og det ()

172 B2: og komme på løb.

173 T: Komme på løb.

174 B2: og bygge med rafter.

175 T: Bygge rafter.

176 B3: Og lave mad over bål.

177 B2: Ja det er også rigtig hyggeligt.

178 B3: Og så også komme på ture og være sammen.

179 B2: ja, det er også rigtig sjovt.

180 T: Øhh, kan i også give, altså hvad er ikke så sjovt at lave når man er til spejder?

181 B2: Det er ikke så sjovt at være til spejder i snevejr og regnvejr.

182 B1: Ja.

183 B2: Også bestemt ikke når man løber o-løb i snevejr og det så kommer ned på kortet og så
184 bliver kortet helt pløret og så kan man ikke se noget.

185 B3: Det kan jeg godt huske. (griner).

186 T: Hvad er der nogen ting i ikke syntes er så sjove at lave når i er til spejder B1 og B4?

187 B3: Jo jeg hader også når det regner og det eneste man har det er et telt som man ikke må
188 være i, fordi der er myg og alt muligt inde i det, fordi de vil heller ikke være våde.

189 T: Nårh ja, nej selvfølgelig ikke. () Hvad B1 er der nogen ting du ikke syntes er så sjove?

190 B1: Næhh

191 T: Det er det hele der er sjovt?

192 B1: Ja.

193 T: Det er dejligt.

194 B4: Jo det er ikke så sjovt når man sover i telt og det regner for så vågner man og kan ikke
195 sove.

196 B2: Ja og så også om morgenen når man er på tur så er alt vandet bare løbet ind i teltet, det er
197 bare så nederen.

198 B3: Ja og så når man skal pakke det sammen så er det bare drivvådt.

199 B2: Ja så er det bare helt vådt og så er det bare ad, og så er ens ting våde og alt bliver bare
200 vådt.

201 T: Hvad gør man så? Kan man tørre det øhh, først når man kommer hjem, eller hvad gør man.

202 B2: Jamen jeg har altså prøvet på sommerlejr sidste år det hvad hedder det øhh, nej der
203 vågnede vi en dag og så havde det bare regnet så meget at alle vores sovepose og
204 liggeunderlag og ting de var bare helt våde. Og så hvad hedder det så lå de og tørrede til om
205 aftenen og så var de næsten ikke engang tørre. Og så fik vi lov til at sove i bivuak eller øhh ikke
206 bivuak øhh.

207 B3: I shelter

208 B2: Ja i shelter ja.

209 B3: Nårh ja, det var mega sjovt.

210 T: Har i været med til den tur også?

211 B3: Ja.

212 T: Du har og hvad med jer andre? Har du B1?

213 B1: Det tror jeg ja.

214 B3: Ja det var du.

215 B4: Jeg har kun været junior i et år.

216 T: Nårh okay. () Øh hm så er det lidt omkring det her sted her, og der har jeg sådan nogle
217 billeder her med, fordi vi har været herude og tage nogle billeder af det her sted her. Øhh, det
218 kan være at det er nogen der vil have lidt nødder og så kan i bare stille dem ned på gulvet
219 bagefter. Øhh kan i se hvad det der er for et sted?

220 *Vi tager de billeder frem som vi har taget og ligger dem op så alle kan se dem.*

221 B3: Ja, det er lige derhenne.

222 B2: Ja derhenne.

223 T: Ja, Hvad med græsmarken, eller græsplænen, den der.

224 B2: Ja der er oppe ved totempælen, det er hvis man tager og går lidt længere derop.

225 T: Så er der det der sted:

226 B2 og B3. Det er lige herude.

227 T: Ja, og her.

228 B2: Årh det er ude i skoven.

229 B3: det er ude i skoven øh hm, derhenne, jeg ved godt hvor det er henne, det er bare lidt svært
230 at forklare.

231 T: Ja men det er herude bagved ikke også.

232 B2 og B3: Ja.

233 T: Og så har vi det her.

234 B2: Det er der hvor kørerne er.

235 T: Ja.

236 B3: Hvor det før var heste.

237 T: Kan man komme derned?

238 B2: Ja.

239 T: Kan man godt gå dernede ved dem?

240 B3: Ja, altså da vi var minier var vi dernede.

241 B2: Da vi var minier var vi dernede og fange sådan nogle øhh, sådan haletudeser dernede.

242 B3: Ja. Der er mega sjovt.

243 N: Hvad var det sjove? at fange haletudser?

244 B2 og B3: Ja.

245 B2: Og det der det er henneved søen deromme.

246 T: Ja det er rigtigt. () Øhmm, Nu er der lidt forskellige billeder her. Øhh, ja der er måske svært
247 for jer alle sammen at se, vi kan måske rykke bordet lidt herud så der er bedre plads og så kan
248 N holde lidt af dem. Så kan vi ligge de to der og dem der her den her og den der. Og så øhh
249 hvad kan man sådan lave på de forskellige steder her?

250 B3: Der, der er nogle af rafterne, men nu er de flyttet til sådan et sted...

251 B2: Et hus.

252 B3: ... som er sådan derhenne af, og derovre der laver man bål.

253 B2: Og snitter.

254 B3: Ja og snitter. Det er også hyggeligt.

255 T: Altså det er her ved spejderhuset.

256 B3: Ja, og derovre der leger vi nogle gange lege og bygger med rafter hvis vi skal øve os.

257 B2: Ja. Og laver bålplads og sådan noget.

258 T: Der på græsmarken, den store græsmark.

259 B4: Der laver vi faktisk næsten det hele som vi laver til spejder der.

260 B3: Derude der kan vi for eksempel bygge huler og andre ting, og vi bruger det til at lave o-løb
261 rundt om.

262 B2: Ja og der byggede vi jo også engang de der huse.

263 B3: Nej det var længere derhen imod af.

264 B2: Jah, ja det var det vist måske ja.

265 T: Hvad med de to sidste steder?

266 B3: Altså der er det, det samme med o-løb og sådan noget man laver i skoven.

267 B2: Ja og dernede er det sådan noget med at fange insekter og sådan nogle ting, haletudser.

268 B3: Ja fange ting nede i vandet.

269 T: Okay

270 B3: Og hilse på køerne, og da der ar heste så var det hestene man hilste på.

271 T: Øhh, B1 hvilket af de her steder kan du bedst lide at være?

272 B1: Jeg tror det er der og der.

273 T: Heroppe ved spejderhuset og ude på græsmarken?

274 B1: Ja.

275 T: Hvorfor det?

276 B1: Det ved jeg ikke.

277 N: Hvad kan du godt lide at lave her på terrassen for eksempel?

278 B1: Øh hm, være sammen med dem jeg kender.

279 N: Være sammen med vennerne. ()

280 T: Det er sådan er det jeres samlingssted eller hvordan?

281 B1, B2 og B3: Ja.

282 B2: Ja. Og så nogle gange, så tager man de der, øhh. Bare sådan nogle træstykker. Og så kan jeg
283 godt finde på bare at sidde og snitte i dem og så kan man lave alle mulige fede ting ud af det.

284 B3: Jeg kan bedst lide det der sted dér.

285 B2: Det kan jeg også bedst lide.

286 T: Ude i skoven?

287 B2 og B3: Mhmm

288 B3: Der hvor søen er.

289 T: Hvorfor det?

290 B2: Fordi der kan man rende rundt på de der (). Der ligger nogle gange noget træ ude i vandet
291 og så hopper vi ud på træet.

292 B3: Ja, og så nogle gange så leger vi, at vi er gud der kan gå på vandet.

293 T: Hva, hvem gud?

294 B3: Ja, fordi der ligger ofte sådan nogle planker i vandet, så det ligner at man kan gå på det.

295 B2: Og det er rigtig sjovt.

296 T: Kan man gå der ud eller hvad, ud på de der stykker træ der.

297 B3: Ja, undtagen om sommeren hvis der er rigtig meget vand derude så kan man ikke rigtig.

298 T: B1 du sagde også den der.

299 B1: Ja.

300 T: Hvad hvorfor er den sjov.

301 B1: øhmm der er vi nogle gange.

302 T: Ja, øhh vad laver i der?

303 B1: Hvis vi skal øve os i hvor mange centimeter der skal når man øhh, hvis man laver bålplads.
304 Så øver vi od derude nogle gange.

305 B2: Der leger vi også nogle gange molekyleleg

306 B1: Og nogle gange så hejser vi også flag op når det er lyst om aftenen.

307 T: Oppe ved den der?

308 B1: Ja.

309 T: Okay.

310 T: Hvad med dig eller nogle af jer andre er der nogle af jer der også syntes det her er det sjove
311 sted, eller dig B4 eller hvad, hvad for en af dem kan du godt lide? ()

312 B4: Alle sammen.

313 T: Alle sammen, okay, der er ikke en af dem som du har, som er større favorit end andre?

314 B4: Skoven.

315 T: Skoven også, Hvordan kan det være. ()

316 B4: Jeg kan godt lide at være i skoven.

317 N: Hvad er det sjove ved at være i skoven? () I andre må også gerne sige noget hvis i har noget
318 sådan.

319 B3: Det er træer.

320 N: Der er træer.

321 B2: Ja altså nogle gange så klatrer vi i træerne, og nårh ja, kan du huske på rystesammentur
322 sidste år

323 B3: Ja der skulle vi sove i hængekøjer oppe i træerne.

324 B2: Det var faktisk rigtig hyggeligt ja. ()

325 T: Okay, men der er jo nogle (), altså nogen, de kan jo godt lide strand og andre de kan godt
326 lide skov og nogle kan godt lide mark og sådan noget.

327 B3: Skov er også godt fordi der er (). Det er en skov.

328 T: Fordi det er skov?

329 B4: Så er man fri.

330 T: Så er man fri.

331 B2: Ja, så er der ikke noget elektronik der kan forstyrre.

332 B3: Ja.

333 T: Er det, det, mente du også det B4 med at man er fri, at der ikke er nogen der forstyrrer. ()

334 B3: Min morfar har sin egen skov, der elsker jeg også at være.

335 T: Der er også sådan helt, nogle gange når man står i en skov så er der helt lydløst.

336 B2: Ja og så kan man bare høre alle fuglene og insekterne og sådan noget, det er bare så dejligt
337 og fredeligt syntes jeg.

338 B3: Der vokser også bær i min morfars skov som han ikke engang selv har sat der nogensinde
339 og de er bare kommet.

340 T: Nå.

341 B3: Og de smager også virkelig godt.

342 T: Ja. () Hvad hvis øhh i sådan skulle beskrive de her steder her øhh sådan med en eller anden
343 stemning eller sådan altså om det øhh, nu siger jeg bare nogle ord om det er uhyggeligt eller
344 om det er hyggeligt eller om det er udfordrende eller spændene.

345 B3: Derhenne syntes jeg det er lidt uhyggeligt på grund af totempælen.

346 T: Er der det, totempælen den er uhyggelig.

347 B3: ja fordi da jeg var lille der troede jeg der boede indianere ved den, inde i skoven derhenne.

348 T: Nårh okay.

349 B3: Derfor var jeg bange for den.

350 T: Er der nogle der.

351 B2: Jeg syntes det der er nok et af de meget hyggelige steder, fordi det er der man er sammen
352 altså sådan når vi starter og når vi slutter og sådan noget, så det er også rigtig hyggeligt at
353 være der.

354 T: Hvad med dig B1 er der nogle af de her billeder hvor du tænker at der det er øhh.

355 B1: Skoven

356 T: Ja, hvad tænker du om skoven?

357 B1: Hyggelig.

358 T: Hyggelig, uha, fordi der er jo nogle der syntes at skoven den er uhyggelig, hvorfor syntes du
359 den er hyggelig?

360 B1: Træerne.

361 T: Træerne.

362 B1: Ja.

363 B2: Og så den der melodi, når der er fugle og øhh, når der er insekter, altså nogle gange så er
364 det sådan beroligende. Det er trygt sådan at man ved: Der er man og altså, at der kommer ikke
365 noget. Man ved, der kommer jo ikke bjørne eller sådan noget. Altså, det er jo kun om natten at
366 det er lidt uhyggeligt altså.

367 B3: Jeg syntes ikke der er uhyggeligt i skoven om natten ikke når jeg var sammen med min
368 patrulje sidste år. Der var det bare hyggeligt at gå i skoven sammen med dem.

369 T: Mhmm, og så selvom det er mørkt og sådan.

370 B3: Ja. Selvom de sang en eller anden dum sang om sletter (griner).

371 B2: (griner) var det B5 der fandt på den?

372 B3: Ja, det var ham der sang den allermest syntes jeg.

373 T: Hvad B4, hvad syntes du, giver de her billeder anledning til en eller anden stemning eller
374 sådan ja?

375 B4: Jeg syntes det der det er trist.

376 T: Syntes du den her det er trist, græsmarken hvordan kan det være?

377 B4: Fordi jeg ikke har nogen at snakke med og så bliver jeg ked af det.

378 T: Ude på græsmarken?

379 B4: Ja også der og der.

380 T: Hvad med de andre steder?

381 B4: Der har vi ikke været så meget.

382 T: Okay.

383 B4: Da jeg gik i mini der havde jeg altid nogen at snakke med.

384 T: Er det fordi du har været ude af det her et år eller hvad? Jeg tænker at du var ovre i den

385 anden og så kom du her tilbage til. Var det ikke, øhh gik du ikke nede på Georgs gade?

386 B4: Jo, men jeg gik på Georgs gade først og så ko jeg hertil.

387 T: Nå på den måde, okay. nårh, hvad øh hm så skal vi se Det har vi spurgt om.

388 N: Er der nogle aktiviteter der falder jer ind når i ser dem her, at dem har i rigtig meget lyst til

389 at lave.

390 B3: O-løb.

391 B2: Ja, og øhh bål.

392 B3: Ja bål og hvad hedder det rafter og bygge ting med rafter.

393 B2: Ja og bygge med rafter ja.

394 B3: Og så derude leg.

395 B2: Ja leg derude, der leger vi rigtig tit molekyleleg og sådan noget, det er rigtig sjovt

396 B3: Jeg tænker bare fantasi, vi har sådan en fantasileg derude mig og B2 og nogle andre.

397 B2: Ja det er rigtig sjovt.

398 T: Ude i skoven eller hvad.

399 B2: Lige her faktisk.

400 T: Hvad går den der fantasileg ud på.

401 B2 og B3: (griner)

402 B3: Der er når vi har sådan, nogle andre venner hvor vi leger vi er en slags elvere, fordi vi har
403 fundet sådan et sted hvor der er en træstamme der danner sådan en agtig ring og det minder
404 os om sådan en slags hus. Og så er der sådan et lille hul i træstammerne hvor det så er at man
405 kan gå ud og det leger vi så var vores have. ()

406 N: Hvad med dig B1 har du nogle aktiviteter du syntes er oplagte at lave nogle af de her
407 steder?

408 B1: Alle steder.

409 N: Alle steder, hvad kan du så godt lide at lave?

410 B1: Det ved jeg ikke.

411 B2: Man kan jo lave alt muligt.

412 N: Ja det er nemlig det.

413 B2: Altså man kan lave bål, man kan snitte og man kan bygge med ting og man kan lege og
414 man kan være på løb og man kan fange ting, altså der er jo mulighed for alt.

415 B4: Og hugge.

416 T: Og hugge.

417 B2: Ja og hugge med økse.

418 T: Ja.

419 B2: Og save i brænde altså. ()

420 T: Ja, hvad hedder det øhh på det her sted her hvor har i så haft en god oplevelse af naturen,
421 eller hvad man skal sige, altså ikke hvor det har været aktiviteten i sig selv i har lavet et eller
422 andet bål eller sådan, men hvor i har tænkt orhh det er flot natur eller, ja hvilken eller, en eller
423 anden oplevelse.

424 B3: Der er flere.

425 B2: Ja der har bare været, der er sket så mange ting, altså der er sket noget alle steder.

426 B3: Der er sådan et sted der sådan lige du ved sådan omme bagved, der er lidt mere derhenne
427 af der har jeg ret gode minder med min gamle patrulje.

428 B2: Jeg kan også huske da jeg var mini der var jeg sammen med en han kunne ikke tåle at være
429 sådan pollen der var så meget pollen og han havde pollenallergi og så kan jeg huske han blev
430 helt sådan hans øjne blev helt røde og sådan.

431 B3: Nårh ja.

432 B2: Det er bare sådan et minde der står **mega** tydeligt for mig fordi, der var bare sådan, det
433 var bare sådan jahhh det var bare rigtig hyggeligt og sådan, men jeg kan bare huske det der
434 med hans øjne og han græd.

435 T: Var det øhh, altså gjorde det oplevelsen dårligere eller hvad.

436 B2: Jamen jeg, Jeg ved ikke helt om jeg syntes det gjorde den dårlig eller noget, eller altså jeg,
437 jeg, jeg kendte ham ikke og sådan noget så jeg var sådan lidt, det er jo synd for dig, men jeg
438 kender dig ikke. Så du ved jeg havde det sådan lidt øh hm håber du får det bedre agtig.

439 T: Ja. () hvad med med øhh jer andre har i haft sådan nogle gode oplevelser i naturen her, et
440 eller andet sted her på pladsen hvor i tænker det her lille stykke område det kan jeg godt lide
441 at være i henne ved træerne eller henne ved de der buske der eller oppe på den der borg eller
442 mudderbold der.

443 B2: Jeg elsker faktisk at være (). Vi plejer altid at være i det der runde hul derovre. Der er
444 sådan et sted, hvor man kan sidde inde i.

445 B3: Ja det er rigtigt. På et tidspunkt var der rigtig højt græs, så det var at man kunne gemme
446 sig i det.

447 B2: Ja.

448 B3: Det er mange år siden.

449 B2: Ja.

450 T: Ja.

451 B2: Og så, så og kravle op på den der sten der det er også rigtig hyggeligt, og så legede man at
452 pigerne de skulle erobre stenen fra drengene og så når pigerne så havde fået erobret stenen
453 så skulle drengene erobre den tilbage. Og sådan gik der sådan, i hvert fald 10 minutter.

454 B3: Mhmm.

455 B2: Sådan.

456 T: Okay, har du været med til det B1

457 B1: Det øhh

458 T: Det der med at løbe op på øhh op på stenen. () hvad øhh er der nogen af de her steder du
459 godt kan lide at gå hen sådan inden i starter med og øhh spejder klokken halv 7 om der så er
460 nogen steder du godt kan lide at løbe rundt og være.

461 B1: Øhh derude.

462 T: Herude på pladsen?

463 B1: Ja.

464 T: Ja () øhh fordi at de andre er der eller hvad?

465 B1: Jhhh, ja lidt. ()

466 T: Hvad med dig B4 er der nogen af de her steder rundt omkring hvor du tænker det øhh.

467 N: Jeg så du pegede herved får var du ved at sige noget der? ()

468 T: Øhmm, så er der også et spørgsmål der lyder sådan hvad betyder **naturen** når i er til
469 spejder.

470 B3: Rigtig meget.

471 B2: Ja, altså der står jo i spejderloven at vi skal passe på naturen.

472 B3: mhhm

473 T: Ja.

474 B2: Og sådan noget.

475 T: Tænker man over det når man er til spejder eller hvordan.

476 B2 og B3: Ja.

477 B3: Altså. Vi gør også når vi ikke er til spejder, der finder jeg tit snor der er bundet rigtig
478 stramt om træerne så de får et mærke når jeg piller det af og øhmm alt muligt affald.

479 B2: Ja, øhmm jeg kan ikke lide affald ude i naturen.

480 B3: Nej, det skal være i en skraldespand.

481 T: Hvad gør i så med det, tager i det med eller?

482 B3: Altså tager det op og smider det i skraldespanden.

483 B2: Altså ude hvor jeg bor ude i sådan en strandby der har vi sådan noget der hedder
484 strandrens, hvor hele byen går rundt sådan og øhh samler skrald i hele sådan strandbyen
485 altså. Hvor vi går rundt, der er sådan lang vej ud og der er der tit nogle som kører rundt med
486 sådan noget Mc Donalds noget og så bare smider det ud af vinduet, og så går vi sådan og
487 rydder det op. Det syntes jeg sådan er godt fordi det er jo ondt, ondt at man nærmest smider
488 det ud altså naturen det er jo også levende.

489 B3: Mhhm, jeg kan huske en gang hvor vi lavede sådan en affaldskonkurrence, den der kunne
490 samle mest affald vandt. Så vi var forskellige steder, det var da vi var til mine hvor vi så var
491 alle mulige forskellige steder den der så fandt mest affald vandt selvfølgelig.

492 T: Ja.

493 B2: Var det ikke dem der fandt de der tegneserier der vandt?

494 B3: nej det var dem der fandt det der motorcykel.

495 B2: var der ikke også nogen der fandt et hjul?

496 B3: Jo det var også dem med motorcyklen.

497 B2: Altså vi fandt () så mange ting at vi slet ikke kunne bære det, så vi lod noget af det ligge.

498 Jeg tror altså vi troede at vi fandt sådan et sted hvor der boede sådan en hjemløs, altså fordi

499 der lå en madras og et tæppe og det var nærmest som om det var indrettet og sådan noget.

500 Det var ret mærkeligt.

501 T: Okay.

502 B3: Vi fandt vist også noget af en motor af en motorcykel henne ved en sø der er derhenne ved

503 nogle nye huse. Ved den lille sø der fandt vi rigtig meget affald, der fandt vi flasker noget af en

504 motorcykel og alt muligt der bare sådan lå der...

505 T: Mhmm

506 B3: ... noget af det kunne vi ikke få fat på, fordi det var så langt ude i søen.

507 T: Hvad med dig B4 er der øhh, hvad betyder det for dig at være sådan, eller hvad betyder

508 naturen når du er til spejder?

509 B4: Meget.

510 T: Ja, kan du beskrive hav der sådan, altså hvis du skulle gå til spejder indenfor i forhold til at

511 være udenfor. ()

512 N: Hvad ville du savne hvis du øhh, hvis du kun kunne være indenfor når du var til spejder,

513 hvad ville du så savne allermest? () det er måske svært at svare på ().

514 T: Så kan vi prøve at spørge dig B1.

515 B1: Ja.

516 T: Øhmm, Hvad naturen betyder for dig når du er til spejder?

517 B1: hmm, Jeg kan godt lide det.

518 T: Du kan godt lide naturen, Hvad hvis i overhovedet ikke var til spejder udenfor?

519 B1: Det ved jeg ikke. ()

520 T: Ville det være bedre eller dårligere?

521 B1: Dårligere tror jeg.

522 T: Dårligere, () fordi jeg tænkte der er jo mange af tingene til spejder det, dem skal man jo

523 nærmest lave udenfor.

524 B2: Mhmm altså som og hugge med økse og save.

525 B3: Bål.

526 B2: Og bål.

527 B2 og B3: Og bygge med rafter (griner)

528 B2: Og lave o-løb og sådan noget, det kan man jo ikke lave indenfor.

529 T: Nej.

530 B2: så skal det i hvert fald være en rigtig stor bygning.

531 B3: Ja eller så er man bare sådan hov der er en post, der er en post, der er en post.

532 B2: Ja og ved nogle løb der er det, hvad hedder det, der løber vi jo flere kilometer jo, altså 3

533 kilometer.

534 B3: Mhmm, der var en, hvor det var at den, den der var længst væk lå helt ude ved

535 **rundkørslen.**

536 B2: Ja det var **mega** langt væk.

537 B3: Det var mega sjovt.

538 B2: Ja.

539 B3: Vi fandt alle med det samme.

540 B2: Ja, det tog os sådan en halv time, eller nej det var ikke, det var en time og det var, der var
541 nogle af dem der går i trop lige nu de havde klaret det på 3.

542 B3: Timer, 3 timer havde de klaret den på, mens, var vi to ikke sammen med B5?

543 B2: Jo det tror jeg.

544 B3: Hvor det var vi bare fandt en virkelig hurtig rute og bare fandt dem alle , hvad hedder det
545 øhh alle poster i en bestemt rækkefølge så det gjorde at vi fandt dem virkelig hurtigt.

546 T: Mhmm.

547 B3: Det var mega sjovt

548 B2: Ja.

549 T: Nå nu har i snakket lidt om vejret her tidligere, det der med hvis det regnede og dens slags
550 altså hvad betyder, hvad betyder vejret for jer når i er til spejder?

551 B3: Når det er solvejr så har man mere lyst til at være udenfor, og så har man også lyst til
552 nogle flere ting, når det er regnvejr så er det sådan lidt mere øv, hvad kan vi lave.

553 B2: Ja, altså jeg har faktisk prøvet hvor det regnede og så sagde jeg til mine forældre at jeg
554 ikke havde det så godt fordi jeg gad ikke være udenfor i regnvejr.

555 T: Til spejder?

556 B2: Ja.

557 T: Okay.

558 B2: Altså det var sådan, jeg øhh jeg havde faktisk lidt dårlig samvittighed bagefter fordi jeg
559 ville rigtig gerne til spejder, altså.

560 T: Mhmm, hvorfor hvad øhh hvorfor hvad er det der eller det gør, eller hvad gør regnen siden
561 man ikke gider.

562 B2: Jamen altså jeg gad ikke have vådt tøj og sådan noget jeg orkede ikke at blive våd og jeg
563 øh, jeg kan faktisk heller ikke så godt lide at være ude i regnvejr fordi så får jeg vådt har og det
564 tager så lang tid om at tørre.

565 T: Mhmm

566 B2: Altså det var bare sådan nogle små ting der gjorde det.

567 T: Ja. () Hvad med dig B1 og vejret.

568 B1: hmmm, det ved jeg ikke.

569 T: Hvad sådan øhh, er det lige meget hvordan vejret er for dig? O det regner eller om det er
570 solskin eller vil du hellere det ene eller det andet?

571 B1: Det er lige meget.

572 T: Det er lige meget om det regner eller det er solskin?

573 B1: Mhmm.

574 T: Ja. () Jeg tænker nu er det jo solskin her.

575 B3: Ja man har bare lyst til at komme udenfor.

576 T: Ja i stedet for at sidde herinde eller hvad?

577 B3: Mhmm.

578 B2: Ja.

579 N: Hvorfor har i lyst til at komme udenfor?

580 B3: fordi solen skinner.

581 B2: det er godt vejr, altså og så gør det ikke noget hvis der er et par skyer.

582 B3: Nej, hvis solen er der så har man mere lyst til at gå udenfor og lave mange flere ting og det
583 er bare **mega** sjovt.

584 B2: Ja, det er ligesom når jeg, hvad hedder det øhmm, om sommeren når jeg ligger så ligger jeg
585 på stranden og så kigger jeg op på skyerne og så ser jeg hvornår at det kommer hen over og
586 det syntes jeg bare er rigtig hyggeligt. Jeg syntes bare at det er hyggeligt at være udenfor når
587 det er solskin også selvom der er lidt skyer.

588 T: Mhmm. Hvordan B1, hvordan kan det være at øhh at, hvorfor syntes du det er lige meget om
589 det regner eller, eller det er solskin?

590 B1: Fordi jeg kan godt lide det.

591 T: du kan godt lide både regn og solskin?

592 B1: Ja.

593 T: Ja. Hvad med dig B4, Hvad for en slags vejr kan du bedst lide eller?

594 B4: Bare det ikke tordner så er jeg ligeglad.

595 T: Du har ikke noget imod at det er regnvejr?

596 N: Hvorfor må det ikke tordne? Er det fordi at det er øhh lidt skræmmende?

597 B3: I sommerferien kunne jeg ikke komme med på en tur på grund af at der var tordenvejr
598 hver eftermiddag og det var en tur til Cascar. Det var sidste år tror jeg nok.

599 T: og der måtte i ikke eller der ville du ikke?

600 B3: der ville jeg ikke, jeg måtte godt fordi at, det var meningen en tur til nogle ældre, men jeg
601 måtte fordi min far måtte komme med, men det ville jeg ikke fordi det var tordenvejr hver
602 eftermiddag og på det tidspunkt var jeg rigtig bange for tordenvejr.

603 T: Mhmm

604 B3: også fordi det var oppe i bjergene og man her jo, man kan blive ramt af lynet hvis nu man
605 er højt oppe, hvis nu man er den eneste højde.

606 T: Mhmm.

607 B3: Derfor var jeg rigtig bange for det.

608 T: Hvad, hvad med nu øhh i to i var lidt bange for tordenvejr hvad, hvad med jer to andre? Dig
609 B1 og dig B2?

610 B2: Altså jeg er ikke sådan specielt bange for tordenvejr, jeg er kun bange for det når det lyner
611 altså, altså lidt brag og sådan noget det kan jeg sagtens klare.

612 T: Ja. () Hvad med dig B1.

613 B1: Hmmm jeg tror ikke jeg har været her imens det har tordnet.

614 T: Nej. Hvad sådan generelt med tordenvejr?

615 B1: Hmm jeg er ikke bange.

616 T: Nej.

617 B4: Altså jeg er ikke bange for tordenvejr, men jeg kan ikke lide når det lyner fordi jeg er
618 bange for at blive ramt.

619 T: Okay men så øhh så forstår jeg det bedre.

620 B3: Jeg blev først bange da jeg hørte en historie af min far om hvor en af hans kollegaer han
621 mistede sit hus på grund af det.

622 T: Nå, Der ramte et lyn ned i huset.

623 B3: Mhmm, derfor blev jeg bange for det.

624 T: Mhmm. () hvad synes I sådan øhh generelt om naturen når i er til aktiviteten her?

625 B3: Godt.

626 B2: Det er det bedste i verden.

627 B3: Mhmm.

628 T: Hvorfor?

629 B2: Altså man skal passe på det.

630 T: Man skal hvad?

631 B2: Man skal passe på det fordi hvis man passer på det så kan den passe på en fordi det er jo
632 naturen der laver ilt.

633 T: Mhmm.

634 B2: Altså og hvis vi ikke havde ilt så ville vi jo dø, altså.

635 T: Er det, er det øhh er det noget man får at vide når man er her, at man skal passe på naturen.

636 B2: Mhmm.

637 B3: jeg fik det allerførst at vide af min far.

638 T: Ja.

639 B2: Altså jeg har fået at vide at man skal passe på naturen hele mit liv...

640 B3: Ja.

641 B2: ... men jeg har fået det ekstra meget at vide her til spejder, at () ikke slå på træerne og
642 sådan noget med kæppe og sådan noget.

643 T: Ja, så passe på dem.

644 B2: Mhmm.

645 T: Hvad med, med øhh, hvad med jer? Generelt om naturen her på stedet, kan i godt lide det
646 natur der er?

647 B1: Ja.

648 B2: Helt klart, det er rigtig smukt, også om sommeren.

649 B3: Mhmm.

650 T: Hvor er det smukkeste sted her ved spejderhuset eller rundt om kring?

651 B3: Jeg syntes ved søen.

652 B2: Det syntes, jeg syntes også det er ude ved søen.

653 T: Hvor syntes du B4? Der er også de heroppe, det er jo også ved søen, der er eller den ene af
654 søerne og der er noget skov.

655 B2: Ej der er faktisk mange søer her.

656 B3: Ja der er også en sø inde bag ved øhmm omme ved.

657 B2: Ja helt inde i skoven.

658 T: Mhmm, hvad for et sted synes du der er smukkeste B4? () Af de her naturbilleder? () Skal jeg
659 lige fjerne den der. () Den der med totempælen? Er det et sted du ehm, hvorfor syntes du det
660 er smukt? () Ja, men det kan da sikkert også være meget pænt når det springer ud alt det her
661 sådan øhh.

662 B2: Ja, det er også rigtig pænt lige når det springer ud og så er der alt det grønne det, selvom
663 man går inde i den store skov så kan man bare næsten ikke komme forbi bare fordi der er så
664 meget.

665 B3: Om sommeren er det rigtig smukt inde i skoven fordi så kommer alle bladene frem og især
666 om sommeren mad alle mulige buske og det ser bare så flot ud.

667 B2: og så når man kigger op så kan man bare se de der få steder hvor der er blade eller nej de
668 der få steder der kommer sollys igennem og det er bare så pænt.

669 B3: Ja, det gør det pæneste.

670 T: B1, var der nogle af de her steder du syntes der var meget flotte?

671 B1: Hmm ved øhh

672 T: Du kunne godt lide det sted der ikke også?

673 B1: Jo.

674 T: Hvad, hvad med nogle af de andre steder? Der var ikke nogle af den der sådan øhh, fordi jeg
675 tænker de her steder det er jo også de steder hvor i laver mange af jeres aktiviteter, om der
676 ikke er et af de steder du sådan bedre kan lide end et af de andre steder.

677 B4: Vi er da ikke særligt meget i skoven.

678 T: Er i ikke så meget i skoven?

679 B2: Altså.

680 B3: Det var vi sidste år i hvert fald.

681 B2: Der var vi rigtig meget i skoven.

682 B3: Mhmm.

683 B2: Der havde vi også tit nogle fra trop, af tropslederne nede og lave arrangere løb for os, og
684 troppen lavede også løb for os.

685 B3: Mhmm, det var rigtig sjovt.

686 T: Men B1 var der nogen af de her steder du bedre kan lide end andre? Kan du bedre lide det
687 grønne græsmark der end skoven eller søen eller hvad?

688 B1: Ja.

689 T: Søen?

690 B1: Nej.

691 T: Græs?

692 B1: Ja.

693 T: Hvad, hvordan kan det være græsmarken?

694 B1: Der er pænt.

695 T: Det er en pæn græsmark?

696 B1: Ja.

697 T: Det vil jeg give dig ret i, den er slået meget pænt.

698 B1: Og den er stor.

699 T: Ja, hvad øhh altså hvorfor er det godt at den er stor?

700 B1: Der er meget plads.

701 T: Ja, hvad øhh plads til hvad?

702 B1: mange mennesker.

703 T: Mhmm.

704 B2: Forskellige aktiviteter.

705 T: Ja.

706 B2: Altså bestemt når vi er så mange på vores spejder syntes jeg, så er det rigtig smart med
707 meget plads.

708 T: Ja, det kan jeg godt forstå. () så skal jeg sådan spørge lidt om øhh sådan, når i ikke er til
709 spejder, men når i er der hjemme, sådan med om i også er i naturen når i er der hjemme.

710 B2: Mhmm.

711 B3: Ja, jeg er på rigtig mange ture i sandhusskoven, og jeg laver bål.

712 T: I øhh, hvad for en skov?

713 B3: Sandhusskoven.

714 T: Nårh sådan nogle skove som den deroppe.

715 B3: Sandhusskoven.

716 T: Sandhus, nårh okay, nårh det er lige heromme bag ved er det ikke?

717 B2 og B3: Ja.

718 T: Okay.

719 B2: Og jeg, hvad hedder det. Sidste år fik vi lavet sådan en bålplads og den bruger vi rigtig
720 meget, vi lavede også bål den anden dag.

721 B3: Vi lavede bål i påskeferien, to gange.

722 T: Hvordan kan det være at i har lavet en bålplads? Er det øhh noget jeres forældre har sagt
723 eller noget.

724 B3: Dat var fordi at øhh nej, vi har ikke lavet den sammen, det er mere med spejder, hvad
725 hedder det øhh der fællede vi træ sidste år fordi det var øhh, det væltede i en af stormene, så
726 vi fik lige lavet det hele og så fik vi lavet sådan en fin bålplads...

727 T: Ja.

728 B3: Hvor vi sidder rigtig tit faktisk og i hvert fald om sommeren spiser vi jo nok bålmad og
729 grillmad nok hver anden dag.

730 T: Nå, hvem var det der fandt på ideen med at lave den der bålplads? Hvad det dig eller?

731 B2: Det var fordi min far han er også tidligere spejder så, ja i vores familie, min mor har også
732 været tidligere spejder, og min storesøster er spejder og min lillesøster hun skal også snart
733 være spejder.

734 T: Nå.

735 B3: Min mor er med i bestyrelsen, min far var spejderleder, men skal snart være det igen og
736 øhh jeg går også til spejder.

737 T: Hvad med dig B4, er du også udenfor i naturen når du ikke er til spejder, men bare er
738 hjemme?

739 B4: Ja på friluftsture.

740 T: På friluftsture.

741 B4: Mhmm.

742 T: Det var dem med din far og øhh og din mor eller dine søskende eller hvem var det?

743 B4: Altså vi har prøvet en gang hvor min mor har være med.

744 T: Ja, men hvor går de der øhh friluftsture så hen?

745 B4: Mange steder.

746 T: Her oppe i Norge og Sverige eller rundt i Danmark eller?

747 B4: Øhh det er mest det det, vi har ikke prøvet at være i udlandet, men måske skal vi i sommer
748 ferien på friluftstur i Norge i en uge.

749 T: Mhmm, Kan du godt lide de der friluftsture?

750 B4: Ja.

751 T: Hvad er det der gør dem så gode? () eller ja hvad er det sjove når i er afsted?

752 B4: Jag skal ikke så tidligt i seng.

753 T: Du skal ikke så tidligt i seng. Hvad øhh hvad laver i eller på øhh på turene der.

754 B4: Det er meget forskelligt øh hm sidste år var vi afsted to gange og den ene gang var med
755 min mor, og der var vi afsted fire dage, der sov jeg der øhh der kørte vi rundt og så vandrede
756 vi, og så sov vi en nat ved nogle sheltere.

757 T: Var det godt?

758 B4: Ja, vi sover tit i shelter og så øh hm i, der var også et hvor vi sejlede med kano og i år der
759 skal vi vandre igen.

760 T: Mh hm, ja hvad syntes du om det her med sheltere.

761 B4: Hmm Jeg kan godt lide at sove i shelter.

762 T: Mh hm.

763 B4: Jeg kan bedre lide at sove i shelter end telt fordi dette r meget mere frit syntes jeg.

764 T: Nårh det der med at der er åbent ud til eller hvad, når man ligger inde i det?

765 B4: Mh hm.

766 T: Hvad syntes i også det? Sheltere.

767 B3: Ja.

768 B2: Ja jeg kan godt lide at sove i shelter, så kommer der heller ikke sp meget vand ind.

769 B3: Nej, og det er også varmt, nogle gange fx jeg har engang sovet på et i den koldeste nat i 25
770 år sov jeg i shelter.

771 T: Mh hm, Okay.

772 B3: Det var faktisk ret varmt.

773 T: Og det var varmt nok?

774 B3: Ja.

- 775 B4: 25 år?
- 776 B3: Den koldeste nat i 25 år.
- 777 B4: Nårhh, Jeg troede du sagde du sov i shelter i 25 år.
- 778 T: (griner)
- 779 B3: Nej (griner)
- 780 B2: Jeg var også på sådan en nærmest friluftstur hvert år.
- 781 B3: Det er jeg også, mange gange om året.
- 782 T: Mhmm, hvad er det...
- 783 B2: Jeg er faktisk næsten kun med min far og så min søster og min anden søster og så er vi så
784 også sammen med nogle andre familier hvor vi kalder det en kanotur, hvor vi tager op til
785 Gudenåen hvert år i sidste weekend i sommerferien eller den første weekend efter
786 sommerferien og så tager vi derop og så sejler vi i kano...
- 787 T: Ja.
- 788 B2: Og sover under træ to nætter, og faktisk sidste år der faldt jeg faktisk og slog mig rigtig
789 meget...
- 790 T: Nå.
- 791 B2: Fordi jeg kørte en trækvogn over min fod.
- 792 T: En hvad, trævogn?
- 793 B2: Trækvogn.
- 794 T: Nårh.
- 795 B2: Så kom blodet og så skulle jeg på hospitalet og blive syet og sådan.
- 796 T: En trækvogn fra din med kanoerne eller hvad?
- 797 B2: Ja altså når vi kører ned eller alt vores bagage op.

798 T: Mhmm, nå det var uheldigt.

799 B2: det var ret uheldigt.

800 B3: Jeg er også på kanotur og jeg er også på friluftstur både i Norge og Sverige.

801 T: Okay, kanotur er det også i Norge og Sverige eller er det også i Danmark?

802 B3: Nej det er også i Danmark.

803 T: Okay.

804 B4: Altså vi har været ude og rejse i 3 måneder og der vandrede vi også meget.

805 T: Okay, i Danmark eller hvad, hvor henne?

806 B4: I øhh Amerika.

807 T: Nå Okay, Det må da have været fedt var det ikke? () eller hvad et kan godt, det er lang tid 3
808 måneder vandrede I, i så lang tid?

809 B4: Øhmm, jeg ved, () altså vi vandrede ned i Colca Canyon og det er verdens dybeste kløft.

810 T: Mhmm, ja okay.

811 B4: Og der vandrede vi 3 dage, hvor vi kom op og ned, og første dag der gik vi ned og så øhmm
812 havde vi kun to liter vand med til 5 mennesker.

813 T: Mhmm, nå hold da op.

814 N: Det var en sjov tur?

815 B4: Ja.

816 N: Kan du huske hvad du syntes der var sjovt ved den?

817 B4: Det hele.

818 N: Det hele?

819 B4: Bortset fra når vi blev uvenner.

820 N: Blev i uvenner?

821 T: Med øhh, med de der 5 mennesker der var afsted?

822 B4: Det var bare min familie.

823 T: Nårh. () Okay. Er øhh har i øhh, nu har i snakket om de her øhh, nårh ja B1 jeg har ikke
824 spurgt dig, Øhh hvad laver du når du er ude i naturen, bare der hjemme eller når du er på ture
825 eller:

826 B1: hmm, går med hunden.

827 T: Går med hunden ude i naturen, hvor går i rundt henne så?

828 B1: Altså vi har en campingvogn...

829 T: Ja.

830 B1: ...og der ligger vi så og der er en skov hvor man kan lufte hunde.

831 T: Nå okay, kan du godt lide det?

832 B1: Ja.

833 T: Ja. () hvad har i sådan øhh hvis nu i tænker tilbage på øhh enten jeres kanoture eller jeres
834 vandreture eller øhh ja bare har gået med hunden har i en eller anden god oplevelse, hvor i
835 kan huske det var øhh sjovt eller det var spændene da vi lavede det.

836 B3: Det har jeg, ovre i Norge øhhm for mange år siden da jeg var helt lille der gik vi en tur hvor
837 vi gik ovre ved Hardangervidda og var det samme sted som der hvor min mor og far var blevet
838 kærester oppe i Norge. Det var oppe på et bjerg øhhm og så i sommerferien der var vi den
839 samme rute som da jeg var lille og det var ret sjovt at se det.

840 T: Hvordan naturen var eller?

841 B3: Mhhm, den har jo ændret sig siden så nåletræerne var blevet større og vi gik på sne om
842 sommeren.

843 T: Nå.

844 B3: Det var rigtig koldt.

845 T: Nå, oppe på Hardangervidda?

846 B3: Mhmm.

847 T: Så har i været højt oppe har i ikke? Hvis det har været om sommeren.

848 B3: Dat var, det var den gåtur der er, men vi var nødt til at lave ruten lidt om fordi der kunne
849 være farligt på grund af sneen...

850 T: Mhmm.

851 B3: Øhmm altså vi gik bare oppe på Hardangervidda på sne.

852 T: Ja, hvordan var det at gå deroppe?

853 B3: Sjovt.

854 T: Var det sjovt?

855 B3: Vi så også nogle masse telte hvor de havde heste. Altså det var sådan indianertelte syntes
856 jeg for de var farvet ligesom indianertelte var og så havde de heste, det eneste sted der var
857 græs der havde de heste gående.

858 T: Gik i øhh langt og øhh var det hårdt og alt det her?

859 B3: Hmm det var ikke så hårdt øhh vi nåede så ikke helt op på toppen fordi vi skulle hjem igen,
860 vi skulle nå ned igen. Vi havde ikke taget telt med derop, teltet stod nede øhmm nede lige ved
861 siden af Hardangervidda.

862 T: Mhmm, har, har øhmm du B2 eller har du b4 en eller anden god oplevelse fra nogle af jeres
863 ture...

864 B4: Jaah.

865 T: ...som i kan huske står helt klart som en af de bedste oplevelser? () B4 havde du noget? ()
866 der er ikke noget der lige falder jer ind i tankerne eller hvad?

867 B4: Jooh.

868 T: Nå, du må gerne fortælle, () men du behøver heller ikke, øhh B2 hvad har du øhh, har du
869 haft en eller anden oplevelse.

870 B2: Jaah, det var vist da vi var i øhh, jah det er der, jeg syntes ret meget bare når man er ude i
871 naturen når man er på skiferie faktisk...

872 B3: Ja.

873 B2: ...Fordi så står man jo på ski hele dagen, man er jo næsten ikke hjemme i hytten så er man
874 bare ude og så mærker man bare luften suse imod ens hoved og så mærker man glæden når
875 man gør et eller anden sejt.

876 B3: Ja.

877 B2: Altså for eksempel så har jeg lige lært at stå på snowboard i år.

878 Thore: Ja.

879 B2: Eller jeg kunne også lidt sidste år eller altså jeg blev bedre i år, men jeg var så uheldig at
880 brække kravebenet, så jeg nåede kun at få to dage på snowboard.

881 T: Nå okay.

882 B3: Jeg syntes, altså på skiture der er vi tit oppe på en rute øh hm på et skisted der hedder
883 Säfsen og der er der sådan en bestemt rute der hedder ulveruten eller hvad var det nu den
884 hed og der er det sådan ikke en fast rute, det er en masse små ruter som fører sammen til sidst
885 hvor det er at der er små bump og der er træer midt i det hele så man, det er ikke sådan stejlt,
886 men mere fladt, men det er mega sjovt alligevel det går nemlig sådan her, sådan og så tager
887 det farten af og der er sådan et bump og alt muligt, det er nemlig mega sjovt.

888 T: Ja.

889 B3: Og så om sommeren er der mountainbikestier i stedet for.

890 T: Ja, hvor var det henne?

891 B3: Säfsen.

892 T: Säfsen, hvor var, hvor lå det henne?

893 B3: Øhh tæt ved Frederiksborg tror jeg nok den hed byen.

894 T: Ja, nå.

895 B3: Der er vi altid for vi har et sommerhus derhenne.

896 T: Nå okay.

897 N: Det ligger i Sverige?

898 B3: Mhmm. ()

899 B2: Altså vi var i Hemsedal, det var der vi var på skiferie. Der har vi været en gang før.

900 T: Ja.

901 B2: Og det var faktisk øhh, det lå bare nede i sådan en dal ja altså Hemsedal og så når man
902 endelig, så kunne man tage nogle lifter på solsiden og der var det bare sådan rigtig dejligt.

903 T: Ja.

904 B2: Og så, det var også sådan en tur hvor man også kunne køre ind på sådan en offpiste og det
905 lærte jeg også at køre på snowboard og sådan noget.

906 T: Mhmm.

907 B2: Så det er bare rigtig hyggeligt og være ude når det er sne også og stå på ski fordi, og i hvert
908 fald også kælke.

909 T: Ja. Øhmm jeg skal bare lige høre, vi har næsten ikke flere spørgsmål og vi har næsten heller
910 ikke noget tid tilbage, men jeg skal bare lige høre nogle af de ting i laver når i er hjemme i
911 hverdagen udenfor er det også nogle af de ting i laver, i har lavet til spejder her?

912 B3: Bål og klatre i træer.

913 B2: Jeg klatrer også rigtig meget i træer og snitter rigtig meget. Jeg klatrede i træer den anden
914 dag fordi vi skulle fælde, vores træ øhh det skulle sådan skæres ned ellers så blev det for stort
915 jeg syntes det er synd for jeg elsker store træer. Altså jeg kan bare huske vi klatrede i træet og
916 det var rigtig hyggeligt.

917 T: Ja.

918 B3: Det er fordi vi har også et klatretræ i vores egen have hvor det er vi bare skal klatre rundt.
919 Vi har to små træer som egentlig er blomstertræer, men når de bliver store så kan man klatre i
920 dem.

921 T: Ja.

922 B3: Øh hm for så bliver det sådan nogle træer man bare kan klatre i hvis man gør det rigtigt,
923 man kan nemlig klippe dem uden at gøre, uden der sker noget jo altså så vokser den mere den
924 anden vej, men man kan nemlig få den til at være et godt klatretræ.

925 T: Mh hm, hvad med dig B1? Laver du nogle ting der hjemme som du også laver her til spejder?

926 B1: Øh nej.

927 T: Nej, du laver ikke bål derhjemme eller snitter eller laver rafter eller binder knuder eller?

928 B1: Næhh.

929 T: Nej, så det er kun de ting du laver til spejder, dem laver du bare her og ikke derhjemme?

930 B1: Ja.

931 T: Hvad med dig B4 laver du nogle ting derhjemme som du også laver her til spejder? ()

932 B4: Altså overfor vores hus der ligger der sådan en forladt have og den minder lidt om når
933 man går rundt i mellem træerne derovre.

934 T: Nå.

935 B4: Der er jeg ofte.

936 T: Der er du ofte derovre?

937 B4: Mh hm, og det kan jeg godt lide at være fordi at når jeg, i hvert fald når jeg er alene derovre
938 sammen med min hund så øh hm føler jeg at vi er i sådan et stort palads alene.

939 T: Når ja, arhh det må også være fedt. Hvad var det et forladt hus eller hvad, det bor ikke
940 nogen.

941 B4: En forladt have der bor ikke nogen.

942 T: En forladt have, nåh og der er ikke noget hus der ved den have der?

943 B4: Nej.

944 T: Nej.

945 N: Hvad laver i så derovre?

946 B4: Øh hm vi skræmmer ænder.

947 N: Skræmmer ænder?

948 T: Er der en sø også derovre eller hvad?

949 B4: Ja det ligger lige ned til Odense å.

950 T: Nårh okay.

951 B4: Og sååh øh hm, der er sådan et skur derovre da vi var, da jeg var mindre der lavede mig og
952 min søster sådan en klub hvor at nogle af mine veninder var med mig hjemme hver mandag
953 og så klatrede vi op på det der hus, men det kan ikke mere for en dag der faldt jeg igennem.

954 T: Nå, okay så var det slut med at klatre der.

955 B4: Ja.

956 T: Nå.

957 B4: I hvert fald på den ene halvdel.

958 T: Ja, laver du nogle af de der ting sådan bare derhjemme altså laver bål med din far eller.

959 B4: Jamen det er fordi vi har ikke nogen bålplads i haven, der er ikke plads.

960 T: Nårh, okay, hvad med sådan noget ligesom de andre snitter eller øhh, hvad kan man ellers
961 lave trangia eller kravler i træer. Har i træer derhjemme?

962 B4: Vi har ikke nogen træer i haven, men der er, vi bor ned til eller ovre i den forladte have
963 kan man klatre meget, men jeg klatrer ikke så meget mere. Jeg klatrede meget da jeg var lille,
964 men nu klatrer jeg ikke så meget mere.

965 T: Okay. Øhhm, nu begynder de andre snart at komme så jeg kan lige nå at spørge om en
966 ting mere og det er øhh, hvilken form for natur i bedst kan lide at være i, hvilken slags natur?
967 hvis øhh. Hvis i forstår spørgsmålet, om i bedst kan lide at være inde i en skov eller nede
968 ved stranden eller ude på en eng eller en mark?

969 B1: Alle.

970 B2: Når jeg tænker natur tænker jeg skov og eng.

971 B3: Skov og eng og søen.

972 B2: Ja og søer.

973 B4: Jeg syntes ikke strand det er så meget natur.

974 B2: Det syntes jeg heller ikke.

975 T: Det syntes i ikke?

976 B3: Nej.

977 T: B2 hvorfor det?

978 B2: Der er for mange mennesker, og altså skov det er sådan et sted hvor der er ikke rigtig
979 nogen mennesker på det nærmeste på, i en skov der er man bare nærmest sig selv.

980 B3: Ja.

981 T: Nå, er det også det du tænker eller hvad B4? .

982 B4: Altså jeg tænker ikke stranden at jeg tænker natur, fordi at i naturen der er der sådan
983 træer og græs og der er ikke sand.

984 T: Hmm, nå okay. hvad tænker du det B1?

985 B1: Hmm, ja.

986 T: Øhh at, øhh hvad tænker du er natur?

987 B1: Skov.

988 T: Skov er natur, er der andre ting der er natur?

989 B1: Nej.

990 T: Nej. () øh hm jeg ved ikke Niklas vi har jo ikke så meget mere tid. Vi er gået lidt over () de
991 andre begynder også at komme. Der er kommet nogle af de ældre der hvis øhh, er der, vil i
992 have nogle af de her? Der er lidt rosiner tilbage og så er der de der lidt kedelige hasselnødder
993 så kan i bare tage.

994 N: Bare lige for at være helt sikker hvad for en natur kunne i så bedst lide at være i så?

995 B3: Skoven.

996 N: Skoven.

997 B2: Skov og eng.

998 N: Skov og eng.

999 B1: Skov.

1000 B4: Den forladte have.

1001 N: Den forladte have.

1002 T: Er hvad, den forladte have er det sådan øhh hvorfor kalder du den det?

1003 B4: Det er fordi at der bor ikke nogen den er, altså Odense kommune ejer den, der kommer
1004 aldrig nogen der, jo der er nogle andre som bygger huler der ovre og sådan noget, men jeg tror
1005 at mig og Baloo er dem der kommer der mest.

1006 T: Nå hvad er det et navn du har fundet på det der den forladte have?

1007 B4: Nej det er sammen med min familie.

1008 T: Nå okay, det lyder sådan helt øhh eventyragtigt eller sådan noget. Som om man kommer
1009 over i sådan en spændene fantasihave.

1010 B4: Jamen det er det også.

1011 B3: Jeg tænker sådan lidt rodehave sådan store træer.

1012 T: Hvad for en have?

1013 B3: Den forladte have.

1014 B2: Og sådan noget græs der ikke bliver klippet der bare sådan ting der bare vokser vildt.

1015 B4: Jamen det gør også, altså det bliver nogle gange klippet, der kommer sådan en mand nogle
1016 gange med sin hund derover og klipper det, så fordi han bruger det også til at træne med hans
1017 hund der.

1018 T: Klipper han græsset?

1019 B4: Ja, han slår græs derovre.

1020 T: Nå.

1021 B4: Men der er en hel masse bær og æbletræer derovre.

1022 T: Mhmm, så det øhh der kan du godt lide at gå over?

1023 B4: Mhmm, der var en dag hvor mig og min søster vi øhhm vi ville have de røde æbler og så
1024 klatrede vi helt op i trækronen og så smagte de røde æbler ikke godt.

1025 T: Nå, nej (griner) hvad smagte de, eller hvordan smagte de?

1026 B4: Jeg kan ikke lide røde æbler.

1027 T: Nå okay, det er kun grønne eller hvad?

1028 B4: Jeg kan godt lide, men jeg kan bedst lide dem der er sure, jeg syntes røde æbler er lidt
1029 søde.

1030 T: Nårh okay, de var søde dem her i den forladte have.

1031 B4: Mhmm, men kun de røde.

1032 T: Ja, Niklas her vi mere vi vil spørge dem om?

- 1033 N: Næhh.
- 1034 T: Det skulle lige være et opfølgende spørgsmål. ()
- 1035 N: Øhh, jeg tror ikke jeg har noget.
- 1036 T: Nej, er der noget i tænker i øhh?
- 1037 N: Ja er der noget i er i tvivl om eller noget har lyst til at spørge os om? Nu har vi spurgt jer om
1038 en hel masse ting selv.
- 1039 B3: Har i gået til spejder?
- 1040 N: Det har jeg faktisk ikke nej.
- 1041 T: Det har jeg heller ikke.
- 1042 B2: Hvad skal i bruge det her til?
- 1043 T: Vi skal bruge det til øhh, en stor opgave vi skal skrive og så skal vi ude på noget der hedder
1044 et universitet og så skal vi aflevere den derude, og så når vi har gjort det så er vi færdige med
1045 at være derude på universitetet. Det er ligesom en skole, så er vi færdige med at gå i skole og
1046 så skal vi ud og have et rigtigt job når vi er færdiguddannede.
- 1047 B3: hvad vil i have som job?
- 1048 T: Jeg skal være lærer.
- 1049 B4: Idrætslærer.
- 1050 T: Ja.
- 1051 N: Jeg skal også være en eller anden form for lærer, jeg ved ikke jeg tror måske jeg skal være
1052 mere friluftslivslærer.
- 1053 B4: Kan man være det?
- 1054 T: Så han kommer til at lave en masse spejderting.
- 1055 B4: Skal du så være natur/teknik lærer.

- 1056 N: På en efterskole måske eller højskoler og sådan noget så undervise i kajak og klatre og sove
1057 i telt og sådan noget.
- 1058 T: Vi har også været på mange spejderture vi har både været i Norge og Island og sovet i telt
1059 og sovet under træer og i sne og på ski og alt det der ja. () Nå skal vi sige det var det?
- 1060 B2 og B3: Ja.

1 **Bilag 4: Transskription af interview, Stjernegruppen, 07-04-2016:**

2

3 *T = Thore, N = Niklas, B1 = barn 1, B2 = barn 2, B3 = barn 3, B4 = vilkårligt barn, som går til*
4 *spejder.*

5

6 T: Det første jeg skal sige, det er alle de her () lidt praktiske ting om interviewet. Hvad det
7 handler om. Og øhh, jeg ved ikke om I kan huske eller om I har hørt fra jeres forældre, hvad
8 det handler om?

9 B1: Det gjorde jeg ikke...

10 T: Nej...

11 B1: ... Såå.

12 T: Men det handler sådan om, hvordan I oplever naturen når I er til spejder og også lidt om
13 hvordan I oplever naturen, når I bare er derhjemme, øh, og udenfor (). Så er det selvfølgelig-.
14 Det her interview her, det bliver anonymt. Så selvom I har nogle navne hver især. Hvad var
15 det du hed?

16 B3: B3.

17 T: B3. Og?

18 B2: B2.

19 T: B2. Og?

20 B1: B1.

21 T: B1.

22 T: Og jeg hedder Thore. Og det er Niklas. Så () Niklas, han skriver lige navne ned og ligger dem
23 foran jer og sådan noget. Men når vi skrive alt det her ind på computer, så bliver det uden
24 navne og sådan noget. Så man ikke kan genkende jer. Hvem der har sagt hvad og bla bla bla...

25 B3: Ja.

26 B2: Okay.

27 T: ... Det plejer man at gøre, når man laver den her slags...

28 N: I kan, I kan bare sige hvad I har lyst til.

29 T: ... Opgaver. Ja, I må gerne snakke grimt om Niklas og () (ler). Nej, selvfølgelig ikke. Og så
30 skal jeg bare lige høre, at det er okay med jer, at være til interview, ikke også?

31 B1, B2, B3: Ja, ja.

32 T: Og I kan selvfølgelig gå når som helst, hvis der er et eller andet I synes (). Nu gider vi ikke at
33 være her mere, eller et eller andet.

34 B2: Ja.

35 T: Okay?

36 B3: Mmh. Bare det ikke går for meget over tid.

37 T: Ja, ja. Vi skal nok skynde os. Så bliver det som sagt optaget på bånd. Så vi kan transskribere
38 det. Dvs. at skrive det ind på computer bagefter. Og så vil det tage højst en time. Og det vil
39 nok nærmere tage ().

40 N: Tre kvarter.

41 T: Ja, højst tre kvarter. Det er nok mere passende at sige det. Tre kvarter. Såå, nu har vi fået
42 jeres navne, og så skal vi bare lige høre hvor gamle I hver især er. Så B3?

43 B3: Ja. Jeg er 10. Bliver snart 11.

44 B2: Jeg er 11 og bliver snart 12.

45 T: Ja.

46 B1: Jeg er også 11 og bliver snart 12.

47 T: Okay. Og såå ().

48 N: Må jeg lige bryde ind hurtigt?

49 T: Ja.

50 N: Jeg vil bare sige, at det er Thore der stiller spørgsmålene, så jeg kommer ikke til at stille
51 særligt mange spørgsmål. Jeg kommer bare til at sidde som den mærkelige mand herovre i
52 hjørnet.

53 B2 og B3: Okay (ler).

54 N: Og en gang imellem kan det være, at jeg lige stiller et opfølgende spørgsmål til et af Thores
55 spørgsmål, hvis jeg undrer mig over noget af det I siger.

56 B2: Okay.

57 N: Okay?

58 B1: Ja.

59 T: Ellers går han bare over til ræven og aer den (UF). Nå, og så skal jeg bare lige hurtigt høre
60 hvor I kommer fra. Om I kommer fra Odense eller?

61 B3: Jeg kommer fra Odense.

62 T: Mmh.

63 B2: Ja, det gør jeg også.

64 B1: Også mig.

65 T: Okay. Det er fint. Og så. Det her interview her. Det er jo sådan noget (). Så det ikke bare er
66 mig der stiller spørgsmål til dig, til dig og til dig. Og så svarer I kun til mig. Det må også gerne
67 være sådan, så hvis du har oplevet et eller andet og du tænker: "Ej, jeg har oplevet noget, der
68 minder om det", eller "jeg har overhovedet ikke oplevet noget, der minder om det". Så må I
69 gerne sådan (), snakke indbyrdes.

70 B2: Okay.

71 N: Hvis, hvis I uenige med hinanden om noget eller (). Så må I gerne diskutere det også, og
72 sådan.

73 B3: Okay.

74 B1: Fedt.

75 N: Hvis det giver mening?

76 T: Meget fedt. Nå, vi skal starte med at høre hvor mange år I har gået til spejder.

77 B2: Altså-.

78 B3: Jeg har (). Jeg kan aldrig huske det. Tre, snart fire.

79 T: Får man de der mærker der?

80 B3: Mmh.

81 T: Efter hvor mange år, man har gået?

82 B2: Ja, jeg er i gang med mit femte år.

83 B1: Ja, tredje eller fjerde, tror jeg.

84 T: Ja.

85 B3: Jeg kom lidt sent ind, for der var lang venteliste.

86 T: Okay, men I har gået her i Stjernegruppen alle årene?

87 B1, B2, B3: Ja.

88 T: Hvorfor startede I for mange år siden? Med at gå til spejder?

89 B2: Min mor tvang mig (smiler)

90 T: Din mor tvang dig.

91 B2: Pga. at min storebrødre også har gået til spejder. Og de synes også det er rigtig sjovt.

92 T: Mmh.

93 B2: Og, øh, jeg er lidt ligesom dem. Så ().

94 B3: Jeg gjorde det fordi, at en fra min klasse, han gik også til spejder og det lød spændende. Og
95 så kunne jeg godt lide at være i naturen.

96 T: Mmh.

97 B1: Jeg ville gerne prøve noget nyt som ingen fra min klasse havde prøvet. Og så blev det
98 spejder.

99 T: Okay.

100 B1: Og så var der en helt masse der begyndte til det.

101 T: Hvad har du selv-. Øh. Hvad havde du gået til inden da?

102 B1: Ikke noget. Nu går jeg så også til basketball.

103 T: Okay. Ham der (). Går han også til spejder, ham du startede med?

104 B3: Ja.

105 T: Okay.

106 B3: Jeg har ikke tænkt mig at nævne navn, hvis han ikke vil have det.

107 T: Nej nej, selvfølgelig ikke. Nej nej. Vi skal nok også (). Hvis du havde sagt det, så skulle vi nok
108 også lade være med at nævne ham. Men, ehm, hvorfor går I så stadigvæk til spejder?

109 B2: Sådan (). Jeg synes det er meget sjovt og hyggeligt.

110 T: Mmh.

111 B3: Fordi det er sjovt, hyggeligt og så fordi, at jo højere man kommer op, jo mere må man selv
112 eller jo mere skal man lave selv. Og så lærer man mange ting.

113 T: Så lave selv (). Som udendørs og sådan noget?

114 B3: Ja. Og så lærer man en masse ting.

115 T: Mmh.

116 B1: Jeg har fået en masse nye venner, f.eks. en, jeg nævner ikke navn, men han bor ikke så
117 mange gader væk fra mig. Det er mega fedt.

118 T: Ja. Så ham går du til spejder med her nu?

119 B1: Ja.

120 T: Øh, I sagde, ehm, at det var sådan () sjovt og hyggeligt.

121 B3: Mmh.

122 T: Hvad, hvorfor er det sjovt eller hyggeligt? Og hvad er det, der gør, at det er sjovt og
123 hyggeligt? ...

124 B2: Sådan...

125 T: At komme til spejder.

126 B3: At man er udenfor og man må mange ting og sådan noget.

127 T: Mmh.

128 B2: Ja, og sådan (). Lederne kan nogle gange være sjove. Og så også bare det, når man er på
129 tur. Såå. Eller sådan. Det at man er sådan, sådan, man er delt i drenge og piger, så hygger man
130 sig meget. Sådan. F.eks. sådan med nogen man ikke rigtig har været i gruppe så meget med.

131 B3: Mmh. **Og** det er ikke sådan, at det kun er piger og det kun er drenge, som det normalt er i
132 skolen. Det er sådan mere blandet. Sådan så man kan godt blive venner med nogle forskellige.

133 T: Mmh. Ja. Nå, men det er meget fint. Hvad er det-. Hvad er sådan det bedste og det værste at
134 lave, når I er til spejder? Hvis I kan sådan sige, den her slags aktiviteter eller det her, det er
135 kedeligt at lave eller det her...

136 B3: Det kedeligste...

137 T: ... Er noget af det sjoveste at lave.

138 B3: ... Det er nok, når vi er på stjerne løb. Det synes jeg ikke er særligt sjovt. Det er mere sådan,
139 når vi laver bål og sådan. Det er sjovere. Og når vi laver mad.

140 T: Stjer-. Stjerneløb, hvad var det?

141 B3: Det er sådan-. Der er-. Man får et kort, og så skal man ud til nogle poster. Og så klik.

142 B2: Der er sådan en slags hulmaskine. Noget lignende. Men det er sådan nogle slags...

143 B3: Pigge.

144 B2: ... Ja. Ja, sådan nogle søm. Sømhoveder. Sådan (UF) spidse ende. Så...

145 T: Ja.

146 B2: ... Så skal man sådan klippe det ind i en firkant.

147 T: Okay.

148 N: Hvorfor er det ikke sjovt at gå til-, at være til stjerneløb?

149 B3: Fordi at, der synes jeg ikke, at man er så meget sammen. Jo, man er jo på hold og man

150 hjælper hinanden, men der har man meget nemmere ved at blive uvenner, hvis man (). F.eks.

151 den ene vil over til det ene sted og den anden vil over til det andet sted. Men det er man ikke,

152 når man laver bål, fordi der bliver man sådan mere enige, for der ved man sådan hvad det skal

153 ende med.

154 N: Okay.

155 T: Hvad synes I to, at (). Sådan gode og dårlige ting at lave her?

156 B2: Sådan, øh, sådan, øh, der er mange forskellige aktiviteter man laver, så. Det er lidt

157 forskelligt, men når man er nybegynder, så er en af de værste ting, når man kommer ud på de

158 sådan (). Nogen af de lidt større ture og får hjemve, sådan. Det kan være (). Det ().

159 T: Det er en dårlig oplevelse?

160 B2: Ja, og så (). Det fik jeg da jeg sådan (). Var i nogen af de meget lavere og sådan.

161 T: Mmh. Men hvad med nu når i går her til Juniorspejder. Er der-. Hvilke ting er sjove at lave?

162 Du sagde mad?

163 B1: Jeg kan godt og (). Jeg kan godt lide regnen...

164 T: Regnen?

165 B1: ... Når det regner.

166 T: Regner?! Nå, hvorfor det?

167 B1: Pga. så bliver man våd og det er mega fedt...

168 B3: Nej, det er ej.

169 B1: ... Og jeg kan vildt godt lide det.

170 T: Hvorfor er det fedt? Og blive...

171 B1: Det er...

172 T: ... Gennemblødt?

173 B1: ... Anderledes end det der perfekte...

174 B3: Det værste...

175 B1: ... Med sol og sommer og sådan noget.

176 T: Okay.

177 B3: ... Det værste er når vi laver bål og man får røg i håret.

178 B2: Ja, eller når man får røg i øjnene, pga. så at...

179 B3: Ja.

180 B2: ... Det kan godt være irriterende.

181 B3: Nej, når man får røg i håret, så går det ikke ud. Kun når man vasker det.

182 T: Men er det ikke noget med, at så skal man bare sætte en finger op foran røgen? ...

183 B3: Nej.

184 T: ... Så forsvinder røgen.

185 B2: Jaaaa.

186 T: Det er der nogen der siger.

187 B3: Det er ikke noget der hjælper.

188 T: Det passer ikke?

189 B3: Nej, det er vinden der gør det jo.

190 B2: Jaa, eller måske at det er sandt? Måske har den døde kanin noget at gøre med det?

191 T: Ja. (UF) den døde ræv. Nå, du sagde sådan (), at regnen den var fed. Fordi det var
192 anderledes. Men er det sådan (). Jeg tænker (). Det er jo altså (). Der er jo ikke særligt mange
193 der synes det er sjovt når det regner...

194 B1: Nej.

195 T: ... Fordi, at så bliver man gennemblødt. Og...

196 B1: Det er også...

197 T: ... Kold og den slags.

198 B1: ... Nogen gange er det heller ikke det fedeste, hvis man har haft en dårlig dag i skolen, men
199 det er meget hyggeligt synes jeg.

200 T: Nå, jamen det er helt fint. Altså.

201 B1: Ja, ja.

202 N: Hvad er det hyggelige ved regnvejr?

203 B1: Det ved jeg ikke. Det-. Man kommer bare sammen på en ny måde, synes jeg.

204 N: Ja.

205 B2: Ja, og så (). Sådan. Så også lære lidt mere, at så er ham her også sjov-, meget sjov at-. Sådan
206 sammen. Så det at, sådan. Det giver bare en bestemt oplevelse på en måde.

207 N: Mmh.

208 B3: Den oplevelse er, at man bliver våd.

209 B2: Ja, B3 er noget uenig med os. Såå.

210 T: Det kan være, man kommer til. Altså-

211 B3: Det ødelægger min frisure.

212 B2: Nå.

213 T: Det kan være, man bliver opmærksom på, hvad man sådan skal huske, når det regner?

214 B3: Jeg har aldrig regntøj med fordi så ligner jeg en forvokset peber. Det er fordi (). To

215 størrelser-

216 T: Hvad gør du så, hvis det begynder at regne til spejder og I skal være udenfor? Så er det jo

217 ikke særlig godt.

218 B3: Så har jeg det med. Men det er to størrelser for stort til mig.

219 T: Nå, okay.

220 B2: Ja, altså. Sådan. For mig der, sådan at (). Jeg har-. Jeg plejer altid, sådan, at være den

221 person, så at (). Jeg gider ikke sådan noget, at man skal have det på, man skal have det på, man

222 skal have det på, så jeg plejer altid bare at være sådan (). Altså, have noget blanding af det

223 hele.

224 T: Mmh.

225 B2: Regntøj, noget der kan tåle mudder. Og alt sådan noget.

226 B3: Jeg pakker det praktiske og det nemmeste.

227 T: Så I har-. Er I alle kommet med en god og en dårlig oplevelse nu?

228 B3: Ja.

229 B2: Nej, jeg er kom-.

230 T: B1, du er kommet med en god. Det var regnen.

231 B1: Ja.

232 T: Og en dårlig – hvad kunne det være?

233 B1: Ehm ().

234 T: En dårlig eller ked-. Eller ja. Det ved jeg ikke.

235 B1: Det ved jeg faktisk ikke. Jeg synes det hele er mega hyggeligt.

236 T: Det er også rigtig godt. Hvis man har det sådan, så er det jo sjovt. Havde I nogen? Dårlige?

237 Noget I sådan synes: "Åh, det gider vi ikke til at lave". Nårh ja, der var også stjerneløb, men

238 ellers.

239 B2: Sådan, ja...

240 B3: Når man venter på lederne.

241 T: Mmh.

242 B2: Jaa, og det kan være sådan, lidt sådan, når lederne ikke har styr på tingene, så kan det godt

243 vare sådan 5 minutter.

244 B3: Og det har de næsten aldrig.

245 T: Nej, okay. Nå, men så det går mest sådan på, altså sådan de praktiske ting og sådan noget?

246 B3: Mmh.

247 B2: Ja.

248 T: Nå, men så kommer vi til noget omkring naturen og så har vi været ude og tage nogle

249 billeder. Her er jeres område, hvis man kan sige det sådan. Kan man tænde noget lys? Kan

250 man tænde deromme bagved måske?

251 *Der tændes for lyset i rummet.*

252 N: Så er der lys.

253 T: Det er okay.

254 B3: Sådan der.

255 B2: Nice.

256 T: Vi kan lige prøve at køre dem igennem. Kan I se hvor det her, det er fra?

257 B1: Ja.

258 B2: Ja.

259 B3: Ja, det kan jeg godt.

260 B2: Er det ikke søen der?

261 B3: Man kan se mosen der. Lige derude.

262 T: Er I enige i det, I to?

263 B1: Ja.

264 B2: Ja, man kan lige se sådan mosen lidt.

265 T: Hvor r vi henne der?

266 B2: Der står vi (UF).

267 B3: Det er lige her.

268 B2: Det er lige ved spejderhuset.

269 B3: Det giver for meget spejl, for at jeg kan se det næsten.

270 T: Det er den der plads du er ved.

271 B3: Ja.

272 T: Så er vi her.

273 B2: Det er, ehm...

274 B3: Ja! Totempælen.

275 B2: ... Og der er et lidt åbent sted med det der...

276 B3: Ja!

277 B2: ... Som...

278 B3: Der er også totempælen.

279 B2: ... Ja, men-. Og det der stativ dér.

280 B3: Ja! Nej, det er herovre.

281 B2: Ja. Ja, sådan ca.

282 T: Nårh, de der nye stativer? Eller rafterne der?

283 B2: Øh, nej nej! Der er sådan-. Hvis du går længere hen...

284 B3: Så er der sådan en bygning med rafter i og den er herovre.

285 B2: ... Nej, nej, det er ikke bygningen jeg tænker på.

286 B3: Nå.

287 B2: Det er. Det var der noget tid før at-. Hvis du gik hen til totem-...

288 B3: Nårh!

289 B2: ... -pælen! Og så gik til højre, så var der sådan en slags klatrestativ som (UF) har lavet.

290 B3: Ja.

291 T: Så er der den her.

292 B3: Ja!

293 T: Jeg tager lige telefonen lidt væk.

294 B3: Det kan jeg godt. Det er lige nede ved mosen nede ved marken.

295 T: Mmh.

296 B1: Nårh ja, er det ikke der, der går køer?

297 B2: Og-.

298 B3: Jo! Jo, det er der, der går køer.

299 T: Kan man komme derind?

300 B2: Ehm...

301 B3: Nej, det kan man ikke.

302 B2: ... Man må ikke, man må ikke.

303 T: Man må ikke?

304 B3: Man må ikke, og det kan man se pga. der er pæl der til hegn også.

305 B2: Ja, der er elektricitet i.

306 T: Okay.

307 B3: Men man kan godt komme derind.

308 T: I har ikke været nede ved søen så, eller?

309 B2: Ehm, jo.

310 B3: Jo, nogen af os har. Jeg har bare ikke.

311 B2: Jo, jeg har en gang. Og der skulle vi-. Og der skulle vi finde insekter (UF). Der var mange
312 guldsmede dernede så vidt jeg kan huske.

313 T: Okay.

314 B2: Der var en, der lige fløj forbi min næse.

315 T: Men hvad (). Går I ikke? Er I ikke samme årgang eller hvad? I to.

316 B3: Mig og B2 er, men han er ikke.

317 B1: Jeg er en årgang over.

318 B2: Ja, det er det at ().

319 T: Nå, du er en årgang over.

320 B2: Ja, det er at, jeg er lige så gammel som ham, men det at (). Jeg tog et år sådan nede i...

- 321 B3: Ja.
- 322 B2: ... Børnehaven.
- 323 T: Nåårh. Så har vi den der.
- 324 B3: Ja.
- 325 T: Den kan I nok også godt.
- 326 B2: Ja (UF).
- 327 B1: Neej, det er der vi altid er på stjerneløb.
- 328 B3: Ja...
- 329 B2: Ja, det er...
- 330 B3: ... Skov.
- 331 B2: ... I skoven.
- 332 T: Jaa, og er det der eller der eller der eller der.
- 333 B2: Det er vist den der.
- 334 B3: Den vej.
- 335 B2: Den vej ovre.
- 336 T: Ja. Ja, det er rigtigt. Det er den skov. Så har vi det stykke der.
- 337 B3: Og det er græsplænen.
- 338 T: Ja.
- 339 B2: Det er den store græsplæne.
- 340 B1: Ja.
- 341 T: Hvordan kan man-. Eller hvad lægger man ellers mærke til udover græsplænen?
- 342 B2: Ehm, der er ...

343 B3: Der er det der jordstykke ud, og det er der deroppe.

344 B2: ... Ja, og der er flagstangen. Og lidt af hytten.

345 T: Ja...

346 B3: Mmh.

347 T: ... Det er rigtigt. Ehm.

348 B3: Jeg kunne ikke få det til at passe, for jeg troede at var taget oppe fra hytten af, så det der
349 var et hvidt hus, men der er jo ikke nogen hvide huse.

350 T: Nej. Ehm. Hvis I kan sådan, pege lidt ud på de forskellige billeder hvad man sådan kan lave
351 af aktiviteter. På de forskellige steder. I kan bare skyde løs.

352 B1: Det er for det meste her vi laver...

353 B3: Bål.

354 B1: ... Snobrød.

355 T: Her ved spejderhyttestedet.

356 B1: Ja.

357 B2: Ja, det er der eller længere der ud til...

358 B3: Og her kan man-.

359 B2: ... Venstre.

360 B3: Her kan man sådan klatre i træer og sådan noget...

361 B2: Ja.

362 B3: ... Med vores klatreudstyr og lave forhindringsbaner.

363 B2: Ja, og. Og. Men det er også et godt sted måske at gemme poster til O-løb.

364 T: Nåårh, po-. Ja.

365 B1: Hernede ved søen der-. Når det er frostvejr der, så er der nogen, der går ud på isen. Det er
366 meget hyggeligt.

367 B2: Ja, og...

368 B3: Bortset fra når den går i stykker og man ryger ned.

369 B2: ... Ja, og det min storebror gjort sådan ca. tre gange.

370 T: Okay.

371 B2: Den er ikke så dyb, som man tror. Den går op til knæene på mig.

372 B3: Ja. Så havde jeg ret, yes!

373 T: Har I gjort det her til vinter?

374 B2: Ehm.

375 B3: Nej, for der var ikke noget is på søen.

376 T: Nåårh.

377 B2: Nej, der var ikke så meget sne.

378 B3: Her kan man sådan lege-. Lave fælleslege og sådan noget som kluddermor og sådan
379 noget...

380 T: Ja.

381 B3: ... Som vi legede en dag til (UF), hvor jeg blev gennemblødt og alle bukser røg af og sko røg
382 væk og sådan noget.

383 B2: Ja, og det er også sådan et godt sted til at kunne lave freezer, pga. der er ikke meget til at
384 støde ind i og sådan.

385 T: Hvad-. Til at lave hvad, siger du?

386 B3: Freezer.

387 B2: Ja, det er sådan...

388 B3: Og det er ikke særligt godt at lege. Det var ikke særlig sjovt at lege den dag, for græsset var
389 gennemblødt.

390 T: Hvad var freezer?

391 B2: Ehm, prøv at forestil dig en bane der ligner et stykke fra en labyrint.

392 T: Mmh.

393 B2: Så skal man tage-. Ligesom Capture the Flag. Så skal man tage hinandens-. Sådan. F.eks.
394 ting.

395 B1: Tørklæder.

396 B2: Ja, men til gengæld er der vist fire mod fire.

397 B3: Det er forskelligt hvor mange der er.

398 B2: Ja, det ehm-.

399 B3: Og så gælder det om at skubbe hinanden ud.

400 B2: Ja, så man sådan kommer uden for sådan.

401 B3: Og så i hjørnerne har man helle.

402 B2: Ja.

403 B3: Og man har helle, når man går uden for labyrinten.

404 T: Ja.

405 B2: Ja, og det er mest uretfærdige er, at hvis det ene hold er mindre, altså sådan er i færre-tal,
406 så må de få en tropspejder med.

407 B3: Ja.

408 B2: Og de skub-.

409 B3: Det...

410 B2: De skubber...

411 B3: ... Og det er mega fedt.

412 B2: ... Sindssygt hårdt.

413 B3: Jeg har hele tiden-. Jeg har haft Anne med. Hun er mega god, og hun skubber helt vildt
414 hårdt.

415 T: Ja.

416 B2: Ja. Så var der () drengegruppe som-.

417 B3: Men der er mange der er bange for mig, når jeg skubber.

418 T: Så det her, det er sat op. Altså, der er en masse ting på, så det er en labyrint man går rundt i
419 eller hvad?

420 B3: Nej, det er bare sisal.

421 B2: Altså sådan...

422 T: Nårh okay, altså sådan lavt nede ved-.

423 B2: Ja. Sådan noget klart snor, som man lige kan se. Om der er væg og sådan noget.

424 B3: Tropspejderne er sjove, når man har dem på hold. Bare ikke når de er på modstanderens.

425 T: Hvad kan man lave på de to billeder her? Dem har vi ikke snakket om.

426 B1: Her der går vi-. Altså.

427 B2: Det er det et godt poststed. Det er et godt sted, sådan pga. det er en af de steder som at-
428 Når man ser sådan: "Årh, der er to ting, som man kan huske." Sådan, totempælen og den der
429 figur der.

430 B3: Og det er et godt sted også at tage pionermærket som jeg har her. Der tog jeg f.eks. mit og
431 der skulle vi bygge. Der var nogen der byggede en helikopter. Vi byggede en bus.

432 T: Ja.

433 B3: Og så, ehm. Ja. Og der er meget plads og der er rafter tæt på, så man skal ikke gå så langt.

434 B2: Ja, og man skal også passe på, for der er en kæmpe stor fedtfælde nogle gange.

435 T: En hvad? Fedt-?

436 B3: Fedtfælde.

437 B2: Ehm, prøv og forestil dig hvis du graver ned ved jorden...

438 B3: Det er et kæmpe stort firkantet hul som nok er halvdelen af bordet. Og så er det bare

439 sådan fem meter dybt. En **spade** dyb! En spade dyb.

440 B2: Ja, lidt, lidt sådan. Det er til at (). Som madrester. Gammelt vand.

441 B3: Nej, det må ikke være madrester. Det skal være noget flydende.

442 B2: Ja, det er sådan noget.

443 B3: Der må ikke komme kød og salat og grøntsager og sådan noget.

444 B2: Ja, sådan. Der må gerne komme sådan noget æble og sådan noget...

445 B3: Nej!

446 B2: ... For det bliver til jord.

447 B3: Ja, men der må ikke komme alt muligt andet i.

448 T: B1, hvad kan man lave her. Eller havde du lavet noget her?

449 B1: Ehm ().

450 T: Eller hvad kan man laver her hvis ().

451 B1: Min lillebror, han går til sådan noget der hedder familiespejder. Der var vi nede og finde

452 insekter engang.

453 B3: Ja, det er et godt sted at finde insekter. Og når man skal klappe køer. Og når man skal have

454 mudder på støvlerne.

455 T: Hvad for nogle insekter kan man finde dernede?

456 B2: Sådan, f.eks. en guldsmed.

457 T: Mmh.

458 B2: Og så-.

459 B3: Haletudser.

460 B1: Edderkopper.

461 B3: Brrrr.

462 B2: Ja, og myg pga. de lægger deres æg i søen jo.

463 T: Ja. Ja.

464 N: Kan I godt lide at finde insekter?

465 B3: Nej.

466 B1: Ja.

467 B2: Ja, det kan godt være sjovt nogen gange, men altså...

468 B3: Det sjoveste er at finde frøer.

469 B2: ... Ja, men altså det kan godt-. Man kan godt-. Når man har den i sådan et pænt stykke tid,
470 så kan man godt lige, altså. Sådan. De skal ud i det fri på et tidspunkt, altså.

471 B3: Ja.

472 B2: Pga. de har også et liv.

473 T: Ja.

474 B3: Ja. Det værste man kan finde, det er en edderkop.

475 N: Hvorfor er det det værste?

476 B3: Fordi det er verdens klammeste dyr.

477 N: Hvorfor er det det?

478 B3: Fordi de er så klamme med deres lange behårede ben og sådan noget. Kroppe. Og de
479 bidder. Og laver spindelvæv.

480 T: Har de bidt dig?

481 B3: Nej, men jeg er bange for det, så det er det klammeste dyr i hele verden.

482 T: Hvad med jer, B1 og B2? Er det-?.

483 B1: Jeg kan godt lide, når der kravler edderkopper på mig.

484 T: Okay.

485 B3: Brrrr.

486 B1: Det er mega fedt.

487 B2: Jeg har det sådan med det, at-. Jeg har ikke rigtig noget imod edderkopper, men (UF). Det
488 er det at-. Jeg ved godt at, sådan-. Jeg har haft om insekter i skolen og sådan...

489 B3: Det har jeg også.

490 B2: ... Småkryb. Så er der det at læreren fortalte os at sådan nogle små edderkopper, de er slet
491 ikke farlige imod os, pga. af, at...

492 B3: De er bange for os.

493 B2: ... Ja, de er bange for os, **og**...

494 B3: Men også bare tanken om, at der er nogen der siger, at mennesker spiser edderkopper,
495 men det gør de ikke, for edderkopper tør ikke kravle ned i sorte huller. Sådan nogle huller
496 som vi har.

497 T: Nej.

498 B3: Næser, øjne, munde og sådan noget.

499 B2: ... Ja, og sådan. Og. De kan heller ikke bide igennem huden. Det kan de jo ikke.

500 B3, T: Nej.

501 B3: Det fortalte vores lærer os engang en gyserhistorie om.

502 T: Okay. Den må vi lige vente med til en anden gang. Den kan du fortælle, når vi er færdige
503 med interview. Hvis du tør.

504 B3: Det tør jeg ikke.

505 T: Nå. Men så har vi et spørgsmål der også lyder på, hvilken (). Altså, hvilken stemning synes I
506 de her områder, de giver jer? Eller hvad man kan sige.

507 B2: Sådan-.

508 B1: Det her, det synes jeg er mega hyggeligt. Med totempælen.

509 T: Hvorfor det, B1?

510 B1: Ehm, mig og en af mine bedste venner, vi kravlede på et tidspunkt op i totempælen og
511 lavede alt muligt der. Det var mega hyggeligt.

512 T: Okay. Hvad med jer andre?

513 B2: Jeg synes græsplænen er sådan-. Er et godt sted sådan pga. der er jo meget plads til at
514 kunne f.eks. sådan-. Gruppemøde og sådan. Og så er der også lige flagstangen dér, som viser at
515 vi er danskere.

516 B3: De to billeder, de er nok de sjoveste steder at være.

517 T: Dem her?

518 B3: Nej, de to.

519 T: Nårh, de der.

520 B3: Mmh.

521 T: Okay.

522 B3: For der kan man lave bål og snobrød med chokoladeknapper i som vi lavede på et
523 tidspunkt...

524 T: Ja.

525 B3: ... Og aftale ting. Og her der plejer vi at lege freezer og sådan noget.

526 T: Hvad med de her skovbilleder og sådan noget? Hvilken stemning synes I sådan skoven
527 giver?

528 B3: Glad og sjov.

529 T: Glad og sjov?

530 B1: Om vinteren hvor det er virkelig mørkt, der er det rimeligt skræmmende at gå derind.

531 B3: Ja!

532 B2: Ja, pga. at der er nogle få steder sådan, at-.

533 B3: Der er bare huller. Vi var jo på et løb på et tidspunkt og der-. Heldigvis i slutningen af
534 løbet. Og vi havde jo ikke tændstikker med os, så vi gik jo rundt. Sådan en familiedag. Og så
535 havde vi jo en flagermuslygte med og jeg holdt den. Og så faldt jeg så over en træstamme og så
536 gik den ud.

537 T: Mmh.

538 B3: Vi var næsten helt henne ved (). Vi var kun lige henne ved hjørnet af folden.

539 T: Ja.

540 B3: Det var heldigt.

541 N: Hvorfor er det uhyggeligt i skoven?

542 B2: Ja, pga. af at sådan-. At det er jo det, at, at-. Man skal også passe på hoved pga. meget at
543 grenene kan godt være rigtig tynde på træerne, så man slet ikke kan se dem om mørke-. Om
544 natten...

545 T: Mmh.

546 B2: ... Aften. Såå.

547 B3: Og man ved jo heller ikke om der kommer nogen eller noget.

548 B2: Ja, altså. Der er. Sådan. Det er også det, at der nogle gange er få huler folk har lavet og
549 sådan. Så ved man ikke rigtig om der er et eller andet derinde eller ej.

550 B1: Men det kan også være meget hyggeligt...

551 B3: Ja.

552 B1: ... Jeg prøvede på et tidspunkt hvor det var mørkt. Kunne ikke se, hvor jeg gik. Og så trådte
553 jeg ned i søen.

554 T: Okay. Hvad synes du om det?

555 B1: Jeg synes det var mega fedt.

556 T: Okay. Hv-?

557 B3: Fedt og få våde tæer?

558 B1: Ja.

559 T: Hvad, altså. I startede også med at sige, at stemningen den var sådan-. Eller du sagde i hvert
560 fald, B3-. Var det ikke B3? At man blev glad og det var hyggeligt inde i skoven. Hvornår er det
561 hyggeligt inde i skoven?

562 B3: Når det er lyst.

563 B2: Ja, sådan...

564 B3: Halvmørkt, lyst.

565 B2: ... Sådan, når jeg sådan-. I starten af sådan-. Sommermånederne. Så er der rigtig meget,
566 sådan-. Der er der meget mere grønt. Så også mere lyst og man kan se ting og sådan.

567 B3: Der må ikke komme alt for mange blomster, for så træder man dem i stykker.

568 B2: Ja, det er også det at. Så kan man måske være heldig at finde nogle dyr.

569 T: Mmh.

570 B2: Sådan. Der var sådan et tidspunkt hvor jeg var med klassen ude i skoven der. Der så vi et
571 par eger...

572 T: Mmh.

573 B2: ... Og så var der et vi klart kunne se på et træ. Og det var meget sødt.

574 T: Okay. Ja.

575 B3: Til spejdermøder har jeg nok set to sorte og to brune. Altså på én dag. Det er sådan-.

576 T: Hvad tænker du, når du sådan ser dyr?

577 B3: Man får jo at vide, at det er meget svært at se, men på det øjeblik, så tænkte man bare:

578 "Nej, det er jo ikke svært. Man skal bare tie stille og gå lige så stille."

579 T: Mmh.

580 B2: Ja, sådan. Så er det også sådan at-. F.eks. at hvis man nu var i Mikro, hvor dengang, der

581 larmede man jo mere, sådan at-. Der var man lidt mere urolig. Så der så man ikke rigtig så

582 mange dyr. Måske en fugl eller sådan noget. Men når man kommer op i de større, så har man

583 lidt mere kontrol over sig selv, så man kan bedre finde dyr og sådan noget.

584 B3: Ikke når man kommer helt op til de store. Så skubber man helt vildt og griner helt vildt

585 højt.

586 T: Mmh.

587 B2: Ja, det er noget at klanspejderne gør, fordi at de er nogle gode kammerater. De er rigtig

588 gode kammerater

589 B3: Og det (). Og det har jeg bevis på. Det har jeg bevis på. Og beviset står derude. Og det er din

590 storebror.

591 B2: Hmmm.

592 T: Hvad, B1, hvad kan du bedst lide at lave i skoven? Hvad er den-.

593 B1: Ehm. Vi prøvede på et tidspunkt (). Nu kan jeg ikke lige huske det. Der går sådan en lille

594 bitte flod hernede. Der prøvede vi at lave en dæmning og det var mega hyggeligt synes jeg.

595 Også bare at gå der.

596 T: Hvem var det du lavede den med?

597 B1: Det var...

598 Var det nogen fra spejder også?

599 B1: Ja, det var sidste år sammen med nogen.

600 T: Nå, hvorfor tænkte I, at I lige skulle have en dæmning der?

601 B1: Det ved jeg ikke. Det tænkte vi bare. Det lykkedes ikke, men ().

602 T: Hvorfor ikke det?

603 B3: Faldt I i vandet?

604 B1: Altså. Til sidst såå. Vi tænkte vi skulle bruge nogen store nogen. Nogen store (). Nogen fra
605 sådan en træsta-.

606 T: Nogle stykker træ?

607 B1: Ja, nogle stykker træ. Og så kunne vi ikke løfte det til sidst. Og så tænkte vi – ej, vi dropper
608 det.

609 T: Men det var meget sjovt eller hvad?

610 B1: Ja, det var mega hyggeligt.

611 T: Det leder mig lidt til næste spørgsmål, som hedder at øh (). Om I kan fortælle om en dårlig
612 og en-. Eller en god og en dårlig **natur**oplevelse i har haft til spejder? Og det behøver ikke at
613 være dem her. Det kan også være på en af jeres ture, men det må også gerne være på et af de
614 områder her.

615 B2: Ja. Må jeg gerne starte?

616 T: Det må du gerne.

617 B2: Ja, det var da jeg var (). Vist 1.-års Mikro. Der var det vist forår. Midt i foråret. Der er lidt
618 mere mudret nede ved søen så. De ville have vi skulle være dernede, pga. vi skulle finde
619 insekter vist.

620 T: Mmh.

621 B2: Såå...

622 T: Ved den her sø?

623 B2: ... Ja. Nej, den der. Såå kom jeg til at træde lidt for hårdt ned i mudderet. Så, ehm, sad jeg
624 fast der. I et pænt stykke tid. Næsten ved at vælte. Og jeg sad så godt fast, at der skulle en
625 voksen til. Og så sad jeg bare der. Og så fandt jeg ud af, at mine gummistøvler stadig sad i
626 mudderet. Så det tog os lige lidt tid at få dem op.

627 T: Okay. Hvordan kom de op? Skulle de graves op?

628 B2: Jaa, vi var sådan ca. nogen fra Mikro der skulle trække dem op.

629 T: Ja. Var det-. Det var en af dine gode oplevelser?

630 B2: Arh, det var en af de lidt dårlige.

631 T: Nå, det var en dårlig. Men det var da meget sjovt alligevel.

632 B2: Ja.

633 B3: Den dårligste jeg kan huske, det var derude og det var mudret på skrænten og så falder
634 jeg. Og så får jeg bare mudder på benene og på hænderne og på armene. Og det gode var nok,
635 da vi var på min første sommertur. Altså den dér. 2013. Der, ehm-. Og så skulle vi så spise og
636 så kommer jeg lidt for sent hen og så kommer jeg til at stå forrest. Så heldigvis, så råber alle
637 lederne at alle Mikroerne skal forrest. At Mikroerne skal forrest. Og jeg var jo Mikro.

638 T: Og du stod bagerst?

639 B3: Ja! Så kommer jeg lige op foran.

640 T: Ja.

641 B3: Det var det gode ved det hele.

642 T: Hvad med dig, B1?

643 B1: Hmm (). Dårlig oplevelse, det var nok nogle af mine første ture, hvor jeg havde hjemve.
644 Det var ikke så fedt.

645 T: Nej, okay.

646 B1: Og det gode (). Det er resten. Alt. Jeg kan vildt godt lide det.

647 N: Hvad hvis I skal tænke på naturen?

648 B1: Nåårh.

649 N: Sådant en god oplevelse i naturen.

650 B2: Hvor, sådan (). Ja, jeg er pænt glemsom, så jeg skal lige komme i tanke om noget.

651 B1: Samme her.

652 T: I må gerne sidde og tænke lidt.

653 B3: Jeg kan ikke engang huske, hvad der skete i mandags.

654 B1: Ehm, jo. Jeg var syg en dag. Og så var jeg med min storebror til spejder. Min mor var der
655 også, fordi hun syntes jeg skulle noget i stedet for at sidde i sofaen. Og så, ehm, pakkede hun
656 mig på med tøj. Og så gik vi ud og-. Så havde jeg det vildt sjovt med nogen der var ældre end
657 mig. Det synes jeg var vildt fedt. Det var herude.

658 N: Okay.

659 T: Hvorfor, hvorfor var det fedt derude eller hvad lavede I?

660 B1: Vi klatrede i træer og sagde jokes og sådan noget.

661 T: Ja.

662 B1: Det var vildt fedt.

663 B3: Det sjoveste er nok, når vi leger freezer.

664 B2: Ja, sådan-. Jeg synes at det er sådan- (). På et tidspunkt-. Vi var et andet jeg. Jeg kan ikke
665 huske hvor, men der var vi sådan i nogle grupper med, sådan-. Vi var sammen med Minierne.
666 Og så var vi sådan-. Vi var blandede hold, såå...

667 T: Mmh.

668 B2: ... Det var sådan-. Det var meget sjovt. Sådan-. Det var sådan halvt by og så var der sådan
669 noget natur og sådan. Og så skulle vi sådan, klatre op i et, sådan, træ med klatreudstyr...

670 T: Ja.

671 B2: ... Og jeg var sådan-. Jeg var en af de to eneste Juniorer på holdet. Så, ehm. Det var sådan at
672 jeg var vist, øh (). Ja, jeg kan ikke huske hvem-. Der var vist en af Minierne, der var først oppe
673 pga. at nogle af os andre havde lidt højdeskræk så. Så vi var sådan, to Juniorer og nogen par
674 Minier til at trække ham op og det var sådan sindssygt højt oppe. Sådan lidt mere end 10
675 meter oppe i luften og sådan-. Det var meget sjovt pga. at det var meget samarbejde og-.

676 T: Ja. Ja. Så det var det der...

677 B2: Ja.

678 T: ... Gjorde det fedt eller hvad?

679 B2: Ja. Også. Også bare hvis-.

680 T: Hvad var der sket, hvis samarbejdet ikke var gået godt?

681 B2: Så ville ham vi løftede op, falde ned.

682 T: Okay. Så I havde meget ansvar der?

683 B2: Ja.

684 T: Ja.

685 B3: Det er nok det største ansvar vi har.

686 T: Det der, når man kan holde?

687 B3: Mmh.

688 T: Eller hvad?

689 B2: Ja. Ja, også når man skal binde ting sammen. Så. Der var på et tidspunkt at der en af
690 lederne. Sådan-. Vi var på (). Jeg kan ikke huske, hvad det hedder, men det var sådan at- (). Vi
691 var i gang med at binde nogle rafter sammen til vi skulle lave-. Øh, jeg kan ikke helt huske

692 hvad det var, men så kom en af lederne. Så (UF), så var der nogen der ikke helt havde bundet
693 en rafte sammen. Altså sådan, var i gang med. Så var der en der løftede den, sådan, så hvis du
694 har et træ her, og sådan, sådan noget snor til at binde raften på træet. Med en der holder i
695 anden ende. Men så blæste det meget, og så var der en der sådan (), sådan fik raften i hovedet
696 og greb. Og så var der lige en af lederne, der fik den i hovedet.

697 T: Okay.

698 B3: Nårh ja, det kan jeg godt med Karen.

699 T: Av, av.

700 B2: Ja.

701 B3: Så blev hun kørt hjem. Det er også på en af juleturene, der blev vi bedt om at lave sådan en
702 kane ud af rafter. Bare så godt vi kan. Og så er der jo en der skal sidde på den, når man løber
703 med den. Og så, hvis man ikke holder ved den ordentligt og den bare vælter uden at man har
704 sagt det...

705 T: Mmh.

706 B3... Så slår man sig jo helt vildt.

707 T: Ja.

708 B2: Ja, så man har meget ansvar, når man tænker over det.

709 T: Ja.

710 B3: Mmh.

711 T: Hvad, ehm. Hvad betyder sådan, naturen for jer som spejdere?

712 B2: Det betyder rigtig meget at sådan-. At så kan vi sådan, være med til ting. Ikke at sådan-
713 Sådan, vi kan se tingene sådan at-. F.eks. at hvis vi er ude i udlandet, sådan. Så kan vi se andre
714 steder, hvor smuk naturen er...

715 B3: Mmh.

716 B2: ... Og sådan. Se nogle dyr man ikke rigtig ser så tit, sådan.

717 B3: Og der skal vi også have sådan et Danmarksmærke og vi skal have en kopi af vores
718 sygesikring og sådan noget. Det skal lederen have. Og så får vi også sådan nogle mærker for at
719 vi kan se at vi er fra Danmark.

720 T: Ja. Ja. Men hvad, sådan når I er rundt omkring i Danmark eller når I er her. Hvad betyder
721 naturen så for jer?

722 B2: Jeg synes det-.

723 B3: Mange ting, for det er jo naturens skyld, at vi kan være der. Det hele det er jo naturen. For
724 ellers kunne vi jo ikke være der.

725 T: Hvad, hvad ville I...

726 B3: Det her, det kunne jo også sagtens være storby og det kunne være naturen som den er.

727 T: Mmh. Hvad ville I lave til spejder hvis (). Altså, hvis I ikke kunne være udenfor på de her
728 områder her?

729 B3: Så ville vi nok være indenfor...

730 B1: Jeg ville kede mig.

731 B3: ... Men det ville ikke være nær så sjovt, fordi så kunne man ikke være udenfor eller noget.

732 B2: Ja, sådan-.

733 T: Du ville kede dig?

734 B1: Ja. Det ville (UF)...

735 B3: Det ville jeg også. Så ville jeg stoppe til spejder.

736 B1: ... Herude der bruger man jo sin krop.

737 T: Der bruger man kroppen?

738 B3: Ja.

739 B2: Ja, sådan. (UF). Nogen gange, der laver vi indendørs aktiviteter pga. at-. Det er sådan noget
740 syning og det er altid sådan noget syning. Det er ikke så praktisk at lave udendørs, men øh...

741 T: Nej, nej.

742 B2: ... Det bliver lidt hurtigere kedeligere, at det var indendørs.

743 B3: Det var ikke særligt praktisk, hvis vi skulle snitte vores kniv og sy den udendørs, så derfor
744 har vi også mulighed for at være inde.

745 T: Ja. Hvad gør det at være udenfor i stedet for at være indenfor?

746 B3: Næsten alt.

747 T: Kan du ikke prøve at forklare det?

748 B3: Det hele ville være kedeligt, hvis man var indenfor, fordi at der kan man ikke lave noget.

749 T: Mmh.

750 B3: Man kan ikke lave andet end at sidde ned og høre efter hvad lederne siger og gøre noget.
751 Fordi det er så kedeligt at være indenfor. Man kan kun tegne og lave sådan nogle kedelige ting.
752 Jo, man kan også lave mad indenfor, men det er bare ikke så sjovt, synes jeg.

753 T: Er I enige i det? Med madlavning.

754 B1: Ja.

755 B2: Sådan med, at det er sjovt nogle gange at lave, og...

756 B3: Ja.

757 B2: Ja, så-. Ellers lige selvfølgelig den gode ting, at man også må smage på maden pga. at der er
758 jo det ord- (), ordtryk der. Det smager altid bedre, når man laver det selv.

759 T: Mmh. Fordi så ved man at ().

760 B3: Men det er jo heller ikke sjovt at lave det indenfor, fordi at når man er i patruljerne så kan
761 man selv bestemme det hele. Indenfor, der bliver det et kaos fordi vi er så mange.

762 T: Mmh.

763 B2: Ja, altså sådan-. At-. Så er der jo også det, at sådan-. Det gør det også lidt sværere at gøre
764 pga.-. Bare at, øh, elektricitet det er mere avanceret...

765 T: Ja.

766 B2: ... Sådan, hvis vi lavede et køkken-.

767 B3: Det er nemmere på bål fordi der er det bare at tænde et bål og sætte det over.

768 B2: Ja, og sådan holde rigtig godt øje med det.

769 T: Ja. Hvad med dig, B1?

770 B1: Ehm, udenfor?

771 T: Ja. Hvorfor er det bedre at være udenfor?

772 B1: (UF) fordi at man bruger sin krop mere...

773 T: Mmh.

774 B1: ... I stedet for, at man bare-. Når vi er indenfor, så ser vi tit bare en film.

775 T: Ja.

776 B1: Det er når lærerne, nej ikke lærerne, lederne, de ikke lige har fundet på noget.

777 T: Hvad ser man af film så?

778 B2: Sådan, at ehm.

779 B1: Vi så Frost sidst, altså.

780 B3: Frost?!

781 T: Nårh, tegnefilmen eller hvad? Frozen?

782 B1: Ja.

783 B2: Men, vi-.

784 B1: Men det kan være meget hyggeligt-.

785 B3: Jeg kan huske sidste gang vi så noget, det var Julekalender.

786 B1: Ja.

787 B2: Ja, det var vist i Juletiden.

788 T: Så det er sådan tegnefilm I ser indenfor, hvis I ser noget?

789 B1: Ja, mest.

790 B2: Ja, sådan.

791 B1: Det er selvfølgelig sjovt, men det er bare hyggeligere at være udenfor og være sammen på
792 en anden måde.

793 B3: Det var også sjovt, at vi kan se ehm-. Det var også sjovt der til jul, at vi kunne se
794 Julekalender, for vi havde ikke mulighed for at se det fordi, at vi var til spejder. Og så fik vi
795 også pebernødder og så lavede vi også vores kniv.

796 T: Mmh.

797 B2: Ja, altså sådan-.

798 N: Må jeg lige høre-. Man er sammen på en anden måde. Hvordan er man sammen udenfor ift.
799 indenfor?

800 B2: Sådan, at man er lidt mere aktiv, sådan-.

801 B1: Ja.

802 B2: At man har, sådan, mange andre ting at bruge, sådan-. F.eks. at, at man sådan-. Hvis man
803 var på spejdetur og havde sådan en fri-, fritid. Sådan, en fri periode, så kunne man måske lige
804 (UF) og lave en hule eller sådan noget.

805 T: Ja. Og det er der ikke mulighed indenfor?

806 B3: Nej.

807 B1, B2: Nej.

808 T: Tænker jeg heller ikke.

809 B2: Neej.

810 T: Hvad for aktiviteter er eller nogen, som I kun laver udenfor?

811 B1: Bål eller...

812 B3: F.eks. lege sådan nogen (). Lege gulerod og sådan noget. For det kan man jo ikke lave
813 indenfor. Så skal vi til at have alle bordene væk og sådan noget.

814 T: Mmh.

815 B2: Ja, også freezer.

816 B3: Ja, og freezer!

817 B2: Ja, sådan-. Med det-. Sådan-. En ting man skal-.

818 B3: Man kan også slå sig derinde. Man kan slå sig rigtig slemt indenfor.

819 B2: Ja, pga. at-. Sådan-. (UF). Hvis det var udendørs, så er det jo sådan-. Der er blød jord og
820 der-. Så det gør ikke så ondt at lande på, men-.

821 B3: Betongulv. Og sådan noget.

822 B2: ... Ja, det er sådan-. Og måske borde i nærheden, så kan man slå sig rigtig meget.

823 B1: Frisk luft udenfor.

824 T: Frisk luft udenfor? Det er også vigtigt?

825 B1: Ja.

826 B2: Ja.

827 B1: Det giver sådan-. Det giver også en bedre stemning udenfor. Jeg ved ikke hvorfor, men det
828 gør det bare.

829 T: Mmh. Synes I også det?

830 B3: Ja.

831 B2: Ja.

832 T: Kan I tænke, hvorfor det giver en bedre stemning?

833 B3: Fordi at udenfor, der kan man lave meget mere. Hygge sig meget mere, og der har man
834 mere plads til at være på.

835 T: Mmh.

836 N: Hvad kan I godt lide at lave udenfor?

837 B3: Lege freezer (griner).

838 T: Lege freezer?

839 B2: Ja.

840 T: Udover freezer, hvad kan man så lave, eller hvad kan I godt lide at lave?

841 B3: Lave bål og hygge sig med sine kammerater.

842 B2: Ja, og sådan nogen gange må vi gerne sådan, snitte et eller andet frit, sådan-...

843 B3: Det er kedeligt.

844 B2: ... Sådan-. Jeg synes det er sjovt. Nogen gange, at så kan man bare lade sin kreativitet bare
845 sådan flyde ud.

846 T: Mmh.

847 B3: Det er fordi jeg ikke har tiden til at lave det. Jeg vil hele tiden gerne have, at der sker noget.
848 Jeg har ikke tålmodigheden til at sidde stille og snitte.

849 T: Nåårh. Hvor sidder man og snitter henne?

850 B3: Ud-. Bare-. Man sætter sig bare et sted.

851 T: Her, på den her plads eller på-?

852 B2: (UF)

853 B3: (UF)

854 B1: Hvor man vil. Hvor man vil.

855 B3: Man må sætte sig hvor man vil.

856 B2: Altså, det skal være sådan-. Det skal være sådan-. Helst ikke nogen, sådan-. Nogen-.

857 Snittereglerne siger at man skal stoppe med at snitte når der er en foran en, pga. eller-.

858 B3: Og dem er der mange der ikke overholder.

859 B2: Ja, at-. Så også det at-. Sådan-. Men ellers så skal man også være lidt et sted sådan, der ikke

860 rigtig sådan kan-, man kan ødelægge så meget heller. Sådan-. Ødelægge kniven af det.

861 T: Mmh.

862 B2: F.eks. at, hvis du kommer til at skære sådan for meget i noget, så at det lige hurtigt (UF)

863 kan komme af. Hvis det var et stenbord, så ville jeg, sådan-. Så ville kniven få en ridse. Og hvis

864 der var sådan jord, så ville den. Sådan-. Så kan man bare sådan tørre det væk.

865 B3: Så kan det også ruste, kniven jo.

866 T: B1, hvad synes du om-? Du er sikker på, at du ikke vil have noget?

867 B1: Jo, jo. Men det vil jeg gerne.

868 T: Okay. Hvad ehm, hvad synes du om snitning? Synes du også det er for kedeligt eller?

869 B1: Det er da meget sjovt, men som B3, så har jeg heller ikke tålmodigheden til det.

870 T: Okay, nej.

871 B3: Er der lang tid tilbage?

872 T: Nej, nej. Vi er færdige om 5-6 minutter.

873 B3: Okay.

874 T: Er de begyndt derude?

875 B3: Ja. De har piftet nemlig.

876 T: Okay. Er de stillet op på rækker også?

877 B2, B3: Ja.

878 T: Okay, vi skynder os. Vi har kun en 2-3 spørgsmål tilbage. Men I må gerne svare godt
879 alligevel.

880 B3: Ja. Ja.

881 B1: Ja.

882 T: I behøver ikke bare sige: "Ja", "nej", "ja", "nej". Du snakkede lidt om regnen. Men sådan, hvad
883 betyder vejret for-, når I er til spejder?

884 B3: Alting. Hvis det tordner og lyner, kan vi jo ikke være udenfor og lave så meget. Hvis det er
885 solskin kan vi lave noget mere.

886 B1: Ja.

887 B2: Hvis det er sådan midt i, ehm-. Hvis det er noget tørvejr, så, ehm, kan du sådan-. Så er det
888 også lidt mere grønt nogen steder. Men, så er det også bare det at, sådan-. Jeg synes at det
889 bedste at lave af sådan noget, er lidt mere vild leg, når det er fugtigt. Så er jorden lidt mere
890 blød.

891 B3: Ja.

892 B2: Ja, så ehm. Ja.

893 T: Så altså, ja-.

894 B1: Altså, jeg synes hvis det er koldt, så er det vildt nederen pga. jeg har bare knæ og jeg tager
895 et Shorty-mærke.

896 T: Okay.

897 B3: Og jeg tager aldrig jakke på. Jeg går tit i t-shirt indenunder.

898 T: Men altså. Så vejret, hvis vi skal sige det kort, er der så noget vejr I bedre kan lide end andet
899 eller er det sådan lidt lige meget?

900 B3: Det er solskin.

901 B2: Jeg synes det er sådan (), det der er midtimellem, sådan-. Ikke for varmt, sådan-. En varm
902 sommerdag eller sådan. Ikke så meget koldt, men sådan midtimellem. Lidt skyet. Lidt sådan,
903 pænt stykke sol og sådan noget...

904 T: Mmh.

905 B3: Ja.

906 B2: ... Lidt fugtigt i det. Sådan-. Det er meget midtimellem-vejr.

907 T: Ja. Hvad med regnvejr?

908 B3: (UF). (UF) være lidt nederen nogen gange, fordi så kan sådan, ens ting blive meget
909 mudrede i det og mere gennemblødt, men altså. Lidt sjovt at være i regnvejr.

910 T: Lidt sjovt?

911 B2: Ja.

912 B3: Ja.

913 T: Hvorfor?

914 B2: Pga., at sådan-. Det føles anderledes. Så kan man sådan også sådan lande-. Man føler sådan
915 på en måde at-. Når man er spejder-. Det at-. Så skal man også gøre sådan at, at-. Sådan-. Når
916 man bliver beskidt, så er det bare sådan at, så har man jo den frihed til at gøre sig beskidt,
917 sådan-.

918 T: Mmh.

919 B2: Det er også bare det at-.

920 B3: Det værste jeg ved, det er at få jord under neglene.

921 T: Hvad mente du der, hvis du lige kan fortsætte?

922 B2: Ehm, man har den der frihed, så man har den der frihed til at gøre os beskidte, jo. Så det er
923 også sådan-. Det at, sådan-. Så er der også sådan lidt mere sjov i det.

924 T: Fordi man ikke sådan skal tænke på at man skal-?

925 B2: Ja.

926 B3: Være ren. Og hvis man skal-. Man skal nok i bad, hvis man skal noget fint næste dag, så.
927 Der kan man ikke sådan være ligeglad.

928 B2: Ja. Så skal man også ordne sine ting og huske det hele og rede sit hår, finde de rigtige ting-.

929 B3: I skal vel ikke rede hår, skal I?

930 B1, B2: Jo.

931 B3: Okay.

932 B2: Men sådan-, hvis det er sådan noget man-. Når vi skal sådan noget spejder, så kan vi godt
933 krølle håret. Uden...

934 B3: Krølle håret?

935 B2: ... Det gør så meget. Ja, sådan her.

936 B3: Det ser da dumt ud.

937 B2: Ja, men vi har den frihed til at vi sådan-.

938 B1: Kan være os selv på en ny måde.

939 B2: Ja, sådan-. Vi har frihed til at være os selv.

940 N: Ja. Når man er udendørs?

941 B2: Ja.

942 B1: Mmh.

943 T: Hvad synes I sådan generelt om naturen, når I er til spejder?

944 B2: At ().

945 B1: Den er spændende. Man ved aldrig hvordan den er.

946 T: Nej.

947 B1: Altså selvfølgelig, så er det de samme steder, men vejret det gør virkelig en forskel...

948 T: Ja.

949 B1: ... På hvordan alt ser ud.

950 B2: Ja, man sådan-. Man finder næsten altid noget nyt at, at man sådan måske overså at der
951 var sådan-. Et lidt underligt træ måske. Derovre.

952 T: Kan I komme i tanke om et eller andet, hvor I (). Det der, det havde jeg aldrig set før på
953 spejderpladsen eller?

954 B2: Ehm, det er det at, sådan-. For mig at, sådan-. Det var at-.

955 B3: Den der totempæl. Det er sjældent man ser nogen med vinger. Jeg har bare altid set dem
956 der var lige.

957 T: Mmh. Nej, men jeg tænker om I-. Nu har I været her i to-tre år. Men om I sådan, måske for
958 nylig har set, at der var sgu lige et eller andet. En gammel træstub eller?

959 B2: Ja, sådan-.

960 B3: Ja.

961 B1: Ja, på en måde. Jeg troede først bare det var et gammelt træ eller et eller andet.

962 B3: Det troede jeg også.

963 T: Mmh.

964 B1: Så lige en dag, så står jeg bare. Så tænker jeg: "Det er sgu da en viking".

965 T: Mmh.

966 B2: Ja, det er også det at, sådan-. Der er det der, hvis man går lidt bagved der ved flagstangen,
967 f.eks. på det her billede her. Hvis man går lidt længere tilbage, så er der sådan en-. Der er jo
968 sådan en forhøjning. Der er man aldrig rigtig så tit deroppe. Der er lidt nogle spændende ting
969 om bag træerne der, sådan-. For der der sådan en slags hegn, sådan-. Et hegn, sådan-. Pga. når
970 man er lidt mere de små, der må man ikke gå så langt, men når man kommer op i de store, så

971 (UF) sådan lidt mere finde ting. Ja, der er sådan-. Man ved ikke rigtig hvad der er derovre, pga.
972 man er der ikke rigtig.

973 T: Hvorfor er det spændende at gå sådan over bag ved de der (UF)?

974 B3: For man ved jo ikke, hvad der er der.

975 T: Nej.

976 B3: Fordi, at træerne de bedækker jo for det hele.

977 B2: Ja.

978 T: Mmh. Er det det samme med jer? ...

979 B1: Ja.

980 B2: Mmh.

981 T: ... Det er derfor I synes det er spændende? ...

982 B1: Ja.

983 T: ... Fordi, at det er noget man ikke har set før, eller?

984 B1, B2: Ja.

985 T: Så skal vi spørge lidt om jeres hverdag. Uha, vi skynder os. 5 minutter.

986 B1: Ja.

987 T: Det siger vi. Så er den 50. Så er det meget fint.

988 B2: Ja.

989 T: Ehm, er I også i naturen i hverdagen? ...

990 B3: Ja.

991 T: ... Når I ikke er til spejder?

992 B3: Ja, for jeg skal cykle hver dag og jeg er ret tit ude og lege og sådan.

- 993 T: Hvad laver I, når I er ude?
- 994 B2: Sådan-. Ehm. Jeg er ikke rigtig sådan den supersociale person, så. Sådan-. Men jeg er
995 begyndt at cykle lidt mere i skole pga. jeg plejer altid at gå. Og-.
- 996 B3: Det er hurtigere at cykle.
- 997 B2: Ja, men også bare det at, sådan-. Jeg er ikke-. Jeg har altid sådan været indenfor i sådan-,
998 hverdagen pga. at-. Jeg er meget den, at-. Ja, det er pga. at-. Sådan-. Jeg har det pænt, lidt mere
999 sådan, hårdt i skolen pga., sådan, det er jo meget sådan, sådan-. Vi har ikke rigtig den bedste
1000 lærer til matematik, så det er sådan-.
- 1001 B3: Hvem har I?
- 1002 B2: Vi har Kirsten. Sådan, den-. Og så også bare det at sådan-. Mine klassekammerater kan
1003 være sådan, meget larmende og irriterende og sådan.
- 1004 T: Mmh.
- 1005 B2: Så jeg er altid hjemme og bare slappe af og sådan. Lave mine lektier og læse og-.
- 1006 T: Men du har ikke en skov eller et eller andet, du går-? Som man kan være ude i? Eller en stor
1007 have?
- 1008 B2: Ehm, sådan-.
- 1009 B3: Vi har en meget lille have. Men så er der to store gigantiske græsplæner. Næsten lige så
1010 store som dem. Og så er der sådan en lille, sådan-. Et lille stykke, øh, skovagtigt noget, nede
1011 foran.
- 1012 T: Mmh. Havde du noget, B2?
- 1013 B2: Ja, sådan-. (UF) sådan en mellemstor have. Sådan-. Det er sådan-. Fra mit hus, hvis man går
1014 overfor og lige går lidt til venstre og så er der sådan en sti til sådan en legeplads. En pænt stor
1015 legeplads...
- 1016 T: Mmh.
- 1017 B2: ... Som jeg altid plejede at lege på, da jeg var mindre.

1018 T: Okay. Men det er ikke sådan så, du er så meget i naturen, altså i hverdagen eller?

1019 B2: Næ. Men sådan, i weekenden og ferierne, der er jeg jo i mit sommerhus. Sådan, ude ved
1020 vand, sådan-. Ude ved havet...

1021 T: Ja.

1022 B2: ... Og der plejer jeg sådan at gå tur pænt tit, pga. sådan, det er meget frit derude, sådan-.

1023 T: Ja.

1024 B2: Der er ikke larm, der er sådan-. Man har lov til at være, sådan-. Sove længe. Såå (), sådan,
1025 måske sådan spille lidt med sine venner og sådan-. Bare sådan-. I fred og ro og-.

1026 T: Altså, når man går de der ture f.eks.?

1027 B2: Ja. Ja, pga. man er sådan lidt for sig selv deroppe. Man kan bare sådan lade tankerne flyde
1028 ud.

1029 T: Ja. Ja.

1030 B2: Og så kan man også bare sådan se ned til havet at det bare er lige så stille og roligt.

1031 T: Mmh. Hvad med dig, B1? Er du ude i naturen til hverdag? ...

1032 B1: Ehm, ja.

1033 T: ... Og hvad laver du så, når du er derude?

1034 B1: Tit på min skole i pauserne, der tager jeg en bolle og så går jeg ud og skyder på en kurv. Så,
1035 lige pludselig så kommer der en hel flok.

1036 T: Okay.

1037 B1: Det er meget hyggeligt.

1038 T: Men er det mere bare fodbold eller? Er det natur?

1039 B1: Det er basket. Men også nogle gange så-. Min lillebror han spørger, om jeg gerne vil
1040 udenfor, og så tænker jeg: "Joo, hvorfor ikke." Så. Det er mega hyggeligt. Vi har en kæmpe
1041 have, så-.

1042 T: Okay, hvad kan man lave i den have? Er der nogen-?

1043 B1: Vi har en trampolin og nogen gange, så leger vi gemmeleg.

1044 T: Okay, så der er mulighed for at gemme sig også? I haven.

1045 B1: Ja.

1046 N: Hvad ville I lave hvis I, når I ikke er til spejder, og I så var ude i naturen? Hvad ville I så lave,
1047 tror I?

1048 B3: Jeg ville finde planter og ting og sådan noget.

1049 N: Ja.

1050 B2: Jeg ville gå en tur eller sådan-. Bare måske kigge lidt rundt og sådan-. Ja, bare nyde
1051 naturen.

1052 B1: Jeg tror jeg ville bygge et eller andet vildt. Og lave en hule eller sådan noget.

1053 N: Ja.

1054 T: I skoven eller lige meget hvor det var henne?

1055 B1: Ja, bare et eller andet sted.

1056 T: Ja. Hvorfor ville du-. Er du interesseret i planter?

1057 B3: Neej, men det er bare det der sjovt. At finde blomster og sådan noget...

1058 T: Mmh.

1059 B3: ... For vi har jo et legehus og der kan jeg godt lide at være ude i.

1060 T: Ja. Har du nogle spørgsmål til det, Niklas? Nu når du lige spurgte om det.

1061 N: Nej, jeg tænkte bare hvad I godt kunne lide at lave, når I sådan når I-. Når I er i naturen og
1062 ikke er her til spejder. Eller ikke nødvendigvis hvad I godt kan lide at lave, men gerne ville
1063 lave.

1064 B1: Bare have det sjovt...

1065 B2, B3: Ja.

1066 B1: ... Gøre hvad jeg ville.

1067 B2: Jeg vil, sådan-. Sådan, bare hygge-. Hygge.

1068 N: Hygge sig?

1069 B2: Ja.

1070 T: Vi har to spørgsmål tilbage. Muligvis kun ét. Nej, lad os sige to. Men ehm, er der nogen af de
1071 ting I laver til spejder, som I også laver derhjemme.

1072 B3: Nej.

1073 B2: Sådan, m-. Sådan-. Mine forældre har meget travlt for tiden, så-. Min mor har fået influenza
1074 og min far bruger rigtig meget af sin fritid på opgaver og sådan noget...

1075 T: Mmh.

1076 B2: ... Og min storebrødre, sådan-. Min ældste storebror, han har pænt travlt, når han sådan er
1077 på 3. år af gymnasiet, sådan.

1078 T: Mmh.

1079 B2: Min storebror, han vil sådan. Han vil være for sig selv nogen gange. Så, ehm, jeg har ikke
1080 rigtig muligheden.

1081 T: Du laver ikke nogen af de ting i laver til spejder, sådan laver det selv? Bål eller...

1082 B2: Jo, sådan-.

1083 T: ... Binder knob eller?

1084 B2: Joo, sådan-.

1085 B3: Bål har jeg ikke mulighed for at lave.

1086 B2: Meget sjældent så laver vi bål. Men hver anden (UF), så er mig og min far ude i haven og
1087 sover i telt.

1088 T: Nå, ja.

1089 B2: Sådan-. Og der var et tidspunkt hvor vi fandt et lille pindsvin uden for teltet...

1090 T: Nå.

1091 B2: Da det var nat.

1092 B1: Altså, mig og min storebror og min kusine, vi sover også tit i telt. Og vi har en bålplads ude
1093 i vores have. Så det kan jeg rigtig godt lide.

1094 T: Ja.

1095 B1: Og snitte.

1096 T: Og snitte også?

1097 B1: Ja.

1098 T: Okay. Er der nogen af jer andre der også snitter derhjemme? Bare i fritiden?

1099 B2: Nej.

1100 B3: Jeg snitter ikke så meget.

1101 B2: Ja, sådan-. Jeg gør det mest i skolen, sådan når vi har sådan-. Har-. Har sådan håndværk og
1102 design.

1103 T: Så ikke så meget hjemme?

1104 B2: Nej. Mere sådan-. Pga. sådan-. Jeg har ikke rigtig noget at snitte i, hvis man kan sige det
1105 sådan.

1106 B3: Det er da nemt bare at gå ud og tage en pind.

1107 B2: Ja, sådan-. Men jeg har sådan nogle store træer, sådan. Jeg har nogle meget gamle træer,
1108 men de er ikke rigtig sådan-. Det er sådan, æbletræer, fordi jeg synes ikke rigtig de er så gode
1109 til at snitte i.

1110 T: Nej. Jeg har et sidste spørgsmål, og det er bare, om I har nogle spørgsmål? ...

- 1111 B3: Nej.
- 1112 T: ... Eller om der er noget I synes, vi ikke har fået snakket om?
- 1113 B2: Sådan-.
- 1114 T: Er der noget du tænker, B2?
- 1115 B2: Sådan, et meget normalt spørgsmål: "Har du haft en god dag?"
- 1116 T: Ja, har I haft en god dag?
- 1117 B1, B2, B3: Ja.
- 1118 T: Det var godt.
- 1119 B1: Jeg glæder mig til spejder.
- 1120 T: Så må I da hellere komme derud af. Er de begyndt at gå i gang med noget?
- 1121 B3: Ja.
- 1122 B2: Øhh, ja.
- 1123 T: Hov, B3: Tak fordi du ville være med. Tak fordi du ville være med. Tak fordi du ville være
- 1124 med. Mange tak for jeres svar.
- 1125 B2: Og så lige få en high-five.
- 1126 T: Sådan.

1 **Bilag 5: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 24-02-2016:**

2 Vi mødes på en parkeringsplads syd for Odense onsdag eftermiddag kl. lidt i 17.
3 Parkeringspladsen ligger et par hundrede meter fra selve skoven som vi skal køre i. Børnene
4 og de unge samt trænere og et par forældre (i alt ca. 35 stk. hvilket fortælles er et usædvanligt
5 højt antal) er alle omklædte i deres cykeltricot og dertilhørende cykeludstyr og cykel. Mange
6 af dem i klubdragt. Nogle få er selv cyklet ud til stedet, Ibjergskoven, men størstedelen er
7 blevet transporteret af forældre. Størstedelen er drenge, men to piger er også en del af
8 aktiviteten i dag. De forældre der kører med er alle fædre. På parkeringspladsen kører nogle
9 af børnene (også unge i blandt, men i resten af mine kommende observationsnoter omtales
10 alle unge og børn under fællesbetegnelsen *børn*) rundt, da der er koldt ude på det åbne land
11 denne sene eftermiddag. De kører hurtigt, og finder små græstuer/hop rundt omkring på
12 parkeringspladsen og prøver dem af. De virker til at have et teknisk højt niveau, og jeg bliver
13 imponeret over deres fart og kontrol over balancen på cyklen. Efter nogle minutter samles alle
14 børnene i en flok og skal have besked om hvad der trænes i dag. I dag er der fokus på teknik,
15 overhalinger og bakketræning. Herefter introducerer Niklas og jeg kort os selv og vores
16 projekt. Vejret er med få skyer og klart, dog med en kold vind. Der er lyst på dette tidspunkt.

17 Vi kører alle sammen over mod skoven kl. 17. Ved indgangen til skoven bliver børnene delt op
18 i tre grupper efter niveau og til dels også efter alder. Det fortælles, at dette er tilfældet til hver
19 træning. Der er fire trænere til træningen i dag. En kører i gruppe 1 (højest niveau), en anden
20 kører i gruppe 2 og de sidste to trænere kører i gruppe 3. Forældrene er delt ud så de følger
21 med deres egne børn rundt eller kører lidt rundt for sig selv når der er tid til det. Gruppe 1
22 kører først af sted, og herefter følger de to andre grupper et halvt minut efter. "Spor", som
23 disse små cykelstier kaldes inden for denne verden, er udformet således, at man følger efter
24 nogle hvide afmærkede pile på stolper rundt i skoven – børnene ved altså, at de skal følge
25 disse rundt i skoven for ikke at køre ind i andre og den forkerte vej. Vi kører fra start af med
26 gruppe 3 og får hurtigt noget at se til hvad angår tempo og teknik. Vi kastes mere eller mindre
27 ud i det, og får små generelle råd undervejs i starten til, hvordan vi bør sidde på cyklen ved
28 op- og nedkørsler. Dette får vi at vide igennem trænerne.

29 Jeg mærker hurtigt, at min puls bliver høj og at varmen begynder at indfinde sig i kroppen. For
30 en forholdsvis uprøvet MTB-rytter som mig, finder jeg terrænet svært med de mange hop
31 henover væltede træer på nedkørsler og ligeud, små skrænter med sten og ler og lidt mere

32 mudrede spor op igennem skoven. Disse er dog ikke så mudrede, så det er umuligt at køre
33 sporet.

34 Skoven er så lille, at man hele tiden kan se nogen kører rundt længere nede eller oppe i
35 skoven, og man kommer hele tiden til at kunne følges med nogen rundt eller blive presset
36 bagfra, når man hører et gearskift, et hurtigt åndedræt eller udtrykket "højre om", når en
37 person bagved lægger an til en overhaling. Efter at være kommet op på det højeste punkt i
38 skoven, kan jeg hører en træner eller forældre sige: "Godt gået, godt det der", da et af børnene
39 klarer at komme op over en svær stigning. Samtidig overhører jeg længere nede i skoven, at et
40 af de lidt ældre børn fra gruppe 1 råber: "Det går for langsomt!", ift. nogle af de andre,
41 sandsynligvis nogen fra en af de andre grupper, som ifølge ham ikke kører hurtigt nok.

42 Snottet i min næse er varmt, og det har tendens til at løbe, hvis jeg ikke med en indånding
43 igennem næsen tager det tilbage. Ligesom resten af kroppen er ved at være varm, kan jeg
44 mærke, at mine tæer er forholdsvis kolde, hvilket nok skyldes det tynde stof i skoene, som
45 bestemt ikke er MTB-værdige. Samtidig bevæges disse heller ikke i samme omfang, som
46 resten af kroppen, og er desuden lidt mere udsat, ligesom fingerspidserne, der heller ikke er
47 helt varme under træningen.

48 Jeg lægger hurtigt mærke til, hvor opsplittet træningen ser ud til at være – dette kan
49 selvfølgelig skyldes, at mit kendskab til alle børnene ikke er til stede, og at jeg ikke ved, hvilke
50 børn der var i hvilke grupper fra start af, men udefra ligner det, at nogle bare kører lidt rundt
51 for sig selv og træner, mens andre, bl.a. en gruppe af de lidt ældre børn, kører sammen og
52 udfordrer hinanden rundt på sporet. Trænerne står på et tidspunkt ved et område, "Rock
53 Garden", som er en meget ujævn sti på 3-4 meter, der er opbygget af store marksten. Her
54 hjælper de børnene ift. hvordan de skal gribe denne an, men også ift. at være klar, hvis der
55 skulle ske noget. Det er klart et af de steder i skoven, hvor man kan komme slemt til skade,
56 hvis man er uheldig eller griber stedet forkert an. Ingen styrter på denne til træningen. Ved
57 denne "Rock Garden" snakkes der meget om teknik, og hvordan man skal gribe den an,
58 hvordan disse sten kunne placeres anderledes, så den ville være lettere at komme ned
59 igennem. Der er blandt andet en sten i midten af denne, som stikker meget op, og som giver
60 dem problemer. Jeg spørger en af drengene til, hvordan det er mht. at lave spor, da de som
61 skrevet snakker om, at der skal laves noget om ved denne Rock Garden. Han siger, at de er

62 med til at lave sporene, og nogle gange ændre dem. Dette nævner han også kræver tilladelse
63 af dem, som ejer skoven.

64 Generelt var der meget få styrt, og dem der var, som jeg lagde mærke til (3-4 styrt), var i lav
65 fart enten opad eller nedad rundt i et sving, hvor der enten var svært at finde fodfæste eller
66 hvor en synlig rod gjorde, at dækket gled over denne.

67 Som træningen skred frem, blev jeg bedre og bedre til at kontrollere cyklen ned over de små
68 hop, og sidde i sadlen op af de stejle skrænter. Jeg kunne dog godt mærke, at den utrænede
69 krop, især knæene, havde det en anelse hårdt. Hvad angår kontrollen over cyklen, var jeg
70 meget imponeret over hvor gode de var til at behandle terrænet med cyklen. Jeg kunne ikke
71 følge med dem, når de trådte igennem på de flade stykker, eller for den sags skyld også på
72 stigninger og fald. De skiftede gear på bestemte og andre tidspunkter end jeg gjorde, hvilket
73 nok skyldes deres erfaring, og viden om, hvornår det var hensigtsmæssigt at skifte op eller
74 ned – også i forhold til hele tiden at være fremadskuende over for landskabet. Det var der også
75 et af børnene, som gjorde opmærksom på, da jeg sagde, at mine kæde sagde lyde, når jeg
76 skiftede gear. Til det pointerede han, at jeg gjorde det forkert – jeg skulle huske at skifte til
77 passende gear inden jeg skulle op ad en bakke f.eks.. Eller giver så tilpas meget gas i
78 pedalerne, at det ikke var nødvendigt at skifte helt ned i de lave gear. Men dette var en
79 afvejning af, hvor lang bakken/skrænten var, som jeg skulle op ad. Børnene var altså meget
80 opmærksomme på, hvordan landskabet var formet, og hvordan de skulle gribe det an. Hvor
81 meget de skulle bremse, hvordan de skulle geare cyklen, hvor meget fart de kunne have på
82 rundt i svingene for ikke at ramme ind i træer, men samtidig heller ikke have for lidt fart på.
83 Samtidig blev jeg også meget imponeret over deres balance på cyklen, når de ramlede
84 henover denne Rock Garden med i hvert fald 20 km/t for de hurtigste og noget langsommere
85 for de mindre børn. Det var ikke noget med at tøve her – gjorde man det, så ville det gå galt,
86 blev jeg fortalt. Man skulle tro på sig selv, og det man gjorde, og så bare gøre det. Der var et af
87 børnene som, da han havde klaret denne udfordring, råbte "Yes!". En anden spurgte: "Var det
88 første gang du gjorde det?" Dertil svarede han: "Nej det var nummer 2". Ikke desto mindre
89 kunne man virkelig fornemme, hvor stolte de var, når de kom igennem denne.

90 På et tidspunkt holder en mindre gruppe på 5-6 drenge i bunden og udkanten af skoven ved
91 siden af sporet og snakker. Jeg spørger, om hvilken gruppe jeg er havnet i, og "lederen" af

92 drenggruppen, eller i hvert fald ham der snakker mest, forklarer, at jeg er havnet i gruppe 1,
93 eller som han siger det: "Det her er 1.-holdet. Og så er der jo 2.-holdet". Det virker altså her til,
94 at der en hård skillelinje mellem at være på 1.- og 2.-holdet. Jeg ved ikke hvad de venter på,
95 men de snakker lidt om løst og fast, inden de igen træder af sted.

96 Træningen virker noget opdelt, og selvom der fra start blev påpeget hvad der var i fokus til
97 træningen i dag, har der ikke været sådan noget med, at alle stopper op, laver det samme, og
98 har fokus på det samme. F.eks. blev jeg ikke overhalet af nogen højre om på den træning – i
99 hvert fald ikke hvor det virkede som noget, der skulle trænes.

100 Skoven er omkranset af søer og en landevej, Ibjergvej, og i denne skov ses et varieret udbud af
101 forskellige træer, både birk, bøg, eg, gran- og fyrretræer. I den forholdsvis lille skov er
102 terrænet meget kuperet, og det højeste punkt ligger ca. i midten af den aflange skov.

103 Jeg overhører nogen, som snakker sammen op ad en opkørsel på det smalle spor. Samtalerne
104 er korte og åndedrættet er hurtigt. Der står også en og holder en lille pause – han skal lige
105 have vejret igen. Han har ikke været til træning i 14 dage.

106 En voksen snakker om, at de skal huske at holde flow i cyklen. Dette nævnes i forhold til, når
107 de kører op ad bakke. De skal hele tiden holde den i gang. Han siger: "... Så får du flow i
108 cyklen".

109 Som træningen skrider frem hører jeg børnene snakke meget til hinanden om sporet, og også
110 meget om "Hvordan kører det?"

111 Især de små, men også til dels de lidt ældre, motiveres i høj grad under træningen af de
112 voksne. Der bliver blandt andet råb: "Godt, Anne!", da hun klarer en svær opkørsel. Humøret
113 er generelt meget højt i gruppen, og der grines også af og til.

114 Under træningen var det ikke sådan, så nogle af børnene stoppede op og "nød" landskabet.
115 Det virkede højest som om, at de skulle have luften, kiggede på, hvordan andre kørte og ellers
116 bare selv var i gang med deres egen agenda.

117 Nogle kørte efter programmer – når de blev lidt mere seriøse og ville af egen lyst, så kunne de
118 få lagt programmer, som de skulle køre efter ude i skovene. Der var bl.a. en dreng, som
119 fortalte, at han ikke skulle køre flere intervaller lige nu ifølge hans program.

120 En af dem fra 2. gruppe spørger, om jeg vil med, da jeg står og lige skal have vejret. Jeg
121 snakker lidt med ham om, hvad han har lavet inden han begyndte til MTB. Her havde han
122 spillet fodbold, men det var ikke rigtig ham. Han havde nu kørt MTB i ca. 2 år. En anden af
123 drengene havde gået til håndbold, men kørte nu også MTB. Jeg følger med ham, som har gået
124 til MTB i 2 år rundt på sporet, og han skal vise mig, hvordan man kommer ud i et af de andre
125 områder af skoven. Jeg finder ud af, at det sandsynligvis er et sted, hvor der mest skal
126 bedrives jagt. Jeg kører selv over i det område, mens han bliver ved de andre børn. Grunden
127 til, at jeg ville over i det område og kigge, var fordi vi hele træningen ikke havde været
128 derovre, men jeg så nogle af dem, som jeg tror var gruppe 1, der var på et spor længere nede i
129 skoven, som næsten kun kan have haft videre forbindelse over til den vestlige del af skoven.
130 Derfor ville jeg lige prøve over og se, hvad det var for noget derovre. Det tog tog længere tid
131 end beregnet at komme derover, og jeg kørte alene derover. Da jeg nåede tilbage til det
132 velkendte område, som vi havde kørt i hele træningen, var der ikke nogen tilbage, og jeg
133 forstod at træningen var slut. Derefter kørte jeg ud af skoven, og hen mod parkeringspladsen,
134 hvor nogle var i gang med at pakke cykler på bilerne, andre spiste lidt kage og drak kakao pga.
135 et fødselsdagsbarn. Man sagde farvel til hinanden, og i løbet af 5 minutter var de fleste taget
136 hjem. Det var nu begyndt at blive mørkt, og inden vi havde pakket vores MTB'er på bilen, var
137 det blevet helt mørkt. Vi var de sidste der forlod stedet.

1 **Bilag 6: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 24-02-2016**

2

3 Da vi ankommer er ca. halvdelen af trænere og børn ankommet. Resten kommer løbende og
4 alle er samlet ca. 5 minutter før træningen starter. Alle er omklædt og klar til at cykle. De
5 fleste har matchende tøj. En træner forklarer at tøjet kan købes billigt igennem klubben.
6 Mange snakker om at vejret er perfekt til en tur i skoven. De fleste snakker om at de fryser og
7 vil gerne i gang for at få varmen. Vi har selv ekstra meget tøj på – mere end nødvendigt for at
8 holde varmen når vi skal til at cykle. Jeg bliver lidt overrasket over at alle står i meget lidt tøj
9 og fryser før de går i gang i stedet for bare at have lidt ekstra på inden de skal køre. Alle er
10 ankommet i bil til en parkeringsplads ca. Hundrede meter fra sporet hvor de samles. Vi hilser
11 kort på de ledende trænere og får kort forklaret hvordan træningen vil forløbe. De vil dele
12 gruppen på ca. 20-25 børn op i tre grupper efter niveau og tilknytte minimum to voksne til
13 hver gruppe. Der er også forældre med som kører med på mountainbike (vist nok 3 forældre
14 og 4 trænere). En træner vil ligge sig forrest og en træner eller forældre vil ligge sig bagerst i
15 hver gruppe så alle er med og så vil de samle op løbende på mountainbikeruten så alle er med.
16 Ruten er ca. 3 km lang og ligger i en skov syd for Odense. Vi samles kort hvor trænerne siger
17 velkommen og giver os ordet for kort at fortælle om hvem vi er. Vi forklarer at vi kommer fra
18 SDU og at vi skal skrive vores speciale som er den sidste opgave på vores studie. Opgaven vil
19 handle om hvordan børn og unge oplever naturen når de er til deres fritidsaktiviteter i
20 naturen. Vi skal arbejde med dem (mountainbikere) og en spejdergruppe på samme alder. Vi
21 siger at de er velkomne til at stille spørgsmål og vil gerne høre hvordan de tænker det er
22 lettest at få arrangeret interviews senere i forløbet. Der er ikke rigtig nogen der siger noget før
23 en træner spørger hvor fastlagte vi er på aldersgruppen vi gerne vil interviewe. Vi siger at det
24 helst skal være mellem 11 og 14 og i hvert fald være fra 10 til 15. To børn siger at de gerne vil,
25 men at de er 15 og 16 år. Vi siger at det lyder super fedt, men at vi lige vil drøfte det og vende
26 tilbage. Vi aftaler med dem at vi vil køre kontakten over facebook hvor de har en side de
27 bruger til at opdatere hindanden på træninger og andre ting samt tilmelding til træninger. Det
28 syntes de lyder godt og vi får ikke lavet andre aftaler der. Efter vi kort har været samlet kører
29 vi hen til sporet hvor vi skal cykle. De tre hold bliver opdelt når vi holder i starten af sporet.
30 Specielt de forreste som er i den bedste gruppe er meget ivrige efter at komme i gang og så
31 snart træneren siger kør er de alle på cyklerne og afsted i højt tempo. De to grupper som ikke

32 er kørt endnu snakker lidt om hvor fed denne bane er fordi den har så meget teknik i sig og
33 man kan mærke at de også glæder sig til at komme i gang. En træner forklarer kort at de skal
34 have fokus på overhalinger i dag og at de skal arbejde med teknikken på cyklen. Hold nr. To
35 kører af sted og kort efter kører hold nr. 3 også. Vi ligger os bagerst i sidste grupper der bliver
36 sendt afsted. En træner der kører bagerst i gruppen sammen med os giver både os og børnene
37 gode råd mens vi sidder på cyklen. Hvornår der kommer bakker og hvornår vi skal skifte op
38 og ned i gear. Jeg har lidt problemer med at finde ud af hvor man skifter op og ned og kommer
39 til at gøre det lidt omvendt. Specielt i starten, men det bliver bedre i løbet af træningen. Når vi
40 kører op af bakker råber træneren at vi skal prøve at komme frem på cyklen uden at stå op og
41 sørge for at holde en jævn vægt i baghjulet så vi ikke kommer til at skride for meget på
42 baghjulet når vi træder til opad. Nedad forklarer han at vi skal have møllen langt bagude så vi
43 ikke kommer for langt ind over styret og styrter. Jeg tænker at der er enormt sjovt og kan
44 bedst sammenligne det med at køre på snowboard når man kører nedad. Jeg træder kun
45 sjældent i pedalerne og har rigeligt at gøre med at holde mig i sporet og på cyklen når det
46 kører nedad. Det er lidt skræmmende syntes jeg og giver et ret godt adrenalinrush. Jeg
47 kommer til at tænke på at de yngste af dem vi kører med er ned til 8 år og de faktisk kører
48 ligeså godt som mig. Specielt ned af skal jeg være specielt opmærksom for at følge med. Opad
49 er det lettere for mig og der er flere der er nødt til at stoppe på bakken og trække op da de
50 ikke kan holde farten i cyklen. Generelt bliver der talt meget om teknik og niveau specielt
51 blandt trænere, men også blandt børnene. Gennem hele træningen er alle konstant på cyklen.
52 Hvis man holder stille og snakker så foregår det med cyklen mellem benene og generelt er der
53 ikke mange samlede pauser hvor der gives fællesbeskeder eller fælles træningsfokuspunkter.
54 Det bliver gjort løbende af trænere når de kører i sporet. De er gode til at holde overblik over
55 børnene og giver personlige råd. Både til børnene og os mens vi bevæger os gennem skoven i
56 sporet. Efter ca. 20 min. Bliver opdelingen i grupperne lidt mere løs og nogle hopper lidt op og
57 ned i niveauopdelingen. To drenge forklarer at det er længe siden de har været ude og at de
58 tilmed har en dårlig dag så de hopper ned på det laveste niveau og kører lidt mere sammen
59 med dem. Som træningen skrider frem kan man mærke at energiniveauet falder og der
60 kommer flere og flere individuelle pauser og grupperne bliver mere splittede. Så nu er
61 børnene mere spredt på sporet. Sporet er meget snoet og snørklet og fra det højeste punkt
62 kan man næsten se samtlige tre kilometer af sporet da det netop er så snoet og kører frem og
63 tilbage inden for et relativt lille område.

64

65 Et af børnene snakker om at han ikke kan køre så hurtigt i dag da han ikke må træne interval
66 to dage i træk ifølge hans træningsplan. Det virker i det hele taget meget fokuseret på fysisk
67 og teknisk træning og er det der bliver snakket meget om. Ingen snakker rigtig om naturen
68 andet end sporet og hvordan det er bygget op af forskellige naturlige elementer som giver
69 nogle fede udfordringer. Fokus er generelt meget på sporet og hvordan der er udformet med
70 sving bakker og udfordringer.

71

72 Pludselig samles et par trænere og en flok børn ved noget de kalder en rock garden. Det er en
73 bunke sten (ca. 20*20 cm) der er strategisk placeret på et nedadkørende stykke i et stort
74 rektangel på ca. 1*3 meter. De bedste af børnene kører i høj fart ned over denne rock garden
75 mens andre der ikke rigtig tør står og kigger på mens de samme tager den igen et par gange.
76 Også nogle af de mindre dygtige prøver den med lidt mindre fart mest der står trænere på
77 hver side klar til at gribe dem hvis de skulle vælte. Mens vi står her forklarer trænere lidt om
78 hvor vigtigt det er med teknik når man kører på mountainbike og at man hele tiden har en tro
79 på at man kan klare den udfordring man kaster sig ud i. Hvis først man begynder at tvivle på
80 sig selv og bremse og sådan noget så er det man styrter specielt på rock garden. Børnene
81 forklarer at det er noget af det fedeste ved de her spor. At de er godt planlagte med rødder der
82 stikker op af jorden sten og træstammer der ligger ind over sporet som man skal komme over
83 og samtidig holde farten i og flowet på cyklen. En træner forklarer hvor meget vægt de ligger
84 på at man holder sig til sporet og ikke kører uden for dette når man er på mountainbike. Han
85 siger ligefrem at man kan blive smidt af cyklen og ikke få lov til at køre mere hvis man ikke
86 holder sig ordentligt til sporet. Han siger til nogle af børnene "men det ved i jo godt ikke"
87 hvortil nogle af dem svarer "jo" og kigger videre på dem der kører ned af stenene i rock
88 garden.

89

90 Jeg placerer mig på toppen af bakken hvor man kommer op af en lang bakke og skal køre
91 direkte nedad igen af et ret stejlt stykke jeg har lagt cyklen uden for sporet og sat mig på en
92 bænk der ligger lige ved siden af sporet. Her ser jeg nogle af dem fra det bedste hold komme

93 op ad bakken i højt tempo med tungt åndedræt. Så snart de er oppe kan man høre at der
94 bliver skiftet i gearene og de stiller sig op i cyklen og træder igennem og bager løs ned af
95 bakken igen. Det virker ikke som om der rigtig er nogen af de forreste der ligger mærke til at
96 jeg er der. De bagerste kigger mere op og ligger mærke til mig og smiler og laver udtryk der
97 fortæller at de har det hårdt. Men generelt virker det som om de har meget fokus på sporet og
98 hvordan det er udformet og på cyklen, gearene, kroppens position og balance, teknikken. Og
99 det er med høj fart og ansigter der fortæller at det er hårdt. Det ser også hårdt ud. Hele
100 kroppen arbejder. Opad bliver de fleste i sadlen og deres overkroppe pumper op og ned for at
101 sende kræfter ned i pedalerne.

102

103 Da jeg sætter mig op på cyklen igen kan jeg mærke at jeg er ret træt og pausen har sat sig lidt i
104 benene. Jeg skal lige i gang igen. Når jeg kører ned af nogle af de stejle steder med mange sten
105 og rødder kan jeg mærke at jeg er lidt mere bange end inden jeg holdt pausen. Frygten for at
106 falde er lige pludselig vokset lidt i mig. Om det er træthed eller hvad ved jeg ikke helt, men jeg
107 kommer i hvert fald til at tanke mere over det end før. det betyder at jeg føler mig ret langsom
108 ned ad bakke hvilket var der jeg i forvejen havde svært med at følge med dem på det laveste
109 niveau. Jeg ligger mærke til at der pludselig ikke er nogen i sporet i nærheden af mig. Kigger
110 på klokken og ser at timen er gået. Jeg finder Thore som også er på vej ud af skoven og da vi
111 kommer ud er de fleste samlet og nogle få er på vej hen til gruppen, men vi er klart de sidste
112 der kommer ud af skoven. Ingen af os havde lagt mærke til at der blev sagt at de skulle slutte,
113 men de var tydeligt alle sammen meget klar over at træningen var slut.

114

115 Vi samles igen på parkeringspladsen hvor vi mødtes. Forældre er kommet for at hente deres
116 børn igen. Nogle kører meget hurtigt afsted. En af børnene har haft fødselsdag dagen inden.
117 Og har kage med som vi også bliver budt. Mange står tydeligt og fryser og der er meget
118 opbrudsstemning. Nogle er allerede kørt og mange er stresser lidt over at komme afsted så de
119 kan komme ind i varmen. En fælles afslutning med opsamling er der ikke rigtig andet end at
120 trænerne siger at det var fedt at se så mange og tak for en god træning. Det hele går ret hurtigt
121 og der er meget trafik på den lille parkeringsplads for at alle bilerne kan fragte både cykler
122 børn og trænere hjem igen. Det virker generelt lidt stresset på parkeringspladsen og i løbet af

123 kort tid er alle afsted undtagen os og en træner der står og snakker lidt løst og fast om
124 mountainbiketræning og generelt fritidsaktivitet. Hans barn har også kørt med og sætter sig
125 ind i bilen for at få varmen og vente på at de også kan komme afsted. Han kører og vi cykler
126 over til vores bil og kører også hjemad.

1 **Bilag 7: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 09-03-2016**

2

3 Denne gang skulle vi mødes ved Dalum vandtårn. Vi cyklede derud og da vi ankom var kl. 16:45 og der
4 var allerede mødt mange børn, trænere og forældre op. Cirka 15-20 samlet. En af de ældre snakkede
5 med en træner og nogle andre børn om at han havde en rigtig god konkurrence i weekenden hvor han
6 var blevet nr. 5 i et løb i nærheden af vejle. Han virkede meget stolt og forklarede at alt bare havde
7 været perfekt for ham. Sporet havde passet ham godt, han havde haft en god dag rent fysisk og der
8 havde ikke været nogen problemer med hverken cykelteknikken eller cyklen. Mens vi stod og ventede
9 på at de sidste skulle komme snakkede vi lidt med en af de ældre børn ca. 14 år vil jeg tro. Vi snakkede
10 om deres cykler og hvilke dele de havde. Han gik meget op i at forklare at det gearsæt han havde på sin
11 var det bedste og dyreste fra cykelmærket SRAM. Han viste også hans vens cykel frem og forklarede at
12 han havde det bedste gearsæt fra cykelmærket shimano. Han forklarede at denne slags gearsæt
13 kostede ca. 10.000 kroner. Jeg blev ikke overrasket over at det kostede så meget for nogle af de bedste
14 gearsæt, men overrasket over at børnene havde gearsæt i den prisklasse. Han gik meget op i at hans
15 var det bedste fra SRAM og forklarede hvordan det fungerede. Han havde kun én frontklinge hvor
16 mange andre cykler med mange udvendige gear har flere grunden til kun at have én er at man lettere
17 kan styre gearene når man kun skal skifte på kransen bagpå. Hans frontklinge havde 32 tænder hvilket
18 styrede hvor tungt gearet cyklen var. 32 var sådan lidt midt imellem, men det kom også an på hvilken
19 krans man havde bagpå. Så forklarede han om kransen bag på; antallet af tandhjul, tænder, materiale
20 osv. Det var i det hele taget meget teknisk og cykelnørdet syntes jeg. Selvom jeg selv har bygget et par
21 cykler af gamle stel var jeg bestemt ikke på hans niveau rent videnskæssigt inden for dette felt. Han
22 fortalte også om hans cykelcomputer der også var en af de bedste man kunne få. Forklarede om
23 hvordan den kunne måle distance, højdemeter, lave intervaltræning, kører mod egne gamle tider osv.
24 osv. en masse teknisk som jeg ikke rigtig kunne følge med i. nogle af de andre børn bød også ind med
25 hvad den kunne hvad de havde for noget udstyr osv. det virkede på mig lidt som om det var et showoff
26 hvor det galt om at have det dyreste og bedste udstyr. Andre af de ventende legede rundt på deres
27 cykler. To skiftedes til at stille sig op i pedalerne mens cyklen holdt stille og holdt samtidig balancen.
28 Da balancen var fundet, hoppede de med fronthjulet op på en stor sten mens baghjulet var i jorden. Så
29 gjaldt det om at hoppe rundt om stenen, så forhjulet blev på den og baghjulet kom hele vejen rundt. De
30 klarede det ret nemt begge to og gjorde det et par gange hver. Det ville jeg aldrig kunne gøre, tænkte
31 jeg. De havde virkelig god kontrol over cyklen.

32 Mens vi havde stået og snakket var de sidste ankommet og der var 18 børn 4 trænere og tre forældre
33 der skulle køre med i dag. Størstedelen ankom stadig i bil, men der var også en del der ankom cyklende

34 i dag. Der var en kort samling hvor det blev forklaret at der var en konkurrence i dag. Den gik ud på at
35 den der blev mest beskidt ville vinde en flaske biotex til tøjvask. En sjov lille konkurrence de også
36 havde haft sidste år på samme tidspunkt. Vinderen sidste år havde været den samme som havde
37 fortalt os en masse om sin cykel. Han havde rullet sig i en mudret vandpyt for at vinde sagde han. En af
38 trænerne forklarede at det var fordi at man ofte blev mere snavset hvis man havde god fart på
39 igennem de forskellige mudderhuller og lignende.

40 Efter et kort velkommen blev børnene ligesom sidst delt i tre hold. Det hurtige, mellemholdet og det
41 langsomme. De hurtige kørte afsted imod det sted de skulle være i dag. Dernæst mellemholdet og så
42 det langsomme, som jeg fulgte med til at starte med. En træner forklarede at det var ca. 5 km. Hen til
43 det sted de skulle være i dag og at de på vejen derhen ville kører af småspor de kendte som havde
44 nogle gode udfordringer til mountainbike. I min gruppe var der 4 børn (en pige og tre drenge) to
45 trænere og to forældre. Vi kørte i et stille og roligt tempo ad cykelsti det første stykke. Så drejede vi ind
46 af en lille skovsti med snoede veje og lidt forhindringer med rødder sten og lignende. Så kørte vi ud på
47 en bredere cykelsti igen og ind på et mindre igen sådan gik det frem og tilbage de næste ca. 20 min. På
48 vejen kom kørte vi ned af trapper, stejle skrænter over et par smalle broer ved vandløb og lige inden vi
49 kan til det sted de skulle træne i dag kørte vi op af en meget stejl bakke. På vej ud til træningsstedet
50 gjorde vi korte ophold for at få alle med. Mens vi havde disse korte stop sagde en af trænerne at vi
51 skulle huske at jorden var giftig. Dette betød at man skulle holde fødderne i pedalerne og holde
52 balancen på stedet. En slags tekniktræning undervejs. Jeg var vist den eneste der ikke kunne finde ud
53 af at holde balancen mens jeg stod stille på cyklen. En af de små drenge faldt fire gange på vejen. Alle
54 gange var fordi han ikke fik klikket ud af pedalerne når han gik i stå på forskellige svære steder. Hans
55 far var med og de havde lavet en konkurrence om hvem der ville falde færrest gange i dag. Drengen tog
56 det meget stille og roligt at han faldt og kom hurtigt op igen hver gang. Faren forklarede at han skulle
57 huske at klikke ud inden han mistede balancen og at han måske på visse steder skulle klikke ud inden
58 han prøvede på noget svært så han undgik at falde. Dette gjorde drengen dog ikke hvorfor han faldt
59 gentagende gange. Vi så også en høne der tilsyneladende var stukket af fra sit hønsehus. Den stod midt
60 på vejen og der stod en kvinde der prøvede at lokke den med noget brød. Ved siden af stod en anden
61 kvinde med sin hun og prøvede at hjælpe så det ud til. En af forældrene sagde ud i flokken "så i hønen"
62 og grinte lidt. Et af børnene svarede nej og resten svarede ikke. Det virkede ikke som om at nogen af
63 børnene overhovedet havde lagt mærke til hønen. Det var i hvert fald ikke noget de gav meget
64 opmærksomhed. Jeg tog mig selv i at instinktivt at bremse lidt da jeg så den. Jeg ville gerne stoppe op
65 og se hvad der foregik, men vi var hurtigt forbi. Det er ikke hver dag jeg ser en høne midt på en vej,
66 men det imponerede altså ikke børnene synderligt.

67 Da vi ankom til stedet vi skulle være råbte en træner til børnene at der var fri leg her. Han sagde at der
68 var ca. 1,5 km spor de brugte og at det bestod mest af små korte ruter der havde en enkelt eller to gode
69 udfordringer til at træne teknik. Stejle bakker opad eller nedad, dybe og store mudderhuller der
70 virkelig krævede tråd i cyklen for at komme igennem og undgå at skulle stille foden ned i muddret for
71 ikke at falde. Her stillede jeg min cykel og gik lidt rundt for at se de forskellige udfordringer. Børnene
72 legede op og ned og frem og tilbage og der var ikke den store styring over hvem der gjorde hvad
73 hvornår. Umiddelbart var børnene selv rigtig gode til at udfordre sig selv og hinanden. En af de rigtig
74 stejle bakker blev bemanded af to voksne der hjalp børnene hvis de ikke kunne holde farten hele vejen
75 op og derfor havde brug for et lille skub i ryggen. Det bedste hold kørte meget rundt og børnene
76 skiftedes til at køre forrest og tage nogle udfordringer som de andre så skulle gøre efter. En slags
77 kongens efterfølger på cykel. Stedet var lige ved siden af en større å hvor børnene ifølge en af trænerne
78 ofte kørte ud igennem på et lavvandet stykke om sommeren når der ikke var ligeså meget vand i og det
79 var varmere i vejret. Generelt var børnene hele tiden på cyklen og havde kun meget få gange hvor de
80 stod af for at hjælpe hinanden eller vise en bestemt udfordring de skulle prøve. De var herude et
81 kvarters tid og jeg nåede næsten ikke selv at køre på cyklen inden vi skulle hjemad igen. Generelt
82 havde jeg slet ingen problemer med at følge med denne gang og jeg fik heller aldrig rigtig min puls op.
83 Dog var jeg udfordret et par steder på vejen derud og var også nødt til at stige af cyklen et sted med
84 meget mudder op af en bakke. Denne gang var der altså for mit vedkommende ikke så høj puls, men
85 stadig udfordring ift. balancen og teknikken på cyklen.

86 Efter et kvarter vendte vi styret hjemad igen. En træner begyndte at kalde de langsomste sammen
87 fordi det ville tage længere tid for dem at komme hjem. De kørte først og de andre to hold kørte
88 sammen tilbage. På hjemturen fulgte jeg med mellemholdet og det hurtige. Det var dog ikke tydeligt at
89 dette var det hurtige hold. Tempoet var ikke specielt højt og det meste af hjemturen foregik også på
90 regulære cyklestier. De virkede lidt som om træningen var slut for de fleste. Dog var der en gruppe
91 med to trænere og tre børn der kom tonsende forbi mig og den gruppe jeg kørte med. De kørte på en
92 lang række som man ser det i cykelløb på fjernsynet. De kørte i høj fart og det barn der var bagerst i
93 gruppen havde svært ved at følge med. De lå alle sammen ned over styret for at mindske
94 vindmodstand vil jeg tro. Den forreste, hvilket var en træner råbte bagud i gruppen når der kom noget
95 forude som de skulle være opmærksomme på. På et stykke af cykelstien var der en ridesti der lå lige
96 ved siden af. Jeg kunne se at den lille flok der lige var kørt forbi mig bremsede meget ned da de kom i
97 nærheden af en hest der stod på cykelstien. En af trænerne sagde at det så farligt ud og at det var godt
98 de fik bremsed godt ned. Han forklarer at der har været lidt uenigheder mellem hesteryttere og
99 mountainbikere de senere år og at de går meget op i at lære børnene at de skal tage hensyn til heste og
100 generelt skovens andre brugere når de cykler i skovene. Jeg spørger ham om vejret har nogen rolle ift.

101 om de ikke træner hvis vejret er for dårligt. Hans siger at de altid træner og kun meget sjældent er
102 nødt til at aflyse en træning. Umiddelbart er det kun hvis de mener at det er for farligt fx hvis der er så
103 meget vind at de er bange for at opholde sig i skoven i tilfælde af væltende træer eller større grene der
104 falder ned.

105 Da vi kommer tilbage til parkeringspladsen ved vandtårnet hvor vi mødtes samles flokken og en
106 træner siger at det er tid til at uddele præmien for mest beskidte mountainbiker. Straks begynder
107 nogle af børnene at diskutere hvem der er mest beskidt. Sidste års vinder har opbakning fra nogle om
108 at han igen bør vinde. Han har også ret meget mudder over det hele og specielt er jeg imponeret over
109 hvor meget han har formået at få i ansigtet. De står og diskuterer lidt og da en af de andre
110 kombattanter indser at han er ved at tabe diskussionen løber han hen til en mudderpøl og smører
111 noget i ansigtet hvorefter han ruller sig i den. Så går han hen til træneren der skal uddele prisen og
112 siger noget i retning af "nu kan jeg ikke andet end vinde". Træneren giver ham ret og siger at han lige
113 skal se om der er nogen der er nær så beskidte. Sidste års vinder løber hen til den samme mudderpøl
114 og ruller sig også en tur mens han råber at han vil vinde og griner lidt. Der er generelt god stemning
115 omkring konkurrencen og de syntes at det er sjovt at nogle ruller sig i mudderet. Mens sidste års
116 vinder ligger og ruller sig bliver den andet kåret som vinder. Sidste års vinder løber hen og prøver at
117 gøre krav på prisen, men den er allerede givet ud. De to drenge står og tjatter lidt til hinanden og
118 diskuterer hvem der faktisk er mest beskidt. En af de voksne kommer med en joke om at de har brugt
119 mudderdoping til vinde konkurrencen. Det er der flere der syntes er sjovt specielt de ældre og de
120 voksne finder det sjovt og de bygger lidt videre på joken om hvordan man kan bruge det i rigtige
121 konkurrencer. Til sidst giver de to drenge hinanden en mudderkrammer og en high-five.

122 Efter præmieuddelingen siger en træner tak for en god træning og børn og forældre samt trænere
123 begynder at pakke deres cykler på bilerne. Ligesom sidst går det meget hurtigt og så er
124 parkeringspladsen ryddet. Vi er igen nogle af de sidste der står tilbage. Vi siger farvel til de sidste der
125 stadig er på parkeringspladsen og kører og hjemad.

126 Vejret var godt denne dag. Solskin og næsten skyfrit, ca. 7-8 grader og vindstille.

1 **Bilag 8: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 09-03-2016**

2

3 I dag mødes vi ved en parkeringsplads ved Dalum Vandtårn. Vi ankommer lidt før kl 17, hvor
4 træningen begynder. Mange kommer selv på cykel i dag – måske fordi vi cykler lidt mere centralt i
5 Odense i dag. Der er nok mange der bor i nærheden – det er der i hvert fald et par stykker, som giver
6 udtryk for. Vi skal i dag køre rundt i Sct. Klemensskoven og Bellingskoven. Vi er lidt færre end sidste
7 gang, og er omkring 18 børn og 7 voksne. Der er en enkelt pige med i dag. 4 trænere og 3 voksne som
8 kører med i dag. Der er i dag en præmie på højkant – vaskemiddel – ligesom sidste år, hvor de også
9 kørte i dette område. Her var det en af de ældre drenge, som vandt. Man kunne vinde den ved at være
10 den person, som er blevet mest mudret i løbet af træningen.

11 Jeg snakker med nogle af de lidt ældre drenge – 14-16 år – som fortæller lidt om deres cykler, og hvilke
12 dele de har på. Her fortæller en af dem, at han har nogle af de bedste geardele på, bl.a. SRAM, mens han
13 fortæller at en af de andre også har noget af det bedste gear inden for gearskiftere, her er det fra det
14 japanske mærke Shimano. De fortæller også om, hvorfor de ikke har flere klinger foran end den éne de
15 har. Det er for, at så undgår man alt for meget slid, man behøver ikke koncentrere sig om, at skifte både
16 foran og bagved, og det er lettere at sætte kæde på. Det sidste fortæller en anden og lidt mindre gut. De
17 fortæller flittigt om, hvor meget delene har kostet dem. Vi snakker 10.000-15.000 for disse
18 gearskiftere.

19 Der går nogle minutter, og der bliver igen delt op i tre grupper. 1. gruppe med de hurtige, ældste og
20 dem med højest niveau, sådan overordnet set, 2. gruppe med de lidt yngre og mellem erfaring og 3.
21 gruppe med de yngste og dem med mindst erfaring. Første gruppe sætter først af sted og træder til fra
22 start. De er hurtigt væk fra parkeringspladsens område. Jeg har valgt at køre i 2. gruppe i dag, for at vi
23 deler os lidt op, Niklas og jeg, så vi måske kan få lidt forskellige oplevelser ud af det. Der er 3 voksne
24 med i vores gruppe. Vi kører også godt til fra start, og kører ad en bred grussti hen mod den første
25 skov, Sct. Klemensskoven. På vejen derhen kører vi ned af en meget stejl skrænt omgivet af træer. Den
26 stejleste jeg endnu har prøvet, og jeg overvejer om jeg bør tage den. Vi er nu kommet ind i et lille
27 stykke skov. Den første voksne kører ned af den, derefter følger børnene efter. De får at vide, at de skal
28 huske at holde bagdelen godt tilbage i sadlen. Herefter følger 2. voksen, Andreas Boldings bror, som
29 også klarer det let. Jeg får at vide, at jeg bare kan køre udenom, og så mødes vi lidt længere fremme,
30 men jeg tænker, at det skal være løgn, at jeg allerede skal køre udenom ved den første lille udfordring,
31 og hvis de drenge kan klare det, så burde jeg også kunne. Jeg får igen at vide, at jeg skal huske at holde
32 mig godt tilbage i sadlen. De står nu alle 2-3 meter længere nede i niveau og venter på mig, 10 meter
33 væk, og jeg tænker, at det må da være lidt irriterende for dem, at de skal stå og vente på, at jeg

34 beslutter mig for at gøre det eller ej. Efter få sekunder tænker jeg, at jeg må af sted, begiver mig ud på
35 den meget stejle skrænt og læner mig bagud i sadlen. Med lidt svingen i styret efter jeg er kommet ned
36 af skrænten for lige at få fuld balance på cyklen igen, kommer jeg ned til de andre, som siger, at det var
37 godt gået. Det giver en lille lykkefølelse inden i mig, at have overkommet denne, for dem sikker ikke
38 specielt uhyggelige, skrænt, og vi bevæger os videre op af en grussti. Den er blevet lidt smallere, og vi
39 kører på en linje efter hinanden. Jeg snakker en smule med en af trænerne nede bagved, da vi giver
40 hinanden lidt plads til at køre og snakke med hinanden. Lige på dette tidspunkt føler jeg ikke, at det er
41 passende at prøve og køre op på siden og snakke med børnene. Vi er også først lige kommet i gang, og
42 de vil nok også i dette øjeblik gerne bare fokusere på at være til træning. Dette er i hvert fald sådan jeg
43 afvejer situationen lige på dette tidspunkt, 5-10 minutter inde i træningen.

44 Vi er ved den førmtalte endnu kommet rigtig ind i Sct. Klemensskoven, men bevæger os i udkanten af
45 den. Der er desuden en del transporttid i dag fra skov til skov, og det er en meget længere, fladere rute
46 end sidste gang vi var ude at observere i Ibjergskoven. Det er desuden også meget sværere at kunne
47 tage noter denne gang, da vi hele tiden er på farten, at det er en meget langstrakt rute, hvor man bliver
48 nødt til at følge med hele tiden. Det er ikke sådan, så man kan stoppe op, for de andre, børnene og de
49 voksne, venter ikke på, at man skal stå og skrive i bogen. Jeg har både min lille sorte notesbog og min
50 telefon med i dag. Jeg kører hele tiden og overvejer, hvilket redskab jeg skal gøre brug af i dag, og
51 ender med at gøre brug af telefonen, da det er let og for mit vedkommende hurtigere og lige så givtigt
52 at snakke det ind i et memo på min telefon. Jeg kan cykle rundt og observere og snakke ind i den
53 samtidig. Jeg snakker dog kun ind i den, når jeg bevæger mig rundt alene i skoven. Dette bliver nemlig
54 en mulighed senere på ruten, men det kommer jeg ind på senere i denne beskrivelse.

55 Vi bevæger os som skrevet i udkanten af Sct. Klemensskoven, på stier omkring denne, men kommer
56 lige pludselig ind i denne skov. Her starter vi ud med at tage en meget stejl og lang bakke, som er en
57 blanding af grus og lidt større sten. Dette er også denne dags type udfordring. Lange bakker, som man
58 kan køre interval på. I forhold til Ibjergskoven, så er denne træning mindre udfordrende, der er ikke så
59 mange små snørklede områder vi skal igennem, der er ikke så mange fritliggende rødder, og ingen
60 fyrretræer. Det er hovedsageligt løvtræer vi kører igennem. Vi samles oppe for enden af denne lange
61 bakke, hvor jeg for alvor kan mærke de spændte lægmuskler efter at have givet den fuld pedal op ad
62 denne bakke. Vi skal svinge ind til højre af et lille kort spor, og det bliver fortalt, at der er meget
63 mudret her ved et væltet træ, hvor man ellers normalt kører. Det er første gruppe, som får denne
64 information fortalt videre ellers er det en af de voksne, som har været her tidligere i dag eller en af de
65 foregående dage. Vi svinger dog ind til højre, og tager noget af sporet – det stykke, som ikke er så
66 mudret. Stykket er rimeligt lige til, og altså bestemt ikke lige så udfordrende som Ibjergskoven ved
67 Davinde. Det går meget horisontalt end vertikalt i dag. De få udfordringer der er i dagens træning, er

68 dog sværere end de udfordringer (minus Rockgarden), som fandtes i Ibjergskoven. Her tænker jeg på
69 den stejle skrænt tidligere beskrevet samt, ligesom der også kom en stejl skrænt man skulle nedad, og
70 efterfølgende henover en bro. Det var noget der skulle gøres i et træk, da det var nærmest umuligt
71 bare at stoppe op på halvvejen. Desuden var der også en meget stejl og lang bakke, hvor man virkelig
72 skulle træde til. Disse områder var ikke lige så udtalte i Ibjergskoven. Der var det kortere stræk og
73 mere snørklede spor, men dog godt kunne være stejle. I Ibjergskoven have man dog generelt ikke brug
74 for lige så høj fart, når man skulle overkomme disse. Der skulle man i højere grad bare op i de lave
75 gear.

76 Efter at have taget dette stykke, som var lige til og uden de store problemer, mødes vi igen i gruppe to
77 for enden af den lange bakke, som gav godt til lægmusklerne. Gruppe 1 havde taget det udvidede spor i
78 Sct. Klemensskoven og skulle over denne træstamme, hvor der var mudder omkring. Da de kom ud af
79 sporet, og skulle op ad den samme lange bakke som os, kunne vi høre en af dem sige "Aaarh, krampe",
80 da han kørte op ad bakken i høj fart med de andre i gruppen lige omkring ham. Om han havde krampe,
81 eller om det var et udtryk for, at det var noget der "rev" godt i benene, var ikke helt klart, men
82 umiddelbart virkede det til at være det sidste, da han trods alt ikke gav op undervejs. De racede forbi
83 os, og kørte videre op igennem skoven. Vi tog en anden sti, og bevægede os ud af denne skov. Det
84 virkede altså til, at vi skulle have været i denne skov noget længere, hvis forholdene havde været til
85 det, men da de ikke var til det, besluttede de voksne i vores gruppe, at vi skulle køre videre og ud mod
86 Bellingskoven. Vejen ud mod Bellingskoven bød både på gående, hesteryttere, andre MTB-ryttere og
87 løbere, men vejret er også fantastisk til at være udendørs i dag. Solen skinner, og det er trods alt en
88 smule varmt, når man er inde i skoven. En af trænerne omtaler det efter træningen er slut som årets
89 første forårsdag. Der var ret lang transporttid fra den ene skov til den anden, og vi kom ud på både
90 små stier i villaområder, asfalterede veje i villaområder, mindre gå stier af jord/ler, bredere stier af
91 grus og småsten. Det var dog ikke sådan, så tempoet faldt, og man skulle hele tiden holde sig til gruppe,
92 da man ellers ville miste dem af syne – især på villavejene, hvor der hurtigt kunne komme lidt afstand
93 imellem gruppemedlemmerne. Der blev altså kørt i høj fart igennem disse områder – dog samtidig
94 værende årvågen, når man skulle ud på nye veje eller stier.

95 Som skrevet tidligere, så var det ikke først til allersidst i træningen, da vi var i Bellingskoven, og der
96 var givet tid til fri lej, at det var muligt at nedfælde mine observationer på telefon. Med al det landskab
97 vi kørte igennem var det derfor også svært at nå at huske alle de steder, vi kom igennem undervejs, om
98 vi kom forbi villakvarteret før eller et lille spor, vi begav os ud på, og hvordan de forskellige spor nu
99 lige lå ift. skoven. Var vi i skoven, når vi kørte på dette spor, eller var det bare et lille skovområde på
100 vejen ud til Bellingskoven f.eks.. Inden vi kom ud til det store område i Bellingskoven, hvor der var
101 givet tid til fri leg, kom vi om hvor alt er, i hvert fald igennem et lille skovområde, hvor der var et lille

102 spor på højre hånd. Dette tog vi med, og det skulle vise sig at være meget mudret, og svært
103 fremkommeligt. Især var der en stigning sidst på sporet, hvor jeg og andre var nødt til at stå af, da der
104 både var glat, og et reb i vejen, som gjorde det svært at komme op over uden at stå af. Jeg blev
105 overrasket over, hvor meget både de voksne og børnene snakkede om mudder, og hvor frygteligt det
106 var. Desuden snakkes der også om, hvor mudret det er på bestemte steder i sporerne og hvor de
107 simpelthen synes der er for meget af det. De har undgået bestemte steder, og det virker ikke til at det
108 er noget, de gider køre alt for meget i.

109 Vi kører videre og når nu ud i Bellingskoven. Her er den omtalte stejle skrænt vi skal nedad og den
110 efterfølgende træbro, som løber over en lille bæk. Denne bliver klaret uden problemer. Herefter kører
111 man rundt. De andre grupper er nu også i denne forholdsvis åbne skov, som er meget varieret. Den
112 ligger op ad Odense Å, og en lille bæk går igennem skoven. Den lille bæk løber ud i åen i udkanten af
113 skoven i det område vi kører rundt i. Inden der er givet helt fri til leg det sidste stykke tid af træningen,
114 kører vores gruppe 2 en lille rundtur i et udvalgt spor, og denne ender med en stejl stigning, hvor man
115 skal have meget fart på. De fleste klarer denne, også jeg, og man får ros, når man klarer disse
116 udfordringer – ikke bare mig som amatør-MTB-rytter, men også de andre, både voksne og børn.

117 Der er nu givet tid til fri leg, og denne leg forsætter det næste kvarters tid (estimeret, da jeg ikke hele
118 tiden kiggede på mit ur – den eneste gang jeg gav opmærksomhed til tiden, var da vi skulle til at vende
119 hjemad. Her var klokken blevet 17.37, og vi havde altså lige omkring 20 minutter til at nå hjem. Det tog
120 ca. et kvarters tid at køre hjem fra Bellingskoven og så til Dalum Vandtårn). En dreng spørger den ene
121 pige, som var med til MTB i dag, om de ikke skal ud og køre sammen, da han kender et fedt spor. Hun
122 har dog ikke lige tid, og jeg lader lige drengen køre lidt rundt og ser, at han kører ned til et par andre
123 drenge. Efter lidt tid, hvor de er steget af cyklen og inspicerer en stejl skrænt, som de snakker om,
124 hvordan man kan gribe an og komme ned af, kommer jeg over til dem, for at finde ud af, hvad der
125 karakteriserer et fedt spor. Ikke så direkte, som her beskrevet, men mere at jeg hørte ham snakke om
126 et fedt spor, og hvor det var og hvad det var der gjorde, at det var et fedt spor. Han vil gerne blive her
127 ved de andre og køre på denne skrænt, så vi kører ikke over til det sted, han gerne ville have haft pigen
128 med over til, men ham og en anden dreng fortæller, at der skal være både op- og nedkørsler og en
129 snakker om et spor, hvor der er en væltet træstamme på tværs, men ellers er det bare, at de lægger
130 vægt på, at det skal gå op og ned igennem skoven, og hvor der er nogle udfordringer undervejs. Hvor
131 det f.eks. enten have rigtig meget fart på fra starten af så man kan nå op ad denne stejle stigning.
132 Drengene her står nede ved siden af et lille bækudløb til åen. Som skrevet står de ved denne skrænt og
133 inspicerer den, og nogle af dem kørte ned af den, men kigger på andre områder af skrænten, hvor man
134 også kan køre ned. En af dem fortæller også, at lige her ved bækken og knækket på åen, så kan de lige
135 køre i vandkanten, især når der ikke er så meget vand, men mere mudret.

136 Jeg kører videre rundt for at indtale mine observationer i telefonen og mit åndedræt gør tit, at jeg må
137 holde pause i indtalen – oftere end normalt – da jeg kører rundt samtidig og skal være opmærksom på
138 forhindringer i sporet og på stierne samtidig. Under den frie leg kører mange af dem rundt alene eller i
139 mindre grupper for at træne selv, og lede efter spor selv. De voksne trænere snakker meget om,
140 hvordan man skal angribe bakkerne, hvordan man skal huske at skifte gear, sidde i sadlen, hjælper til,
141 hvis man ikke kan komme op ad en bakke. Der er nogle af dem, som kører lidt rundt i cirkler ved
142 bækken, mens andre står og hyggesnakker lidt. En af trænerne viser nogle af børnene, hvor man også
143 kan køre hen i området. Jeg prøver at følge med et af børnene med rundt igennem et spor og er nu ude
144 i et område, hvor der ikke er andre. Han er blevet væk fra sin gruppe (1. gruppe), da de kørte hurtigt
145 afsted. De træner altså stadig sammen i en større gruppe. Jeg er fulgt med ham, som skrevet, og vi har
146 nu splittet os op, da jeg mener, at jeg skal en anden vej end ham. Han kører et andet spor og vil prøve
147 at finde sin gruppe. Vi er kommet lidt væk fra de andre i gruppen på dette tidspunkt. Vi er lige kørt
148 igennem et meget smattet område, og jeg siger til ham, ”det var godt nok hårdt at køre igennem, når
149 man holder høj fart hele tiden”, hvortil han svarer ”ja, det var ret hårdt”. Jeg kunne virkelig begynde at
150 mærke, hvor hårdt det var at køre igennem disse mudrede områder, hvor der var meget modstand. Jeg
151 finder ud af, at jeg er kommet til at køre ind på et hestespor, som jeg ikke har været opmærksom på.
152 Der var godt nok en hest, som havde gået der, kunne det ses på hestekoene, men i starten af sporet,
153 kunne det også godt ligne, at der havde gået andre. Jo mere jeg fulgte sporet, kunne jeg dog godt se, at
154 det aftog, og at der til sidst kun sås hestekoaftryk. Da jeg kommer ud af sporet, kan jeg se, at det er
155 afmærket med en hvid hesteko på en pæl. Denne havde jeg ikke lagt mærke til i den anden ende af
156 sporet, hvilket nok skyldes mit dårlige kendskab til disse spor, og at jeg kørte alene og ikke har været
157 opmærksom. Da jeg kommer ud af dette spor, kan jeg mærke hvor lidt der skal til før mine lægge går i
158 krampe, efter jeg er kørt igennem et par mudrede områder, hvor jeg har prøvet at holde et højt tempo
159 og ikke gå ned i fart. Dette sætter sine spor. Det var endda et fladt område, men modstanden var høj
160 igennem mudret.

161 Da vi kørte ud til Bellingskoven, og var igennem nogle af de mindre spor på vejen derud, blev det
162 pointeret, at vi skulle huske at kigge i sporet, gerne nogle meter frem hele tiden, så det bliver altså
163 italesat, at man skal kigge frem i sporet end at kigge længere fremad og alle mulige andre steder hen.

164 Vi er efter den frie leg er overstået nu på vej hjemad, og på hjemvejen, hvor vi hovedsageligt kører på
165 en asfaltbelagt cykelsti, spurgte et par af dem hvordan området var at køre rundt i i dag, og en af dem
166 svarede, at han syntes det var et lidt kedeligt område at køre rundt i – det var ikke så udfordrende,
167 hvilket jeg kan give ham lidt ret i, da det ikke var nær så teknisk som i Ibjergskoven. Jeg spurgte
168 herefter, hvilke af de andre områder, som de kører i, er fede og lidt mere spændende. Der nævnte den
169 en af drengene Langesøskovens spor, som værende et fedt spor, da det var meget varieret. Herefter

170 snakkede jeg lidt med ham om, at jeg syntes det da var meget flot herude ved Bellingeskoven, og det
171 måtte han give mig ret i, og så spurgte jeg om de andre steder, de også kører i, også er flotte, men der
172 svarede han, at "tjooo", men at det jo mest bare var skoven man var i, og man kom ikke så meget ud i
173 det åbne landskab. Sådan tolkede jeg i hvert fald det han sagde. I forlængelse af, at en af de voksne
174 havde sagt, at man skulle holde fokus på at kigge på sporet, så spurgte jeg ham, om det ikke også meget
175 var sådan, at man skulle kigge i sporet i stedet for alle andre steder – om man kigger rundt andre
176 steder? Til det svarede han, at det gjorde man overhovedet ikke. Man kiggede ikke rundt andre steder,
177 men var fokuseret på sporet.

178 Vi er nu nået tilbage til parkeringspladsen. Her er der stor jubel om, hvem der skal vinde præmien
179 denne gang – drengen som vandt sidste år, snakkes der om vil have en god chance for også at vinde
180 den i år eller om det er en anden en, som bliver beskyldt for at have lagt sig ned i en mudderpøl med
181 vilje. En anden dreng har lige smidt sig ned i en mudderpøl, da han håber at kunne vinde præmien,
182 vaskemidlet. Det ender også med at blive ham, og sammen med en træner, får han taget et billede til
183 deres facebookgruppe. Inden alle kører hjem, snakker vi lige med en af trænerne om, at de kører i alt
184 slags vejr. Snevejr, regn, godt vejr. Det eneste de ikke kører i, er stormvejr, da de kører i skovene. De
185 fleste er nu ved at være kørt hjemad, og vi triller også som nogle af de sidste hjemad.

1 **Bilag 9: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 02-04-2016**

2

3 I dag skulle vi lave interviews efter deltagerobservationen, så vi mødte op ca. 09:30 selvom træningen
4 først startede kl. 10:00. Vi havde en lavvu med som vi slog op på en græsplæne tæt ved
5 parkeringspladsen hvor vi skulle mødes. Mens vi var i gang med dette begyndte de først børn, trænere
6 og forældre at ankomme ca. 09:45. Nogle i bil andre på cyklen. Vi stod som de andre gange i samlet flok
7 og ventede på at de sidste skulle komme. Mens vi stod her blev vi opmærksomme på at det åbenbart
8 var et betalingsspor vi skulle køre på i dag. Normalt kostede det 100 kr. at købe en dagsbillet, men da
9 klubben havde en aftale med stedet kostede det kun 10 kr. pr. mand hvilket en af trænerne var hurtig
10 til at sige at klubben gerne ville sponsorere for os. Vi fik et lille klistermærke der skulle sættes et sted
11 synligt på cyklen. Hvis der kom en opsynsmand forbi ville han så kunne se at vi havde tilladelse til at
12 køre i sporet. Efter alle havde fået styr på tilladelsen til at køre i sporet blev børnene niveauopdelt i 3
13 grupper ligesom de foregående gange. Jeg valgte at køre med den langsomste gruppe og Thore skulle
14 følge mellemgruppen. I min gruppe var vi kun 2 piger, en dreng, en træner og en voksen ud over mig.
15 Børnene alle ca. 10 år. De tre grupper kørte afsted forskudt af hinanden og ulig de andre gange så jeg
16 faktisk ikke de andre igen før vi var tilbage ved startstedet.

17

18 Min gruppe kørte afsted i et stille og roligt tempo. De første 5 min var på grusvej og derefter drejede vi
19 ind på et mtb-spor. Jeg kører sammen med træneren og drengen og vi kommer hurtigt et stykke foran
20 de to piger og den voksne som havde til opgave at danne bagtrop i vores gruppe. Vi stopper op for at
21 vente på de andre som er sakket bagude og efter et stykke tid siger træneren at vi lige kan køre lidt
22 bagud og så bare vende om når vi møder dem. Det gør vi og vi når ikke at køre meget mere end 100
23 meter før vi møder dem og vender rundt igen. Vi kører et lille stykke tid og kommer ud på en lille
24 grusvej igen. Denne følger hen imod et nyt sted hvors man kan komme ind på mtb-spor igen. På vej
25 derhen ser vi en hjort krydse vejen. Træneren stopper op og siger så i hjorten. Drengen havde ikke set
26 den og virkede heller ikke specielt interesseret. Pigerne havde set den, men mente at det var en kanin
27 der havde krydset vejen. Det kunne man ifølge dem tydeligt se på dens pjuskede lille hale. Jeg var nu
28 også ret sikker på at det var en hjort, men til deres forsvar var det kun muligt at se overdelen af
29 hjorten, altså ikke dens lange ben. De to piger grinte lidt af at der var uenighed om hvad det var for et
30 dyr, og de var stadig meget sikre på at det var en kanin de havde set og sagde at det skulle vi ikke
31 diskutere længere fordi vi var her for at cykle, efterfulgt af endnu et grin. Generelt var de to piger
32 meget snaksaglige og grinene og det virkede som om de hyggede sig rigtig godt sammen. De kendte
33 ikke hinanden udover fra mtb, men de var også nogle af de få piger der gik til det, så de måtte holde

34 sammen, som en af dem pointerede under en kort samtale. Drengen var kommet lidt foran igen og da
35 vi nåede hen til ham og træneren var de i gang med at træne lidt på et hop. Pigerne fik også
36 muligheden for at prøve det, men efter at have diskuteret frem og tilbage et stykke tid blev de enige
37 om at de ikke ville tage det, så vi kørte videre. Generelt var tempoet meget lavt i denne gruppe, udover
38 at drengen og træneren ofte kørte i forvejen og lidt frem og tilbage. Grunden til det lave tempo var
39 både at pigerne ikke var helt så hurtige, men også at de var lidt mere tilbageholdende på stejle bakker
40 nedad og ved svære udfordringer. Ofte stod de af cyklen og trak ved passager de syntes så lidt for
41 farlige ud.

42

43 På et tidspunkt er jeg kørt med drengen og træneren et stykke forud og mens vi lige får pusten og
44 tager en tår vand får jeg tid til at snakke med ham kort. Jeg spørger hvad det bedste ved at køre på mtb
45 er? Svaret kommer meget prompte og uden tøven at det er nedad bakkerne fordi man kan få meget
46 fart på. Der må rigtig gerne være masser af rødder og andre udfordringer der gør det svært teknisk og
47 gør det lidt spændene at køre. Jeg spørger så om han kunne forestille sig at skulle køre mtb indendørs?
48 Det kunne han ikke rigtig fordi vejret så ikke kunne drille og der ikke ville være noget mudder. Mudder
49 var noget af det vigtigste for at have en god træning på mtb syntes han. Hvorfor havde han svært ved
50 at svare på, men det gjorde det sjovere at køre fordi det blev sværere og fordi det bare var en stor del
51 af at køre på mtb at få masser af mudder på sig.

52 Da der er ca. 20 minutter tilbage af træningen stopper træneren forrest og samler gruppen for at høre
53 hvad de helst vil – køre videre i skoven eller køre hurtigt tilbage af grusvej for at køre i tekniksporet.
54 Børnene var meget enige om at de helst ville køre i tekniksporet og gav udtryk for at det var rigtig
55 sjovt. Teknik sporet er et kort spor på et lille areal der ligger tæt ved parkeringspladsen. Sporet er fyldt
56 med udfordringer af forskellig slags og i forskellige sværhedsgrader og er, som navnet antyder, godt til
57 at træne teknik på. På vejen hen til dette spor snakker jeg med en af pigerne om hvorfor tekniksporet
58 er sjovere end bare at køre i skoven. Hun siger at det heller ikke altid er sjovere, men ofte og at det er
59 fordi at man selv let kan vælge de udfordringer man gerne vil prøve, hvor man i skoven bare møder
60 dem tilfældigt på vejen. Hun kan godt lide at det er muligt at vælge noget man syntes er sjovt og som
61 man tør ift. sit niveau. Da vi kommer hen til tekniksporet kører jeg selv en hurtig runde for at prøve
62 lidt af forhindringerne. Jeg syntes det er meget forståeligt at de godt kan lide udfordringerne her netop
63 da de er så differentierede ift. niveau. Det kan jeg sagtens se ideen med, men jeg syntes nu at naturen
64 falder endnu mere i baggrunden end den gør i forvejen når man kører i sporet og skal holde øje med
65 det. Her føler jeg endnu mindre at jeg er i naturen selvom det ikke er meget anderledes end det
66 normale spor. Børnene kører rundt i sporet og prøver udfordringer de selv vælger og de prøver dem

67 gerne flere gange. Træneren går rundt på banen og hjælper børnene hvor der er brug for det og
68 forælderen som var med kører rundt og viser lidt hvordan man skal gøre på de forskellige
69 udfordringer og hvad der er vigtigt at holde fokus på for ikke at styrte.

70

71 Vejret til dagens træning var godt og noget lunere end sidst- ca. 10-12 grader. Tørvejr med lidt sol
72 indimellem og ikke meget vind, specielt ikke inde i skoven.

73 Vi kørte i granskov i dag og nogle steder var skoven ryddet så det bar præg af eng/lysning og andre
74 steder var skoven ny fældet så stubbene stadig stod over alt og nogle træer stadig lå på jorden.

1 **Bilag 10: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 02-04-2016**

2

3 Det er lørdag d. 2. april. Vi er tidligt ude ved stedet, hvor der skal cykles i dag. Det er ved Langesø i
4 Langesøskovens sydspor. Vi har dagen forinden været ude og tage billeder af området og sporet, som
5 vi skal køre i, og snakker her med en mand, som har været ude og køre i lige netop sydsporet. Han
6 fortæller, at det er et god flow-spor, hvor der er nogle sløjfer undervejs, så man kan køre nogle af de
7 samme områder inde i skoven af flere omgange. Han fortæller at det er mindre teknisk end
8 nordsporet, og da vi fortæller, at vi skal kører med børn ifbm. vores undersøgelse, så forklarer han, at
9 han synes det er meget passende til børn i den aldersgruppe, at køre sydsporet.

10 Grunden til, at vi er tidligt herude, er fordi vi skal sætte lavvu op, da vi har planlagt at i tilfælde af regn
11 eller blæst, så sidder vi indendørs. Vi har kun lige nået at sætte lavvuen op, Niklas og jeg, førend de
12 første dukker. Det er et par af trænerne og et par børn. Vi er oppe og hilse på, og kører derefter lidt
13 rundt og træner på den store grus- og stenbelagte parkeringsplads. Der kommer flere til, og klokken
14 nærmer sig også 10. Vejret er på dette tidspunkt overvejende fint. Det er tørt og solskin med nogen
15 skyer. Sådant forholder det sig under hele træningen. Det er først senere på aftenen, at der kommer en
16 smule regn.

17 Inden vi skal af sted får vi udleveret et par klistermærker, som skal sættes på vores cykler. Dette gøres
18 på alle cykler. Grunden til det er, at det er et betalingsspor, og der kræves en licens for at cykle på
19 sporet. Disse penge går bl.a. til udbudringer af sporene samt at passe på dem og holde dem på et højt
20 niveau hele tiden. John, en af de første, som vi havde kontakt med i denne klub, nævnte kort for dem,
21 da vi alle stod og var ved at være klar til at køre, at det jo var i dag, hvor nogen skulle interviewes, og
22 fortalte, at hvis der var nogen, som ville være med, så skulle de bare sige til. Herefter blev børnene delt
23 op i tre hold, et med de yngste og mindst erfarne, en mellemgruppe, og den hurtige og mest erfarne
24 gruppe, som det første hold der kørte af sted. Vi stødte ikke ind i de andre grupper undervejs, og
25 sporet var også meget langt. Omkring 10-11 km. Jeg kører med mellemgruppen, mens Niklas kører
26 med den mindste. Det har til denne træning pga. sporet og tempoet generelt været svært at skrive
27 observationer ned undervejs, da jeg ikke har ville sænke deres rytme og tempo i gruppen. Derfor blev
28 der heller ikke noteret under træningen, men først efter vi var kommet hjem. Træningen starter nu, og
29 vi kører en anden vej op til sporet end de to andre grupper. Det er i et godt tempo allerede fra start.
30 Der er to trænere og fire børn med i denne gruppe i dag. Selvom det er mellemgruppen synes jeg
31 alligevel det er en ret stærk gruppe, som er samlet i dag. I hvert fald i forhold til de andre gange, hvor
32 jeg også har kørt en smule med mellemgruppen. Vi kører op mod sporet. Dette tager vel en 3-4
33 minutter. Vi kører op til sporet ad nogle brede grusveje, og da vi når op til indgangen til sporet,

34 markeret med en stor stolpe, hvor der er brændt et logo og "Betalingsspor" ind i, holder vi ind og får
35 instrukser om, hvad vi skal være opmærksomme på og prøve at udfordrer os selv med i dag. Den ene
36 træner fortæller, at vi skal prøve at komme tæt rundt i svingene, da det vil være en større udfordring
37 end at skære svingene i en stor bue – vi skal altså komme tæt på træerne. Indgangen er ind til en
38 nåletræsskov, hvilket er den type skov, som vi kører mest i denne dag. Jeg lægger mig bagerst i
39 gruppen, lige foran en af træerne. Det virker som om, at han gerne vil køre bagtrop under hele
40 træningen, og det har jeg ikke noget imod. Så ved han, at alle er med. Det går nedad fra start i
41 nåletræsskoven og sporet er tørt. Der ligger mange rødder, som man skal være opmærksom på
42 undervejs – rigtig mange er blotlagte, og det virker også som om, at der er flere blotlagte rødder her i
43 nåletræsskoven end i de bøgetræsområder, som vi senere kommer til at køre rundt i. Der bliver givet
44 god gas igennem dette første område, og børnene er hurtige ned igennem sporet. Det er noget tid
45 siden jeg sidst har været med, så jeg skal lige finde melodien igen, have styr på balancen og bremserne.
46 Jeg prøver at kører tættest muligt omkring træerne i svingene, og tænker på et forløb som vi tidligere
47 har været igennem på Idræt og Sundhed. Et forløb med badminton, hvor vi skulle øve "Den gode duel".
48 Her skulle man, hvis man var en god badmintonspiller prøve at stille sig uhensigtsmæssigt på banen,
49 så man skulle kæmpe mest muligt for at nå fjerbolden. Sådan tænker jeg også dette. At man skal prøve
50 at gøre det svært for sig selv, så man bliver mere opmærksom og kommer ud i nogle sværere
51 udfordringer, hvorved man hele tiden gør sig selv bedre.

52 Vi kører runden endnu engang, og denne gang går det allerede noget bedre med at komme tæt på
53 træerne. Nogle af disse sporstykker er ret lange, og da der samtidig bliver kørt godt til, kan jeg mærke,
54 at min puls er ret høj, da vi holder den første lille pause. Samtidig kan jeg mærke smagen af blod, som
55 ikke er så kraftig, men dog alligevel til stede. Jeg må være i dårlig form, for så lang tid har vi ikke kørt
56 endnu. Vi kører videre igennem nåleskov, hvilket er det vi oftest befinder os i i dag, kommer ud i noget
57 lidt mere åbent terræn, men dog stadig med nogle blandede træsorter. Her går det meget opad, og jeg
58 kører bagved en lille gut, som i dag har det svært med de stejle stykker. Han går en del gange i stå, og
59 jeg må derefter også stå af og trække op. Som skrevet, så var det ikke muligt at notere undervejs, så de
60 forskellige episoder, der fremhæves, er muligvis ikke i rigtig rækkefølge ift. hvor de var på sporet.
61 Sporet var, som skrevet, meget langt, så om den ene episode lå før eller efter den anden, kan der godt
62 være lidt usikkerhed omkring.

63 Vi når ned til et meget stejlt stykke, hvor vi holder en kort pause for at kigge på udfordringen. Det
64 starter ud med et meget stejl stykke, som efterfølges af et nedadgående sving og herefter følger et hop
65 over en lille træbro, hvor et par brædder er taget væk. Vi står oppe for enden af dette, og jeg tænker, at
66 jeg ikke lige skal nyde noget af det der, da det er klart det sværeste jeg endnu har været udsat for.
67 Samtidig med, at det er noget tid siden jeg sidst har siddet på en MTB, så følger jeg med en af de andre

68 trænerne og to drenge, som også springer over. Her kan man følge en lidt bredere grussti, som går til
69 højre for denne stejle skrænt. En af trænerne tager det først. Derefter stiller de to træner sig ned ved
70 siden af hoppet, og gør sig klar til, hvis der skulle ske noget – lidt ligesom man ser ved
71 springgymnastik, når der hoppes fra vippe. Begge drenge klarer det meget fint. Vi andre står og kigger.
72 Jeg må sige, at de klarer det rigtig godt, og er imponeret over, hvor godt styr de har på cyklen ned af
73 den stejle skrænt. Hoppet klares også godt, især af den ene af dem. Den anden får ikke baghjulet helt så
74 meget med, som det vist var ønsket. Vi står lige kort og snakker, og en af trænerne spørger, om de var
75 ved at skide i bukserne, da de kørte dette stykke. De svarer nej. Vi kører videre op igennem skoven.

76 Sporene på sydsporet i Langesøskoven er meget varierede og der er mange forskellige landskaber og
77 stier. Vi kører både i nåleskov, i åbent terræn, hvor der er blevet fældet en masse træer, kører ved
78 siden af marker, lidt på asfalteret vej, når vi skal krydse fra et skovområde til et andet, på brede
79 grusstier, på smalle grusstier, på lerede stier, og på små spor med den klassiske sorte muld, når man
80 kører inde i nåleskoven. Her får man også den velkendte duft af nåletræsskov og lidt fugtigt
81 jordmateriale. Derudover kører vi også i nogle få områder med løvskov, hovedsageligt bøgetræer.

82 Vi kører endnu engang igennem et stykke nåletræsskov, kommer ud ved et dige og skal op ad en stejl
83 bakke, hvor der er åbent areal på begge sider af dette dige. Man kan vælge at køre på den ene eller
84 anden side af diget. Der er et par af drengene og en af trænerne som kører på den svære side af diget,
85 mens resten af os tager det lidt "lettere" stykke. Det er dog langt fra let, og sporet er svært at følge. Det
86 er blevet ret dybt, da der er mange, som har kørt i det undervejs, så at holde hjulet i sporet samtidig
87 med, at det går opad er virkelig en prøvelse. Den lille dreng står af, jeg overhaler ham, og prøver at give
88 alt, men bliver også nødt til at stå af 5-8 meter fra toppen, da jeg kommer i ubalance. Jeg trækker det
89 sidste stykke op ad bakken sammen med ham. Vi holder en lille kort pause, hvor nogle af dem tager
90 lidt vand at drikke. Derefter følger et af de åbne stykker, hvor der er blevet fældet store mængder
91 træer. Stubbene står bare tilbage, og græsset er brunt med små plamager af grønt, som er begyndt at
92 titte frem. Der er lidt mudret og mere leret i dette område – i hvert fald i sporet. Der ligger nogle små
93 søer i dette område. Stykket ender med en stejl bakke opad igennem noget blandet skov, og det er
94 virkelig snævert i dette område. Mange træer som står tæt og sporet som slynger sig igennem.
95 Samtidig går det opad. Vi klarer den dog uden at stå af denne gang. Efter et længere stykke med god
96 fart, går det endnu engang opad. Vi ender på en mellempost op ad bakken. Her spørger trænerne, om
97 der er nogen, som vil med en tur rundt på en lille tur, for derefter at ende det samme sted. Her snakker
98 vi om en lille rundtur på 2-3 minutter. Kun en melder sig. Resten af os kører de sidste 20 meter op til
99 toppen af bakken. Vi ender på bakketoppen med lave buske på siderne, og det er tydeligt at mærke, at
100 drengene er ved at være trætte. Træneren er den første, som når toppen. Derefter følger to drenge, så
101 mig. Træneren spørger, om der er nogen som vil med ned af et stejlt stykke, mens vi venter på den

102 anden træner og drengen som kørte det andet lille stykke. De virker dog ikke til at have energien til at
103 kaste sig ud i noget, som kræver så stor koncentration og opmærksomhed. Han tager selv turen rundt.
104 Jeg bliver også tilbage. Han kommer op igen efter 30 sekunder og har en god åndedrætsfrekvens. Lidt
105 efter kommer de to andre tilbage. Jeg har på afstand kunne høre hvordan træneren, som kørte med
106 drengen rundt, motiverede drengen og fortalte hvad han undervejs skulle være opmærksom på.

107 Vi mødes alle på bakketoppen, og vi er ved at vende snuden hjemad mod samlingsstedet. Vi kører
108 nedad bakken, igennem et stykke mere med nåletræ, hvorefter vi kommer ud i et stort bøgeområde
109 med kæmpe bøgetræer, som jeg vil tro er mindst 100 år. Der er kun bevaret de store træer. Alt andet
110 er væk. Det er første gang vi kommer igennem et sådan område. Sporet er lettere, måske det skyldes,
111 at man kun skal lægge mærke til sporet, og ikke alle træerne som kunne være en udfordring at komme
112 forbi. Eller ift. ikke at skulle køre ind i dem. Sporet svinger heller ikke så meget, er heller ikke så
113 bakket. Efter at være kørt igennem dette, kommer vi efter kort tid ud på en af de store grusstier.
114 Herefter går det i højt tempo hjemad. De lange bakker bliver taget stående op i cyklen. Dette er også en
115 ting vi har fået fortalt under dagens træning. At hvis der kommer disse lange bakker med jævn
116 stigning, så er det et fantastisk sted at kunne overhale eller hente nogle ekstra sekunder. Når man så er
117 kommet op over bakken, så kan man slappe lidt af. Men op ad bakken skal der bare gives alt, hvad der
118 er at give af. Det må man sige, at drengene og trænerne med gør.

119 Vi når op til samlingsstedet. Nogle af grupperne er allerede nået tilbage og kører på en teknikbane ved
120 siden af. Det samme gør drengene fra vores gruppe også efter kort tid. Vi snakker kort med forældre
121 og trænere. Bl.a. om et par stykker af dem, som er mødt op, vil være med til interview. Det er der
122 heldigvis.

123 Derefter triller vi ned mod lavvuen med de børn, som skal interviewes og deres forældre. Nogle af
124 forældrene tager en ekstra løbe- eller cykeltur rundt i området, mens interviewet står på.

1 **Bilag 11: Observationsnoter, Kidz-MTB, Niklas, 09-04-2016**

2

3 I dag skulle vi lave andet og sidste interview med mountainbikerne. Derfor skulle vi slå telt op som vi
4 kunne sidde i og interviewe hvorfor vi var der 45 minutter før mødetid. Mødetiden var 10:00 så vi var
5 der altså 09:15. Vi fik teltet op lige ved siden af den skov der skulle køres i, i dag. Derefter gennemgik
6 vi kort nogle enkelte fokuspunkter for hvad vi skulle huske under interviewet og gik så hen til
7 parkeringspladsen lige ved siden af, hvor de første var ankommet. Vi havde haft meget svært ved at få
8 tilslutning til dagens interview og havde faktisk på forhånd ikke nogen sikre der kunne deltage. Derfor
9 startede vi med at snakke med to drenge om de ville deltage og forælderen der havde kørt dem om han
10 gad vente lidt efter træning. De havde åbenbart snakket om at cykle hjem fra træning, så om
11 forælderen overhovedet skulle vente blev diskuteret lidt, men de kom dog frem til at forælderen lige
12 kunne køre en runde efter træning og så kunne de se om de ville køre med eller selv cykle.

13 Alle var efterhånden mødt op, og der var ikke mange til dagens træning. 4 drenge og en pige og dertil
14 var der 3 trænere og en voksen. Pigen havde vi allerede interviewet og de to drenge var på grænsen af
15 alderen for vores målgruppe, og faren virkede heller ikke som om han rigtig gad vente efterfølgende,
16 hvilket passede ok sammen. Derfor havde vi altså kun to til det efterfølgende interview. Trænere og
17 forælder diskuterede lidt hvorfor fremmødet var så dårligt og blev enige om at det måtte være fordi
18 mange andre forårsaktiviteter efterhånden var startet og de begyndte at komme i vejen for hinanden.
19 Grundet det lave antal fremmødte blev børnene også kun delt i to hold. De to drenge vi skulle
20 interviewe samt pigen på det hurtige hold. Og de to yngre drenge på det langsomme. Pigen var til at
21 starte med lidt usikker på hvilket hold hun skulle køre med, men trænerne fik hende overtalt til at give
22 den gas sammen med drengene. Jeg fulgte igen det langsomme hold der ud over de to drenge også
23 bestod af en træner og en forælder til en af drengene. Drengen der havde sin far med var åbenbart ny
24 på mtb og det var kun anden gang han var med mtb-kidz og kører. Derudover havde han kørt et par
25 enkelte gange med far i skoven.

26 Det bliver hurtigt tydeligt at den nye dreng ikke er ligeså hurtig som ham der har gået til mtb et stykke
27 tid. Den nye virker mere bange for udfordringer, er dårligere teknisk og ikke ligeså stærk når der skal
28 køres op ad bakke. Vi starter med at kører i et stort ottetal hvor udfordringerne ikke er for svære og
29 bakkerne ikke for stejle opad. Den gamle kører i forvejen i sit eget tempo mens træner og far bliver
30 sammen med den nye og har meget fokus på at træne ham og sørge for at han føler sig tryk. Den gamle
31 kører lidt frem og tilbage og tager ekstra ruter hvor det er muligt og nogle gange kører han også bare i
32 langt i forvejen og holder en lang pustepause og tager en tår vand. Efter første ottetal stopper vi op
33 sammen og står lige og får pusten. Den gamle spørger om vi ikke skal køre nogle mere udfordrende

34 nedkørsler, men træneren siger meget forståeligt at den nye ikke skal ud på noget der er alt for svært
35 så vi lige tager en runde mere her. Efter endnu en runde her kører vi hen til et sted hvor der er en lidt
36 sværere nedkørsel. Her kører vi også to runder og op ad bakken er den nye nødt til at stå af og trække.
37 Anden runde kommer han dog et stykke længere da han får besked på at skifte helt ned i gear af
38 træneren. Der er i det hele taget rigtig meget fokus på den nye ift. gearskifte position på cyklen
39 hvornår man skal stå op og sidde i sadlen, hvordan en fødder skal være placeret på pedalerne mm.

40 Herefter kører vi hen til en endnu sværere nedkørsel som den gamle kender og han bliver glad for at
41 skulle køre på denne. Den er nemlig ifølge ham rigtig sjov. Da vi kommer derhen er den anden gruppe
42 der også. Vi stopper og snakker kort med dem hvorefter de kører ned ad den en efter en. Først de to
43 drenge der har enormt meget fart på nedover derefter pigen der lidt mere forsigtig, men også klarer
44 det noget beder end jeg kan. Så trænerne fra det hurtige hold og derefter skal vores hold til at køre.
45 Træneren forklarer at der er en nemmere rute end den de andre tog og det er valgfrit om hvilket man
46 vil tage. Han spørger den nye om han vil først og hvilket spor han helst vil prøve. Han forklarer at hen
47 gerne vil køre det lette og at træneren meget gerne må køre først så han lige kan se hvordan det er.
48 Derefter kører den nye ned uden at styrte, men han dog en fod på jorden hele vejen ned. Det ser faktisk
49 ud til at være noget sværere at styre end at have begge fødderne i pedalerne. Ned kommer han dog og
50 os andre efter. Hele mit hold kører af det lette spor. Igen tager vi to ture og på vejen op ad bakke på
51 anden tur kører den gamle i forvejen og jeg følger med. Han sætter sig ned i sadlen og kører lidt mere
52 afslappet da vi er kommet tover det stejleste stykke. Han siger "der er en mus" og peger ud i grøften. Jeg
53 når ikke at den og vi er også hurtigt forbi den igen. Da vi alle er kommet op og har pustet lidt af efter
54 opkørslen aftaler de at køre videre til et sted hvor det ikke helt så stejlt, men lidt mere teknisk med
55 flere rødder og sten.

56 Den gamle kører endnu engang i forvejen og får at vide at han bare skal vente på toppen. Vi andre
57 kører stille og roligt derhenad og da vi når toppen hvilket åbenbart er det højeste punkt i skoven
58 sidder den gamle på en bænk og kigger ud over skoven og en eng længere væk. Han siger at der er en
59 god udsigt og hopper op på cyklen igen og er klar til at køre videre. Denne gang er det ikke en runde vi
60 kører, men op og ned af den samme bakke. Det gør vi ca. fire gange og det virker som om niveauet
61 passer godt til den nye der kører hurtigere og hurtigere nedad. Træningen er ved at være færdig og vi
62 skal til at køre hjemad. Den nye spørger om vi ikke kan tage bakken en gang til og træneren foreslår at
63 vi tager den og så kører en anden vej tilbage. Det bliver godkendt og den gamle kører vanen tro forrest
64 og af sted imod stedet hvor vi startede. Det samme gør vi og vi kommer ud af skoven. Da vi kommer ud
65 er de andre kommet tilbage og vi fanger straks de to drenge der skulle interviewes og går i gang så de
66 kan komme hjemad og hvis de skal køre med træneren så skal han ikke vente for længe.

67 Generelt for dagen syntes jeg at det har været utrolig bakken og enormt hårdt at komme op igen efter
68 nedkørslerne, så meget forståeligt at den nye har været presset og måtte stå af cyklen ind imellem.
69 Vejret har været super godt. Ca. 10 grader med sol, som man dog ikke rigtig får så meget af inde i
70 skoven. Træningen bar tilmed meget præg af at den nye var med og at der ikke var så mange bør
71 hvorfor det var muligt at have rigtig meget fokus på teknik hos den nye og i nogen grad også den
72 gamle.

1 **Bilag 12: Observationsnoter, Kidz-MTB, Thore, 09-04-2016**

2

3 Det er en rigtig flot morgen ved Vissenbjergskoven. Solen skinner fra en skyfri himmel, det blæser ikke
4 meget. Foråret er rigtig på vej, anemonerne er begyndt at blomstre og det er varmt i vejret. Vi, Niklas
5 og Thore, er tidligt ude og sætte lavvu op til interview efter træning, og kan, da vi har sat den op,
6 allerede se, at der er dukket nogen op. Det er en af trænerne, som har et par børn med i bilen. Vi cykler
7 over til dem for at sige godmorgen, og for at spørge, om nogle af børnene, som dukker op i dag, kunne
8 være interesseret i at være med til interview. Det vil de heldigvis gerne. Det har været svært at få
9 nogen til at deltage denne gang. Der dukker ikke mange op, og der er kun fem børn til træning denne
10 dag. Desuden er der fire voksne, hvoraf to af dem er trænere og de to andre er voksne, som bare kører
11 med. Et af de fem børn er desuden helt ny, og det er første gang han skal køre MTB her i klubben. Lige
12 så stille er alle dukket op, og de mødes i en cirkel med cyklerne mellem benene og snakker lidt løst og
13 fast om bl.a. tidligere cykelture. Da det kan fornemmes, at der ikke vil komme mange flere og klokken
14 nærmer sig 10, begynder en af trænerne at dele børnene op. En af trænerne siger til mig, at "Så er det
15 bare at hoppe på en af grupperne", og jeg råber tilbage, da jeg kører med den første og mest erfarne
16 gruppe, at Niklas gerne ville køre med de lidt langsommere. Da jeg kører af sted derfra tænker jeg
17 straks over, om det mon var lidt demotiverende sagt, da de jo gør meget ud af, at man skal have det
18 godt med hinanden her på holdet. Vores gruppe kører først af sted, og som altid køres der i et godt
19 tempo fra start. Vi kører ad en lille sti for at komme op til skoven. Igen i dag er det svært at komme til
20 at notere undervejs, da vi mere eller mindre hele tiden er i gang. Der er nogle korte pauser undervejs,
21 men så snart alle er samlede kører vi næsten med det samme igen. Samtidig virker det heller ikke så
22 passende at spilde deres tid på at vente på mig, for at jeg kan få skrevet nogle noter ned. Og hvis jeg
23 gør det, og de kører, så kommer jeg ikke til at finde dem foreløbig, da der er flere forskellige områder,
24 vi kører i i dag. Vissenbjergskoven er karakteriseret ved mange lange bakker, nogle med meget stejl
25 stigning, mens andre er mere flade stigninger, men som er utroligt lange. I den anden ende giver det så
26 til gengæld også nogle nedkørsler, hvor man, hvis man vil, kan få meget fart på. Det er hovedsageligt en
27 løvskov, men med sporadiske nåletræsområder. Nogle af disse kommer vi dog også igennem under
28 dagens træning. Her står vi i gruppen undervejs og kigger ned på, hvordan vi skal klare en nedkørsel,
29 og hvad der er vigtigt at huske på. Her nævner en af trænerne bl.a., at det er vigtigt hvordan ens fødder
30 er placeret, så man får kraft ned i jorden, og samtidig så langt tilbage i cyklen som muligt. Jeg
31 efterprøver det, da alle børnene er kørt ned og har klaret nedkørslen. Det giver en bedre sikkerhed,
32 kan jeg tydeligt mærke, og jeg kommer til at tænke på, at igennem alle disse træninger har jeg virkelig
33 lært meget allerede. Om hvordan det er hensigtsmæssigt at komme rundt på et spor, hvor vigtig
34 balance er og hvordan der kan arbejdes med denne, samt hvordan cyklen bruges som en medspiller,

35 og hvor vigtigt det er at kende den. Nedkørslen vi skal nedad starter med et stejlt stykke ligefrem og et
36 stort sving i højre side, hvis man ikke er så meget til dette udfordrende stykke. To af børnene tager
37 dette stejle stykke i meget høj fart, og jeg tænker "wow". Det er helt vildt, hvor hurtigt de kommer
38 nedover dette stykke, og jeg tænker, at jeg gerne ville ind i hovedet på dem og vide, hvad de tænker,
39 når de skal ned ad sådan et stykke. Efter det sidste barn, som kører stille og roligt nedover det, er
40 kommet ned i bunden, følger jeg efter. Det bliver i samme tempo, og hvor jeg prøver at tænke dette
41 med fødderne ind i min vej ned. Det går godt, og jeg styrter ikke. Heller ikke selvom jeg tager det lille
42 hop lidt længere nede ad nedkørslen. Senere i træningen prøver vi at køre dette samme stykke, bare
43 opad. Her bliver jeg igen fortalt, at jeg kan være opmærksom på, at jeg lige laver et lille vip med styret
44 igennem brug af armene, så jeg kan komme op over nogle små rødder, når jeg kører opad på dette
45 stykke. Jeg har det i tankerne i starten, men glemmer det undervejs. Jeg har i det øjeblik kun fokus på
46 at se mig længere frem, og placere forhjulet der, hvor jeg finder det mest relevant – derfor prøver jeg
47 også at undgå de værste rødder. Som skrevet kører vi nu op ad det samme spor, som vi kørte nedad.
48 Det virker ikke til, at der er en bestemt kørselsretning i denne skov, og vi møder da også andre
49 mountainbikeryttere, som kører op ad de samme bakker, som vi kørte nedad. Der var desuden en
50 derude i skoven, som en af de voksne i vores gruppe hilste på, så man møder altså af og til nogle, som
51 man kender i forvejen. En lille klike af mountainbikeryttere måske? Den voksne i vores gruppe siger:
52 "Så mangler du bare fire omgange", og griner bagefter, mens rytteren i sort stramsiddende bukser og
53 en windbreaker og hjelm aser videre op ad bakken.

54 Under en stigning, starten af stigningen mens jeg stadig har luft, spørger jeg ind til det her med at
55 bygge spor, og her fortælles det, at det oftest laves i et samarbejde med kommunerne. Kommunen som
56 administrerer Vissenbjergskoven har blandt andet lige sprunget nogle træer midt over, så det kan ligne,
57 at et lyn har slået ned i dem. Derefter efterlades de, så flere forskellige dyr kan begynde at bebo disse
58 stammer. Vi kører blandt andet forbi et sådan træ, som var blevet sprunget i løbet af ugen. De store
59 grene var skåret af, så det kun var den sprængte stamme som lå tilbage i højre side af sporet. I venstre
60 side stod så det halve træ tilbage. Udover kommunerne, er der dog også private som går ud og laver
61 spor og ændrer i eksisterende spor – dette er dog ikke velanset fortælles der. Efter denne lange
62 opkørsel mødes vi på toppen, hvor vi får pusten. Ift. sidste gang, kan jeg ikke smage smagen af blod i
63 munden, men min vejrtrækning er dog meget hurtig, og jeg spytter også mange gange undervejs, når vi
64 holder pauser. Pauserne bruges enten til at få noget vand – jeg har endnu engang glemt en vandflaske,
65 sludre lidt eller bare være stille og kigge rundt.

66 Undervejs i træningen begynder barnet, som ikke var så hurtig på nedkørslerne, også at blive træt på
67 opkørslerne. Her er der stadig 20 minutter tilbage af træningen. Der motiveres meget i dette barns
68 retning i løbet af træningen om at det er muligt og at der skal holdes ud. Barnet siger på et tidspunkt,

69 at det ikke kan mere, hvortil en af trænerne svarer "Jo, du kan så!" Stigningen klares også, og holder
70 derefter holdes der en pause. Barnet står dog på andre tidspunkter også af cyklen på disse opkørsler,
71 da det virker til at, at der ikke er mere at skyde med i benene. Det har også virkelig været nogle lange
72 seje træk, der har været nødvendige i dag, så jeg kan sagtens forstå at en så lille én kan have det lidt
73 hårdt i læggene og lårene efter sådan nogle opslidende bakker. Vi kommer igennem et par af de
74 samme områder undervejs, som vi allerede har kørt i. I starten af træningen kører vi blandt andet det
75 samme stykke spor to gange i træk. Dette gjorde vi bl.a. fordi, at der skulle trænes i, at komme ned
76 over et bestemt stykke nedkørsel. Efter dette stykke nedkørsel følger der blandt et lidt lettere stykke
77 nedkørsel, men som drejer samtidig med. Her fortælles det af en af de voksne, at man skal huske at
78 læne sig lidt ind i svinget, når man kører igennem disse.

79 Derudover kører vi et par andre steder af flere omgange, men sidst i træningen kommer vi vidst også
80 ud i et nyere område. En af drengene i gruppen fører an, da der spørges, om vi skal tage sporet til
81 venstre eller det ligeud. Han får altså lige lidt medindflydelse på, hvor vi skal køre til allersidst. De to
82 hurtige, herunder den ene af drengene, som valgte spor, kommer hurtigt et stykke fra os, og det virker
83 da også til, at trænerne giver dem den mængde tillid, som gør, at de kører af sted alene uden, at
84 trænerne siger noget til det. Da vi er færdige med at køre en af de sidste omgange, er de allerede
85 begyndt på en ekstra en. Vi skal, efter at have ventet i et minut, lige til at sætte efter dem, men så
86 dukker de op rundt om et hjørne op ad en stigning, hvor man virkelig kan se, hvordan de kæmper.
87 Trænerne står sammen med mig og det lidt langsommere barn, og her råber trænerne, at de to drenge
88 skal give det sidste de har. Det gør de også, og træder virkelig til på disse sidste 10-15 meter.

89 Træningen er ved at være slut, og vi triller stille og roligt ned til slutområdet – en atletikbane med
90 sorte små sten, som omkranser en fodboldbane. Her køres der teknik, mens jeg sidder og noterer en
91 masse fra dagens træning. Der leges en smule blandt børnene, og en af trænerne siger, at de er nogle
92 pjattegøjer. Han ville gerne have dem til at være lidt mere seriøse, virker det til. Der har igen i dag
93 været megen motiverende snak til børnene, ligesom de også selv har været gode til at rose hinanden,
94 når de har gjort et godt stykke arbejde på cyklen. Dette fortælles der også – at det lægges der meget
95 vægt på i klubben, og at der til forskel fra landevejscykling er mindre ego her. Der er også ego her, men
96 dog ikke i samme grad som landevejscykling. Her er man mere interesseret i at hjælpe hinanden på
97 vej.

98 Inden vi skal ind og interviewe, går en af drengene først over til skovbrynet for at stå og tisse, men
99 kigger sig rundt og vælger et andet sted ved et stort skur. Lidt mere afskærmet. Vi siger farvel til
100 trænerne og tak for god træning inden vores interviewpersoner følger med ind i lavvuen.

1 **Bilag 13: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 25-02-2016**

2

3 Vi ankommer kl. 18:10 - tyve minutter før spejdergruppen kommer - og hilser på de ledende spejdere
4 der skal stå for dagens aktiviteter. Området består af et stort græsareal med sporadiske træer på
5 grunden nogle steder samlet i små klynger af 5-10. Der er et hovedhus med en gård og en mur overfor
6 huset der indskærper gården ret meget. Over gården ligger der bjælker mellem huset og muren. Dette
7 rum føler jeg tilnærmelsesvis som en overdækket terrasse og det er her spejderne møder op og står
8 klar til første samling. Derudover ligger der et rafteskur, et brændeskur, to forskellige redskabsskure
9 hvoraf det ene også fungerer som værksted og en gammel ladelignende ting. De første børn ankommer
10 18:20 og står udenfor og venter på terrassen ved hovedbygningen. Vi står indenfor sammen med de
11 andre voksne og de snakker lidt om hvordan de skal fordele sig i dag og hilser på en ny leder der
12 måske skal tilknyttes på sigt. Dagen i dag skal de lave patruljedyst. Dagens dyst består af syv
13 forskellige poster hvor man skal klare et vist antal af dem afhængigt af hvor mange spejdere man er i
14 sin patrulje. De syv opgaver lyder som følgende: (1)Paratviden, (2)samle et trangia korrekt, (3)varme
15 kakao, (4) Tænde et bål med fem tændstikker, (5)lav en vinkelbesnøring på to rafter, (6) Lav 8
16 forskellige knob, (7) læg et patruljemedlem i aflåst sideleje. Er man to i patruljen skal man klare
17 opgave 1,2 og 3. Er man 3 i patruljen skal man klare opgave 1,2,3 og 4 og så fremdeles. det højeste
18 antal der er i patruljerne er 6 og hvis man er så mange skal man løse alle syv opgaver.

19

20 Kl. 18:25 går vi ud sammen med de andre voksne og lederne begynder at samle børnene i hver deres
21 patruljer. Der er i denne spejdergruppe seks patruljer bestående af 5-6 børn. Samlet er der 32 børn i
22 denne spejdergruppe, men i dag er der ca. 20-25 fremmødte. Børnene skal selv krydse sig af ved
23 ankomst og de har et afmeldingssystem på nettet så de voksne ved hvem og hvor mange der kommer.
24 Det bliver dog alligevel tjekket igennem af en voksen. Hver patrulje er opkaldt efter et bestemt
25 stjernetegn. De seks grupper hedder: Cassiopeia, Perseus, Pegasus, Cepheus, Herkules og Andromeda.
26 Alle børnene ved tydeligvis at når der bliver kaldt til samling foregår det opstillet på linjer og der ser
27 ud til at være en bestemt rækkefølge for hvem der står forrest bagerst og derimellem i hver gruppe
28 lige såvel som det er fast hvilke grupper der står yders til højre, venstre og derimellem. Det minder
29 mig lidt om min tid som værnepligtig. Måden de står på med bestemte positioner og skal modtage
30 beskeder om hvordan dagen i dag skal forløbe. Vi bliver kort introduceret af en af lederne og nogle af
31 børnene hilser på os med et "hej". Efter de har fået informationerne får en fra hver patrulje tildelt et
32 papir hvor patruljedysten står beskrevet og hvor de forskellige poster kan findes rundt på arealet. Alle
33 patruljer får nu fem minutter til at lægge en plan for hvordan de skal nå at lave alle opgaverne indenfor

34 en time. Børnene virker meget opsatte på at komme i gang og nogle når at stikke af sted fra
35 samlingsstedet inden dysten er fløjtet i gang. Det bliver der ikke rigtig gjort noget ved og der er ikke
36 umiddelbart nogen børn der ligger mærke til fejlen. Jeg stiller mig hen til en gruppe der planlægger
37 den følgende time og det virker ret sporadisk det de snakker om. Jeg kan faktisk ikke rigtig finde rundt
38 i hvem der skal hvad, hvor og hvordan og det virker det heller ikke som om de selv kan. Da dysten
39 fløjtes i gang ender det også med at der er en der siger at de alle sammen følges hen til det første sted
40 de skal hente noget (værkstedet hvor der skal hentes trangia) og at de skal prøve at aftale nærmere på
41 vejen frem og tilbage. Derefter løber de af sted og jeg bliver tilbage hvor en anden gruppe ser ud til
42 stadig at prøve og blive enige om en plan så jeg går derover, men inden jeg er der henne løber de også
43 af sted. Pludselig er hele terrassen tom for børn og kun få voksne er tilbage resten er ude på de
44 forskellige poster for at sørge for at alt kører som det skal. Det tager dog ikke lang tid før de første
45 børn er tilbage med brænde og økser for at lave et bål. De begynder straks at hugge brændet op i
46 meget små stykker. De står og hugger i mørke med pandelamper. Man må ikke hugge uden
47 pandelampe. Der står en voksen på denne post der holder øje med børnene og lærer dem hvordan
48 man skal hugge brænde og hvor man skal stå ift. den der hugger. De snakker ikke rigtig sammen, de
49 forskellige grupper, som nu står og hugger brænde. Det virker som om der er stor fokus på brændet og
50 øksen og nogle kæmper mere end andre for at få flækket deres brændestykker.

51

52 En af de voksne ledere kommer hen til mig og står og forklarer lidt om hvad der foregår, men jeg
53 syntes nu stadig det er lidt svært helt at finde rundt i, men ingen af børnene stiller spørgsmål, så
54 opgaven virker forstået. Han forklarer også at børnene altid er uden for næsten ligegyldig hvilket vejr
55 det er. Det til trods har de faktisk et ret stort indendørs areal. Hvorfor egentlig det?

56

57 Jeg beslutter mig for at gå en tur rundt på arealet for at se hvad der sker på de forskellige poster. Det
58 hele virker ret uoverskueligt og selvom jeg har pandelygte på kan man ikke se hele grunden. Jeg
59 kender heller ikke grunden på forhånd, så tænker at jeg bare må gå lidt rundt og gå imod de steder
60 hvor der er andre pandelamper der har samlet sig.

61

62 Den første post jeg kommer hen til ligger ved værkstedet. Her deles der trangia ud som børnene skal
63 tilbage til hovedhusets terrasse og samle og der står en voksen der godkender det. Derefter skal de
64 bruges til at lave varm kakao på. Da jeg ankommer er et par børn på vej af sted igen og åbenbart var

65 det den sidste gruppe der skulle hente trangia, så jeg går videre hen imod brændeskuret. Her står tre
66 børn og er i gang med at tage brænde til at lave et bål. En samler stort som småt brænde som hun
67 ligger i armene hos to gruppemedlemmer. De går meget op i at finde småt optændingsbrænde så de
68 hurtigt kan få gang i bålet. De har også fået udleveret en økse, men den må de kun bruge under opsyn
69 af en voksen oppe ved samlingsstedet. Lige ved siden af ligger redskabsskuret. Her står to voksne; den
70 ene tjekker at børnene laver korrekte besnøringer og den anden at de laver 8 korrekte knob. Mens jeg
71 er her er der ikke nogen der laver besnøringer. Tværtimod er en af de voksne i gang med at binde en
72 ret filtret besnøring af sisal op. Den anden står og diskuterer med to unge om deres knob er rigtige.
73 Børnene mener at det er den voksne der tager fejl, men han har en bog han tjekker dem i og siger at de
74 også kan bruge deres. De har åbenbart en lille bog der viser hvordan man laver div. Knob mm. En lille
75 spejderbog med instruktioner om vigtige ting man skal bruge til spejder forklarer en af børnene. De
76 må gå lidt mere struktureret til værks og da de slår op i bogen kommer de hurtigt i tanker om flere
77 knob de har lavet før og hvordan de skal laves korrekt. Herefter går det hurtigt med at få bundet de
78 sidste par knob. Specielt et knob syntes de er sjovt at binde – pælestik – den ene forklarer at de altid
79 bruger det når de sejler i kano og at han har bundet det rigtig mange gange. Det er umiddelbart et af
80 det mere udviklede knob de laver. Da de er færdige med at binde knob løber de af sted imod
81 samlingsstedet og jeg går op imod rafteskuret. Her er ingen børn og efter at have stået her og ventet et
82 par minutter uden nogen der kom forbi går jeg tilbage til terrassen ved hovedhuset. Her er børnene i
83 fuld gang med div. Aktiviteter. Nogle laver bål, andre laver varm kakao og igen andre sidder og svarer
84 på spørgsmål. Til at svare på spørgsmålene bruger de igen en lille bog der hedder "Ild". Heri kan de
85 finde svar på nogle af spørgsmålene, eller i hvert fald hjælp. De virker meget optagede af at finde
86 svarene og det ser enormt hyggeligt ud i deres små grupper udendørs. Nogle af grupperne er færdige
87 med at lave kakao og drikker den imens. Da de sidder der lægger jeg mærke til at mange af dem kun
88 har shorts på. Jeg spørger en af pigerne i en gruppe om hun ikke fryser når hun kun har shorts på. Hun
89 forklarer at det ikke er slemt overhovedet og at hun går i det for at få et shortymærke. Et mærke man
90 får hvis man har været til spejder et helt år i træk hvor man har haft bare knæ. Hun mangler kun 3
91 måneder og så er hun igennem. Det undrer mig lidt hvorfor de har dette mærke? Er det for at vise at de
92 er barske? Vise at de ved hvordan man skal holde varmen? Jeg tænker at knæskader er en risiko hvis
93 de er aktive og har meget kolde knæ. Tre forskellige grupper sidder ved bålstedet og er i gang med at
94 lave bål. De skal tænde et bål der kan brænde i fem minutter. De fleste af spejderne har en dolk
95 hængene i bæltet. Den har de taget frem for at snitte i brændet for lettere at lave bål. Samtidig med at
96 de snitter diskuterer de hvilke træsorter der er bedst at brænde og hvilke der er lette at snitte i. Både
97 snitte til brænde, men også bare til at snitte grene spidse og små figurer. En af børnene får røg i øjnene
98 og sætter et tommelfinger op imod røgen. Jeg spørger hvorfor, og hun siger at det er for ikke at få røg i
99 øjnene. Åbenbart noget hun har lært en gang. Jeg gør det selv, selvom jeg ikke rigtig kan se hvordan det

100 skulle hjælpe, de griner lidt af det og vender tilbage til deres bålarbejde. En anden siger død kanin da
101 hun får røg i hovedet. Jeg tænker det måske også er for at komme af med røgen, men det er var nok
102 mest bare en form for bandeord.

103

104 Dem der vinder dysten vinder en rævehale. I løbet af dysten ser jeg to piger der er henne ved halen og
105 age sig på kinden med den bløde rævehale. Alle patruljerne har også deres eget flag som umiddelbart
106 ser meget hjemmelavet ud. På deres flag står deres patruljenavn. Eks. Cassiopeia. Flagene er lavet af
107 læderstykker med skrift på. Det sidder på en pind fundet i skoven og snittet til. Derudover er det
108 pyntet med diverse træperler, fjer o. lign.

109

110 Til sidst er der 5-10 min. Til at evaluere i grupperne sammen med en voksen. Hvordan er det gået i
111 dag? Og hvad har de lært af aktiviteterne? Det er de to hovedspørgsmål der skal snakkes om siger en af
112 lederne. Børnene er ikke meget informative og sværmer mest omkring at de har lært hinanden bedre
113 at kende og at de er blevet bedre til at samarbejde. Ift. at lære hinanden bedre at kende kommer to af
114 dem med eksempler på hvad de ikke vidste om den anden inden, men de har ikke nogle specifikke
115 eksempler på hvad der har gjort dem bedre til at samarbejde. Til sidst tager den voksne meget over og
116 forklarer hvordan de kunne have samarbejdet mere og hvad de iflg. ham kunne gøre anderledes til en
117 anden gang. Herunder lægger børnene meget vægt på at de nok burde have planlagt hvem der gjorde
118 hvad inden for bestemte tidshorisonter bedre så de som samlet gruppe bedre ville kunne nå al lave
119 mere på kortere tid. Måske dette var et resultat af den voksnes råd.

120

121 Til sidst samles de fleste af spejderne rundt om bålet mens nogle af de ældre går inden for at få
122 information om en lejr og lidt information om os og vores projekt. Her er også mødt 5 forældre op til
123 nogle af børnene. Egentlig var dette et forældremøde, men der er ikke mange og klart størstedelen er
124 spejdere. De får div. informationer om lejren, vi forklarer kort hvem vi er og de stiller et par korte
125 spørgsmål til os. Derefter går de ud hvor resten af spejdergruppen stadig sidder rundt om bålet. De
126 modtager lidt information om hvad de skal næste gang, hvad de skal have med o. lign. fra en af de
127 voksne. Tilmed skal dem der mangler at lave kniv hurtigt mødes med den voksne der står for
128 knivlavningen for at få en hjemme opgave til næste gang. Da de har fået de sidste informationer synger
129 de alle i kor en sang i rundkreds om bålet mens mange forældre er mødt op for at afhente. De står og
130 kigger på imens børnene synger. Da sangen er færdig løber alle børnene op til deres forældre og de

131 begynder at pakke sammen og tager hjemad. Det gør vi også lidt stressede da vi hver især skal nå
132 henholdsvis en bus og et tog.

1 **Bilag 14: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 25-02-2016**

2

3 Vi ankommer til stedet, Hindemosen, hvor de har deres store kompleks liggende. Her er der både et
4 stort trækompleks og en masse mindre træskure/lader/hytter. Vi starter op med at hilse på
5 juniorlederne, hvor der i dag er mindst seks af dem. De skal lige aftale hvordan det hele gribes an i dag.
6 Der skal være et konkurrenceløb, hvor man skal lave forskellige ting ved forskellige poster. Det gælder
7 om at lave dem færdige hurtigst muligt, hvorfor det fortælles, at det er smart, at man deler sin patrulje
8 op i mindre bidder. Enten en eller to er max, når man skal ud til en post.

9 Konkurrencen kaldes for en såkaldt patruljedyst, og hvor det gælder for patruljen om at vinde en
10 rævehale. Navnene på patruljerne er meget passende forskellige galakser (Andromedea, Cassiopeia'
11 Perseus osv.) nu gruppen hedder Stjernegruppen.

12 Grupperne er opdelt således, at juniorlederne har delt dem op, og de er i de samme grupper altid. De er
13 blandt andet ikke delt op efter om de går i klasse sammen eller på samme skole. Jeg lægger dog mærke
14 til, at der er en patrulje, som kun indeholder piger. Alderen for juniorspejderne er 4.-5. Klasse, og
15 spænder altså fra 10 til 12 år. Inden de skal ud på løbet står de på lige rækker i hver deres patrulje, da
16 der skal tjekkes op på, hvem der er i hver patrulje. Dette gøres ift. sygdom og afbud, og hvordan det
17 lige passer med den afkrydsningsseddel, som er hængt op på det store træklubhus inden mødet (ordet
18 for spejdernes samling/træning) for alvor starter. De har altså ansvar for selv at krydse sig selv af, når
19 de møder ind. Dette er en del af pædagogikken på stedet ift. at lære børnene selv at tage ansvar for
20 nogle områder som spejder. Som skrevet bliver der dog lige tjekket op en ekstra gang i rækkerne, om
21 alle nu har husket at krydse sig af. Desuden er der for hver pulje en leder, som er fanebærer og som har
22 ansvaret for sin gruppe – der lægges altså meget kraft i at fortælle, at børnene skal arbejde på at tage
23 ansvar for hinanden og sig selv. De kører også med et princip der hedder "børn hjælper børn",
24 fortæller en af juniorlederne. Dette går kort ud på, at man husker at tænke på hinanden og hjælpe
25 hinanden og gå op i sin gruppe, og i mindre grad sig selv.

26 Inden løbet starter får hver patruljeleder uddelt nogle opgaver, som i patruljen skal løses. Disse må
27 gruppen herefter snakke om, inden der lyder et stort fløjt i et horn/større fløjte. Herefter farer børn to
28 og to eller alene ud til de forskellige poster, som er spredt ud over det område, som Stjernegruppen i
29 sin tid har købt og nu ejer. Det er de færreste spejderklubber, som ikke lejer igennem kommunen,
30 fortælles der af en kvindelig juniorleder.

31 Børnene løber som skrevet ud til disse poster igennem mørket. Nogen med pandelamper på, andre
32 uden (dette bliver blandt andet påpeget af en juniorleder sidst i mødet under en evaluering, at dem
33 SKAL man altså huske at have på indtil man går over til sommertid).

34 En af posterne er en trangia-prøve, hvor trangiaen skal hentes i en hytte hos en af juniorlederne. Nogle
35 løber straks afsted mod denne post, og får udleveret en trangia. Her gælder det om at samle den rigtigt.
36 Nogle samler den nede ved hytten, hvor de fik den udleveret, men skulle have gjort det oppe ved
37 "basen"/trækomplekset. Det får de at vide efter noget tid, og det står også i deres papirer. Nogle har
38 dog ikke været opmærksomme nok ift. at læse det i de udleverede papirer. De voksne (Juniorlederne)
39 skal, når trangiaen er forsøgt samlet, tjekke om den er samlet korrekt. Herefter skal der tændes op i
40 den med sprit og der blev efterfølgende varmet kakao. Alt dette stod de også selv for. Mange får hurtigt
41 samlet deres trangia korrekt, men nogle har også lidt problemer, og kan ikke helt huske hvordan det
42 nu lige er. Her snakker et par piger blandt andet om, hvordan det nu er de skal samle den. Jeg går hen
43 og spørger, om man ikke kan bruge en af delene på en anden måde, og peger på delen som skal bruges
44 som underdel. En af dem siger, "nååårh ja, den skal samles sådan her! Tak!"

45 Jeg går op til basen, hvor 5-6 juniorspejdere er i gang med at flække brænde til bål. De er gode til det
46 og går til den. Jeg snakker med en ung juniorleder om, hvor gode de er til det. Juniorlederen, en ung gut
47 på måske 16-18 år, fortæller i den henseende, at de er blevet trænet i hvordan de skal gøre. Jeg synes
48 det ser lidt vildt ud med de 10-årige og en økse, men må dog sige at de er meget velovervejede, og
49 tager sig tid til at lave nogle gode sving.

50 Dem som er i gang med at kløve brænde, er en del af en af de andre prøver, som hver patrulje skal
51 igennem. En lille pige er i gang med at lave optændingsbrænde, da de også skal lave et bål selv. Dette
52 bål skal være i gang i 5 minutter. Det brænde der skal bruges til båltænding, findes i en hytte 100
53 meter væk. Her løber børnene frem og tilbage med brænde i favnen i mørket. Udover at flække
54 brændet, skal de også snitte med kniv til optændingsbrænde.

55 Rundt omkring ved de forskellige poster (bål, trangia, paratviden, besnøring af rafter,, knob) er der en
56 juniorleder ved hver.

57 Det kan godt mærkes, at der er konkurrencen patruljerne imellem ift. at få fat i rævehalen. Der løbes
58 eller gås med hurtige skridt fra post til post eller når der skal hentes noget frem og tilbage. Der er også
59 meget snak imellem dem, både når de går frem og tilbage og når de laver opgaver. En af dem råber
60 "wuuuh", da hun klarer en opgave med trangia. Andre hjælpes ad med at samle trangiaerne.

61 Jeg snakker med er af børnene, som fortæller at han har gået til spejder i to år – det kan ses på hans
62 kanvas-trøje, hvor der er et logo med 2 år. Jeg går lidt videre og snakker med et par andre patruljer,
63 som sidder med et par trangiaer og er i gang med at varme kakao. 3 af de 5 siger, at de bedst kan lide
64 trangiaen af de forskellige prøver de har lavet i dag. En af dem siger, at det er fordi der laver de noget,
65 de kan spise.

66 Efter nogle af dem har tændt op for et bål, som er blevet ret stort, står de og varmer fingrene ved det.
67 Nogle meter derfra står der en dreng i en orange dunjakke og kløver brænde. Det gør han forholdsvis
68 aggressivt og med lyd på. Han bliver lidt irriteret over, at det ikke vil kløves rigtigt. Han har fundet et
69 stykke, hvor der er en knast i, men giver ikke op. Han står der i mindst 10 minutter og prøver at kløve
70 det samme stykke brænde. En kommer over til ham, og foreslår at han stiller det op ved hjælp af et
71 andet stykke. Ham i den orange dunjakke Kan til sidst ikke få mere ud af det kløvede stykke brænde.

72 Der er en, der undskylder sine fejl, fordi de er komme i gang med at varme kakaoen i trangiaen op i
73 sidste øjeblik. Der er tid på konkurrencen, og dem, som når flest poster på den aftalte tid inden der
74 fløjtes, vinder. De sidder i gruppen og snakker. Lige nu sidder mange af grupperne og snakker i hver
75 deres patrulje rundt om trangiaen mens de drikker kakao. De fleste grupper har vist, at de kan tænde
76 og holde et bål kørende i 5 minutter. En pige sidder dog stadig og laver små stykker
77 optændingsbrænde. En af grupperne sidder også og laver paratvidensprøve, og her diskuterer de
78 meget hvilket svar der er det rigtige ift. en voksen i spejdergruppen. I samme gruppe sidder de også og
79 diskuterer et andet spørgsmål, som omhandler nåletræer. Dette er også et spørgsmål, som er en del af
80 paratvidenstesten. Her skal de svare på, hvad træerne, som har "blade" på hele året hedder.

81 En sidste gruppe spørger, om de har fået points for rafte-prøven, hvor man skulle binde nogle rafter
82 sammen. De får at vide, at de har fået fire points for dette.

83 Der bliver fløjtet i, så det kan høres over hele pladsen, og nu skal der evalueret på hvad der gik godt og
84 hvad der gik dårligt i gruppen i dag. Det er sat til at tage et kvarter. Hver patrulje har en voksen som
85 går ud med dem i hver deres hjørne eller side af trækomplekset. Der bliver spurgt til hvilke opgaver
86 der gik godt og hvilke der gik dårligt, ligesom der også bliver spurgt til, hvordan samarbejdet i gruppen
87 var gået. En af grupperne snakker blandt andet om, at det var gået godt med at hente brænde, og at de
88 lige vidste hvordan man skulle bære brændet. Den samme gruppe bliver gjort opmærksom på, at de
89 skal huske deres pandelamper hver gang indtil vi går over til sommertid, da en af de voksne
90 spejderledere spørger, hvorfor alle ikke har deres pandelamper med. En lille opsang om at huske sine
91 sager.

92 Jeg går over og lytter ved en anden gruppes evaluering. De bliver spurgt, om de huskede, hvordan det
93 var, man skulle binde rafterne sammen, og det kunne det godt huske, hvordan man gjorde. De fortæller
94 dog også, at andre ting ikke var gået så godt. De var for hurtige til at starte ud, og skulle have været
95 bedre til at uddele opgaverne fra start af. Mht. deres rafter, så arbejdede de sammen om disse. De tog
96 to rafter hver, inden de skulle bindes sammen. De snakker om, at de var gode til at lave ting sammen.
97 Fra starten kunne de ikke huske hvordan man skulle lave knobene, men lige pludselig kunne de lave 8-
98 talsknob, hvilket de var ret stolte over at kunne fortælle om. De syntes tovene var stramme at lave
99 knob med, og snakkede om i gruppen hvordan de kunne blive bedre til denne opgave. Deres
100 trangiaopgave gik godt, mente de. Herefter rydder patruljerne op, da evalueringen er slut.

101 Efter evalueringen er slut og der er ryddet op, er der et forældremøde på 20 minutter for de ældste (år
102 +11), hvor man kan høre om ture, som man kan komme på i foråret og sommeren. Herefter får vi 5
103 minutter til at præsentere os selv, vores projekt og snakke lidt om hvordan interviews vil foregå og
104 høre, om der er nogle der vil være med. Der er allerede et par stykker, som gerne vil være med. Da
105 dette praktiske møde er slut, mødes alle juniorspejderne og lederne i en cirkel omkring den store
106 bålplads og snakker dagen igennem. Til sidst synger de en sang, inden de går hver til sit. Enten cykler
107 hjem kl. 20.30 eller bliver hentet af forældre. Dette er størstedelen, som gør det.

1 **Bilag 15: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 10-03-2016**

2

3 Børnene begynder at ankomme kvart over 6 og spejdermødet går først rigtigt i gang halv 7. Derfor er
4 der lidt tid hvor de tidligt fremmødte leger på en bakke de kalder for fortet. De løber op og ned og jeg
5 kan ikke rigtig forstå hvad legen går ud på, men de er højlydte. Griner og råber og løber meget op og
6 ned. To drenge der havde glemt deres spejdertørklæder sidste gang har tager flødeboller med –
7 åbenbart kutyme for denne forglemmelse. Da klokken nærmer sig halv 7 begynder lederne at kalde
8 børnene sammen og de kommer så småt ned og står i samme patruljeorden som sidst. Der er 30
9 fremmødte børn i dag og 9 voksne hvoraf det dog ikke er alle der skal styre aktiviteter. Nogle har
10 været med til en fællesspisning inden børnene kom og bliver bare hængene i spejderhytten.

11

12 En spejderleder forklarer dagens program mens børnene står i gruppeorden. De skal lave deres
13 bålpladser færdige som de startede på sidste gang (vi var der ikke denne gang) og så skal de lave brød
14 på bålet i som bages u urtepotter der sættes direkte i gløderne med dej i. Bålpladsen de skal lave
15 består af et hul i jorden der er ca. 10-15 cm dybt og måler 1*1 meter. I kanterne af bålpladsen skal der
16 ligges tilsavede rafter på en speciel måde så de låser i hinanden. Hvis det er svært at få dem til at låse
17 fuldstændig må de være kreative og en god ide er at bruge små grene der snittes til som kan bruges
18 som pløkker til at holde rafterne på plads. Sidst men ikke mindst skal de klargøre brænde til næste
19 gang så det hurtigst og lettest muligt kan tænde et bål. Alle disse ting er forberedende øvelser til en
20 divisionsturnering der skal afholdes for alle spejdergrupper i Odense og omegn. Der skal her laves
21 korrekte bålpladser et bål og mad på bålet. Alt bliver gjort på tid og efterfølgende bedømmes mad, bål,
22 bålplads og samarbejde.

23

24 Da de bliver sat i gang starter de ligesom sidst med at samles i deres patruljer. Ulig sidste gang er de
25 ikke under tidspres af en konkurrence da dette kun er træning til divisionsturneringen. Det virker som
26 om de er rimelig afslappede og de står og diskuterer hvem der gjorde hvad sidst og hvem der skal lave
27 hvad denne gang. Det virker som om de fleste helst vil snitte spåner og hugge småbrænde til
28 optænding af et bål næste gang. Stille og roligt bliver børnene enige i deres patruljer og de begynder at
29 fordele sig. Der hentes brænde, spader, økser, rafter og save i hver gruppe og nogle går ud til den
30 bålplads de påbegyndte sidst mens andre sætter sig på samlingsterrassen og begynder at snitte
31 træspåner og flækker brændestykker op i mindre mere letantændelige stykker. Alt det optænding de
32 producerer liggies i plastikposer og gemmes til næste spejdermøde.

33

34 Jeg går ud og kigger lidt på de bålpladser de er i gang med at lave. Seks forskellige bålpladser en for
35 hver patrulje. Det er blevet godt mørkt og de står med deres pandelamper og graver kanterne meget
36 præcist så de stemmer med 1*1 meter. Det er en græsplæne de graver i så for at bevare plænen har de
37 gravet græstørv op som ligger ved siden af bålpladsen. Nogle grupper er gået i gang med at save rafter
38 til så de passer ned i bålpladsen og fungerer godt som afgrænsning af hvor kan gå til.

39

40 Tilbage ved terrassen snakker jeg med en pige der ikke kan komme med til divisionsdysten fordi
41 hendes storesøster skal konfirmeres. Hun forklarer at hun har plaget og tigget sin mor om ikke nok må
42 droppe konfirmationen for at komme med til divisionsturneringen, men moren har holdt fast på at
43 hun skulle med til konfirmationen. Hendes veninder der sidder og snitter sammen med hende giver
44 hende ret i at de også helt klart hellere ville til divisionsturneringen hvis det var dem. De sidder og
45 leger med tanken om at flygte fra konfirmationen for at være med, men til sidst siger pigen, hvis
46 storesøster der skal konfirmeres at hun også glæder sig til det. Hun har oven i købet været med til at
47 bestemme søsterens kjole og samtalen kører nu på hvordan et flot konfirmationskjole ser ud. Der er
48 lidt uenigheder, men en tydelig enighed er at den ikke skal være hvid og heller ikke for kedelig og
49 traditionel.

50

51 Jeg går videre hen til to drenge der sidder og snitter. Sætter mig ned og spørger hvad de laver. Den ene
52 laver træspåner og mens han gør det, prøver han at lave sit træstykke så spidst og skarpt som muligt.
53 Den anden havde bare snittet lidt tilfældigt for at lave træspåner og havde pludselig set at hans
54 træstykke lignede lidt en fugl, så nu lavede han en fugl mens han snittede til optænding også. Han
55 prikker små øjne på hver side af fuglens hoved og skal til at lave vinger. Dem vil han lave ved at snitte
56 et hul i hver side af pinden, som han kan putte vingerne ind i. Hurtigt går det dog op for ham, at han
57 har snittet hullerne så vingerne ville komme til at sidde helt skævt. Han giver op med fuglen og
58 begynder nu også bare at snitte et spids som den anden. De sidder og prøver at mærke hinandens
59 spidse pinde og konkurrerer lidt i hvem der kan få den til at være mest spids.

60

61 Da jeg rejser mig op kommer en pige hen og spørger efter et plaster. Hun har snittet sig lidt i fingeren.
62 Hun siger at det slet ikke gør ondt men at hun gerne vil have plaster på for ikke at få blod på sin
63 uniform. Jeg tager hende med hen til en spejderleder der forklarer hvor plastrene er og spørger om jeg

64 ikke gider hente dem da de ligger for højt oppe til at hun selv kan nå dem. Det gør jeg og pigen får sit
65 plaster. Pigen forklarer at hun havde prøvet at hamre på sin kniv, som hun havde sat fast i et stykke træ,
66 med et andet stykke træ for at flække det og så var den lige smuttet for hende. Denne metode er der
67 mange af de andre der også bruger.

68

69 Det bliver kaldt til samling og børnene skal ud på græsplænen og lave en aktivitet for at få varmen lidt.
70 Det gælder om at stå i en stor samlet gruppe og når en leder så råber et tal skal gruppen formindskes
71 til dette antal børn dem som ikke er med i gruppen længere er så ude af legen. Fx der er tredive børn,
72 der råbes 25 og så skal der på en eller anden måde sorteres 5 fra. Dette gør de på to forskellige måder.
73 Enten prøver de at samle sig i nye grupper og så gælder det om at få sin gruppe til at blive den største
74 og ikke at være blandt de sidste fem der kommer hen til den store gruppe eller også prøver de at aftale
75 hvem de skal udstøde hvilket bliver gjort fysisk. Legen er hurtigt overstået og de vender hver især
76 tilbage til det arbejde de var i gang med inden legen.

77

78 Nu skal der laves brød og nogle af børnene hjælper de voksne med at hente alle urtepotterne som skal
79 i gløderne i det bål der er lavet inde ved terrassen. Det er dog kun voksne der sætter dem ind i bålet til
80 hvilket de bruger nogle store bålhandsker. Disse brød er børnene i det hele taget ikke meget med til at
81 lave. Det er de voksne der sætter dem ind, holder øje med dem, tager dem ud og får dem ud af potterne
82 igen.

83

84 En pige der har siddet alene et stykke tid og skrevet på en lille blok kommer hen og spørger mig om jeg
85 ved hvad der rimer på indeni. Jeg tænker et stykke tid og tænker at det er pinligt jeg ikke kan komme
86 på noget. Jeg spørger hende hvad hun skal bruge det til. Det er til et digt hun er i gang med at skrive til
87 hendes mors fødselsdag. Jeg foreslår at geni måske kan bruges. Hun svarer ja, det er perfekt og løber
88 tilbage og sætter sig op ad muren og skribler videre.

89

90 Der er efterhånden ret mange der opholder sig på terrassen og færre ude at bygge bålplads. Jeg går ud
91 og kigger på, hvordan det går med pladserne og nogle står alene ved patruljens bålplads og prøver at
92 få det til at gå op med hullet, rafterne og pløkke til at holde dem på plads. Der går også en leder rundt
93 og hjælper. Flere af børnene giver udtryk for, at de syntes det er kedeligt at stå derude i mørket i

94 forhold til at sidde inde på terrassen og snitte. Nogle mener at det burde være de andre i deres
95 grupper der skulle arbejde lidt nu og andre mener at deres bålplads er færdig så de kan gå hen til
96 terrassen, men det giver lederen dem ikke ret i. Jeg vil nu sige at jeg selv også syntes det er meget
97 hyggeligere inde på terrassen og det virker også som om stemningen derinde er bedre. Nogle af dem
98 ved bålpladserne er også sure over at de ikke må låne knive af deres patruljevenner så de kan snitte
99 pløkkerne, men lederen siger at det er dem selv der har glemt deres kniv og at det er deres egen fejl.
100 En der sidder alene og prøver at få det hele til at gå op går over til en anden bålplads og spørger
101 hvordan de har fået rafterne til at ligge godt og stabilt. De forklarer at de bare har brugt masser af
102 pløkker som de har snittet godt til. Det syntes han lyder som en god ide og han løber straks hen imod
103 noget buskads for at finde pinde til pløkker.

104

105 Jeg sætter mig ind og snakker med to piger der snitter og de forklarer at noget af det bedste ved
106 spejder er at snitte. Den en har lavet mange smøreknive som hun selv har snittet og slebet. Den anden
107 fortæller at han har lavet træbåd sammen med sin morfar. Der brugte de godt nok også meget
108 stemmejern, med de snittede også en del. Morfaren har også lavet en rigtig båd selv en gang. Hun
109 forklarer at det er fordi han her en hel skov så han har rigtig meget træ. Det er hun glad for fordi så kan
110 hun også bare bruge så meget træ som hun har lyst til. De forklarer endvidere at noget af det sjoveste
111 er at sove udenfor. De kan begge rigtig godt lide at sove i hængekøje. Engang har de sovet i hængekøje
112 så den ene sov øverst og den anden nederst med de køjerne spændt ud mellem de samme to træer. De
113 syntes det er sjovt at de har sovet i hængekøje lavet af hængekøjer. Den ene har sovet udenfor i
114 hængekøje 2 gange og den anden 5 gange. Til sidst bliver de begge to enige om at det faktisk er alt ved
115 spejder der er godt.

116

117 Der bliver kaldt til samling og de boller som der er blevet lavet i urtepotterne skal spises. De er noget
118 brændte de fleste og nogle er ikke færdigbagte i den øverste del. Det til trods er børnene vilde med
119 dem og prøver bare så godt som muligt at skære det brændte fra som smides ud. Samtidig med at der
120 spises boller deler dem der havde glemt deres tørklæde de flødeboller ud som de har medbragt. Jeg
121 går en tur indenfor og kigger lidt rundt. Det undrer mig lidt at de har et stort indendørs areal med
122 pladser nok til alle spejdere og ledere, men at de aldrig rigtig bruger det. Der er pyntet op derinde med
123 billeder af spejdere der laver bål, hugger brænde, sejler kano, vandrer osv. og der er også på den gode
124 side af 30 forskellige udstoppede dyr der står i vindueskarme. En pels der hænger på vægen. Mange
125 forskellige "udendørsting" de har taget med indenfor for at pynte op, men børnene er aldrig inden for.

126 Det forklarede en af lederne mig også sidst kan jeg huske, men hvorfor have så stort et indendørs areal
127 med udsmykning osv. hvis det næsten aldrig bliver brugt af børnene?

128

129 Efterhånden er der ankommet mange forældre der venter på at kunne tage deres børn med hjem. Efter
130 de har spist deres boller op og deres flødebolle til dessert stiller de op i rundkreds for at synge samme
131 farvelsang som sidst. Efter sangen løber børnene op til forældrene eller ud til deres cykler og tager
132 afsted. Vi gør ind og siger farvel og tager også afsted.

1 **Bilag 16: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 10-03-2016**

2

3 Jeg ankommer til spejdernes mødested omkring kl. 18.25, da jeg af praktiske årsager ikke kunne nå at
4 være der før. De starter kl. 18.30, så det er heldigvis tids nok i dag, og det første der møder mig, da jeg
5 går ned af stien mod det store træ- og betonkompleks (deres klubhus), er at mange børn leger rundt
6 på området. 7-8 børn leger rundt ovre ved nogle små jordskrænter med græs på, og en af dem siger til
7 de andre, at jordvolden er et fort – fantasien fejler i hvert fald ikke noget, og selvom der ikke er fire
8 mure, men tre, så kan man da godt få den tanke, at det er et sted, som kan indtages eller beskyttes alt
9 efter om man er den angribende eller forsvarende part. Det er på dette tidspunkt, 18.30, stadig lyst, og
10 der er højt humør og snak imellem de forskellige.

11 Jeg bevæger mig hen mod klubhusets åbne område og kan se, at der er nogle som sidder og krydser sig
12 af på afkrydsningslisten. Der er kun 6, som er fraværende i dag ud af de 36 børn, så det er et meget fint
13 fremmøde.

14 Kl. er nu ved at være 18.35, og mødet er endnu ikke startet. Der er gang i de voksne også, som farer
15 frem og tilbage og gør praktiske ting klar. Der er blandt andet en masse lerpotter som skal sættes frem
16 – der skal bages brød i disse senere på aftenen viser det sig. Der stilles desuden en hvid tavle op
17 udenfor. Efter dette er klaret, stiller børnene sig ind på rækker, og en af juniorlederne går med
18 afkrydsningslisten og ser, om patruljerne har alle deres medlemmer. Patruljelederen eller
19 patruljeassistenten (i så fald at patruljelederen er syg) gør honnør, når juniorlederen kommer til
20 dennes patrulje og skal se, om alle er mødt op. Efter alle er blevet talt op, begynder et par af
21 juniorledere at fortælle om dagens plan. Herefter kommer der et kort 5 minutters oplæg om, hvordan
22 deres bålplads skal anlægges. Her omtales, hvordan den skal graves ud samt længde- og breddemål for
23 udgravningen. Herefter også om, hvordan tørvestykker skal lægges og markeres samt hvordan rafter
24 skal placeres nede i det udgravede firkantede hul. Disse rafter skal lægges, så de ligger i spænd, og
25 grunden til, at disse lægges i hullet er, så flammerne ikke måtte brede sig til græsset rundt om. Efter
26 oplægget er holdt, skal potterne tages i brug. Der er forberedt dej på forhånd, og alle børnene får at
27 vide, at de skal stille sig op i en lang række, hvorefter de får udleveret dej, som skal stå og efterhæve.
28 Når de har gjort dette, finder de sammen i deres patruljer og begynder at snakke om, hvem der skal ud
29 og gøre hvilke opgaver. Her er det forskelligt, hvor langt patruljerne hver især er nået med deres
30 bålplads, da de i sidste uge allerede begyndte på bålforløbet. Bålforløbet strækker sig over 3 gange, og
31 er opvarmning/træning/prøve til, når man i noget der hedder "Juniordivi" skal vise, at man kan lave et
32 perfekt bål og bålplads med hvad der dertil hører af forskrifter. Juniordivi er et arrangement, som

33 holdes én gang om året, og hvor spejdergrupper fra hele Danmark mødes og konkurrerer i forskellige
34 prøver.

35 De opgaver, som patruljerne hver især kan gå i gang med er, at finde rafter/save dem til, så de passer
36 ned i det 1x1 meter udgravede hul, snitte træspåner, grave ud til bålplads, markere tørvestykker,
37 lægge tørvestykker i et kvadrat også, hente værktøj (sav/spade). Der er muligvis andre opgaver, som
38 jeg lige har misset, men disse er opgaver, som de over aftenens møde er i gang med.

39 Jeg bevæger mig op mod en patrulje, som, ligesom alle de andre patruljer, har udgravet eller
40 påbegyndt udgravning til bålplads på et græsareal 20-30 meter fra deres klubhus. Denne patrulje har
41 gravet ud, og nu siger pigen i patruljen (patruljelederen), at der nu skal hentes rafter. Dette er den ene
42 af drengene dog ikke helt klar på endnu. Han hopper ned i det udgravede hul og siger, at der først skal
43 stemples godt i det, så jorden er fast. Der kommer en voksen over, og situationen taget i betragtning,
44 virker det til, at patruljelederen siger, at "ja, det skal der også lige først", selvom det virker til, at hun er
45 lidt irriteret over, at han bare hopper ned i det, og leger rundt, mens hun gerne vil videre med at få
46 hentet rafter. Jeg går væk fra deres kommende bålplads, og ned mod den åbne terrasse. På vej derned
47 kan jeg se, at nogle er i gang med at hente rafter i mørket. Det er i hvert fald, hvad jeg umiddelbart kan
48 se, at det er. Det viser sig dog senere, at det var spader, da der fra den hytte, hvor kom traskende med
49 dem, kun var værktøj og redskaber.

50 Jeg er nu ved den åbne terrasse. Her er der to fra en patrulje, som er i gang med at snitte små, mens
51 de fortæller, at to andre patruljemedlemmer er oppe for at starte en bålplads op. De sidder i midten af
52 åbne terrasse, hvor der er en bålplads i midten af. Her er der fire stammer, som omkranser bålpladsen.
53 Der er godt gang i bålet, og de sidder med byggen til denne. Der er nogle flammer, som er ret tæt på
54 dem, men de sidder roligt, og det ser ud til, at de ikke er bekymrede for disse. Den ene sidder og snitter
55 med en dårlig kniv, og ser ud til at have problemer med denne. Han fortæller, at han har glemt sin gode
56 hjemmelavede kniv derhjemme, så det går ret langsomt. Hans makker får lavet mange og store
57 træspåner, og det er tydeligt at se, at drengen med den dårlige kniv er lidt frustreret over, at han ikke
58 kan få lige så meget ud af det samme arbejde, som han lægger for dagen. Der kommer en anden gut
59 hen og overvære, at de to drenge snitter. Han viser stolt sin store plasticpose (vel nok en 4-liters) med
60 træspåner frem, som han har brugt to timer på, fortæller han efterfølgende. Det må have været to
61 timer sidste gang eller noget af i dag også, for vi har ikke været i gang i mere end 15 minutter.

62 Jeg går ned mod et af skurene, hvor der kan findes værktøj. Som skrevet før, lignede det, at der kom
63 nogle dernede fra med rafter, hvorfor jeg går ned mod dette skur for at se ved selvsyn hvor de ligger,
64 og om der er andre dernede i skuret. Jeg kan dog ikke finde nogle rafter dernede eller andre børn for

65 den sags skyld. Jeg står i denne hytte og skriver lidt noter for mig selv, da der kommer en pige ind, og
66 leder efter noget. Jeg spørger hende straks, hvad hun leder efter, og hun siger, at hun leder efter en
67 spade, men kan ikke rigtig finde nogen stor spade, der hvor der burde ligge nogen. Hun skal bruge
68 spaden til til flytte nogle stykker tørv, så de kan ligge i et 1x1 kvadrat i samlet flok. Jeg kigger rundt i
69 lokalet og får øje på en spade, som står gemt bag lidt andre redskaber – den er dog lidt spids for enden,
70 men spørger, om det er noget, som kan bruges. Det siger hun, at det er, og hun tager både denne og en
71 lidt mindre spade med. Jeg skriver lidt videre.

72 Efter at have skrevet lidt observationer ned, går jeg op mod børnenes bålpladser igen, denne gang et
73 par af de andre bålpladser. Først går jeg hen til en bålplads, eller et hul, hvor der skal til at saves rafter
74 til. Rafterne er nogle, som drengene i patruljen har hentet. Drengene, to drenge, har også lige været
75 nede og hente brænde – det er noget de har ”snuppet” fra to andre dernede, en pige og en dreng, og
76 siger ”ja ham fucking (navn)”, men det er dog med et smil på, så jeg går ud fra, at de, de hårde ord til
77 trods, er venner. Man kan høre børnene i baggrunden snakke og synge, og der er god stemning. Jeg går
78 videre til en anden plads, som er ved at blive bygget op. Her er der en pige, som skal i gang med at
79 afmærke, hvor rafterne skal saves over. Hun mangler dog noget at mærke af med, og siger til sig
80 selv/mig at hun da bare kan bruge sin nøgle fra et nøglebundt. Jeg kommer i tanke om, at jeg har en
81 sort tusch, og spørger, om hun ikke bare vil bruge den. Det vil hun gerne, og det går hurtigt for hende,
82 at få mærket rafterne af. Jeg spørger, hvad rafterne skal gøre godt for, og hun mener, at det er for, at
83 flammerne ikke skal få fat i græsset omkring bålpladsen. Samtidig tænker jeg også, at det ikke levner
84 nogle spor af, at man har været her, da der ikke vil være en sort kant af afbrændt græs, når
85 tørvestykkerne ville skulle lægges i hullet igen senere. Nu har hun fået tegnet dem op, og siger, at nu
86 skal der hentes en sav, så de kan saves til og lægges i spænd i hullet. Inden hun smutter ned for at
87 hente en sav, spørger jeg hende, om det her med bålforløb er fedt eller om der er andre aktiviteter,
88 som hun godt kan lide at lave her til spejder. Hun er hurtig til at svare, og forklarer, at hun rigtig godt
89 kan lide natteløb, som de holder her på klubbens område. Det foregår både i skoven lige op af deres
90 areal eller rundt omkring på deres areal, hvor der, som tidligere beskrevet både er græs, vildtvoksende
91 krat/hegn, hytter, skure, træer og volde. Hun kan godt lide det, fordi det foregår om natten og man
92 hele tiden er på, bortset fra de få timer, hvor man får lov lige at sove, og så skal i gang igen. Dette siger
93 hun, er en aktivitet, som hun godt kan lide.

94 Da klokken bliver omkring 19.30 bliver der råbt fra en af juniorlederne ”... SAMLING!”, så det umuligt
95 ikke at høre på hele området. Børnene lægger det de var i gang med, fra sig og stimler ned mod
96 juniorlederen. Han siger, at de skal forme en stor cirkel. Herefter er der en lille leg, hvor juniorlederen
97 råber, hvor mange man skal samles. F.eks. råbte han ”10!”, hvorefter 10 børn fandt sammen, og
98 krammede hinanden i en stor klynge. Såfremt der var nogen, som ikke fandt en gruppe at være en del

99 af, var de "døde", som en af dem sagde, da han var gået ned til det store fællesbål ved den åbne
100 terrasse, til en af de andre juniorledere, der spurgte hvorfor han var her. Sådan fortsatte legen i lang
101 tid. Nok 10-15 minutter indtil der ikke var mange flere levende tilbage. Det er lidt ligesom stoleleg,
102 hvor man er ude, når man ikke kan finde nogen plads.

103 Jeg står ved en bålplads, som næsten er færdig. Her er ikke nogen børn lige nu, så de er nok nede ved
104 det store samlingsplads. Disse bålpladser har skulle have mål af 1x1 meter, og så har de lagt tørv ved
105 siden af i en fin firkant, og stampet til nede i hullet, i hvert fald ved nogle af grupperne. Så er der blevet
106 målt ud med sisal-reb, som skal vise, hvor rafterne skal ligge. Jeg går lige forbi en anden, ikke helt
107 udgravet bålplads, men de andre grupper er nået i mål med at have gravet ud, ligesom andre grupper
108 igen er nået længere og har fået savet rafter til og fået lagt tørven på plads. De sidder og saver og laver
109 alle de andre ting i mørke, men børnene siger, at det ikke er så slemt, fordi man har pandelampe på og
110 dermed giver et fokuseret lys. 1x1 meter tørvestykke er markeret med sisal-reb fra hjørne til hjørne,
111 og derefter også på kryds. Mens jeg går rundt heroppe ved båludgravningspladserne, kan jeg se ned på
112 klubhuset/samlingsstedet, hvor nogle står rundt om det store bål, som er i midten af komplekset,
113 mens andre står og laver denne selskabslej endnu.

114 Nu skal børnene så i gang med at hugge lidt mere brænde. Både til den store bålplads, men også bare,
115 så man har ekstra. Til den store bålplads skal der bruges brænde, når de skal lave de her brød i
116 lerpotterne. Andre sidder stadig og snitter for at lave optændingsbrænde. Man kan tydeligt høre ekko
117 og den mere koncentrerede og høje lyd, som dette kvadrat af et kompleks skaber. Det er med til at
118 skabe en god omsluttet og sikker havn.

119 Jeg har lige været nede og spørge, hvordan man skal flække disse stykker brænde, som skal bruges til
120 optænding. Der er to teknikker. Der er enten 1), hvor man bruger sin kniv helt almindeligt og bare
121 snitter små stykker træ af siderne på kævlen. Der er også 2), hvor man bruger knivbladet som økse.
122 Man bruger et stykke træ til at slå oven på knivbladet, som så stille og roligt får flækket det stykke træ
123 som er under. Herved får man en meget kontrolleret flækning af træet og kan også bestemme i højere
124 grad, hvor store stykkerne skal være, såfremt man skal bruge nogle lidt større stykker optænding end
125 bare snittede tynde stykker spåner. Man kan herefter også selvfølgelig bare dele det flækkede stykke
126 træ i mindre og mindre stykker. Herefter sagde den pige, jeg snakkede med det om, noget interessant
127 ift. hvilken metode man burde anvende. Hvis det er vådt træ, eller noget man ikke har liggende til tørre
128 i så lang tid, så er det bedst bare at snitte (metode 1), men det tørrede stykke er bedre og hurtigere at
129 bruge metode 2, hvor man flækker med kniv. Herefter spurgte jeg hvilke aktiviteter de godt kunne lide
130 at lave i forlængelse af det her brændeflækning. Om det var det med bål-tænding, natteløb eller andet.
131 Her fortæller de, at det er JuniorDivi, hvor man dyster mod andre spejdergrupper. Her har man

132 forberedt en masse ting hjemmefra, og ved hvad man skal være klar på. En fortalte, at man kunne tage
133 lidt tændstikker med hjemmefra, men det ved jeg ikke, om man egentlig måtte. De snakkede også om,
134 at de godt kunne lide at lave bålmad til spejder – dette kom lidt ud af det blå, og det var da også to
135 piger, som nævnte det. Hvorfor de godt kan lide at lave mad, er fordi det er hyggeligt at sidde ude og
136 lave mad sammen, da de ikke må lave mad sammen i deres egne køkkener derhjemme, så når de
137 endelig kan få lov til dette, når de kommer til spejder. Det er også en aktivitet de laver derhjemme,
138 hvor de så går ud og laver bål i haven og laver forskelligt slags mad på dette.

139 Der er en lille pige, som sidder og saver rafter (ikke en af de piger, som jeg har snakket eller set være i
140 aktion endnu), og det ser ud til at være nogle meget tykke rafter. Hun sidder med bare hænder i
141 kulden, og spørger, om der er nogen der vil hjælpe hende. Indtil videre saver hun bare videre selv. Der
142 var en af de andre i gruppen som sagde, at "jooo, jaaa, måske", men så sagde hende der savede rafter
143 at, "jeg gør det bare selv". Det var også denne gruppe, hvor der kun var piger i. Jeg spørger, hvorfor de
144 kun er piger. Det er noget lederne har bestemt, og det synes de er lidt "nederen". Nogle af de andre
145 patruljerne er der f.eks. 2 piger og 4 drenge. Så lige i denne gruppe, ville de gerne have haft nogle
146 drenge i gruppen.

147 Der er en af lederne, en lidt ældre en, som har været oppe og snakke med en dreng, som sidder ved sin
148 bålplads alene. Her kigger de på de rafter, som drengen er i gang med at lægge ned i det udgravede
149 areal. Det viser sig desværre, at en af rafterne er blevet for kort, så der ikke kan komme dette spænd
150 imellem de. Først kommer lederen frem til, at de hellere må få lavet en ny rafte der passer, men
151 ombestemmer sig så, og siger, at det går nok uden, og at ham her drengen bare skal huske, at få lavet
152 dem lange nok til JuniorDivi. Herefter viser lederen, hvordan drengen skal huske at mål ude og save af
153 næste gang, så de bliver lange nok. Drengen får også at vide, at de til JuniorDivi også skal huske at
154 bruge nogle større og længere save, og ikke sådan nogle små nogen, så det er svært at save. Og den lille
155 dreng er forstående og siger "ja, det skal jeg nok gøre. Selvfølgelig".

156 Der er stor forskel på, hvor langt de forskellige patruljer er nået med de her bålpladser. Nogle er
157 nærmest helt klar, mens andre ikke har fået gravet helt ud endnu. En pige, som går 5-10 meter væk i
158 mørket med en anden pige siger: "Se, jeg står på ski", mens hun bruger to skovle som skistave.

159 Nu nede ved klubhuset. En pige fortæller, hvordan man skal flække træet med knivene. Her siger hun,
160 at man skal kigge hvor årene går, da det er her, at træet er svagere. Her skal man slå ned. For øvrigt er
161 deres brød blevet meget sort – fuldstændig – og fået alt for meget tid på bålet.

162 Jeg går endnu en gang op til bålpladserne, og her er jeg ved en drengegruppe (4-5 drenge), hvor
163 patruljelederen er syg, og hvor assistenten, er nede og snitte med en anden dreng, mens drengen jeg

164 har snakket med, er i gang med at save rafter. En anden dreng i denne gruppe har fundet en kost.
165 Drengen, som saver rafter, siger at drengen med kosten har en livlig fantasi, og at han har fundet
166 kosten bag et træ.

167 Jeg spurgte lidt ind til Shorty-mærket, og en dreng fortæller, at han elskede at gå med shorts året
168 rundt, men måtte først fra påske af for sine forældre. Så når han endelig havde muligheden her i
169 spejderklubben, så ville han gerne det. Så det var sådan lidt en protest imod det derhjemme. En pige
170 fortæller, at hun allerede havde fået det sidste år, og jeg spørger hvorfor man gerne vil have det her
171 mærke. Hun fortæller, at det er lidt fedt, at man kan vise at man har haft de her shorts på året rundt (til
172 alle spejdermøder). Herefter snakker jeg med en dreng som fortæller, at han ikke rigtig har været på
173 ture med spejder udover turen til Sverige, som er der på hvert år. Derefter nævner han, at der er
174 vildsvin, hvilket han synes er fedt.

175 Aftenen er herefter ved at være slut, og en spejderleder siger, at de skal til at rydde op. Jeg går ud på
176 parkeringspladsen lige ved siden af klubhuset, og kan se, at mange af børnene selv cykler herud, og
177 kan tælle, at der er 15 cykler, hvoraf der 30 børn i dag. Resten er sandsynligvis blevet kørt af deres
178 forældre. Jeg ser desuden også, at en af børnene, en dreng, har gået rundt med sin cykelhjelm på
179 hovedet under hele mødet – de to timer det har taget. Sidst på mødet sidder børnene nu og spiser brød
180 og flødebolle. Flødebollerne får vi og de, fordi der var to, som havde glemt deres spejdertørklæder
181 (dem man binder om halsen).

182 Herefter synges der igen i rundkreds, inden børnene løber over til deres forældre og kaster sig i deres
183 arme eller begynder at cykle hjemad. Niklas og jeg venter på, at skulle snakke med en af
184 spejderlederne om dagen og de kommende interviews. Herefter kører vi også hjemad.

1 **Bilag 17: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 31-03-2016**

2

3 Vi lavede interview i dag så vi var der inden de første børn begyndte at komme omkring kl. 18:15.
4 interviewet sluttede først 18:20 og de børn der havde deltaget løb ud til deres kammerater mens vi fik
5 pakket sammen og kort snakket om hvordan det var gået. Kl. 18:30 blev der kaldt til samling og vi gik
6 ud og stod lidt i baggrunden som de forrige gange. Igen stod alle opdelt i deres spejdergrupper mens
7 en spejderleder forklarer hvad der skal ske i dag. De får at vide at de skal fjerne de bålpladser de havde
8 lavet sidst vi var der og at de skal øve sig i at slå telte op. Dette skal gøres gruppevis således at 3
9 grupper begynder med bål pladsen mens de 3 sidste øver sig i at slå telt op og ned. Spejdermødet
10 bliver sat i gang og grupperne går til det område som de skal starte med at arbejde i. Jeg følger med
11 dem der skal pakke bålpladserne sammen først.

12 Der hersker først lidt uro og der er ikke umiddelbart nogen spejderleder der tager styring så alle
13 børnene løber hen i rafteskuret, der ligger lige ved siden af bålpladserne, og begynder at lege. En flok
14 drenge ligger og slås i rafteskuret og prøver at løfte de tunge rafter. En flok piger sidder i den anden
15 ende af rafteskuret og snakker. Tre andre piger går rundt i et buskads i nærheden og peger på noget
16 jeg ikke kan se. Dette vil de gerne have fat i. Det ser ud til at det er svært at komme ordentligt ind i
17 buskadset for at få fat i tingen. En pige tager mod til sig og løber lidt voldsomt ind i en busk, kommer
18 igennem og løfter stolt et boldtræ op. Hun får kæmpet sig ud igen. Lige da hun kommer ud kalder en
19 spejderleder børnene ned til deres bålpladser hvor de bliver forklaret hvordan de skal pakke dem
20 sammen. På vejen derned kommer pigen stolt hen til mig og siger at hun har fundet et rundboldbat
21 som hun vil bruge derhjemme. En spejderleder siger, desværre for pigen, at det tilhører spejderne,
22 hvorfor hun må aflevere det til spejderlederen. Spejderlederen forklarer at de skal skovle jorden ned i
23 hullet igen og ligge græstørven tilbage på plads så man ikke kan se at der har været bålpladser.
24 Yderligere bliver det forklaret at græstørven skal ligge 5 centimeter højere end det øvrige græs det der
25 vil synke lidt ned fordi de ikke kan få alt jorden de har gravet op ned igen. Derfor skal de hente lidt jord
26 ude fra trægrænsen til at fylde op med. Der bliver sendt to fra hver gruppe med en spejderleder ned og
27 hente spader til at grave med mens de andre begynder at fjerne snore der har været brugt til at
28 markere bålstederne og beskytte græstørven. Spaderne kommer og de begynder at grave jorden ned i
29 hullerne og hente ekstra jord. Mens de gør det snakker jeg med en gruppe der kun består af drenge. Vi
30 snakker lidt løst og fast hvad de laver og jeg spørger hvad de bedst kan lide at lave når de er til spejder.
31 De svarer at de bedst kan lide at lave molekyleleg og en labyrintleg. I begge lege forklarer de at det
32 handler meget om at få skubbet nogle andre væk så man ikke selv ryger ud af legen. De ligger meget
33 vægt på at det er sjovt at skulle skubbe til de andre og slås for sin plads så man stadig kan være med i

34 legen. De syntes tilmed at noget af det sjoveste er hvis det regner og der er mudder så man kan skubbe
35 de andre ned i det. Mens de fortæller dette begynde to at stå og bryde lidt og skubber hinanden om
36 kuld ned på græsset. En siger at noget af det sjoveste er træklatring med ræb og sele fordi han syntes
37 det er ret spændende og lidt farligt. Der er stor enighed om at det er noget af det sjove og nogle
38 indskyder at det også er sjovt fordi man tør at klatre længere op når man har sikring på. Da jeg spørger
39 om der er mere de godt kan lide ved spejder bliver de hurtigt enige om at samværet med vennerne og
40 bare at hygge sig i naturen er noget af det allerbedste. De siger også selv, at de synes det er meget
41 lettere at hygge sig udenfor fordi naturen bare er hyggelig at være i. Jeg spørger om det altid er
42 hyggeligt også selvom det er dårligt vejr. Til det svarer de at det nogle gange er hyggeligere hvis det fx
43 regner fordi man så kan sidde inde i sit telt eller i sit shelter og hygge. Det kan de rigtig godt lide – bare
44 at sidde og hygge med sine gode venner udendørs i dårligt vejr. Mens de graver finder de op til flere
45 regnorme som de tager op af jordbunken og kaster ned i hullet. Jeg spørger hvorfor de gør det? Det er
46 for at de ikke skal dø og så det har det godt forklarer to drenge. Jeg spørger to af drengene hvad den
47 bedste oplevelse de har haft i naturen er? Begge er enige om at det bedste er at bygge et godt shelter at
48 sove i. de syntes det er sjovt at bygge det fordi man selv kan bestemme størrelsen og hvordan det skal
49 se ud. Og fordi det er spændende at se om det er godt hvis det begynder at regne, for hvis det ikke er
50 godt så bliver man helt gennemblødt og får ikke noget søvn. Så det er vigtigt at bruge god tid på at
51 bygge et godt shelter. De syntes også at det er sjovt at finde gode materiale til at bygge dem med og så
52 er det hyggeligt at bygge noget sammen man kan bo i.

53 Jeg går ned til dem der er i gang med at øve sig i at slå telte op. Og tænker på vejen at det måske er en
54 god ide at vi har nogle flere end en dreng med til næste interview, da de umiddelbart giver udtryk for
55 at kunne lide andre ting end pigerne vi havde interviewet tidligere. Den dreng vi interviewede sagde
56 ikke så meget og ikke noget der mindede om hvad dem jeg lige havde snakket med gav udtryk for.

57 Da jeg kommer ned til teltgruppen er de næsten færdige med at slå teltene op. Der skulle slås et telt op
58 pr. gruppe. Teltene var lavvuer. Da en af grupperne er færdige med deres telt ligger de sig ind i det og
59 leger lidt, mens de ligger og snakker. Dette er en gruppe med kun piger. En af lederne siger at hvis de
60 er færdige med at slå det op så skal hun se om det er gjort ordentligt og så skal de slå det ned igen og
61 pakke det sammen så det ligner det de foldede ud. Det bliver godkendt og de begynder at pakke
62 sammen igen. De to andre grupper er også færdige nu og får godkendt deres og besked på også at
63 pakke sammen så de kan komme op og fjerne deres bålpladser. I en af grupperne begynder to drenge
64 at lege med teltet og rulle sig ind i det som en sovepose. Der ligger de lidt og snakker indtil en
65 spejderleder siger at de skal komme i gang så de kan nå at få lavet bålpladsen pæn igen. De går i gang
66 igen med at få det pakket sammen. En af grupperne er næsten færdig med at pakke deres sammen,
67 men får besked på at binde bardunerne op som var da de pakkede teltet ud. Så de ruller teltet ud igen

68 og begynder at binde dem sirligt op så de ligger pænt og ikke filtrer sammen. Det bliver i det hele taget
69 gået meget op i, specielt fra lederens side, at teltet er foldet ordentligt og pakket rigtigt sammen så det
70 er klar til brug en anden gang og det ikke går i stykker. Grupperne begynder at skifte og mens de gør
71 det står vi og snakker med en leder om hvordan interviewet er gået. Vi forklarer at der var to af
72 pigerne der meget gerne ville snakke mens en pige var noget sværere at få til at sige noget og at det
73 virkede som om hun generelt var lidt utryk ved interviewet. Og drengen var også meget svær at få til at
74 byde ind med noget med mindre man spurgte ham direkte og hans svar var meget korte og til tider lidt
75 svære helt at forstå. Så vi diskuterede muligheden for måske at lave interview med nogle andre næste
76 gang hvor der var øget fokus på at spejderlederne spurgte nogen der var meget snaksaglige og måske
77 nogle flere drenge end kun en. Vi blev enige om at vi skulle vende tilbage efter vi havde haft et
78 vejledermøde så vi var lidt mere sikre på, hvilke interviewpersoner vi gerne ville have til næste gang.
79 Vi sluttede observationen lidt før i dag da jeg skulle nå et tog hjem til Aarhus. Derfor gik vi kort rundt
80 og sagde farvel og tog hjemad ca. 20 min før spejdermødet sluttede.

81

82 Tanker til analyse:

83 Drengene vil gerne slås

84 Pigerne vil gerne snuse lidt mere roligt rundt i naturen

85 Begge grupper går meget op i at hygge sig og at de godt kan lide at være sammen med vennerne. Meget
86 fokus på det sociale.

87 Det går meget ud på at de skal kunne lære at bo i naturen og have det godt. Så en masse tekniske
88 færdigheder der er vigtige at beherske for at have det rart i naturen.

1 **Bilag 18: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 31-03-2016**

2

3 Jeg har bevæget mig ned mod området, som ligger tæt ved en sø, og der hvor de opbevarer bl.a. telte og
4 reb. Her er tre af grupperne i gang med at tage teltene ud af teltposerne. Jeg finder det lidt sjovt, at
5 spejderlederne omtaler lavvuerne som værende telte, og at de ikke bare kalder dem for det de
6 vitterligt hedder. Da de snakker om det i starten af spejdermødet, altså her hvor dagens program
7 præsenteres, tænker jeg, at disse telte er almindelige fire- eller seksmandstelte. Dette kan jeg dog
8 hurtigt konkludere, at det ikke er, da de får dem pakke ud, da der også medfølger en stor stang i et
9 metaletui-rør.

10 Vejret er flot i dag. Skyfrit. Solen er ikke gået ned endnu, så børnene går altså rundt i solskin i starten af
11 deres spejdermøde fra 18.30 og noget tid frem. De er delt op i to grupper i dag. Den ene gruppe
12 bestående af tre patruljer sætter telt op lige nu, mens den anden gruppe, også bestående af tre
13 patruljer, rydder op ved deres bålplads, som de fik afsluttet sidste gang med et bål på denne. De rydder
14 op ved at samle snorestykkerne sammen – dem som har udgjort rammen for både tørvestykkerne og
15 bålpladsen. Derudover skal deres bålplads også fyldes til med noget løst jord og derefter lukkes til med
16 tørvestykkerne, så det ikke ligner, at der har været nogen bålplads på dette område. Disse to grupper
17 bytter, når spejdermødet er ved at være halvvejs.

18 Jeg står ved området, hvor de slår lavvuer op. Jeg har lige spurgt en af de små børn, en pige, om de har
19 prøvet at slå telte (for at være i deres sprog, bruger jeg ordet telte), og hun fortæller, at det har hun
20 gjort mange gange. Da jeg spørger, om resten af medlemmerne i gruppen har prøvet at slå telt op før,
21 svarer hun, at det ved hun ikke helt. Jeg spørger derefter en af de voksne, som står og vejleder børnene
22 i, hvordan man slår disse lavvuer op. Hun fortæller, at det nok egentlig ikke er alle sammen, som har
23 prøvet at slå telt op før, da de kan være blevet rykket op fra mikro-spejderne – altså årgangen under
24 Juniorspejderne. Men dem, som har været juniorspejdere eller været med til juniordivi sidste år, har
25 prøvet at slå denne lavvu op før.

26 Set lidt væk fra, er der meget samarbejde ved at slå disse lavvuer op. Der er nogen i hver gruppe, som
27 påtager sig en lederrolle ift. de andre i gruppen. Disse fortæller hvad der skal op først, og hvad der
28 derefter skal gøres. Der er også et par af børnene, som står lidt længere væk fra der hvor det sker i
29 gruppen og i højere grad bare står og kigger på, hvad der bliver udført af de andre. I baggrunden kan
30 der høres en masse snak fra børnene, som står og diskutere om hvad man lige skal gøre, og i hvilken
31 rækkefølge. Den patrulje som kun indeholder piger er rigtig godt i gang med at slå deres lavvu op. Der
32 er en i gruppen, som virker til at have slået telt op mange gange, og som fortæller de andre, hvor de

33 skal stå – at de skal stå i hvert deres hjørne, mens stangen sættes op indefra. Det er denne gruppe som
34 er længst foran på dette tidspunkt. En af de andre grupper har ikke engang fået samlet stangen til
35 lavvuen endnu. Denne gruppe får lidt hjælp af de voksne ift. hvordan de skal gøre. Der er nogen i
36 denne gruppe, som ser ret små ud, og som nok ikke har været med til at slå en sådan krabat op før. Der
37 er også en af dem i denne gruppe, som er med på dette juniorhold, selvom han skulle have været
38 rykket op i år.

39 Der er tre drenge, som er løbet lidt væk fra deres gruppe. De tre drenge er med i en af de patruljer, som
40 har til opgave at rydde deres bålpladser sammen. Men de går nu op til deres gruppe igen. Resten af
41 medlemmerne i gruppen kun er piger. Det er de tre piger i gruppen som pakker bålpladsen sammen og
42 graver jord ned i hullet. Drengene, de har fast i noget snor, som de løber af sted med alle sammen. De
43 løber rundt om en flagstang og griner og nu begynder de at blive bundet ind. Først en. Så to. Mens den
44 tredje løber rundt om dem og flagstangen. Så pigerne laver arbejdet og drengene leger lidt rundt. I
45 hvert fald lige i dette øjeblik. Jeg går efter lidt tid op til disse piger, og spørger om drengene ikke også
46 skal lave lidt. Pigerne siger, at drengene bare spiller/leger spillet Minecraft.

47 Nogle andre drenge fra en af patruljerne som også skal pakke bålstedet sammen, er i gang med at
48 samle jord ind, som skal ligge i bunden af den udgravede bålplads. De tager det fra muldvarpeskud og
49 fra siden af en jordvold som ligger tæt på disse bålsteder.

50 Jeg går igen ned mod bålpladsen, og møder to drenge, som går af sted med spader i hænderne. Den ene
51 dreng har to – en i hver hånd, og bruger dem som vandrestave, mens den anden dreng har tre og går
52 med dem i favnen. Han går og siger "Øhøj O'mas". Oppe ved bålpladserne graver de jord fra andre
53 steder, da der ikke er nok jord at grave frem fra der hvor de gravede ud til bålplads. Dette giver også
54 fin mening, da tørvestykkerne har jorden under sig, men da der skal bruges et lag løst jord på
55 bålstedets bund, bliver man nødt til at finde det andetsteds.

56 Jeg er nu nede ved teltpladsen, hvor børnene får at vide, at de skal huske at vende lavvuens indgang
57 rigtigt ift. at kunne vende ud af. Alle sammen er ved at have slået deres telte op, og mange af dem står
58 og holder barduner, som der skal pløkker i om lidt. Der er ca. gået 30 minutter på dette tidspunkt.

59 De tre drenge, som tidligere legede med reb, har nu alle fået fat i nogle spader og hjælper nu til med at
60 hente jord, som skal bruges til bålpladsen. Pigerne rydder nu lidt mere nænsomt op omkring, så de er
61 ved at være færdige. Efter at have noteret dette inde i spejderhuset, går jeg endnu engang ned mod
62 teltpladsen, hvor de nu endelig er ved at have slået deres lavvuer op. Der er én gruppe, som stadig
63 mangler lidt. Pigerne i pigegruppen slås lidt inde i lavvuen. En af pigerne spørger "Agent 007, er du
64 okay?" Her var der et par stykker, som rullede rundt ude i siderne af lavvuen. To af grupperne, som var

65 helt færdige og havde fået tjekket deres lavvuer, er ved en fejl kommet til at lade deres lavvuer "falde",
66 altså at stangen inde i lavvuen faldt uden at nogen var klar på det. Ingen holdt i bardunerne på den
67 side, hvor det også var vigtigt at holde, så man kunne sænke den langsomt ned og få stangen taget stille
68 og roligt ud. Et par af dem snakker om, hvem det var der skulle have holdt den bardun, men kommer
69 frem til at "det er lige meget. Så får vi den lettere pakket sammen". Det er nogle af de små drenge der
70 siger det. Der er et par børn, en pige og en dreng, som står og renser pløkker, så de er klar til det næste
71 hold, som skal bruge teltet.

72 Jeg lægger mærke til, at jeg er begyndt at fryse. Det er først nu jeg for alvor tænker over det. Solen er
73 gået ned for længst, og det er stadig lyst. Det er ikke fordi, at jeg går meget mindre end de her børn. Det
74 er også ret stillesiddende eller roligt bevægende arbejde de udfører. Alligevel hører jeg ikke nogen
75 nævne, at det skulle være koldt. I dag er der også en del, som har shorts på. Tre har shorts på af de 15,
76 som er her i de tre patruljer.

77 Jeg synes især det er bidende koldt for mine ben. Jeg har kun et par cowboybukser på, og kan mærke at
78 jeg skulle have haft et par tykkere bukser på og en tykkere trøje under.

79 Der er nogle (tre) som står ved den stor bålplads centeret ved spejderhuset. Der er udtaget en fra hver
80 af de tre patruljer, som stod oppe ved bålstederne. De tre børn er i gang med at lave
81 optændingsbrænde, som skal bruges til at lave et bål, hvor resten af træet fra bålforløbet kan brændes
82 af. Der ligger en del stykker brænde tilbage, som kun tilnærmelsesvis er brændt helt af.

83 Jeg går op til bålstederne, hvor en gruppe af drenge er ved at være færdige med at gøre deres tidligere
84 bålplads til et lille 1x1 meter med græs igen. Jeg spørger dem hvorfor deres tørvestykker ligger højere
85 end det omkringliggende græs, og de forklarer, at de har fået at vide, at disse tørvestykker synker lidt
86 ned, når det begynder at regne, og de sætter sig så i samme niveau, hvorved man ikke vil kunne se det.

87 De tre børn, som står ved den store bålplads i midten af spejderkomplekset, står stadig og flækker
88 noget optændingsbrænde. Både små stykker og lidt større stykker. To piger og en dreng. Og de har alle
89 tre deres tørklæder på (bål og hvide, hvilket er Stjernegruppens farver). En af dem er i shorts. Alle har
90 bælte på med kniv i. Samt en overdel, som kan tåle at få nogle skrammer.

91 Imens jeg observerer, kommer jeg i tanke om en episode som finder sted inden interview og
92 observationer er startet. Det er en pige, som er kommet tidligt herud, lidt efter os, og vi snakker om
93 lidt løst og fast. Pludselig viser hun os, at hun har lavet et 4-tal-knob, som så meget imponerende ud.
94 Og hun viser det da også stolt frem ud og siger, "se, se, hvad jeg har lavet".

95 Som jeg fik at vide fra drengene tidligere, så får jeg det samme at vide fra pigerne. At grunden til, at
96 tørvestykkerne skal placeres lidt højere end det omkringliggende græs er fordi, at de så kan sætte sig,
97 når det regner.

98 Der er en dreng, som leger med pløkker. Som en økse man ville kaste mod en stamme, bruger han
99 pløkken til at kaste med fart ned i jorden, så den kan sætte sig fast med spidsen. Det er dog svært, og
100 han bruger mange forsøg på at få det til at ske. Når det sker, så prøver han igen bagefter. Han kaster
101 dem også højt op i luften. Lidt farligt med andre omkring sig. Der sker dog ikke noget. Det er nogle
102 pløkker som har været brugt til at afmærke bålpladserne, og altså ikke nogen, som han har taget nede
103 fra teltene.

104 De er alle sammen ved at være færdige, og nogle af grupperne mødes oppe ved flagstangen. Klokken er
105 ved at være 19.45, og de bytter rundt. Drengegruppen som var i gang med bålpladsen, ser ud til at gå
106 ned mod teltpladsen. De går og skubber lidt til hinanden og griner lidt. De ser ud til at hygge sig
107 gevaldigt. En af de nye grupper ved telt, skal til at sætte telt op. Det er en af pigerne, som hurtigt tager
108 styringen i gruppen og er vist også den, som er leder i patruljen. Hun anviser, hvad de skal starte med
109 at gøre. Jeg har lige hurtigt hjulpet en anden gruppe med at få stangen ud af etuiet. Her hjælper jeg en
110 dreng og siger "1-2-3", og så får vi låget af sammen.

111 Niklas har planlagt at nå et tog 20.10, og vi tager derfor af sted lidt før de slutter i dag.

1 **Bilag 19: Observationsnoter, Stjernegruppen, Thore, 07-04-2016**

2

3 Kl. er omkring 18.40, og vi har lige afsluttet et interview med tre børn. De skynder sig ud for at være
4 med i dagens aktivitet, som er at lave et bord ud af rafter. De andre er allerede gået i gang. Der er
5 omkring 25 børn i dag, nogle tropledere og en håndfuld spejderledere. De er blevet delt op således, at
6 alle patruljelederne i hver patrulje sidder på træterrassen ved spejderhuset. Her får de instrukser i,
7 hvordan der skal bindes med sisalsnor, og hvordan det hele skal passe sammen. Her ligger der en
8 masse rafter, hvor der bindes tre og tre sammen i første omgang. Dette skal blive til trefødderne. Der
9 er allerede nu en af patruljelederne, som er lidt utålmodig, da hun allerede er færdig med at binde sine
10 rafter sammen. Hun spørger, hvad man derefter skal, når man er færdig med det. Det skal som skrevet
11 blive til et bord, et spisebord, hvor man nogle stykker på hver side. Dette er endnu en af øvelserne ift.
12 Juniordivi, som de skal til senere på året. Her på træterrassen kommer nogle af spejderlederne rundt
13 og inspicerer hvorvidt det er gjort korrekt. Hvis ikke får de lov at lave det om igen.

14 Jeg går op på det store græsareal, tæt på der hvor de tidligere har lavet bålplads. Her står der allerede
15 nogle trefødder, som tropspejderne, får jeg fortalt, har lavet tidligere på ugen. Det er dog ikke dem,
16 som der skal laves videre på. Juniorspejderne skal selv lave deres fra bunden. Heroppe er patruljerne,
17 som endnu ikke har deres patruljeleder tilknyttet, begyndt at hente rafter og sisal, så de er klar til at
18 begynde, når patruljelederen kommer tilbage. Det er altså patruljelederen, som har det overordnede
19 ansvar ift. at få bordet gjort klart, og det er denne som skal instruere de andre i, hvad de skal gøre og
20 hvornår de skal gøre det. Når patruljelederen kommer op til patruljen, skal patruljeleder-assistenten
21 derefter gå ned til træterrassen for at få den samme slags instruktion. Jeg spørger hvorfor man gør det,
22 og en af assistenterne svarer, at det kan være hvis f.eks. patruljelederen skulle blive syg, hvorfor det
23 ville være nødvendigt, at en anden i patruljen også kan det.

24 Rafterne hentes fra et raftehus, som ligger 20 meter væk. Nogle af rafterne er ret lange, vel nok 3-4
25 meter, mens tværpindene er lidt mindre, vel 1,5 meter. Jeg er gået lidt væk, og mens jeg går væk fra
26 deres arbejdsområde, kan jeg se et par drenge lege rundt i midten af det hele. Det er en lidt vild leg. Jeg
27 går lidt videre væk fra pladsen, og kan høre, samtidig med, at jeg vender mig, at der er en af de voksne
28 ledere, som bliver sur på de drenge her, og siger, at de skal stoppe. Det gør de da bestemt også.
29 Klokken er nu ved at være 19.00, og det er stadig meget lyst. Der kommer nogle små dryp af og til,
30 hvorefter det klarer op. Træerne er lige ved at springe ud, og jeg kan for alvor mærke, at foråret er lige
31 på tærsklen – hvad angår det, at det hele springer ud.

32 Jeg går tilbage til en af de seks patruljer og overhører en lille samtale mellem en lille gruppe bestående
33 af tre. Her snakker de om, at den måde man binder sisalen rundt om rafterne skal have et bestemt
34 mønster. Der skal desuden vikles rundt om den samme rafte 7 gange. En patruljeleder viser meget
35 omhyggeligt samtidig med at hun forklarer, hvordan de to mindre drenge i patruljen skal gøre. Hun
36 siger bl.a. til en af drengene, at han skal afslutte med et råbåndsknob.

37 Det er igen begyndt at regne en smule, og jeg snakker lidt med et par stykker om vejret. De siger, at det
38 ikke gør så meget, at det regner. Dette er det generelle billede jeg får af under dette spejdermøde. Kun
39 nogle enkelte siger at de ikke bryder sig om det. Ellers er der ikke mange, som beklager sig over vejret.
40 En dreng forklarer, at han ikke må få sådan et par gode udendørsbukser, mens en pige siger lige det
41 modsatte. Hun må få alt, hvad der har med spejder at gøre. Drengen sidder i et par tynde nylonbukser,
42 og han siger, at han har det lidt koldt.

43 En patrulje begynder at binde tre rafter sammen. Det starter med, at en af dem laver et tømmerstik.
44 Barnet virker ret erfaren i det at binde knob. Det har desuden shorts på. Det er 2. år i træk, at barnet til
45 hver eneste spejdermøde har shorts på, og afslutter vores samtale med "Jeg er en viking. Viking." Jeg
46 går lidt væk derfra, og begynder at kunne mærke, hvor koldt det er i vejret. Det er en kold blæst og
47 solen er gået ned. Det er stadig lyst dog. Børnene brokker sig dog ikke højlydt over det, selvom det de
48 laver i dag er meget stillesiddende.

49 Jeg kommer tilbage til der hvor det hele foregår. Det er stadig meget patruljelederne som instruerer,
50 når der skal fortælles om, hvad der så skal laves. De er gerne med inde over hele processen.

51 Solen titter frem, og skyerne bliver gule/orange. Jeg kommer forbi en dreng og snakker lidt med ham
52 om vejret. Han fortæller, at han ikke kan holde varmen, og han har da heller ikke det varmeste tøj på.
53 En tynd skaljakke og et par tynde bukser, som han har brugt til sport forinden spejdermøde.

54 Nu er nogle af patruljerne nået til at sætte tværpinde op. Der bliver blandt andet råbt, at en af
55 drengene skal skynde sig at komme med noget sisal. Personen der råber, siger, at han skal bruge noget
56 hjælp, at drengen, som skulle hente sisal, skal holde meget hårdt fast i det sisal, som nu er bundet om
57 rafterne, så det ikke rykker sig. Tværpinden afsluttes med et dobbelt halvstik. Ved siden af, i en af de
58 andre grupper, er der en pige, som bliver lidt ked af det, og græder en smule, da hun snakker med en
59 voksen. Det viser sig, at hun er ked af, at hun ikke må få lov at lave noget. Kan være de andre i gruppen
60 hele tiden gør alle de ting, hun gerne ville være med til? Det er en af de lidt mindre i gruppen, som
61 begynder at græde.

62 Lidt efter opsættes der en konkurrence, hvor det går ud på at kunne binde fem-seks forskellige knob.
63 Det er en af spejderlederne som står for konkurrencen, hvor alle patruljerne dystes mod hinanden. De
64 skal stå på rækker i hver patrulje, hvorefter den første i rækken skal løbe baglæns ud til stedet hvor
65 man skal binde et knob. Dette skal herefter tjekkes af en spejder- eller tropleder, og så kan man løbe
66 (forlæns) tilbage til sin patrulje, hvorefter en ny skal løbe baglæns ud og binde et nyt knob. Dette gøres
67 indtil man i patruljen har bundet alle knob. Børnene er lidt urolige og ikke specielt stille, mens
68 reglerne for konkurrencen fortælles, og en af spejderlederne råber ”Ti stille!”. Det gør de derefter.
69 Inden konkurrencen starter har man i patruljen 1 minut til at forberede sig på konkurrencen: Om
70 hvem der binder hvad, og hvordan man lige griber konkurrencen an. Der bliver under konkurrencen,
71 som jeg tror blev arrangeret pga. at det var noget koldt i vejret, grint, slåset og råbt. Drengene slås
72 især. Pigerne råber bare mere. Konkurrencen tager faktisk længere tid, end jeg lige forventer, og nogle
73 i patruljerne ser ikke ud til at kunne huske, hvordan det knob de skal binde, lige skal gøres. I stedet for
74 at stå stille og vente, begynder nogle af børnene som sagt at løbe lidt rundt eller slås tæt på deres
75 række. Jeg finder ikke ud af, hvem der ender med at vinde, og det er heller ikke sådan, så der gives tid
76 til, at der udkåres en vinder.

77 Efter konkurrencen skal de igen op til deres spiseborde og arbejde videre. En pige står med en
78 grangren, som kunne ligne en lille gammeldags kost. Hun bruger den til at feje lidt med i græsset og
79 siger ”Goddag, mor”. Det giver ikke megen mening i konteksten, men det er hvad der bliver sagt. De er
80 snart ved at være færdige i denne gruppe. Der er dog også et par stykker, som er utilfredse med,
81 hvordan der bliver arbejdet i denne gruppe, og en af dem spørger, om de ikke vil tage det lidt mere
82 seriøst? Jeg går videre mod en af de andre grupper, hvor der er nogle drenge, som leger lidt ved en af
83 deres trefødder. En af dem sætter sig op på tværpinden, han er ikke med i denne patrulje, og en anden
84 som er, siger til ham: ”Den knækker – du er for tyk”, mens de griner af det. Ham der sidder der griner
85 med, og virker ikke påvirket af, hvad der blev sagt. Det blev mere sagt i sjov, og han er heller ikke
86 overvægtig for den sags skyld. Ved denne gruppe kommer et par af troplederne hen til dem og snakker
87 lidt om ingenting, og så bliver der snakket om deres forsureninger. Her beder troplederne dem om at
88 binde nogle af deres forsureninger op igen, da de ikke er stramme nok. Børnene i denne patrulje bliver
89 lidt skuffede og opgivende, men tager det dog med et smil, og det bliver bundet op. Det bliver dog også
90 sagt, at til juniordivi er det rigtig vigtigt, at det er bundet godt, men at det her ikke er så vigtigt. De
91 bliver dog mindet om, at de virkelig skal huske de ting de har lært til spejdermøderne, når de drager til
92 juniordivi.

93 Der bliver fløjtet i en dyb tone med en stor fløjte og klokken er 20.25. Der bliver kort ryddet op,
94 hvorefter alle børnene stimles ned til træterrassen, hvor der skal synges og fortælles lidt praktiske
95 informationer. Mødet slutter lidt over halv ni, og børnene tager hjemad med deres forældre, som er

96 kommet for at hente, eller cykler af sted hjemad. Det er nu også ved at blive mørkt, men dog stadig
97 muligt at se noget.

1 **Bilag 20: Observationsnoter, Stjernegruppen, Niklas, 07-04-2016**

2

3 Vi lavede interview i dag, og havde aftalt med lederne at det var i orden at det gik lidt ind i
4 spejdermødet. Derfor startede vi først med at observere 18:55 i stedet for 18:30 hvor mødet egentlig
5 startede. Dette betød at vi var gået glip af den første samling hvor det plejer at gennemgås hvad
6 dagens program er.

7 Derfor gik jeg ud på plænen hvor størstedelen af børnene stod og var i gang med at binde tre rafter
8 sammen i hver deres gruppe og spurgte dem hvad de skulle lave i dag. De forklarede, at de skulle træne
9 i at lave et bord af rafter. Dette skulle de gøre ved at lave to trefødder, med tværbjælker til at ligge
10 brædder på så man får et bord til madlavning og andet. Så vidt jeg forstod havde der været en oppe fra
11 hver gruppe og få forklaret hvordan disse rafter skulle snøres sammen, og han skulle så ned og vise det
12 til resten af gruppen som så derefter skulle lave dette bord. Konstruktionen så egentlig ret simpel ud,
13 men der skulle bruges de rigtige stik og knob de rigtige steder så umiddelbart blev det egentlig ret
14 svært at gøre det helt rigtigt og selv nogle af lederne kunne komme i tvivl når børnene spurgte. De tre
15 rafter der skulle dannes til en trefod skulle eksempelvis nærmest sys sammen mellem stammerne
16 selvom de lå ovenpå hinanden. Det så ret besværligt ud at få sisal ind mellem rafterne, stramme op og
17 binde rigtigt på samme tid, og mange af børnene havde også meget svært ved dette. Dette element af
18 bordet var også det der tog klart længst tid for grupperne. Det virker også ret strikst hvordan det hele
19 skal gøres og bygges op → ikke meget plads til frihed og egne forsøg. Fx skal hvert stykke snor være 5
20 armlængder, rafterne skal også være nogle bestemte til trefoden og nogle til tværbjælker. De rigtige
21 knob skal bruges på den rigtige måde det rigtige sted osv. En af grupperne har fundet ud af at det går
22 noget lettere med nørklarbejdet hvis man bruger en pind til at "sy" snoren mellem rafterne.

23 Det begynder at småregne lidt, men ingen af børnene ser ud til rigtig at ænse det. Jeg ligger mærke til
24 det, men måske mest af alt at jeg fryser ret meget. Det virker heller ikke som om nogle af børnene har
25 dette problem. Det er i hvert fald ikke noget de snakker om mens jeg hører det. Mens jeg står og
26 småfryser overhører jeg en leder blive rettet prompte da hun siger "skide". Børnene i den gruppe hun
27 står sammen med husker hende på at der ikke må bandes til spejder da det står i spejderloven. De
28 diskuterer lidt om det er et bandeord, men til sidst giver lederen ret i at det i hvert fald ikke er et pænt
29 ord at bruge og det er godt at de er opmærksomme på det. Jeg går lidt videre og ser nogle der er i gang
30 med at hugge en rafte lidt til med en økse. De forklarer at det er for at gøre det lettere at binde
31 trefoden sammen så der ikke er små knaster der sidder i vejen når man skal have snoren mellem
32 rafterne. Generelt når jeg går rundt der virker det som om børnene er rigtig gode til at hjælpe
33 hinanden og vise hinanden hvor og hvordan de forskellige knob skal bindes. De holder et rimeligt

34 fokus på opgaven syntes jeg og jeg kommer til at tanke på at hvis det var mig selv der sad i det der lidt
35 kolde vejr og skulle lave så nørklet et arbejde ville jeg hurtigt miste koncentrationen og lave noget
36 mere fysisk aktivt specielt hvis jeg havde været i deres alder. Nogle mister dog også lidt koncentration
37 og løber rundt og leger lidt, men de er gode til at komme hurtigt tilbage hvis de bliver bedt om det af
38 en leder. En pige i en af spejdergrupperne er blevet lidt ked af det over at hun ikke føler at hun får lov
39 at være med til at bygge bordet, og at hun ikke er med til at beslutte hvordan det skal gøres. En leder er
40 hurtigt der henne og snakke med hende og hun bliver hurtigt ok igen.

41 Med ca. en halv time igen fløjter en leder til samling og børnene skal lave en fælles aktivitet. En leder
42 forklarer at det plejer at være meget godt lige at få dem op og i gang når det er lidt køligt i vejret så der
43 ikke er nogen der fryser alt for meget og længe. Legen er en stafet hvor grupperne dyster imod
44 hinanden og det gælder om at binde 6 forskellige knob. Reglerne er meget enkle man løber baglens ca.
45 20 meter hen til en mælkekasse hvori der ligger seks små rebstykker man binder et af de seks knob og
46 løber forlæns tilbage og en ny løber afsted. De får et minut til at aftale hvem der binder hvilket knob da
47 der ikke må være gengangere. De får vist hurtigt aftalt hvem der binder hvad for der opstår hurtigt uro
48 i grupperne, hvorfor aktiviteten startes. Under aktiviteten leges der meget i grupperne blandt dem der
49 ikke er afsted. Det heppes også lidt og nogle få er stadig lidt usikre på hvordan deres knob bindes så de
50 står og diskuterer lidt indbyrdes. Når holdene er færdige får de besked på at gå tilbage og bygge videre
51 med rafterne. Stille og roligt kommer de sidste også i mål og går op imod rafterne og deres
52 bordbyggeri.

53 Jeg bliver ret overrasket over hvor ligeglade de er med hvem der vinder. Første hold over strgen jubler
54 meget kort, men gør ikke et større nr. ud af det, og der bliver ikke rigtig fulgt op på det af lederne eller
55 spurgt ind fra børnene.

56 Tilbage ved byggeriet får en dreng rafterne over fingrene så det bløder en smule. Han forklarer at det
57 ikke gør ondt fordi han fingre er så kolde at han alligevel ikke kan mærke dem. En leder kigger hurtigt
58 på det og konstaterer at det ikke er slemt. Han tager det også meget stille og roligt, men gider dog ikke
59 bygge mere i dag. I det hele taget virker det som om at dampen er gået lidt af byggeprojekterne og
60 dagens møde er da også ved at være slut. Børnene render mere uorganiseret rundt mellem grupperne
61 og snakker på tværs om løst og fast. De får besked på at de lige skal tjekke trefødderne inden de slutter
62 for i dag. De tjekker hurtigt at alt ser ud som det bør og en leder fløjter til slutsamling. Alle løber ind og
63 lader bare byggeprojekterne stå på græsplænen til næste gang. De stiller sig i cirkel for at synge
64 spejdersangen ligesom de tidligere gange. Jeg ligger mærke til at de står med armene over kors og
65 holder sidemanden i hånden med den modsatte arm af hvad man normalt ville. Lederne begynder at
66 tisse på børnene inden sangen startes. Nogle børn larmer stadig lidt og lederne venter bare i stilhed

67 indtil alle er stille nok til, at en leder begynder at synge. Børnene stemmer i og der bliver sagt tak for i
68 dag. I alt var der 26 børn til dagens møde.

Bilag 21: Interviewguide

Interviewguide – "Hvordan naturen opleves"	
<p>Introduktion: Interviewet omhandler jeres oplevelser af naturen, når I er til jeres aktivitet samt hvordan disse har indflydelse på hvad I ellers laver i jeres fritid.</p> <p>Anonymitet: Jeres navne vil blive anonymiseret.</p> <p>Båndoptagelse: Interviewet vil blive optaget på bånd og transskriberet. Hvis I ønsker det, kan I få lov at gennemlæse disse transskriptioner.</p> <p>Tid: Interviewet vil tage max en time.</p>	
Emne:	Spørgsmål:
Baggrund:	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad hedder I? • Hvor gamle er i? • Hvor kommer i fra?
Aktiviteten:	<ul style="list-style-type: none"> • Hvor mange år har I gået til din fritidsaktivitet? • Hvorfor startede I til fritidsaktiviteten? Hvorfor går I til denne aktivitet? (Hvad gør den sjov?) • Hvad er det bedste/værste at lave, når I er til jeres aktivitet? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvorfor? ○ Kan I give eksempler på en god og en dårlig oplevelse?
Naturen (herunder inddragelse af billeder fra de områder, hvor de bedriver deres aktivitet):	<p>Det konkrete sted:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan I fortælle, hvordan der ser ud, der hvor I laver jeres aktivitet? • Hvad kan man lave? • Hvordan oplever I stemningen på det her sted? Hvordan vil I beskrive denne med ord? • Hvad synes I om stedet? <p>Naturoplevelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan I fortælle om en god og en dårlig naturoplevelse I har haft til jeres aktivitet? • Hvad betyder naturen for jeres aktivitet? Hvad gør det, at I laver det udendørs og ikke indendørs? • Jeg overhørte en af dine kammerater sige ... under en af vores observationsgange – er du enig i det? • Hvad betyder vejret for jeres aktivitet? <p>Naturen generelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad synes I generelt om naturen, når I er til jeres aktivitet?
Hverdagsfriluftslivet:	<ul style="list-style-type: none"> • Er i også i naturen i hverdagen når i ikke er til jeres aktivitet? → Hvad laver i så? • Laver i nogen gange de samme ting i hverdagen som når i er til jeres aktivitet? • Hvilken form for natur kan i bedst lide at være i? • Kunne I godt tænke jer at komme mere i naturen? Hvorfor/hvorfor ikke? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvad skulle der til, for at I ville gøre det?
Afrunding:	<ul style="list-style-type: none"> • Har I nogle spørgsmål eller noget I synes, I ikke har fået med?

Bilag 22: Informationsbrev til Odense Cykling – Kidz-MTB

18-12-2015, Syddansk Universitet

Til Odense Cykling – Kidz MTB.

Vi skriver til Jer, da vi i foråret skal skrive vores afhandling (speciale) inden for Idræt og Sundhed på Syddansk Universitet i Odense. Vi er koblet på projektet Nature Moves ([Link til Nature Moves](#)), som har til formål at fremme børn og unges aktive udeliv og friluftsliv. Emnet, som vi vil komme til at skulle afdække, omhandler naturoplevelser, og hvordan børn som er tilknyttet forskellige friluftsrørte ungdomstilbud måtte have forskellige eller sammenlignelige erfaringer med naturens muligheder.

For at kunne besvare undersøgelsens hovedspørgsmål, er metoderne til indsamling af materiale *deltagerobservation* og *fokusgruppeinterviews*. Som det ser ud nu, tænker vi at skulle lave undersøgelser omkring fire gange i jeres klub. To af gangene vil være observation, og to af gangene vil vi rigtig gerne lave et såkaldt fokusgruppeinterview med ca. 5 børn/unge i alderen 10-15 år på samme tid. Dette er dog stadig i sin spæde fase, så det er muligt, at dette vil kunne ændres en smule. De datoer hvor observation og interviews udføres, så vi gerne ligge fra start-februar til midt-marts.

Selv er vi kandidatstuderende inden for Idræt og Sundhed på henholdsvis 26 og 27 somre, og har været tilknyttet universitetet siden 2010. Vi har i det idrætslige univers en stor forkærlighed for friluftslivet og udelivet i en bred forstand og har igennem studiet og fritiden prøvet flere grene af friluftslivets muligheder af. Vi har begge desuden en stor interesse i undervisning af børn og unge og synes derfor, at dette projekt er spændende at engagere sig i, da det både omhandler hvordan børn og unge bruger naturen, ser på naturen og langsigtet hvordan man kan få flere børn og unge ud i naturen.

Såfremt dette lyder som et spændende projekt, og noget I kunne tænke Jer at være en del af, ville vi blive glad for, hvis det lod sig gøre, at få tildelt en kontaktperson i jeres organisation, som kan fungere som det primære bindeled mellem os og Jer.

Mvh. Niklas Dahl-Nielsen og Thore Daugaard Lundsteen.

Kontaktinformationer:

Thore Daugaard Lundsteen: Tlf. 41426576. Mail. thlun10@student.sdu.dk

Niklas Dahl-Nielsen: Tlf. 25337642. Mail. nidah10@student.sdu.dk

Bilag 23: Informationsbrev til Stjernegruppen

18-12-2015, Syddansk Universitet

Til Stjernegruppen.

Vi skriver til Jer, da vi i foråret skal skrive vores afhandling inden for Idræt og Sundhed på Syddansk Universitet i Odense. Vi er koblet på projektet Nature Moves ([Link til Nature Moves](#)), som har til formål at fremme børn og unges aktive udeliv og friluftsliv. Emnet, som vi vil komme til at skulle afdække, omhandler friluftsratede ungdomstilbud og hvordan disse præger børn og unges friluftsliv og naturbrug.

For at kunne besvare undersøgelsens hovedspørgsmål, er metoderne til indsamling af materiale *deltagerobservation* og *fokusgruppeinterviews*. Som det ser ud nu, tænker vi at skulle lave undersøgelser omkring tre gange i jeres klub. To af gangene vil være observationsgange, hvor vi kommer til at forstyrre meget lidt og en af gangene vil vi rigtig gerne lave et såkaldt fokusgruppeinterview med ca. 5 børn/unge i alderen 10-15 år på samme tid. Dette er dog stadig i sin spæde fase, så det er muligt, at dette vil kunne ændres en smule. De datoer hvor observation og interviews udføres, så vi gerne ligge fra slut-januar til midt-marts.

Selv er vi kandidatstuderende inden for Idræt og Sundhed på henholdsvis 26 og 27 somre, og har været tilknyttet universitetet siden 2010. Vi har i det idrætslige univers en stor forkærlighed for friluftslivet og udelivet i en bred forstand og har igennem studiet og fritiden prøvet flere grene af friluftslivets muligheder af. Vi har begge desuden en stor interesse i undervisning af børn og unge og synes derfor, at dette projekt er spændende at engagere sig i, da det både omhandler hvordan børn og unge bruger naturen, ser på naturen og langsigtet hvordan man kan få flere børn og unge ud i naturen.

Såfremt dette lyder som et spændende projekt, og noget I kunne tænke Jer at være en del af, ville vi blive glad for, hvis det lod sig gøre, at få tildelt en kontaktperson i jeres organisation, som kan fungere som det primære bindeled mellem os og Jer.

Mvh. Niklas Dahl-Nielsen og Thore Daugaard Lundsteen.

Kontaktinformationer:

Thore Daugaard Lundsteen: Tlf. 41426576. Mail. thlun10@student.sdu.dk

Niklas Dahl-Nielsen: Tlf. 25337642. Mail. nidah10@student.sdu.dk

Bilag 24: Informeret samtykkebrev til forældre og børn – Kidz-MTB Odense

09-02-16, Odense

Til forældre og børn

Først og fremmest, vil vi sige tak til Kidz-MTB Odense og personer i denne gruppe for at give os den mulighed, at lave dele af vores projekt i deres opgivelser.

Om projektet: Vi er en sideløbende del af et overordnet projekt, NatureMoves, på Syddansk Universitet, som har været i gang siden 2014 og vil afsluttes i 2018. Hovedformålet med NatureMoves er at fremme børn og unges aktive udlev og friluftsliv i natur og landskab – dette sker bl.a. ved at lave nye udendørsrammer til dem. Vores projekt vil være af mere *forstående* karakter – hvad er det der betyder noget for børnene, når de udøver deres fritidsaktiviteter i naturen? Her vil vi kigge på både det kropslige, det følelsesmæssige og deres overordnede tanker om naturen igennem 3 fritidsaktiviteter inkluderet jeres. Dette vil ske igennem observationer og interviews. Børnenes beskrivelser vil kunne give ny viden om, hvordan fritidsaktiviteter i naturen er med til at skabe erfaringer i og om naturen for børn og unge.

Om jeres accept: Vi skriver til Jer, da vi i forbindelse med projektet har brug for en mindre gruppe af børn, som vil være med til to fokusgruppeinterviews. Det vil omhandle deres forhold til naturen, når de er til deres fritidsaktivitet. Her skal vi bruge jeres samtykke på, at I har givet jeres børn lov til at deltage i disse. Det er her vigtigt, at jeres børn har mulighed for at deltage begge gange, da det andet interview vil have et element af opfølgende karakter over sig. Alderen for børnene skal helst være **mellem 11-13 år**, og vi **søger 4-6** som vil være med. Ift. tidspunkt for fokusgruppeinterview er vi fleksible om det ligger før eller efter aktiviteten – hvis I vil melde tilbage, hvornår det passer jer bedst, ville vi blive glade. Datoer for interviews er endnu ikke fastlagt, men vi så gerne, at det blev to gange i løbet af marts. Interviewet vil vare maksimalt 1 time, men denne går nok hurtigt i børnenes bevidsthed, når først de begynder at snakke på kryds og tværs. Vi skal i hvert fald nok gøre vores for, at det vil blive en god oplevelse. Samtykket kan enten sendes skriftligt til os på mail/sms eller sendes skriftligt til Søren Brixner, som er kontaktperson for os.

Om os: Vi er to kandidatstuderende inden for Idræt og Sundhed på Syddansk Universitet og begge 27 år. Vi har inden for idrætsområdet en stor forkærlighed for friluftslivet og udlevet i en bred forstand og har igennem studiet og fritiden prøvet flere grene af friluftslivets muligheder. Vi har begge desuden en stor interesse i undervisning af børn og unge, og regner med at skulle formidle vores viden til denne målgruppe, når vi har afsluttet vores uddannelser.

Mvh. Niklas Dahl-Nielsen og Thore Daugaard Lundsteen.

Ved hvilke som helst spørgsmål, som I måtte have i tankerne, kontakt da:

Mail: speciale.sdu.2016@gmail.com

Telefon, Niklas: 25 33 76 42

Telefon, Thore: 41 42 65 76

... eller skriv til os enten personligt eller i gruppen på Facebook.

Bilag 25: Informeret samtykkebrev til forældre og børn – Juniorgruppen

17-02-16, Odense

Til forældre af børn fra Juniorspejderne i Stjernegruppen.

Først og fremmest, vil vi sige tak til Stjernegruppen og personer i denne for at give os den mulighed, at lave dele af vores projekt i deres opgivelser.

Om projektet: Vi er en sideløbende del af et overordnet projekt, NatureMoves, på Syddansk Universitet, som har været i gang siden 2014 og vil afsluttes i 2018. Hovedformålet med NatureMoves er at fremme børn og unges aktive udlev og friluftsliv i natur og landskab – dette sker bl.a. ved at lave nye udendørsrammer til dem. Vores projekt vil være af mere *forstående* karakter – hvad er det der betyder noget for børnene, når de udøver deres fritidsaktiviteter i naturen? Her vil vi kigge på både det kropslige, det følelsesmæssige og deres overordnede tanker om naturen. Dette vil ske igennem observationer og interviews. Børnenes beskrivelser vil kunne give ny viden om, hvordan fritidsaktiviteter i naturen er med til at skabe erfaringer i og om naturen for børn og unge.

Om jeres accept: Vi skriver til Jer, da vi i forbindelse med projektet har brug for en mindre gruppe af børn, som vil være med til to fokusgruppeinterviews. Det vil omhandle deres oplevelser af naturen, når de er til deres fritidsaktivitet. Her skal vi bruge jeres samtykke på, at I har givet jeres børn lov til at deltage i disse. Det er her vigtigt, at jeres børn har mulighed for at deltage begge gange, da det andet interview vil have et element af opfølgende karakter over sig. Alderen for børnene skal helst være mellem **11-13 år**, og vi søger 4-6 som vil være med. Tidspunkt for fokusgruppeinterview vil være før aktiviteten starter, **kl. 17.15**, og vil vare maksimalt 1 time, men denne går nok hurtigt i børnenes bevidsthed, når først de begynder at snakke på kryds og tværs. Vi skal i hvert fald nok gøre vores for, at det vil blive en god oplevelse. Samtykket for deltagelse i interviews kan skriftligt sendes til Jesper Hahn, som er kontaktperson for os.

Dato for planlagt observation: 25/2 2016. Yderligere observationsgange vil aftales løbende med Jesper Hahn.

Datoer for interviews: Disse er endnu ikke fastlagt, og vi tænker, at disse interview-datoer kan aftales alt efter antal af udmeldinger fra børn+forældre, da vores kalendere er åbne på torsdage.

Om os: Vi er to kandidatstuderende inden for Idræt og Sundhed på Syddansk Universitet og begge 27 år. Vi har inden for idrætsområdet en stor forkærlighed for friluftslivet og udlevet i en bred forstand og har igennem studiet og fritiden prøvet flere grene af friluftslivets muligheder. Vi har begge desuden en stor interesse i undervisning af børn og unge, og regner med at skulle formidle vores viden til denne målgruppe, når vi afsluttet vores uddannelser.

Mvh. Niklas Dahl-Nielsen og Thore Daugaard Lundsteen.

Mail: speciale.sdu.2016@gmail.com

Telefon, Niklas: 25 33 76 42

Telefon, Thore: 41 42 65 76

Bilag 26: Retningslinjer for transskribering af interview:

1. Hele interviewet er transskriberet tro mod hvad der bliver sagt igennem hele interviewet.
2. De interviewede markeres med stort B for barn efterfulgt af et nummer, f.eks. B1.
Interviewerne markeres med "T" og "N".
3. Tegnsætningen sker efter behov for at øge læsevenligheden og forståelsen.
4. Uforståelige ord og sekvenser markeres med (UF).
5. To parenteser angiver pauser i talen, markeret ved ().
6. Sætninger som afbrydes og fortsættes, markeres med "... " efter den afbrudte sætning og før denne påbegyndes igen.
7. Ord, hvor der lægges tryk på, markeres med **fed**.
8. Selvfærdelser og rettelser markeres med det afbrudte ord og efterfølges af en tankestreg.
9. Grin, fnis og lignende mundtlige gestikulationer markeres med parentes omkring.
10. Navne på byer er markeret med parentes og ordet BYNAVN.